„O poveste fascinantă despre muzică, ambiție și feminitate în Veneția secolului al XVIII-lea."
— CHARMAINE WILKERSON

VIOLONISTA

Harriet Constable

Harriet Constable

VIOLONISTA

Original: The Instrumentalist (2024)

Traducere de Camelia Pas

2024

Notă istorică

În 1696, un nou-născut a fost lăsat prin gaura din zid la Ospedale della Pietà, un orfelinat din Veneţia. A primit numele de Anna Maria della Pietà şi a devenit una dintre cele mai mari violoniste ale secolului al XVIII-lea. A fost una dintre discipolele lui Antonio Vivaldi.

UNU

.

1

VENEŢIA, 1695

E amurg şi în Piața San Marco răsună clopotul Marangona[1]. Bătăile ies vibrând din gura de bronz, alunecă peste cupola acoperişului Basilicii, ating bărcuţele înşirate de-a lungul canalului nămolos şi se strecoară prin fanta dintre pavaj şi uşa de lemn. În spate, o fată într-un coridor slab luminat ridică privirea.

Pentru unii, clopotul indică ora. Pentru alţii, marchează zile sfinte, întruniri ale consiliului, execuţii publice. Dar pentru ea e semnalul că poate ieşi împreună cu celelalte colege lucrătoare pe străzi. E timpul pentru muncă.

Îşi înfăşoară la gât eşarfa galbenă, o lână subţire care semnifică breasla căreia aparţine, şi iese afară. Locuinţa ei e un bordel din cartierul San Polo, pitit în spatele Ruga dei Oresi, principala stradă folosită de călătorii şi localnicii ce trec în fiecare zi podul spre San Marco. O locaţie strategică: aici găseşte clienţi.

Schimbă direcţia şi păcănitul tocurilor răsună pe pietrele din pavaj. Face stânga la ieşirea din bordel, stânga iar, în colţul unde vinde măruntaie măcelarul, şi apoi drept înainte până la locul obişnuit de pe marginea Podului Rialto. Salută din cap o femeie care a ajuns cu câteva clipe mai devreme şi se instalează. Îşi împătureşte mantia şi eşarfa şi le aşază pe pietrele de sub pod. Există o

înţelegere nerostită – *cât lucrăm, aici ne păstrăm lucrurile, aşezate ordonat.*

Poartă o rochie de in verde, cu talie înaltă. În marginea decolteului adânc, pătrat, e împletită o panglică. Găseşte gulerul şi trage rochia jos de pe umeri, până ce sânii îi rămân goi în răceala nopţii, se cocoaţă pe un zid din cărămizi albicioase şi aşteaptă următorul client. De obicei bărbat, adesea singur, deseori învăluit într-un iz de vin.

Stând acolo, inima îi bate tare, dar nu aşa de repede ca la începuturi. Are şaptesprezece ani şi simte că poate să facă faţă aproape oricărei situaţii. Trei pe zi, în medie. În şase luni, aproape şase sute de clienţi. Bate uşurel din picior, într-un ritm auzit doar de ea. E o noapte de lucru ca oricare alta.

Nu e unul dintre clienţii obişnuiţi. Bărbat, da. Singur, da. Dar nu l-a mai văzut. Tratează totul ca pe o tranzacţie comercială, iar pe ea nu o deranjează asta, dar trebuie să fie cu vreo patruzeci de ani mai bătrân ca ea şi ochii lui sunt negri ca iadul.

— Hai! spune, uitându-se peste umăr de parcă se teme să nu fie prins.

Miroase a fum de lemne şi tutun. Are vocea hârâită şi groasă.

Îl conduce la bordel şi în sus pe scara de lemn, care scârţâie sub greutatea lui. Când intră în cameră, el icneşte şi se apleacă mult, ca să nu se lovească la cap. Şapca roşie şi haina cu nasturi de cositor sugerează că ar lucra la şantierul naval. A auzit că acolo pot construi o navă de război într-o singură zi.

În încăpere se află un pat mare, cu stâlpi de lemn închis la culoare şi câteva lumânări aprinse, din care au mai rămas doar cioturi. Umbrele lor pâlpâie şi tremură pe pereţi. Trage adânc aer în piept şi închide uşa după ea.

Nouă luni mai târziu, burta îi e umflată şi întinsă ca o tobă. Se trezeşte înaintea zorilor, fiindcă prin trupul ei a început să pulseze o durere electrică şi incredibil de puternică. Conformându-se planului făcut, se înfăşoară în eşarfa galbenă şi îndeasă în buzunar ţesătura pe care o broda.

Primul obstacol sunt scările. Durerea pulsează stacojiu. Undeva, adânc înăuntru şi jos de tot, simte o senzaţie ca de sfâşiere fierbinte, care îi înmoaie genunchii, făcând-o să se agațe cu disperare de balustrada de lemn, plină de aşchii. Reuşeşte să ajungă în stradă, dar acolo cade în genunchi, apoi în mâini, ţinându-şi cu o mână burta. Oare o să ajungă la timp? Nu e departe, dar în starea ei…

„Nu te poţi opri”, îşi spune. *„Ai să reuşeşti”*, decide.

Se chinuie să se ridice în picioare şi merge mai departe, alunecând lipită de zidurile de cărămidă ca să se ţină pe picioare. Sub pantofi, băltoacele se despică şi reflexiile se sparg în două. Drumul e doar de câteva străzi, dar pare nesfârşit. Durerea îi taie respiraţia, mult mai cruntă chiar şi decât acum cincisprezece minute.

Trei bătăi, ceva foială şi o moaşă căruntă şi ridată crapă uşa vreo doi centimetri. Privirea ei coboară spre burta unde o mână mai tânără e încleştată pe pielea întinsă. Expresia de pe chipul moaşei trece de la enervare la îngrijorare. Uşa se deschide larg.

— Între dinţi, spune moaşa, smulgând cu greu un os din colţii câinelui alb cu negru şi dându-i-l, câinele mârâie la ea. Fata mârâie şi ea la el. Muşcă tare osul, mai aproape de stadiul de animal decât a fost vreodată. Durerea devine spectaculoasă, de un roşu viu, de parcă e ruptă în bucăţi dinăuntru.

E ultimul ei gând lucid. *„Spectaculoasă.”*

Au trecut două zile în întunericul cămăruţei din casa moaşei. Nu e nici pe departe suficient de mult

timp ca trupul ei sfâşiat să îşi fi revenit, dar e nevoie de pat. O altă fată ţipă acum.

— E timpul să te duci, spune moaşa.

— Dar unde? întreabă fata.

Nu se aşteptase să supravieţuiască chinurilor facerii.

Moaşa îi înapoiază eşarfa galbenă şi ea descoperă cu surprindere că înfăşurată în eşarfă e o făptură care mişcă. Aproape că uitase de asta. E zbârcită, pătată, brăzdată de vene albastre. Moaşa ia o lingură şi o hrăneşte cu ultimele picături de apă îndulcită cu zahăr. Fata se luptă cu membrele mici ce se zvârcolesc, incapabilă să se concentreze, incapabilă să gândească, până ce-şi dă ochii peste cap şi durerea începe să-i pulseze spasmodic prin coapse. Lacrimi îi picură pe faţă. Făptura urlă furioasă.

Umblă o vreme fără nicio ţintă, luând-o la stânga şi la dreapta prin labirintul de străduţe lăturalnice şi poduri. E cumplit de obosită, cu trupul încă sângerând, zdrobit. Toată noaptea s-a luptat cu ţipetele ascuţite, dar acum e în sfârşit linişte.

Se apropie zorii, iar pe canal şerpuieşte o ceaţă groasă. Trebuie doar să nu se oprească din mers. Dacă nu se opreşte, făptura din braţele ei va continua să tacă. Ajunge la o deschidere unde clădiri ornamentate, cu ferestre arcuite în unghi, dau în spate, către canalul verde-jad. Patru trepte coboară până la apa care pleoscăie pe ele ademenitor.

Vino la mine, o cheamă. *Vino la mine*.

Apa e rece, dar revigorantă, chiar şi atât de devreme, în dimineaţa de primăvară. Cu făptura strâns lipită de trup, înaintează tot mai adânc.

Asta e. Bineînţeles că asta e soluţia. E aşa de liniştită, de calmă. Fata se lasă pe spate şi, simplu ca o respiraţie, scufundă ambele trupuri.

Dar mica făptură, şocată de răceală, de umezeală, de lipsa de oxigen, erupe. E furioasă şi vie şi, deodată, din nou reală. Se zbate să îi scape din strânsoare.

— Opreşte-te, doar şşşşşşt şi gata, o imploră. Nu mai durează mult. Mai e puţin de-acum.

Dar făptura e o vâlvătaie incontrolabilă şi nu o poate ţine. Capetele lor sparg suprafaţa apei şi amândouă ţipă disperate după aer, după viaţă.

Făptura o strânge acum mai tare de mână. Nu ţipă, o imploră şi, undeva în depărtare, o notă solitară, elegantă şi lungă, străpunge văzduhul. Saltă creatura, o înfăşoară în mantia îmbibată de apă şi o ia la fugă.

Uşile gigantice, sculptate, ale bisericii Santa Maria della Fava sunt deschise în aşteptarea primilor participanţi la liturghie. Fata intră împleticindu-se, udă leoarcă, cu dinţii clănţănind de frig, ţinând în braţe făptura, care tace. E întâmpinată de paşii iuţi ai preotului, însoţiţi de clic-clic-clacul pantofilor pe coridorul dintre banchete.

— Nu primim târfe, spune, împingând-o înapoi, către uşile înalte din lemn.

Roba lui de mătase brodată flutură în adierea vântului.

— Te rog…, părinte, imploră ea, smucind deoparte mantia ca să dezvăluie făptura din braţe.

Expresia lui trece de la dezaprobare la dezgust. O îmbrânceşte iar. Fata simte şfichiuirea aerului când uşile i se trântesc în faţă. Se lasă moale la pământ, cu picioarele întinse în faţă. Trage aer în piept, îl expiră şi un alt junghi dureros îi străfulgera prin coapse.

Aerul – îşi dă ea seama în timp ce se strâmbă din cauza propriului corp – miroase dulce. Un amestec de unt, zahăr şi făină, ce se răspândeşte de la patiseria din apropiere.

Sânii îi pulsează; făptura începe iar să urle. Soluţia e simplă. E instinct animalic. Ştie deja ce să facă. Cu o mână lipsită de vlagă, îşi trage rochia în jos, dezgolindu-şi sânul. Făptura se prinde de el şi începe să sugă.

Femeia care o găseşte a fost cândva şi ea o *cortigna lume*[2]*?* O curtezană care şi-a pierdut nurii, dar şi-a păstrat rezistenţa în faţa loviturilor sorţii. Fata se trezeşte în casa modestă a aceleia, pe podea, înconjurată de câteva perne şi o pătură. Lipită de perete e o masă îngustă şi pe ea se află o cutie plină cu cărţi de joc. Primeşte o ceaşcă de cafea, din care se ridică unduind aburul. O ridică la buze, suflă uşor şi soarbe. Mai că îi dau lacrimile simţind căldura cum îi coboară în trup.

Femeia e acum aplecată spre ea şi îi vorbeşte. Cu o mână se ţine de şale, iar cu cealaltă adună de jos, de lângă ea, o farfurie şi o cană goale. Vorbeşte fără să se uite în ochii fetei.

— Poţi să rămâi aici până te înzdrăveneşti şi apoi o să-mi plăteşti pentru asta până la sfârşitul lunii. Pot să îţi găsesc de lucru la fostul meu bordel. O să le placă cum arăţi, odată ce ţi se vindecă trupul.

Când se îndreaptă de spate, farfuria se loveşte de cană cu un trăncănit. Arată cu cana.

— O să o duci la Pietà. Peste două săptămâni, când ai să fii mai în putere. Dar peste două săptămâni fix, nicio clipă mai mult. Dacă se face mai mare, n-o să mai încapă în gaură.

— Ce e Pietà? întreabă fata încet.

— Au să o crească acolo, o să-i dea o viaţă bună. O să primească o educaţie, şanse. Le învaţă până şi să cânte la instrumente.

Nu e o conversaţie, femeia nu aşteaptă răspuns. Se întoarce şi iese din încăpere.

Fata se uită după ea clipind des. Apoi aude un gângurit blând, o foiala. Simte ceva în corp şi se pregăteşte. Dar durerea nu vine. În loc, e ceva mai

puternic, mai durabil, ceva bun. Se uită în jos, să vadă care e cauza. Şi pentru prima dată îşi dă seama că ţine în braţe o fetiţă.

Săptămâna care urmează e cea mai minunată din viaţa ei. Vede cum bebeluşul începe să vadă limpede, să o privească în ochi şi să înveţe că ea e mama. Fata o hrăneşte, o strânge la piept, îi mângâie obrajii şi îi şterge scuipatul de la gură. Şi, cu toate că nu mai împart acelaşi trup, le uneşte o legătură profundă. Fac parte una din cealaltă şi aşa va fi întotdeauna.

Trage în piept mirosul cald de lapte şi se gândeşte la ce ar vrea să-i spună într-o bună zi. Lucruri pe care îşi doreşte să i le fi spus şi ei, cândva, cineva.

Îi va spune să alerge. Îi va spune să viseze. Îi va spune să lase să se reverse tot ce are în ea. Iar când fiica va întreba ce ar putea să facă cândva cu viaţa ei, ce ar putea deveni, îi va spune: „Orice. Orice îţi transformă lumea într-o explozie de culori incandescente.”

Cu trei zile înainte de soroc, îşi ia copila şi monedele şi traversează oraşul. Cu puţinii bani strânşi, va cumpăra hârtie, hârtie veneţiană din cea mai frumoasă, hârtie demnă de o regină.

Negustorul pufneşte dispreţuitor când ea o alege pe cea mai fină pe care şi-o permite – o foaie groasă, crem, perlată, cu particule verzui. Îi întinde mai multe monede decât ar costa-o mâncarea pe trei zile, dar asta nu o opreşte.

Deasupra uşii de alături scrie Scriba. Din centrul unui clopot negru de metal atârnă o funie. O bate de trei ori de margine şi un bărbat frumos, cu mâini pătate de cerneală, răspunde chemării sale.

— Scrie aşa, spune ea odată intrată, iar el îi transformă cuvintele în bucle superbe pe hârtie.

Fata o împătureşte cu grijă şi o pune bine sub mantie.

Întoarsă acasă la prostituată, trage o carte din pachetul aflat pe masa de lângă perete şi foloseşte un cuţitaş de bucătărie ca să o taie în două pe diagonală. Strecoară una dintre bucăţi în pliurile corsetului.

Alţi zori, o zi care de acum pentru ea va însemna veşnic durere.

— Trebuie să o duci azi, spune femeia.

Fata îşi înfăşoară copila în eşarfa galbenă şi porneşte iar pe străzi, stârnind cu paşii stratul gros de ceaţă de la picioare. Merge iute prin labirintul ameţitor, cu inima bubuindu-i în piept şi fustele plesnind-o peste glezne. De la ferestre, măşti aurii o privesc trecând şi rânjesc batjocoritor. Instinctul animalic din ea e în alertă – prada aşteptându-se la un atac. Îşi ciuleşte urechile mai mult ca oricând, atentă la orice zgomot brusc sau fluierat, iar mâinile cuprind protector copila de sub mantie.

„Mergi repede, nu tândăli, fii cu ochii în patru. Stânga, dreapta, dreapta, stânga, dreapta. La primul semn de pericol, fugi”, îşi spune. „Fugi.”

Dar pe drum e linişte, iar când se apropie de Pietà, pe aleea din laterală, simte că încetineşte. Cât i-a luat să facă acei ultimi paşi nu va şti niciodată.

Se uită lung la grilaj, la gaura din zid în care îşi va pune copila, această parte din ea, acest ghemotoc de foc şi energie care îi umple sufletul de mândrie. Această fiinţă care a implorat-o să trăiască.

Nu poate să o facă. Dă înapoi, clătinându-se, strângând-o la piept, când un scâncet îi distrage atenţia.

Pe jos, sub gaura din zid, sunt nişte cutii. Par să fie umplute cu capete de ţesături, mâncare aruncată şi resturi, dar un zgomot venit dintr-una o face să se apropie. Dă deoparte capacul şi îşi înăbuşă un ţipăt.

Înăuntru, un copil vânăt de frig şi zgâriat tot de cine ştie ce animal îşi dă ultima suflare. Copilul pare mare, prea mare ca să mai încapă în gaura din zid.

Trage adânc aer în piept şi îi apasă gâtul cu degetele, dar nu mai simte bătaia inimii. Îi închide pleoapele şi cu nesfârşită blândeţe îi acoperă faţa cu o bucată de pânză.

A văzut tot ce trebuia să vadă.

Se ridică, se mai uită o ultimă dată la fiica ei şi o strecoară cu grijă în gaura din zid. Bagă în legătura de pături biletul îndoit şi cealaltă jumătate de carte de joc. O sărută pe cap, face un pas înapoi şi bate clopotul. Apoi se răsuceşte pe călcâie şi, fără să se îndure să se uite înapoi, dispare pentru totdeauna.

Rămâi cu bine, copilă dulce, scrie în bilet, şi nu uita niciodată că ai fost iubită.

De cealaltă parte a zidului, ritmul e complet diferit.

— Primul pe ziua de azi, strigă sora Clara, când limba de metal se loveşte cu un clinchet de buza clopotului.

Iese repede în curte şi trage din gaură o fetiţă care se zvârcoleşte.

— 15 aprilie 1696, îi dictează sorei Madalena, care notează detaliile într-un registru uriaş, legat cu sfoară, plin cu nume.

Chiara della Pietà, sosită pe 20 februarie 1687, cu o monedă stanţată şi un bilet de la mamă. Paulina della Pietà, sosită pe 29 aprilie 1695, cu o bucată de pânză brodată. Agata della Pietà, sosită pe 4 mai 1695, cu o poezie şi o rană la cap de la cutie.

Copila e desfăşată, dusă la un lavoar şi spălată. Pielea îi e verificată de infecţii, puţinul păr, de păduchi. O tijă de fier e pusă în foc. Se aude un sfârâit, urmat de mirosul metalic de carne arsă şi un urlet furios. Unde a fost apăsat fierul e acum un P – carne vie, mânioasă, pe partea de sus a

braţului. Rana e bandajată. Un preot o botează. Şi apoi se întorc la registru.

Respiraţia bebeluşului e gâfâită, întretăiată de durere. Dar e ceva în ochii săi. O hotărâre mânioasă.

— Şi pe ea cum zici să o numim? întreabă sora Madalena.

Sora Clara se uită în jos, la copilă, care o apucă de deget cu mânuţa. Mijeşte ochii, concentrându-se.

— Anna Maria della Pietà, declară ea, iar bebeluşul o strânge mai tare de deget. Am un presentiment bun în privinţa ei.

2

Anna Maria e în picioare pe un podium, pregătită pentru moment. Momentul vieţii ei. În curând, va primi titlul de *maestro*. Va fi, oficial, maestru al muzicii.

Parcă fiecare respiraţie din viaţă a condus-o aici. Ca şi cum fiecare decizie, fiecare bătaie de inimă sunt legate între ele. Luminile o orbesc şi dinspre public simte cum radiază un val de căldură. Simte o mie de ochi plini de adoraţie fixaţi asupra ei. Şi respectul. Are o greutate anume. Se mişcă prin aer, dens, viu şi grandios, îl trage cu nesaţ în plămâni.

Şi atunci aude un chicotit.

Se încruntă, smulsă din lumea imaginară şi adusă brusc înapoi în dormitor, unde podiumul e un pat îngust din lemn, iar certificatul, o batistă.

— E o datorie şi, totodată, o onoare pentru mine, răcneşte cu voce îngroşată Paulina, o fată slăbuţă, cu bărbie ascuţită, să… să…

Îşi pierde concentrarea şi momentul solemn e aproape distrus.

— Acord, şopteşte Anna Maria din colţul gurii.

Paulina îşi înăbuşă râsul care bolboroseşte în ea, cât pe ce să izbucnească.

Poate că unora li s-ar părea un joc copilăresc, dar nu şi Annei Maria. Fiindcă există unele lucruri pe care fetele pur şi simplu le ştiu. Unele ştiu că spiritul lor poate erupe, incendiar şi devastator. Altele ştiu că puterea e la îndemâna lor, trebuie doar să o manifeste.

Unele ştiu că moartea vine devreme şi într-un mod crud. Iar altele ştiu că le aşteaptă un destin măreţ.

Pe Anna Maria della Pietà o aşteaptă un destin măreţ.

La vârsta de opt ani ştie asta cu aceeaşi siguranţă cu care corzile ştiu arcuşul, fulgerul ştie

furtuna, apa ştie cerul. Ştie, aşa cum ştie că unul dintre degetele de la picioare e îndoit, carnea de miercuri are gust de peşte şi nota do e verde. Ca foarte multe alte lucruri, asta e o certitudine. Aşa că statul pe scenă, cu mâinile în şolduri, acceptând titlul primit, e la fel de natural ca visatul noaptea.

Tuşeşte, încurajându-şi prietena să continue.

Zâmbetul Paulinei dispare pe loc. Dă din cap. Redevine gravă.

— Să acord acest titlu unicei, specialei Anna Maria della Pietà, strigă.

Anna Maria zâmbeşte, întinde teatral braţele deschise spre mulţime şi apoi, întinzându-se, de pe podium, ia cu graţie certificatul.

Mulţimea înnebuneşte. Sare de pe scaun în colţul camerei şi aplaudă cu chipul strălucind de fericire. Fiindcă azi, ca în fiecare zi, mulţimea e cealaltă cea mai bună prietenă, Agata. Are părul negru, ca ea, dar e mai scundă, mai dulce. În sunet de urale şi ovaţii, Anna Maria face plecăciuni peste plecăciuni şi claia de bucle scurte îi cade peste ochi. Coboară de pe podium şi îşi ia admiratoarea de mâini.

— Am muncit toată viaţa ca să obţin această onoare. *Grazie, grazie, grazie*[3], spune Anna Maria.

Paulina chicoteşte, cu obrajii îmbujoraţi de două buline roz. Se uită cu un ochi de un albastru pătrunzător direct în ochii Annei Maria. În locul celuilalt e o gaură scufundată în orbită, cu pleoapa prost cusută, carnea încreţită aiurea şi roşie.

— Acum eu, acum eu, se roagă ea.

— Încă o dată şi gata, spune Anna Maria, urcându-se la loc pe podium, gândindu-se cum să îşi îmbunătăţească discursul, şi apoi o să ai şi tu ocazia.

Când se crapă de ziuă, în Piazza San Marco sună clopotele. E la nici cinci minute de mers pe jos de la impunătoarea clădire a Ospedale della Pietà, care dă spre lagună. Dincolo de ferestrele cu

obloane verzi, trei sute de fete orfane sunt deja treze şi lucrează. Merg una după alta pe coridoare, îmbrăcate în alb, într-un şuvoi monoton.

La etajul cinci, ultimul, Anna Maria îşi scoate aşternuturile de pe pat cu simţurile inundate de dăngănitul violet-închis.

„Si bemol”, îşi spune.

Îşi strecoară mâna printre zăbrele şi crapă puţin mica fereastră a dormitorului. Aerul rece al dimineţii năvăleşte înăuntru. Inspiră adânc şi se iţeşte peste ţiglele de teracotă ca să asculte sunetele noii zile. Undeva, dedesubt, departe, cineva aleargă pe piatra cubică. Se aud huruitul unei cotigi trase pe caldarâm, ţipătul unui bebeluş, un câine care latră. Dar crescendoul va veni cam peste o oră, când lumea se va revărsa pe străzi şi canale şi Veneţia va fi iar plină de viaţă.

Mai întâi e liturghia, ţinută în capelă. Fetele le răspund maicilor turuind rugăciunile.

Apoi urmează terciul, primit în refectoriu. Anna Maria plesneşte cu lingura cocoloaşele grăunţoase, în semn de protest. Apoi vin sarcinile domestice. Spălat şi frecat şi cusut şi călcat, tocat şi fiert şi răzuit şi curăţat. Libertatea vine în fiecare zi după rugăciunile de la amiază.

Când măicuţele îşi exersează imnurile şi psalmii, Anna Maria se furişează afară. Urcă scara curbată de piatră câte două trepte odată şi dă buzna în dormitorul din pod.

Patul scoate un scârţâit ascuţit când îl trage spre dreapta. Se caţără pe el şi caută pe pipăite zăvorul dintre obloanele de după pat. Un scrâşnet şi cedează, iar ea iese de-a buşilea pe o mică platformă de lemn. Pe vremuri, aici puneau rufe la uscat. Dar când s-a crăpat şi rupt, în timpul unei furtuni, a fost dată uitării. Acum folosesc platforma mai mare, de pe cealaltă parte a clădirii. Asta acum e toată numai a ei.

Soarele îi scaldă chipul; scândurile îi scârţâie sub tălpi. Îşi ocupă poziţia, adunându-şi sub ea

sarafanul larg, pătat, de bumbac, şi îşi încrucişează picioarele pe lemnul fierbinte. Îşi plimbă satisfăcută privirea peste regatul ei.

În oraşul ei, drumurile sunt făcute din apă. Viaţa răsuflă din toate direcţiile, energică, colorată şi zgomotoasă.

Ridică braţele către orchestră, pregătită să dirijeze. Să intre gondolierii, care fredonează o melodie veselă în timp ce alunecă pe străzile înguste. Să intre vânzătorii de fructe din piaţă, care psalmodiază „Curmale pentru un *denari*, lămâi pentru o *lira!”*. Să intre fabricanţii de piepteni, tocilarii, tâmplarii şi alţii, fiecare breaslă cântând propriul cântec. Să intre mulţimea care aplaudă dansul măscăricilor, pescăruşii care ţipă înălţându-se în văzduh. Să intre filatorii, care marchează cu bătăi din picior învârtirea războaielor de ţesut, lustragiii care trebăluiesc cu faţa spre lagună. Să intre lăptarii, în clinchet de sticle de lapte ciocnite între ele, şi prietenele ei, care ţipă în jurul copacului din curte. Să intre bărbatul care cântă operă, din tunelul din stânga, şi clopotele care dăngăne *miezul zilei!* din turnul din dreapta.

Iar acum, să intre culorile. Toate nuanţele de albastru şi galben, verde şi roşu, violet şi portocaliu, alb şi maro. Un caleidoscop cât o lume întreagă explodează în faţa ochilor ei. Tonuri şi nuanţe plutesc în sus, mult deasupra oraşului, atârnând ca notele pe un portativ, reflectând sunetele de dedesubt. Apoi se amestecă şi se rotesc ca un imens banc de peşti şi un zâmbet îi luminează faţa.

Fata aceasta a ştiut note muzicale înainte de cuvinte, iar notele acelea au avut întotdeauna culori.

În spatele ei, Paulina şi Agata se năpustesc afară şi se trag aproape, de o parte şi de alta.

— Scuze că am întârziat, spune Paulina. A trebuit să ne spunem rugăciunile.

Agata încuviinţează şi dă ochii peste cap.

— Bun-venit la petrecere! spune Anna Maria, privind drept în faţă. Bun-venit în Republica Muzicii.

În 1704, viaţa la Pietà e una a contrastelor. Acum eviscerezi un peşte, acum ciupeşti coarda unei harpe. Acum îţi zdrobeşti degetul de la picior, acum cânţi o simfonie. Durerea şi brutalitatea se îmbină cu muzica şi cântecul. Şi mai sunt şi Anna Maria, Paulina şi Agata.

Nu a existat niciun moment originar, niciun act anume care să le fi adus împreună. E exact ca în cazul unor surori. Sunt pur şi simplu acolo, prezente, întotdeauna.

Anna Maria îşi lasă capul în scobitura gâtului Paulinei. O ia de braţ pe Agata. Când cea din urmă întoarce capul, se vede o adâncitură cât un pod de palmă. Pe partea dreaptă a capului, exact deasupra gâtului, şi concavă, ca o palmă făcută căuş. Peste ea cad câteva şuviţe de păr drept; în mare, porţiunea aceea e cheală.

— Într-o zi, vom conduce totul, spune Anna Maria uitându-se la oraş. Îl vom conduce cu adevărat. Nu ca acum. Nu în joacă, cum ar veni. Vom fi reginele muzicale ale Veneţiei. Mulţimile ne vor cădea la picioare.

— O să fim acoperite de giuvaeruri din cap până în picioare! chiţăie Paulina.

— O să călătorim la Paris şi Roma, spune Anna Maria.

— O să mâncăm *frittelle*[4] cu frişcă toată ziua!

— Şi nu o să ne mai spună nimeni ce să facem.

Agata scoate un mic geamăt.

Anna Maria îi dă un ghiont.

— Frittelle, aşa-i?

Pe chipul Agatei se aşterne un zâmbet strâmb. Dă din cap aprobator.

Au avut voie să mănânce sferele de aluat prăjit o singură dată – o donaţie către Pietà când a fost *carnevale*[5]. Au sosit într-un coş legat cu fundă, iar

mirosul de coajă de lămâie şi aluat dulce se strecura prin împletitura de răchită. Celelalte fete se luptaseră pe ele ca nişte căţei vagabonzi, dar Anna Maria a reuşit să pună mâna pe trei înainte să dispară toate. Ea, Paulina şi Agata le-au înfulecat chiar aici, pe acoperiş, zâmbind larg, bucuroase, cu buze presărate cu zahăr.

Anna Maria oftează, amintindu-şi gustul. Se lasă pe spate acum, urmată de Agata şi Paulina. Stau întinse şi privesc cerul şi norii care trec în goană pe deasupra.

Soarele intră într-un nor, umbrindu-i chipul pătat. Cicatrici de la vărsatul-de-vânt de acum doi ani.

— O să îţi treacă când ai să creşti şi ai să devii cine ţi-e dat să fii, spune sora Clara.

Dar Anna Maria deja simte că e cine i-e dat să fie. A simţit întotdeauna. Şi oricum, înfăţişarea nu o interesează mai deloc. Aici toată lumea are ceva.

Paulina îşi rearanjează sarafanul, netezind cutele care s-au format. Agata se uită la Anna Maria, aşteptând ce urmează. Un pescăruş plonjează spre ele şi Anna Maria îl strigă imitându-i ţipetele, până ce Agata râde în hohote şi Paulina i se alătură la croncăneli.

Acum Paulina se rostogoleşte spre Anna Maria şi o ia de mână.

— Gemene, spune când palmele li se ating.

E aşa de subţirică, încât uneori Anna Maria se întreabă dacă nu cumva vântul care suflă dinspre lagună ar putea s-o ia cu el şi să o ducă în depărtări. Şuviţe de păr blond-deschis îi flutură pe lângă faţă, suflate de o adiere. Agata se apleacă peste Anna Maria şi o înghionteşte pe Paulina.

— Bine, bine, suntem triplete, spune Paulina râzând de-acum.

Clopotele anunţă ora unu şi Anna Maria sare în picioare. E, în sfârşit, după-amiază. Au orele de muzică.

— Ce e acela? întreabă Anna Maria năvălind în încăperea în care signore Conti se sprijină de un instrument mare, cu acoperiş ridicat şi picioare subţiri.

E făcut din lemn şi decorat cu arabescuri elegante, îi plac albul şi negrul claviaturii. Dar nu e un clavecin, a mai cântat la unul dintre acelea. Acesta e mai mare.

— Bună ziua şi ţie, Anna Maria! spune el, dându-şi pe spate buclele lungi şi blonde.

E înalt şi suplu, cu maxilar pătrat şi gropiţă în barbă. Lumea spune că e elegant; unele dintre fetele mai mari spun că vor să îl aibă. Anna Maria nu prea ştie ce înseamnă asta şi nu prea o interesează să afle.

— Se numeşte *fortepiano*[6]. E ultima invenţie a lui signore Cristofori. În loc să aibă înăuntru un mecanism de ciupire, corzile sunt lovite uşor cu un ciocănel. Asta oferă interpretului mult mai mult control asupra volumului, vezi?

Anna Maria se ridică pe vârfuri, se apucă de marginea de lemn şi bagă capul în măruntaiele instrumentului. Observă micile capete de pâslă suspendate deasupra corzilor, gata să lovească.

— Signore Cristofori a avut bunătatea să ni-l doneze pe acesta. Trebuie să îi fim foarte recunoscători.

— Vreau să-l încerc, spune Anna Maria cu mâinile în şolduri acum şi abdomenul înainte.

Signore Conti o cântăreşte câteva clipe.

— O să îţi vină rândul după ce terminăm cu flautul, dacă eşti bună. Dar mai întâi stai jos.

După oră rămâne în clasă, sâcâindu-l pe signore Conti până ce acesta cedează şi o lasă să încerce să cânte la *fortepiano*. Mângâie cu degetele clapele netede şi el o învaţă o linie melodică pe care ea o interpretează de câteva ori la rând.

„Plăcut”, îşi spune. *„Dar nu e ce trebuie.”*

Ca şi cu flautul şi oboiul, pe care le-a învăţat anul trecut, culorile din mintea ei sunt prezente,

dar sunt şterse, neclare. Nu e ce îi trebuie pentru planul ei.

Anna Maria della Pietà va fi cea mai tânără membră din istoria *figlie di coro*, orchestra orfelinatului, faimoasă în întreaga lume, apoi *maestro* până să împlinească optsprezece ani. Lumea îi va învăţa numele. O va recunoaşte drept cea mai mare muziciană din toate timpurile.

Când pleacă în sfârşit din sala de clasă a lui signore Conti, coridoarele sunt pustii. Îi spune să se ducă direct la cină şi că va spune el surorilor de ce a întârziat din nou.

Se grăbeşte pe coridorul de la etajul trei, iar tălpile ghetelor jerpelite plesnesc pe dalele de piatră cu mare viteză. Pereţii sunt cenuşii şi crăpaţi, iar tavanele, joase. În capăt e o singură fereastră, cu gratii, prin care se vede lumina zilei care se topeşte rapid. Derapează, ia o curbă, ajunge la scara în spirală, când un sunet, străpungător şi bogat, o încremeneşte.

Urmăreşte zgomotul, mergând încet înapoi pe unde tocmai a venit, până găseşte o uşă întredeschisă. Trage cu ochiul prin deschizătură şi vede un bărbat abia trecut de adolescenţă, cu o claie de păr roşu, ondulat, lung până la umeri.

E cu faţa la un şemineu, îmbrăcat într-o haină maro, simplă, cu pulpane scurte şi nădragi crem, luminat de strălucirea flăcărilor.

Într-o mână ţine o vioară, în cealaltă, un arcuş. Goneşte cu el peste corzi, smucindu-se şi tresăltând, agresiv şi rigid. Posedat, cu siguranţă. Anna Maria ar trebui să fugă după *medico*[7]. Bărbatul acesta are nevoie de un preot. Dar picioarele îi sunt paralizate – sunetul o opreşte în loc.

În schimb, îi studiază degetele, mişcarea mâinilor. Arcuşul zboară înainte şi înapoi, iar culorile din mintea ei încep să se reverse. Chihlimbariu, auriu, limoniu şi alb, argintiu, ocru

şi ruginiu. Nuanţele i se perindă în viteză prin faţa ochilor. E nevoită să se ţină de tocul uşii ca să îşi păstreze echilibrul. Nu a mai văzut niciodată acest instrument folosit aşa. Nu l-a mai auzit niciodată „vorbind” cu o voce aşa de limpede şi vie, că parcă cântă chiar numele ei. Ca un alt element, îşi spune ea. Pământ, aer, foc, apă. Iar acum acesta.

Dar salturile, răsucirile bruşte! E prea mult. E înfricoşător. Se gândeşte să fugă, să se îndepărteze cât mai mult de acest moment. Şi cu toate acestea, undeva în adâncul ei o încordare începe să se topească încet. Notele îi par familiare, sunetul, unul pe care îl ştie. Culorile încep să se aştearnă în straturi, până formează un peisaj – munţi înverziţi şi flori violet, apus oranj, izbucniri de alb. Se mişcă şi se leagănă înaintea ochilor ei. Îşi şterge obrajii de lacrimi al căror motiv nu prea îl ştie.

Totuşi acum are o certitudine: trebuie să încerce acest instrument.

Se ascunde în micul bufet aflat în faţa încăperii unde e el, cu spatele lipit de un raft de călimări cu cerneală uscată şi degetul de la picior în crăpătura uşii, ca să o împiedice să se închidă şi să rămână încuiată înăuntru. Inhalează praful. Aşteaptă până ce el se opreşte. Aude clicul încuietorilor cutiei, scârţâitul uşii, păcănitul tocurilor îndepărtându-se. Năvăleşte din întuneric.

Vioara e acolo, bărbatul, nu.

Se apropie încet, cu prudenţă, fără ezitare. Deschide clapetele şi dă la iveală conţinutul acestui cufăr de comori. Corpul lucios, arcuşul lung, lustruit, ambele perfect încastrate în catifea. Respiraţia i se calmează şi o străbate o senzaţie caldă şi dulce ca zahărul topit.

Întinde mâna şi îşi trece uşor degetele mici peste instrument. Lemnul e neted şi rece ca o pietricică. Se apleacă mai aproape şi inhalează mirosul de lac, de cărţi vechi. Gura i se umple de salivă.

Îşi strecoară mâna sub gâtul viorii şi o scoate cu grijă. O ridică solemn la bărbie, exact aşa cum o ţinea el.

Degetele găsesc corzile, încercând să imite felul în care o strângea el. Cu un gest teribil de teatral, trage arcuşul de la stânga la dreapta.

Un scârţâit oribil stârneşte ecouri în încăpere, urmat de o serie de scârţâieli scurte, când arcuşul saltă în jos pe corzi.

„Deloc excepţional”, îşi spune. Dar repetiţia e mama învăţăturii.

Îşi ajustează poziţia şi…

— Ce e în capul ăla al tău?

O voce ascuţită din spate.

I se strânge stomacul. Întoarce încet capul ca să se uite peste umăr.

Bărbatul e în prag, iar părul lui e roşu ca focul.

— Pune-o la loc, copilă – spune încet – şi ieşi afară până nu te dau eu.

Iau cina în refectoriu – o sală de piatră cu bolţi arcuite aflată la parterul mănăstirii, amenajată cu trei mese lungi de lemn. Sub banchete, sute de perechi de picioare în ghete negre, cârpite, peste care atârnă cortina fustelor albe, de bumbac. Clănţănit de farfurii şi murmur de conversaţii („Schimb panglica, dar atât.”, „Mai uşor, că ai să te îneci.”).

Paulina împunge prin farfurie ceva maro şi spongios, apoi îl atinge bănuitoare cu limba.

— Oare ce-o fi asta? spune îndepărtând lingura de gură şi inspectând iar conţinutul.

Anna Maria nu o aude. Se gândeşte la el, cum stătea şi o privea în timp ce ea se repezea să îi pună vioara la loc în cutie. Genunchiul îi bâţâie sub masă.

— Anna Maria?

Clipeşte şi îşi pune mâna pe picior ca să îl oprească. Apoi se apleacă peste masă, adulmecă

lingura pe care Paulina o întinde spre ea şi se strâmbă.

— Creieri fierţi? propune ea.

Agata o înghionteşte, avertizând-o cu un semn din cap. Dar e prea târziu. Paulina scoate un urlet şi tot refectoriul – o sută de eleve, poate mai mult – se întoarce să se uite la ele.

— Taci, prostănaco, se încruntă sora Madalena, tropăind către ele de pe taburetul de lemn din colţ.

O femeie masivă, cu spinarea bombată şi mâini bătătorite, ce priveşte fiecare dintre orfane cu dispreţ suprem, maturat ca un vin vechi în anii de când e aici.

Paulina ar trebui să tacă. Dar nu se poate abţine, începe să icnească. Sare de pe scaun şi intră în goană în bucătărie pe sub o arcadă de piatră. Ajunge în ultima clipă la o cutie mare de lemn din colţ, în care ţin cojile şi resturile, şi vomită în ea. Conţinutul, maro şi urât mirositor, va fi golit în seara asta pe barjele de gunoi şi dus la fermele din afara oraşului, pentru a fi folosit ca îngrăşământ. Anna Maria va auzi sirena din pat, îi va vedea culoarea şi va şti nota.

Ea şi Agata izbucnesc acum în râs, dar sora Madalena le aruncă o privire care spune *„aţi face bine să încetaţi”* şi ele îşi înăbuşă râsul. Rapid.

Când Paulina se întoarce, e şi mai palidă ca de obicei. Pe farfuria ei se află acum o porţie de două ori mai mare. Îşi ridică mâna încet, ca să-şi acopere gura.

— Ai să mănânci tot, spune sora Madalena, aplecată peste ea ca o piază rea.

Ochii Paulinei se umplu de lacrimi.

— Sau te alegi cu biciul. O să mă întorc să te verific.

De îndată ce pleacă, Agata se întinde peste masă şi trage spre ea farfuria Paulinei. Apoi se întoarce spre Anna Maria, cască disperată ochii mari, căprui, şi rosteşte doar cu buzele: *„Te rog!”*

Anna Maria strânge gura pungă şi se uită la mâzga din farfurie. Ceva pare să se zvârcolească acolo. Dar apoi o vede pe Paulina. Cu faţa scăldată în sudoare, respiraţia inegală, gâfâită.

Anna Maria oftează adânc.

— O împărţim.

Agata dă din cap şi, trăgând adânc aer în piept, ia lingura în mână. Paulina se ridică în picioare, ocoleşte în fugă masa şi le pupă pe amândouă pe obraz.

Anna Maria începe să mestece încet, strâmbându-se când simte pe limbă ceva fibros, cartilaginos. Îi atrage atenţia conversaţia dintre două fete aşezate în spate.

— Încă una? şopteşte o fată.

— Ieri, răspunde prietena. A treia pe anul ăsta.

— Crezi că a fost… corbul?

Anna Maria lasă lingura în farfurie şi se uită la Paulina.

— Despre ce vorbesc astea?

Paulina o fixează câteva clipe cu privirea.

— E o poveste care spune că…

Se opreşte şi se uită în stânga şi-n dreapta, ca să se asigure că nu le dă nimeni atenţie.

— Că există un bărbat. O creatură. Că vine noaptea şi ia fetele de la Pietà.

— O creatură? şopteşte Anna Maria.

Mestecând cu stoicism, Agata clatină din cap. Înghite şi apoi spune pe tăcute:

— Nu e real.

— Am spus doar că e o poveste, spune defensiv Paulina. Nişte fete vorbeau pe şoptite despre asta în dormitor. Fără îndoială că încearcă să ne sperie.

Coboară iar ochii către masă.

— Şi ce se întâmplă când vine? întreabă Anna Maria.

În ochii Paulinei se aprinde o sclipire. Se întoarce. Anna Maria se apleacă mai aproape.

— Întâi vine ceaţa. Coboară răsucindu-se pe canal, înghiţind tot ce îi iese în cale. Apoi se aude

un sunet. Un pleosc, pleosc, pleosc. E un sunet pe care nu îl aud decât fetele mai mari. Cică le pătrunde în măduva oaselor.

Pe chipul Annei Maria se răspândeşte groaza. Ochii Paulinei se fac şi mai mari.

— Se trezesc, se ridică din pat ca într-un vis şi pornesc desculţe către sunet. Când ajung la uşile ce dau spre canal, rămân acolo îngheţate, uitându-se către apă, până ce vine. E în picioare într-o gondolă la a cărei provă se leagănă un felinar. Corpul lui e de om, dar are cap de…

Respiră adânc, înspăimântată, pare-se, de propria poveste.

— Cap de corb. Ochi mici, negri şi un cioc lung şi negru.

Anna Maria îşi încleştează mâinile pe bancheta pe care stă.

— Se apropie fără zgomot, cu excepţia pleosc, pleosc, pleoscăitului vâslei în apă. Fetele sunt atrase spre el. Prind mâna creaturii, păşesc în barcă şi apoi…

Un ţipăt lângă ele – o fată care râde de ceva ce a spus prietena ei.

— Ce? întreabă Anna Maria. Ce se întâmplă apoi?

— Şi apoi o ia. Ceaţa îi învăluie şi când dispare nu se mai vede nimeni. Ultimul lucru pe care îl aude cineva e ţipătul ei.

Anna Maria expiră, dându-şi seama că îşi ţine respiraţia de ceva vreme.

Agata o bate acum din nou pe braţ:

— E doar o poveste.

„Doar o poveste”, îşi repetă în gând Anna Maria, încercând să zâmbească. Dar genunchiul începe iar să bâţâie sub masă. În mod normal, nu e genul de lucru care să o tulbure. Probabil că are nervii mai întinşi ca de obicei, după ce a fost prinsă cu vioara. Scoate un sunet, un fel de încercare de râs. Dar ochii îi fug spre fereastră, către canalul care se întinde dincolo de ea. Şi face

un efort colosal să nu îşi astupe urechile cu palmele, să refuze să audă vreodată sunetul gondolei în ceaţă.

3

Lumina lunii se aşterne peste ea din pătratul din acoperiş, de deasupra grinzilor. Stă lungită în pat, ascultând zgomotele, jucându-se cu încâlceala de cârlionţi negri, ale căror vârfuri îi gâdilă urechile. Părul îi ajungea înainte până la umeri, la fel ca al celorlalte fete sub paisprezece ani, dar surorile i-l tăiaseră până la piele când s-a îmbolnăvit şi s-a încâlcit prea tare ca să mai poată fi periat. Sora Clara oftează zilnic din cauza lui şi se plânge că e ciufulit ca penele unei ciori.

„Trei pe anul ăsta”, se gândeşte Anna Maria, amintindu-şi de conversaţia de la cină. Simte că o străbate un fior rece şi trage păturile mai sus, spre bărbie.

Sora Madalena se plimbă prin dormitor, verificând fiecare fată, ca să se asigure că doarme, şi pocnindu-şi degetele, în încercarea de a-şi dezumfla încheieturile. Anna Maria urăşte sunetul acela şi îi vine să îşi astupe urechile, dar ştie că dacă ar face-o s-ar da de gol că încă e trează. Când pocniturile se aud mai tare, închide repede pleoapele.

Simte cum mâini mari apucă rama de lemn a patului. Un trup se apleacă spre ea. Păturile se mişcă. Fata se crispează.

Dar apoi mâinile dispar şi paşii se aud tot mai slab. Anna Maria răsuflă uşurată şi îşi dă voie să deschidă iar ochii.

Acum sora Madalena şi sora Clara sunt în colţ. Arată amuzant aşa, una lângă alta – sora Madalena, aşa de mare, şi sora Clara, aşa de mărunţică. Scrijelesc notiţe într-un caiet gros, acelaşi în fiecare noapte. Care au dat de belea, care sunt bolnave, ce îndatoriri va avea de îndeplinit fiecare mâine.

„Nu la spălătorie”, se roagă în gând Anna Maria, „orice, numai la spălătorie nu”.

Lângă ea, Paulina şuieră pe nas, dormind de parcă e mumificată. Întinsă pe spate, cu braţele lipite pe lângă corp, albul singurului ei ochi e vizibil. Anna Maria o priveşte zâmbind. Paulina, Iepuraşul. Poreclă primită datorită felului în care îşi ţine mâinile strânse la piept când vorbeşte şi delicateţii cu care ciuguleşte mâncarea.

Sora Clara i-a spus la un moment dat Annei Maria că există palate la ţară care au insule întregi pline cu iepuri. Sute de creaturi catifelate trăiesc pe mici unghere înverzite înconjurate de şanţuri cu apă. Anna Maria s-a gândit că par un adevărat paradis şi şi-a dorit cu disperare să le viziteze şi să îi sară iepuraşii în poală. Apoi a aflat că sunt ţinuţi acolo numai până când sunt gata să fie mâncaţi. A văzut bucătăreasa ridicând o ladă cu iepuri vii în bucătăria de la Pietà, trăgându-i afară unul câte unul şi imobilizându-i. A văzut cum li se zbat picioarele chiar înainte să se audă pocnetul gâtului rupt.

Agata e întinsă în patul din cealaltă parte, cu membrele răşchirate dincolo de marginile saltelei. Annei Maria i se strânge stomacul la vederea dosului capului ei. Sora Madalena spune că a fost prea mare ca să încapă în cutie. Că trebuie să o fi împins cu forţa înăuntru. Că de aceea nu a putut să vorbească niciodată.

Dincolo de Anna Maria mai sunt încă o sută de fete care se sucesc şi se răsucesc, sforăie şi fornăie.

Din gură îi iese o buclă de respiraţie aburită şi se înfioară. Nu vrea să se gândească la gondolă, la bărbatul cu cap de corb de la pupă. Se străduieşte să alunge gândul şi se hotărăşte, în schimb, să treacă în revistă evenimentele zilei.

A cântat fals la ora de interpretare vocală; va trebui să se ocupe de asta. Şi nu a putut atinge rezonanţa sperată cu flautul. Încearcă nişte exerciţii de respiraţie, aşa cum a învăţat-o signore

Conti. Inspiră trei timpi, expiră cinci, inspiră trei, expiră… I se închid pleoapele.

Se lasă pe spate, dar, în loc să ajungă pe saltea, se prăbuşeşte în apă rece ca gheaţa şi stomacul i se contractă. Şocul îi spintecă trupul. Cu toate că se opune, pluteşte tot mai departe spre adâncuri. Deschide ochii. Clădiri colorate tremură deasupra, legănându-se în ritmul unei muzici care e încetinită, distorsionată, întinde disperată mâinile către suprafaţa vălurită, dar tot e trasă în jos… tot mai în jos. Ţipă şi bule de aer îi erup din gură şi se ridică deasupra. Ţipă şi ţipă şi ţipă şi ţipă şi…

E în capul oaselor, ţinându-se de gât, gâfâind disperată după aer.

— Linişteşte-te, respiră.

Paulina e lângă ea, mângâind-o pe braţ.

— E doar un alt coşmar. Al cincilea pe săptămâna asta.

O conduce la propriul pat şi ridică păturile aspre, mâncate de molii. Anna Maria îi simte trupul slăbuţ mulându-se pe al ei ca o matrice.

Întunericul din dormitor pare glacial, sinistru, ca şi cum ceva zăboveşte lângă ele. Gondola apare plutind în mintea Annei Maria, cu lampa unică legănându-se la provă.

— Oare o să vină şi după noi? şopteşte strângând tare păturile în pumni.

— Hmm? întreabă Paulina.

— Bărbatul-corb. Le ia pe toate fetele?

— Se spune că doar pe câteva. Şi că muzica…

Se opreşte şi se asigură că sora Madalena nu se apropie.

— Că muzica asigură protecţie.

— Cum?

— Nu ştiu. Poate că cele cu talent sunt cruţate. Anna Maria prinde această idee şi se agaţă strâns de ea. Cele mai talentate sunt în orchestra orfelinatului, îşi va găsi un loc acolo, exact aşa cum a planificat, şi va fi în siguranţă faţă de acest monstru din întuneric.

„Cele talentate sunt cruţate”, îşi repetă ea.

Îşi strecoară mâna în palma mică şi moale a prietenei şi inima îşi încetineşte ritmul datorită atingerii. Şi în noaptea aceasta, ca în fiecare noapte, abia aici reuşeşte să se cufunde în somn, chiar dacă unul agitat.

O adiere caldă intră pe fereastra celei mai mici săli de muzică de la etajul trei. E mare cât să încapă doar o catedră, un rând de scaune de lemn tapiţate şi mai multe pupitre muzicale. Anna Maria e aşezată în mijloc, cu picioarele încrucişate sub scaun, prima sosită la oră, ca de obicei. În dreapta, un şemineu încastrat în piatră. În spate, fereastra, crăpată vreo doi centimetri, cu un grilaj de fier.

O umbră cade pe podea. Paulina şi Agata ar trebui să fie aici de-acum. Vrea să le povestească cum s-a împiedicat când urca scările încoace şi…

Simte că stomacul i se face ghem. În uşă stă bărbatul cu păr roşu şi redingotă maro.

— Unde e signore Conti? întreabă ea fără să vrea.

E miercuri după-amiază. Acum e ora de flaut.

Bărbatul păşeşte în încăpere cu mişcări iuţi şi rigide. Îşi azvârle în spate coada redingotei, pune cutia pe măsuţa de lângă perete şi desface încuietorile cu un clic. Nu se întoarce, nu se uită la ea, nu îi răspunde deloc. Palmele fetei devin lipicioase de transpiraţie. E sigură că o aşteaptă o pedeapsă pentru că s-a furişat în sala lui şi a atins ce nu îi aparţine. Dar ce fel de pedeapsă? Şi cât timp o să o facă să aştepte, frământându-se?

Restul colegelor încep să intre rând pe rând. Paulina vede că profesorul a ajuns deja şi scoate un chiţăit, apoi se grăbeşte să ajungă lângă Anna Maria. Agata vine câteva clipe mai târziu, ştergându-şi mâinile de fuste, lăsând amprente soioase pe bumbac. E urmată de Candida şi Cecilia, gemene care au fost lăsate aici împreună când aveau doar câteva ore. Ca întotdeauna, se ţin

de mână. Elevele se aşază la locurile lor, copii acoperite până la glezne cu sarafane albe, lungi. Fiecare fată îl priveşte atent pe intrus.

— Sunt noul vostru profesor, spune apropiindu-se de tabla din faţa lor.

Vocea lui are un ton ciudat. Oscilează, de parcă încearcă să o facă să pară mai groasă decât e.

— Vom studia vioara.

Agata şi Paulina se uită la Anna Maria. Numai cele de peste doisprezece ani studiază acest instrument. Lor nu li s-a oferit ocazia până acum.

Noul profesor îşi scrie numele pe tablă şi, când îl subliniază de două ori, firimituri minuscule şi praf de cretă plutesc către podea.

Anna Maria simte că i se taie respiraţia. A auzit de el, desigur. Toată lumea a auzit de el. E un *maestro*, recunoscut în toată republica pentru virtuozitatea cu care cântă la vioară. Steaua în ascensiune a Veneţiei. Şmecher, arogant, i-a auzit pe ceilalţi profesori şuşotind. Anna Maria apucă strâns marginea scaunului. L-a înfuriat pe unul dintre maeştri.

Însă nu e deloc cum se aştepta. În mintea ei, era mai înalt, mai frumos. În schimb, umerii lui sunt lăsaţi, de parcă îl doare ceva, şi fără vioară mâinile par nevolnice. Parcă nu prea ştie ce să facă cu ele.

Se uită în jos, la propriile mâini, apoi iar la el. Ridică o palmă către obrazul ei brăzdat de cicatrici de la vărsatul-de-vânt.

— Astăzi vom…

Se opreşte respirând greu, şuierat şi apoi tuşeşte de câteva ori într-o batistă simplă, înainte să continue:

— Azi vom învăţa elementele de bază. Cum să ţinem vioara, poziţia corpului, cum să cântăm pe corzile deschise.

Ei, şi ce dacă e un pic ciudat?! Nu contează mai deloc. Anna Maria l-a auzit cântând. Viteza uluitoare, spectacolul de culori pe care îl poate evoca. Bărbatul acesta merită respectul ei. Simte

asta cu aceeaşi certitudine, aceeaşi intensitate ca ritmul care-i pulsează în venele de un albastru palid de la încheietura mâinii.

Se îndreaptă de spate, concentrându-se. Când el spune „poziţia corpului”, ea îşi întinde coloana, trage umerii în spate şi îşi suge burta.

Privirea îi fuge spre cutia în care e aşezată vioara. Perfect încastrată, elegantă, în aşteptare.

Se iscă o încăierare, când toată lumea se repede la dulap ca să ia un instrument. Pe rafturile dinăuntru sunt împrăştiate vreo douăzeci de cutii. Instrumentele dinăuntru, donate de binefăcători bogaţi care le-au folosit şi le-au aruncat, sunt zgâriate şi deteriorate. Se repede la cutia cea mai puţin stricată, dar cineva o smulge, înainte să o poată apuca.

— Pe rând! Nu vă îmbrânciţi.

Se mulţumeşte cu una de pe raftul din mijloc, înainte să dispară şi acelea. Vioara aceasta e mai deschisă la culoare decât a lui şi câteva dintre firele de păr de cal din arcuş sunt ieşite în afară, dar tot îi place senzaţia pe care o simte când îşi strânge degetele în jurul gâtului instrumentului.

Acum sunt înapoi la locurile lor, aşezate în şir, iar el se plimbă prin faţa lor. Fata inhalează mirosul de pin şi tămâie. „Ca un preot”, îşi spune. Cunoaşte mirosul de la capelă.

Când ajunge în dreptul ei, încetineşte, zăboveşte la doar câţiva centimetri de ea. Pulsul din încheieturi i se accelerează.

Întoarce capul spre ea şi, fără să o privească în faţă, spune:

— Pune vioara jos.

Aflată lângă Anna Maria, Paulina dă să se supună. El pocneşte din palme tare, o singură dată, iar fata sare în poziţie de drepţi.

— Nu tu, spune.

Anna Maria ridică privirea spre el.

— Signore?

— Jos. Acum.

Inima i se ridică în gât. Se întoarce şi pune vioara pe scaunul din spate. În încăpere se lasă liniştea.

— Mâinile, spune el, făcându-i semn să se ducă în spatele scaunului şi să se ţină cu mâinile de prima bară a spătarului.

Va primi lovituri de bici, e sigură. Simte cum aerul şuieră, cum biciul îi spintecă pielea, usturimea de carne vie de pe încheieturile degetelor.

O priveşte cu ochi reci şi cenuşii precum chiciura.

— Această fată crede că e mai presus de reguli. Că poate să atingă, că poate să ia ce nu e al ei.

Anna Maria strânge din dinţi. Toată clasa priveşte. Nicio respiraţie nu tulbură aerul dintre ei.

— Ai să stai aici, în picioare, spune el, şi vei învăţa care ţi-e locul.

Nu spune nimic, dar refuză să îşi desprindă ochii din ochii lui, refuză să fie cea care întrerupe încleştarea de priviri.

Acum el se mişcă printre ele, ignorând-o, strângând cheile unora dintre viori până e mulţumit.

— Acum, spune restului clasei, ridicaţi-vă instrumentele la bărbie, având grijă să vă ţineţi centrul – adică muşchii abdomenului – încordat, şi aşezaţi-vă mâinile cum le ţin eu.

Ridică vioara şi trece arcuşul în jos, peste cea mai groasă coardă. Emite un sunet plin, verde, care Annei Maria îi face pielea de găină pe braţe.

Clasa e străbătută de un freamăt, în atmosferă pluteşte neliniştea. Câteva aruncă o privire fugară spre Anna Maria, înainte să imite mişcarea profesorului. Viorile se reunesc într-o notă şovăielnică, tremurătoare.

— Nu vă grăbiţi cu arcuşul, trageţi-l peste corzi lin, ca o pensulă pe pânză. Fără mişcări smucite.

„Verdele devine mai viu. Cald şi proaspăt”, îi trece prin minte Annei Maria.

— Bine. Acum puneţi arătătorul pe cea mai subţire coardă. Se numeşte coarda *Mi*. Apoi, ţinând delicat arcuşul, ca şi cum ar fi ciocul unei păsări, trageţi-l de-a curmezişul corzii.

Clasa îi urmează indicaţia.

— Folosiţi vârfurile degetelor, nu le lăsaţi să ajungă peste alte corzi, spune el, repoziţionând mâinile unora dintre fete în timp ce se plimbă printre ele.

Anna Maria se uită spre dreapta. Lângă ea, corzile subţiri sapă şanţuri în degetele Paulinei. Dar Paulina apasă şi mai tare, iar Anna Maria îşi dă seama că astfel obţine un sunet mai curat. Mişcarea aduce cu ea mai multe nuanţe – una luminoasă, una palidă, una închisă ca măslinele.

Respiraţia Annei Maria devine mai grea, mai profundă. Se concentrează numai asupra acestor instrucţiuni, asupra regulilor complicate ale instrumentului.

Profesorul explică cum, dacă îşi pun degetul arătător la capătul dinspre melc al celei mai groase corzi, obţin nota *La*, care străluceşte galben în mintea Annei Maria, dar, când pun degetul mijlociu la vreo doi centimetri mai jos pe aceeaşi coardă, cântă nota de mai sus, *Si*. Degetul mic pus pe aceeaşi coardă a instrumentului redă nota *Re*, care e mov, ca o afină.

În clipa aceea, Anna Maria îşi dă seama de nesfârşitele posibilităţi. O priveşte pe Paulina, care îşi plimbă degetul în sus şi în jos pe coardă, şi e cuprinsă de încântare când se revarsă şuvoiul multicolor.

— Foarte frumos, spune el, trecând prin mijlocul lor.

Anna Maria e hipnotizată, concentrată pe degetele Paulinei, la instrumentul, la sunetul ei. Încheieturile degetelor încleştate de spătarul scaunului încep să i se albească din cauza strânsorii.

— Da, foarte frumos. În curând, dacă o ţineţi tot aşa, veţi putea să faceţi asta.

Se duce în faţa lor, ridică vioara la bărbie şi goneşte cu arcuşul înainte şi înapoi pe aceeaşi coardă. Continuă cu o înfloritură intensă de note, cotul lui tăind unghiuri prin aer.

Iar Anna Maria nu se mai poate abţine. Se repede la vioara din faţa ei şi ridică forma elegantă de lemn sub bărbie. Se cutremură de plăcere simţind atingerea. E o extensie a propriului corp.

Bâjbâie până găseşte poziţia mâinii şi apasă tare pe corzi. Se apucă să ia urma dârei de culori lăsate de el, cu nările umflate şi buzele strânse de concentrare. Tonuri de roşu, galben, verde, albastru. Roşu, roşu, albastru, verde, albastru, verde, albastru. Vioara nu mai există. Anna Maria nu mai există. Doar culoare, sunet şi o senzaţie calmă şi certă, cea a unui trup care îşi găseşte sufletul.

— Cum îndrăzneşti…, spune el, dar ea nu se poate opri.

Doi paşi până la scaunul ei. O înşfacă de umăr, cu palma pregătită să lovească. Anna Maria se poticneşte, vioara îi alunecă de la gât. Dar o ridică iar şi cântă, fiindcă aşa trebuie. Vioara cântă pentru ea cu un sunet care e cald şi catifelat ca un balsam. Nu se poate ca el să nu îl cunoască. Nu se poate să nu îl audă.

Culorile ţipă prin încăpere. O doare partea cărnoasă a antebraţului şi, pentru prima dată în viaţa ei, e conştientă de tendoanele subţiri care merg de la degetul mijlociu în jos, pe dosul mâinii. Se strâmbă. Dar refuză să se supună. Refuză să cedeze.

Se pregăteşte pentru ce urmează. Dar lovitura nu vine. În sfârşit, ca smulsă din transă, se opreşte. Coboară încet vioara pe lângă corp. Tăcerea care o înconjoară e densă şi pulsează. Se uită în stânga, în dreapta. Fiecare dintre colege se holbează la ea. Şi atunci dă cu ochii de privirea profesorului.

În acel moment, lumea pare să se dizolve. Gamă, umbră, spaţiu, toate se îndepărtează, până nu mai rămân decât el şi ea, îngheţaţi în timp. Pieptul lui se umflă ritmic, dar chipul e inexpresiv. Să fie furie, surpriză? îşi dă seama că îi place tensiunea aceasta. Exaltarea vibrează adânc în sufletul ei.

Cuvintele lui sunt încordate când şuieră chinuit, printre dinţi:

— Destul. Ora s-a încheiat.

Aceste vorbe o smucesc înapoi în încăpere. Şi acum simte muşcătura fricii. Aleargă la dulap cu inima bubuind în piept.

Oare ce o să-i facă? Ce o să-i ia?

Pune bine instrumentul, înconjurată de frenezia colegelor, când un clic o face să se oprească.

Iar, când se întoarce şi rămâne pe loc, aşteptarea la ce e mai rău e aşa de palpabilă, că ar putea fi tăiată în felii, mestecată şi înghiţită cu totul.

— Tu nu, spune el încet. Tu rămâi.

4

Pescăruşii de la piaţa de peşte Rialto sunt nesăţioşi. Dau ture şi se leagănă şi plonjează ca nişte boabe de grindină spre standuri, lacomi să apuce ultimele îmbucături de plătică, ultimele şuviţe de sardele. Cumpărătorii se apleacă, ridicându-şi mâinile deasupra capetelor.

— Hâş, hâş de-aici, ţipă negustorii de peşte, vânturând prin aer mături din lemn.

Mişcările sunt întâmpinate cu fâlfâieli furioase şi ţipete indignate. Hărmălaia se revarsă prin arcade în aleea din spatele pieţei, unde o pasăre, flămândă şi iritată, decide să adopte o tactică diferită.

Decolare. Aripi albe bat tot mai sus şi mai sus prin spaţiul îngust dintre clădiri, de la răcoare la căldură, de la întuneric la lumină, iar briza le zburleşte penele. Aerul de aici, de sus, e mai dulce, mai curat.

Pasărea erupe în cerul de un albastru orbitor, iar razele soarelui se sparg şi se împrăştie pe spatele ei. Se înalţă o clipă, scăldându-se în căldura după-amiezii, până ce izul sărat de peşte îi dictează noua destinaţie. Îşi ajustează poziţia aripilor. Sud-vest.

Se înalţă peste Canal Grande. Pălăriile roşii ale gondolierilor strălucesc dedesubt. Peste acoperişuri de teracotă, cupole de biserici, frânghii de rufe şi canale şerpuitoare, până ce ocheşte punctul de observaţie perfect de unde să îşi găsească următoarea masă. Se roteşte şi coboară, iar picioarele galbene îi aterizează pe ţiglele curbate, pătate de muşchi, ale clădirii care dă spre lagună.

Două etaje mai jos, Anna Maria e în picioare, cu vioara în mână şi inima în gât.

— De la capăt, spune el.

— Signore?

— Cântă iar bucata aia pentru mine, acum.
— Iertaţi-mă, signore, nu ar fi trebuit…
— Fă-o odată, se răsteşte el.

Încă mai simte pe umăr încleştarea mâinii lui. Ridică vioara, revede în minte culorile şi cântă. Când termină, obrajii lui sunt livizi.

— E evident că ai luat lecţii înainte. Cine ţi-a fost profesor?
— Înainte, signore?
— Da, înainte.
— Nu am luat, signore.
— Nu mai spune „signore” aşa!

Fata tresare şi înghite în sec. O buclă din părul lui roşu e ridicată în sus. Ochii fetei sunt atraşi spre ea. El ridică iute mâna şi o netezeşte la locul ei.

Din sala de muzică de alături se aude pac-pac-pac-ul unui ritm bătut în catedră. Simte că parcă e înăuntrul ei, parcă încearcă să iasă.

Trage aer în piept şi încearcă iar.

— Nu am mai luat lecţii înainte. Nu de vioară.

Astăzi e prima dată. Cânt bine la flaut şi oboi, iau lecţii în fiecare după-amiază. Am încercat şi *fortepiano* şi cânt şi cu vocea, deşi sora Madalena spune că ar trebui să mă opresc, că o dor urechile când mă aude.

Îi tremură buzele. E adult, dar de foarte puţin timp. E ceva în ţinuta lui care îl face să pară mai tânăr. Pe frunte încep să se formeze riduri de concentrare – două paralele clare, înfruntându-se, între sprâncene. Dar nimic în jurul ochilor. Niciun istoric de zâmbete.

— Câţi ani ai? întreabă el. Bărbia ei ţâşneşte sfidător în afară.
— Opt.

Face un pas spre ea.

— Crezi că eşti mai deşteaptă ca mine, Opt?
— Nu, signore. Adică… nu.
— Crezi că mă poţi păcăli? spune el, cu obrajii aprinşi de-acum.

Fata clatină din cap şi spune cu voce joasă:
— Nu cred asta.
O cântăreşte o clipă şi pare satisfăcut de această reacţie.
— Repetă asta, spune el.
Urmează lungi note roşii şi roz, separate de încâlceli jucăuşe, care îi fac degetele să fluture în susul şi-n josul corzilor. Ea urmăreşte cu atenţie, încearcă să cartografieze mişcările, ordinea nuanţelor. Se termină cu un re de sus, a cărui culoare e aşa de vie, că fata face ochii mari.
El face ţeapăn un semn din cap. E rândul ei.
Ridică iar vioara şi o atinge, de trup. Închide ochii şi lasă arcuşul să îi arate calea, în timp ce sunetul vibrează prin fiinţa ei.
Anna Maria a înţeles tempo, acord şi armonie înainte să înveţe să vorbească. Muzica e sângele şi oasele ei şi tot ce mai e în afara acestora. Dar nu a fost niciodată aşa. Parcă a deschis poarta spre un alt strat, parcă a găsit ceva aflat şi mai adânc în sinea ei.
Trage arcuşul în jos, de-a curmezişul corzilor, şi ridică privirea spre el.
— Încă una, spune el.
O mai testează încă de trei ori, fiecare frază muzicală, tot mai iute, mai agresivă, mai intensă. Încearcă să îl urmeze, dar culorile sunt copleşitoare. Se umflă, năvălesc şi se ciocnesc. Strânge din dinţi şi aproape că nu mai clipeşte, de concentrată ce e. Dar degetele i se împiedică unele în altele, se poticnesc în îndârjirea ei.
— Îmi pare rău, spune. Încerc să ţin pasul, dar…
El ridică mâna şi ea îşi înghite restul vorbelor.
— Nu am mai văzut niciodată o fată care să cânte aşa. Nu una aşa de mică ca tine.
Anna Maria se încruntă. Faptul că e fată nu e ceva ce a preocupat-o până acum cine ştie ce. Deschide gura să răspundă, dar el îi întoarce spatele şi se duce la cutie. Scoate din ea un cub de răşină şi începe să îl frece încet de perii din arcuş.

Tăcerea urlă în urechile fetei. Ce se întâmplă? Oare să plece?

Brusc, el ridică ochii spre ea.

— Spune-mi, fetele din locul ăsta au ambiţii?

— Da, spune ea, luată prin surprindere. Vreau să fiu violonistă, ca dumneavoastră.

Aproape că adaugă că vrea să fie cea mai mare violonistă din lume, dar ceva o face să se abţină. Celelalte fete râd de ea când spune astfel de lucruri.

El scoate un hohot scurt de râs.

— Nu sunt un simplu violonist, Opt. Sunt compozitor. Instrumentiştii sunt daţi uitării.

Fetei îi ard obrajii.

— Lumea îşi aminteşte şi de cei care cântă la instrumente, spune ea.

— Poate doar nişte ani. Dar nu e acelaşi lucru. Compozitorii rămân în amintire pentru totdeauna.

Se foieşte iar de pe un picior pe altul. Probabil că nu ar trebui să spună ce îi vine să spună. Încă îi mai simte palma ridicată la doi centimetri de faţa ei, dar cuvintele tot îi izbucnesc de pe buze.

— Vreau să învăţ. Vreau să mă învăţaţi.

El se răsuceşte iute pe călcâie, trânteşte capacul cutiei viorii şi porneşte hotărât spre uşă. Şi, la marginea încăperii, pe muchia tăioasă dintre visele împlinite şi cele zdrobite, întoarce puţin de tot capul către ea.

— Marţi, la ora două, vino singură, spune el.

A doua zi, dimineaţă, un zvon circulă prin Pietà ca o pană dusă de vânt. Pe tonuri şoptite, entuziasmate:

— A venit în vizită regele Spaniei!

Surorile vorbeau despre asta la masa de dimineaţă. Spuneau că vrea să vadă faimoasa orchestră a orfanelor, ca încununare a marelui său turneu.

Aşa că Anna Maria e în curte, la fereastra capelei, ridicată pe vârfuri, cu palmele lipite de

vitraliul pestriţ, înăuntru pâlpâie o lumânare. Uşile sunt închise, deci nu se poate strecura înăuntru. Dar sunetul emis de *figlie di coro*[8] îşi croieşte drum până la ea prin crăpăturile din zidărie, spaţiul dintre fereastră şi tocul ei. Un cântec triumfător, cu culori îndrăzneţe: fucsia, turcoaz, alb. Îşi schimbă poziţia, sperând să îl zărească măcar o clipă pe rege, dar vede doar mişcare, siluete neclare şi reflexul propriilor ochi de un verde-crud.

Se apropie aşa de tare, că respiraţia ajunge pe sticlă, lăsând un cerc aburit, ca ceaţa de pe lagună. Ridică mâna şi îşi scrie iniţialele în centru, cu grijă, ţinând limba între dinţi. Apoi cineva îi strigă numele. Pe ton iritat, răstit. Şuieră dezamăgită şi se dezlipeşte de fereastră. O ia la fugă şi intră în goană, derapând, în clădirea principală a Pietà.

„Acuşi”, îşi spune ea. Ajunsă înăuntru, le găseşte pe Paulina şi Agata în dormitor, râzând cu lacrimi. Paulina e îmbrăcată într-o mantie lungă, bleumarin, cu câteva numere prea mare pentru ea.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, îi spune Agatei, care e îngenuncheată ca pentru rugăciune.

Agata îşi face o cruce solemnă. Nu o văd pe Anna Maria apropiindu-se.

— Şi fie ca Dumnezeu să îţi binecuvânteze veşmântul amplu, şopteşte Anna Maria la urechea Paulinei.

Paulina sare în sus doi metri. Anna Maria râde şi trage de pe umerii ei faldurile pânzei brodate cu aur, ca să o probeze şi ea, spunând:

— De unde ai asta?

— Hm-hm.

Cele trei fete se răsucesc cu ochii mari. Sora Clara e mai bună decât pare. Ca un ţurţure de gheaţă. Mic, ascuţit, rece.

— Ce e cu voi trei? Vine spre ele ţâţâind.

— Nu vorbiţi, ţipaţi, nu mergeţi, ţopăiţi.

— Ba nu ţopăim! spune Anna Maria.

— Şi nu sunteţi niciodată doar furioase, sunteţi mereu furibunde.

Sora Clara întinde mâinile. Fără niciun chef, Anna Maria depune mantia pe ele.

— A cui e asta?

Paulina se uită în podea şi mormăie:

— A lui signore Conti, soră Clara. Sora Clara oftează.

— Duceţi-o imediat înapoi.

Deja năvălesc pe uşă, când ea strigă după ele:

— Trebuie să învăţaţi să fiţi fete cuminţi! Data viitoare o trimit pe sora Madalena!

Noaptea, Anna Maria stă în pătuţ şi nu visează că se îneacă, nu trece în revistă evenimentele zilei cu un nod în stomac, nu e enervată de zgomotele făcute de fete şi de surori. În noaptea asta e concentrată la un singur lucru. Trebuie să se facă compozitoare.

Acum, că se gândeşte, e cât se poate de evident. Ajunsese cu planificarea doar până la ascensiunea la statutul de *maestro* până la optsprezece ani. Dar ce rost are să fii extraordinar, dacă nu o să te ţină nimeni minte? E imperativ să fii faimos. E totul.

A ştiut asta încă de la vărsatul-de-vânt.

Avea şase ani. A început cu un petec de brobonele roşii pe piept. Vie ca un fier roşu, mâncărimea a ţinut-o trează şi s-a scărpinat toată noaptea. În dimineaţa următoare, tot trunchiul îi era inflamat. A fost dusă la *infermeria*[2], ţinută separat de celelalte paciente. Se trezea din când în când, smulsă din coşmaruri de usturimea insuportabilă. Erupţia i s-a împrăştiat pe tot pieptul, până la umeri şi în sus, pe faţă, iar trupul i-a devenit tot mai slăbit şi cuprins de febră. A zăcut în pat, cu respiraţia din ce în ce mai superficială, şi la capătul patului a apărut o formă. Ca un văl sau cearşaf umflându-se, unduindu-se nu de vreo adiere, ci de răsuflarea a ceva întunecat, nelumesc. Ceva ce o aştepta.

A apucat în pumni marginile saltelei şi a strâns tare pleoapele. Scârţâitul uşii i-a trimis în creier un

fulger albastru, ciripitul unei păsări – o linie de alb. Iar în timp ce se gândea la culori, pe obraji i se rostogoleau lacrimi. Era îngrozită de văl, de ideea de a petrece o eternitate singură, într-un loc întunecat şi necunoscut. Dar era mai mult de-atât. Era durerea de a şti că are în ea ceva extraordinar ce nu avea să vadă niciodată lumina zilei.

Apoi, într-o seară, s-a trezit, cu inima răpăind ca o tobă. S-a uitat în jos, sigură că avea să o vadă spărgându-i pieptul. Acolo, săltată în sus şi-n jos de efortul respiraţiei chinuite, e aşezată cartea de joc. Dama de cupă, tăiată pe diagonală. Jumătatea ei, jumătatea de sus, înfăţişează ochiul stâng şi obrazul unei măşti de carnaval colorate, decorate cu puncte şi arabescuri aurii.

A întins mâna către ea, surprinsă, fiindcă o ţinea de obicei în dulapul de lângă pat şi nu îşi amintea să o fi avut cu ea. A apucat-o între degete şi a privit lung ochiul, care a privit-o la rândul lui. Parcă îi spunea să lupte. Aşa că a strâns cartea mai tare la piept, frecând cu degetul dunga ascuţită, tăiată, simţind cum îi circulă prin vene ceva puternic, ameţitor. Energia şi forţa, creativitatea dinăuntrul ei. Trebuie să găsească aer. Trebuie să continue să trăiască.

În zilele ce au urmat, abcesele au început să se spargă şi să se usuce. Şi, pe măsură ce au fost înlocuite cu cicatrici, o nouă mâncărime a început să crească. Ambiţia făcuse întotdeauna parte din fiinţa ei, dar acum era aprinsă, mai vie ca niciodată. Îi dădea înţepături în coapse şi furnicături în încheieturi. Nu avea să fie niciodată singură dacă devenea faimoasă. A ţâşnit din *infermeria* şi înapoi la prietene cu un singur gând în minte, mai presus de toate: nu avea să dispară pe tăcute în abis. Lângă ea, ceva se agită şi se aude o bufnitură înfundată. Întoarce capul şi vede că Agata e trează, cu braţul întins peste spaţiul dintre paturi şi palma pe salteaua Annei Maria. E

luminată de razele lunii, care se revarsă şuvoi prin pătratul din acoperiş.

— Alt coşmar? rosteşte Agata cu buzele, strângând cealaltă mână pumn şi lipindu-l de frunte, ca să demonstreze ce vrea să spună.

— Nu, şopteşte Anna Maria, întorcându-se, ca să stea ghemuite faţă în faţă. Mă gândeam.

Agata înclină capul în semn de *„La ce?”*

— La compozitori.

Agata se încruntă.

— Compozitorii rămân în memoria publicului pentru totdeauna, spune Anna Maria.

Agata ridică din sprâncene, zâmbind. O ia de mână, împletindu-şi degetele cu ale ei.

— Da, spune Anna Maria, acum ştiu, Agata. Ştiu că asta vreau să fac.

Agata o strânge mai tare de mână, apoi îi mângâie blând încheietura cu degetul mare. Ridică celălalt braţ în sus şi se uită lung la el, cu pumnul azvârlit către cer.

Anna Maria se uită la ea zâmbind.

Un clic când se deschide uşa dormitorului şi în prag apare umbra sorei Madalena.

— Noapte bună, spune pe tăcute Agata, iar Anna Maria răspunde la fel.

În câteva clipe, pleoapele Agatei sunt închise, iar în spatele lor, ochii se mişcă rapid dintr-o parte în alta, cufundaţi în vise. Anna Maria se întoarce la gândurile ei.

Nu va putea publica nimic până nu va fi numită *maestro*. Asta va fi peste cel puţin zece ani. Dacă e să devină până atunci suficient de bună ca să fie publicată, trebuie să înceapă imediat să exerseze. Începe să bâţâie picioarele sub cearşaf. Trebuie să înceapă să compună imediat.

— Am auzit că interpretarea ta la vioară e foarte promiţătoare, spune sora Madalena, măsurând-o din cap până în picioare, de parcă nici o altă informative pe care a primit-o în viaţă nu i-a provocat mai patina plăcere.

Boneta şi vălul albe atrag atenţia asupra tenului îmbătrânit şi pungilor negre, umflate, de sub ochi.

E a doua zi, dimineaţă, şi se află în biroul ei. O cameră mică, fără ferestre, aflată la parter, în care e loc numai de un birou şi un scaun. Rafturile sunt pline de cărţi mari, legate în piele. Pe ele pâlpâie o lumânare înfiptă într-un sfeşnic.

„Foarte promiţătoare”, se gândeşte Anna Maria. Îi creşte inima în piept. E iar pe podium, cu vioara pe lângă corp. „*Maestro*, ovaţionează mulţimea. *Maestro!”*

— Pari bolnavă. Eşti bolnavă?

Pocnitura puternică a palmelor sorei Madalena în faţa ochilor o aduce înapoi la realitate.

— Eşti. Bolnavă? repetă ea, mai lent şi mai tare.

Annei Maria îi vine greu să îşi ascundă iritarea. A auzit acelaşi lucru de la sora Madalena, săptămâna trecută, şi de la sora Clara, când venea încoace, la această întâlnire.

— Nu, nu sunt deloc bolnavă. Aşa sunt buzele mele, palide.

Albe ca laptele, la fel ca tenul. Aşa au fost întotdeauna.

Sora Madalena ţâţâie. Se apucă să mâzgălească ceva în catastiful aflat în faţa ei, pe birou.

— Ce spuneaţi de vioară?

— Da, spune sora Madalena fără să ridice privirea. Vei continua lecţiile particulare în fiecare după-amiază şi vei înceta celelalte ore de muzică.

Anna Maria se gândeşte o clipă.

— Deci nu o să mai am ore împreună cu Paulina şi Agata?

Biroul sare-n sus; câteva fâşii de pergament cad fluturând la podea. Sora Madalena a bubuit cu palma în birou.

— Unul dintre cei mai promiţători muzicieni ai Veneţiei se oferă să te mediteze şi tu îţi faci griji că nu ai să-ţi mai vezi prietenele? E timpul să-ţi bagi minţile în cap, fato! Acum ori niciodată.

Anna Maria dă din cap înainte chiar să îşi dea seama.

— Aşa o să fac. Da.

— Bine. Ai grijă să ai părul pieptănat şi îngrijit şi fă ce-ţi spune. La cel mai mic semn de probleme, această şansă îţi va fi retrasă. Ai înţeles?

Anna Maria ridică mâna şi îşi trage cu greu degetele prin încâlceala de cârlionţi. Încearcă să îi netezească cu palma.

— Am înţeles.

În acea după-amiază, toate simţurile Annei Maria sunt în alertă. Sunt atente la clicul lacătului, la ţipătul porţii de fier care se trage în lături, la puterea şi posibilitatea ca piciorușul ei să păşească dincolo de hotarul clădirii reci, întunecoase a Pietà, către lumea mare din partea cealaltă. A pus mâna pe cea mai bună sarcină dintre toate: să aducă apă pentru bucătăreasă.

Iese de pe strada principală şi o ia încet pe străduţele întortocheate care duc spre piaţă, savurând fiecare pas. Ziua e însorită, aerul, rece. Îşi trage şalul mai bine pe umeri şi merge spre fântâna din centru, cu ţurţuri sclipitori pe marginea gurii de curgere din marmură. E una dintre cele peste o mie din oraş care captează apa de ploaie prin grilajele care străpung piatra dimprejur.

În timp ce aşteaptă la coadă, soarbe cu nesaţ energia, pompa. Băieţi în sacouri de catifea chiuie alergând după o minge făcută din sfoară. O proiectează cu un şut sus, în înaltul cerului, unde ţâşneşte printr-o fereastră deschisă. Un bătrân scoate capul bombănind ceva, dar băieţii încep să scandeze şi acela în scurt timp chicoteşte şi aruncă mingea înapoi jos.

În băltoacele de pe lângă fântână se scaldă porumbei, ciufulindu-şi penele şi gângurind. Femei înalte cu gulere de dantelă şi mantii lungi îşi plimbă căţeii în lese asortate cu mănuşile. Un bărbat cu bucle albe, proaspăt pudrate, îndeasă o

batistă de mătase în buzunarul hainei brodate, apoi păşeşte într-o gondolă. A ieşit doar ca să fie văzut.

E Cineva, îşi spune Anna Maria ridicând găleata. Se ciocneşte de cărămizi şi nişte apă se varsă, pleoscăind, înapoi în adâncuri.

Într-o zi, nu peste mult timp, Anna Maria della Pietà va fi Cineva.

La Pietà sunt patru săli de muzică. Înşirate una după alta, la etajul trei, miros a copaci şi răşină. E după-amiază şi prin pereţii crăpaţi ai uneia dintre ele se strecoară o melodie melancolică, ce pluteşte până la Anna Maria, care se află pe coridor. În vârful picioarelor, se îndreaptă spre sursă.

Agata e aşezată la *fortepiano* şi degetele îi alunecă peste clapele alb-negre, trupul legănându-se odată cu muzica. Are părul despletit şi împărţit în două printr-o cărare pe mijloc, astfel încât scobitura din cap e ascunsă privirii.

Sunetul e vineţiu-închis, tern, dar se înfoaie şi unduieşte ca o mantie de catifea.

Anna Maria se furişează tot mai aproape şi mai aproape şi…

— Ha!

Înfige două degete în coastele prietenei. Agata sare de pe scaun şi se întoarce.

Pe jumătate râzând, pe jumătate scoasă din sărite, pronunţă cu buzele un şir de cuvinte pe care nu au voie să le folosească, vânturând furioasă braţele. Anna Maria ridică mâinile în semn că se predă.

Dar Agata clatină din cap şi ochii ei mari ard de sete de răzbunare. Apasă o clapă gravă de la *fortepiano*, un avertisment pentru ce va urma. Apoi se repede. Anna Maria sare din calea ei, rupând-o la fugă pe lângă instrument. Aleargă în jurul *fortepiano*-ului, fugărindu-se ca şoarecele şi pisica, până ce Anna Maria alunecă şi Agata se ciocneşte de ea. Se trezesc pe jos, spate în spate, cu

instrumentul formând o peşteră deasupra, râzând şi trăgându-şi cu greu sufletul.

Un porumbel aterizează pe pervaz şi îşi înfoaie penele, cuibărindu-se la soare pe margine.

— Apropo, să ştii că sună mai bine. Progresezi cu iuţeală, spune Anna Maria, odată ce îşi recapătă suflul, în doar câteva luni, Agata a trecut de la acorduri elementare şi game cu o mână la interpretarea fluidă şi graţioasă a unor piese simple.

Simte cum Agata întinde mâna în spate şi o strânge de braţ în semn de mulţumire.

Totul e exact aşa cum trebuie să fie. Anna Maria a fost selectată pentru lecţii de vioară, Agata îşi dezvoltă abilităţile de a cânta la *fortepiano*, Paulina devine tot mai cunoscută pentru vocea ei şi aptitudinile de oboistă. Anna Maria respiră adânc, cu spatele lipit de Agata.

Trec aşa minute în şir. Apoi simte cum corpul prietenei alunecă pe spatele ei. Zâmbeşte, crezând că jocul începe iar. Dar se aude o bufnitură. Sunetul unui cap izbit de podea.

— Agata?

Anna Maria se răsuceşte spre ea.

— Agata! spune, de data asta mai grăbit, mai tare.

Marginile vederii periferice a Annei Maria pocnesc şi sfârâie. Albul ochilor Agatei e vizibil, iar pleoapele sunt date peste cap, dispărute în craniu.

Anna Maria se ridică iute şi aleargă pe coridor, strigând după ajutor.

Agata e pusă pe o targa şi ridicată de două surori, ale căror ultime cuvinte la plecare sunt:

— Du-te înapoi la ore.

Infermeria e un spaţiu cavernos aflat în curtea din spatele clădirii Pietà. Anna Maria stă în faţa uşilor groase, negre, cu palma lipită de una, degetele roz de la aerul rece al dimineţii. Trebuie

să o deschidă, dar ţipetele bebeluşilor din creşa de alături umplu văzduhul şi mai e şi un miros care se strecoară de acolo: acru şi metalic, miros de durere şi frică. Declanşează ceva, un tremurat în stomacul ei. Până la urmă, Paulina e cea care o apucă de cot şi o conduce înăuntru.

Sunt în total trei şiruri, zece paturi per rând. Unul e înconjurat de un inel de perdele groase. De dincolo de ele răzbat rugăciuni nedesluşite. Într-un pat de pe rândul din mijloc, o fată ghemuită doarme liniştită, cu pătura trasă până la gât. Toate celelalte paturi sunt goale azi – cu excepţia unuia.

Acolo, în celălalt capăt al încăperii, e prietena lor.

Agata stă pe marginea patului, îmbrăcată de plecare, cu sarafanul atingând podeaua. Pare ruşinată, are obrajii mai aprinşi ca de obicei.

În venele Annei Maria năvăleşte un val de uşurare.

— V-a fost dor de mine? rosteşte fără voce Agata, ducându-şi mâinile la inimă şi apoi despărţindu-le.

— Nu prea, spune Anna Maria zâmbind ghiduş. Paulina o dojeneşte pe loc:

— Anna Maria!

Dar acum zâmbeşte şi Agata. Anna Maria se aşază lângă ea pe pat şi o strânge tare de mână.

— Sigur că ne-a fost, spune ea.

— Voi ce faceţi? întreabă Agata.

— Lasă-ne pe noi! Ce faci tu?

Paulina îi inspectează chipul, apăsându-i obrajii. Sora apare de după perdea. E o femeie micuţă, care vorbeşte cu mâinile în şolduri.

— Nu ar trebui să fiţi la rugăciune?

— Ne-a trimis sora Madalena să o luăm, spune repede Anna Maria.

Sora se strâmbă, dar nu insistă.

— O să se facă bine? întreabă Paulina.

— N-are nimic. Trebuie să fi fost vreo bucată de carne stricată. Hai, plecaţi toate de aici. Iute!

Flutură din mâini să le alunge.

Agata se ridică în picioare şi le ia pe amândouă de braţ, formând un rând. Pornesc spre ieşire, pocnindu-se pe drum de câteva paturi, dar refuzând să se despartă. Până ajung la uşă, prin care încearcă să se înghesuie toate odată, le cuprinde iar o criză de chicoteli cu fornăieli.

5

Marţi, profesorul e la fereastră, cu vioara ridicată, uitându-se printre zăbrele la cheiul Riva degli Schiavoni. E îmbrăcat într-o jiletcă spălăcită şi cămaşă albă, cu părul proaspăt pudrat, astfel încât vârfurile sunt tot roşii ca o flacără, dar cărarea de pe mijloc se pierde în gri.

Sunetele de la alte cursuri dansează pe sub uşă şi se contopesc în aer. Un oboi dintr-o încăpere, un flaut din alta.

Fetele din clasa ei şuşotesc despre el, spun că e aspru, groaznic. Dar Anna Maria nu e de acord. Un *maestro* nu poate să îşi bată capul cu chestiuni insignifiante precum sentimentele altora. Trebuie să pună pe primul loc sunetul, expresia, perfecţionarea fiecărei note. Aşa ajung să fie mari, aşa ajung să fie adoraţi de mulţime. Aşa de mult, încât, într-o zi, unul dintre cei din mulţime strigă: *maestro!* Şi, odată cu acest cuvânt, restul mulţimii se ridică în picioare şi se alătură strigătului. Mulţimea decide cine câştigă în lumea aceasta. Mulţimea îl alege pe *maestro*. Muzicianul nu se poate gândi decât la mulţime.

Anna Maria se uită în jos, la ghetele jerpelite, la stropii de zoaie de pe sarafanul ei alb. Îşi atinge părul ud – soluţia sorei Clara la claia imposibil de pieptănat – şi apasă la loc în jos câteva bucle.

„Nu e un filfizon”, decide Anna Maria. Jiletca e decolorată şi pare să fi fost făcută pentru cineva mai mare. Ridică bărbia şi păşeşte hotărâtă înainte.

Nu se întoarce, nu o salută. E ceva palpitant şi o oarecare teroare în faptul că nu ştie ce urmează să se întâmple.

— Astăzi ne vom întoarce la noţiunile de bază, spune el, tot cu faţa la fereastră. Înainte să cânte, orice interpret trebuie să stăpânească poziţionarea instrumentului şi a arcuşului, acordarea şi

strângerea corzilor, ungerea cu răşină şi repararea instrumentului.

Frica bolboroseşte în ea. Nu are timp de toate astea. Nu are deloc timp. Ca planul ei să funcţioneze, trebuie să fie *figlie di coro* până să împlinească paisprezece ani. Şi pentru asta, trebuie să fie împinsă serios din spate.

— Dar…

— Vei face ce spun.

Vorbele lui sunt tăioase ca lama.

Trebuie să îşi ţină gura. Să şi-o ţină la propriu, cu buzele strâns lipite şi prinse între dinţi. Simte un puternic impuls să îi tragă un şut zdravăn.

Se întoarce să o privească.

— Şi poţi să-ţi ştergi expresia aceea de pe faţă.

Când mă plângeam de metodele tatei, mă ciupea de braţe până se învineţeau. Vrei şi tu acelaşi tratament?

Se foieşte şi clatină din cap. Carnea moale de la subţioară începe să o furnice.

El începe să acordeze şi să bibilească cele mai mărunte detalii ale instrumentului. I se dă voie să pună câteva întrebări: curba aceea mică din lemn de sub corzi se numeşte căluş, răsucirea din capătul limbii se numeşte melc. Îi place acordarea, asta face culoarea mai vie, dar acum sunt la jumătatea sesiunii şi obrajii fetei ard de frustrare.

Se aude o bătaie la uşă. El îşi îndreaptă atenţia într-acolo.

— Intră.

În prag stă o fată cam de vârsta Annei Maria. E îmbrăcată într-o mantie cenuşie, dintr-o catifea care face ape în lumină. Părul îi e buclat în cârlionţi subţiri, care îi atârnă pe lângă faţă, iar la gât are un şirag scurt de perle. În niciun caz nu e orfană.

— A, da, intră.

Anna Maria îi aruncă profesorului o privire tăioasă şi deschide gura să spună „nu”, să spună că

acesta e timpul dedicat ei, că această impostoare nu are ce căuta…

— Poţi să pleci, Opt, spune el.

Strânge din dinţi şi se duce încet să pună vioara deoparte. În drum spre ieşire aruncă spre impostoare o privire plină de venin.

— Fetele, anunţă Anna Maria, sunt nişte porci.

Cu ajutorul a două linguri de lemn ţinute la mare distanţă, cu braţele întinse, scoate dintr-un coş mare de răchită un halat de bumbac plin de murdărie. E miercuri dimineaţă, iar ea, Paulina şi Agata au prins cea mai urâtă sarcină a zilei.

Rufele se spală în încăperea de lângă bucătărie. O mireasmă greţoasă de peşte în descompunere de la cârpele de bucătărie şi sudoare de la lenjeria fetelor mai mari pluteşte în aerul cald. Bufete de lemn se înalţă pe lângă pereţii umezi de piatră. Mormane de săpun, ulcioare pentru apă şi uşi duble care se deschid spre canal. Toată mâncarea intră în Pietà pe aceste uşi, toate resturile ies tot pe aici.

Mai devreme, Anna Maria a stat câteva clipe în pragul acestor uşi, privind apa care clipocea pe lângă zidul clădirii. A trebuit să facă un pas înapoi când s-a uitat în jos la canal şi şi-a imaginat gondola ieşind încet din ceaţă.

E doar o poveste, şi-a spus, cu inima ciocănind în coaste.

— Nişte lacome şi nişte scroafe, toate, îi dă dreptate Paulina, storcând deasupra canalului un combinezon cumplit de pătat.

Are vocea înăbuşită de cârpa pe care şi-a legat-o peste faţă ca să mascheze mirosul.

Lângă ea, Agata trage de o sfoară întinsă până la clădirea Pietà de pe cealaltă parte a canalului şi prinde cu cârlige de ea haine curate, ca să se usuce în vânt.

Anna Maria azvârle capotul într-o supă de apă închisă la culoare şi se apucă să o bată cu o padelă

de lemn. Apa îi stropeşte sarafanul, împroşcând particule maro pe bumbacul alb. Trage iritată aer printre dinţi.

Corvoada asta e molipsitoare. Dacă pierde destule ore aici, cu siguranţă, nu va mai reuşi niciodată să scape. Îşi va petrece zilele storcând ciorapii mizerabili ai altora, îngrijind suferinţe plictisitoare, curăţând mizeria făcută de nou-născuţi urlători. E o muncă stupidă, banală, împuţită. Muncă pentru oameni fără niciun talent ori abilitate. „Acesta”, îşi spune azvârlind cu un plesnet încă un sarafan în ciubăr, „nu e nicidecum locul potrivit pentru mine.”

— Astăzi vom învăţa despre caracterul sunetului, spune el în loc de salut.

E a doua lecţie. O vioară şi un arcuş o aşteaptă scoase din dulap, pe scaunul de lângă şemineul gol. Pe podea e o taşcă ponosită de piele, plină cu pergamente.

„În sfârşit”, îşi spune ea. Toate simţurile i se ascut, concentrate la maximum.

— Când interpretăm o piesă muzicală, trebuie să ne gândim cine trebuie să devenim ca să o interpretăm.

Să luăm, de exemplu, Sonata nr. 1 a lui Alberti.

Îşi ridică vioara şi emite o melodie care e luminoasă şi veselă şi galbenă.

— Ce personaj vezi?

Ooo, ăsta e un joc grozav. Provocarea furnică buricele degetelor Annei Maria. Ascultă cu atenţie şi decide:

— E un băiat care se duce ţopăind la piaţă, cu un măr în mână.

Pentru prima dată, profesorul începe să râdă. E un zgomot hârâit, care se sfârşeşte într-o tuse. Ea clipeşte şi zâmbeşte surprinsă.

— Foarte bine, Opt, foarte bine. Şi, dacă îţi cant Adagio în sol minor de Albinoni, ce vezi?

Sunetul e frumos, dar mai trist decât cel dinainte. Tonuri de albastru şi violet. E cineva mai vârstnic, mai complex.

— Văd o doamnă îngrijindu-şi grădina. E bătrână, cu păr sur. Miroase trandafirii şi îşi aduce aminte de viaţa ei.

Profesorul o priveşte lung.

— Mă înşel? spune fata repede.

— Nu, spune el, doar că… mă surprinzi în continuare.

Se ridică şi se duce la fereastră.

— Şi dacă îţi cânt acum ceva… inventat?

Lasă umerii în jos şi trece arcuşul pe corzi de la stânga la dreapta, de la stânga la dreapta, un fel de maro nămolos.

— Văd un câine bătrân şi urât, cu o mutră mânioasă, spune ea.

Râsul lui izbucneşte ca un lătrat. Tuşeşte şuierat în batistă până ce tuşea se transformă în gâfâieli sufocate şi Anna Maria face un pas spre el, spunând:

— Sunteţi teafăr?

Îi vine să adauge „signore”, dar se abţine în ultima clipă. Ce îi iese, în schimb, din gură e „*Maestro*?”.

— Am nevoie de – se clatină între accesele de tuse – o clipă să îmi revin.

Fata îi aude paşii îndepărtându-se pe coridor şi apoi scârţâitul îndepărtat al unei uşi. Obloanele se cutremură în balamale şi ţipătul entuziasmat al unui copil intră în încăpere pe fereastră de la promenada aflată dedesubt.

Trece o clipă şi apoi face ochii mari. Ea, atotputernica Anna Maria, şi-a înfrânt marele profesor. L-a redus la un morman de accese de tuse şi icnete.

Sare în picioare, hotărându-se să exerseze elementele pe care tocmai i le-a cântat el, ca să îl impresioneze când se întoarce. Începe să se plimbe cu paşi uşori prin încăpere în timp ce cântă.

Îşi imaginează că e dansatoare. Nu, patinatoare, alunecând peste lagună, acompaniată de tremurul palid al notelor. Lasă să alunece în faţă un picior, apoi celălalt, creând un hârş-hârş-hârş lent, de lame însemnând gheaţa. Tot felul de nuanţe de alb şi albastru încep să curgă din instrument, îngheţate şi sclipitoare. Fata prinde viteză, fugărindu-le către cer. Se învârteşte şi se răsuceşte tot mai iute şi mai iute, sărind peste făgaşele din pământul îngheţat, alunecând printre patinatori, când…

Bum! Se prăbuşeşte la pământ şi îşi pocneşte bărbia de podeaua de lemn. Vioara şi arcuşul zboară din mâini şi ajung sub dulap.

Se ridică ameţită, scutură capul şi se uită în spate. Care ticălos i-a pus piedică?

În mijlocul încăperii, traista profesorului zace deschisă, căzută pe o parte în urma şutului primit. Mai multe cărţi legate în piele şi pene sunt risipite pe toată podeaua şi o călimară s-a vărsat. Sângele bleumarin picură în şănţuleţele dintre scândurile de sub dulapul cu instrumente.

Stomacul i se face ghem. Ce tâmpită e! Lucrurile lui sunt stricate şi împrăştiate peste tot fiindcă a fost neatentă.

Sare în picioare. Începe să se mişte prin cameră cu iuţeala unui şoarece pe cale să fie călcat în picioare. Ia sticla de pe jos şi o picătură de cerneală i se prelinge pe degete. Caută din priviri capacul şi îl vede ascunzându-se după draperii.

„Treci încoace, afurisit mic!”

Adună cărţile, una câte una, şi începe să le îndese în geantă.

Şi atunci se uită în jos, la obiectele pe care le are în mână.

Caiet de manuscrise. Pană. Cerneală.

Dorinţa îi străfulgera trupul, aprinsă şi fierbinte. Ar trebui să le pună la loc. Sunt scumpe şi nu sunt ale ei. În schimb, îşi aruncă ochii spre uşă. Ciuleşte urechile. Alte ţipete de la copiii care se joacă afară. Dar niciun sunet de paşi. Aşa că scoate uşurel din

geantă un caiet legat în piele şi începe să îl frunzărească. Şi acum, un fior de frică. Dacă e prinsă, poate să-şi ia bătaie cu bastonul.

Dar paginile sunt delicios de palide, goale şi totuşi pline de potenţial. Bagă iar mâna în geantă, până la cot, după pană şi călimară, iar apoi fuge la dulap şi le împinge dedesubt, lângă vioara care se ascunde acolo.

Păcănit de tocuri joase pe piatră şi el e în prag.

— Aşadar, *maestro?* spune sprijinindu-se de tocul uşii.

Ea e din nou în picioare, cu vioara şi arcuşul în mână şi inima bubuindu-i în piept.

— Dacă doriţi, spune cât de nonşalant poate, suflând deoparte un cârlionţ negru căzut în ochi. Şi nu sunt Opt. Sunt Anna Maria.

Dă politicos din cap şi păşeşte înainte cu mâna întinsă.

— Anna Maria della Pietà, sunt încântat de cunoştinţă.

În dulapul aflat în faţa sălii de muzică e beznă şi cumplit de frig. Aşteaptă, fără aer, cu genunchii strânşi la piept, să îl audă plecând.

Când clopotele bat o dată, intră în încăpere, la a treia bătaie, scoate obiectele din dulap şi e iar afară din cameră, la a cincea bătaie. Până să bată a şaptea oară, e deja la scări. Aleargă în dormitor, ascunde hârtiile şi cerneala sub saltea, iar acum goneşte înapoi jos, la cină.

A doua zi, dimineaţă devreme, Anna Maria şi Agata sunt în capul oaselor în patul Annei Maria, acoperite amândouă cu pătura aspră, iar prin pătratul din acoperiş începe să se strecoare lumina curată a zorilor. Caietul de manuscrise furat e tot sub saltea. Anna Maria îl simte, practic, acolo, pulsând, aşa de hotărâtă e să îl scoată la iveală. Dar sora Madalena patrula azi-noapte. Va trebui să aştepte momentul potrivit ca să-şi înceapă munca.

Se uită în jos şi pipăie cu degetul mare biletul pe care îl ţine în mâini, moale ca o pânză după nenumărate împăturiri şi despăturiri. Scoate din el cartea de joc tăiată.

Nu ştie cine a lăsat-o. Nu ştie de ce. Uneori crede că ar trebui să întrebe, dar se răzgândeşte întotdeauna.

Agata oftează. Ţine în mână o poezie, mâzgălită cu un scris dezordonat pe spatele unei foi boţite, tipărită cu ştiri din mai 1695.

Eşti în inima mea
Deşi plec
O să mă-ntorc să te iau.

Peste o mie de obiecte au trecut prin gaura din zid. Mărturii ale iubirii şi pierderii, strecurate între păturici, strânse în mâini micuţe în bezna îngheţată a nopţii. Un memento pentru fiecare fată abandonată despre fiecare persoană care a şoptit „adio". A devenit aproape un ritual - Anna Maria şi Agata se trezesc devreme, cuprinse de insomnie, şi ajung una lângă alta, cu ochii aţintiţi asupra obiectelor care le-au fost lăsate.

Agata mângâie cu degetul ultimul vers al poeziei, apoi se uită la Anna Maria.

„Ce aşteaptă?", rosteşte fără voce.

Anna Maria oftează, lasă capul pe spate până ajunge să se sprijine de gratiile de lemn din tăblia patului. Nouă ani a aşteptat Agata. Dar niciodată nu s-a auzit nimic de vreo întoarcere.

— Chiar ai vrea să vină? şopteşte Anna Maria, repetând replici pe care le-a mai rostit. Probabil că o să te trimită la muncă. Şi nu o să aibă *fortepiano* la care să cânţi. Şi ai fi luată de lângă noi.

Anna Maria arată cu un gest spre Paulina, care doarme liniştită în patul de lângă ele.

Agata scutură capul.

— Nu ar face aşa ceva. Ne-ar lua pe toate.

— Dar eu nu vreau să plec. Nu înainte să devin *maestro*.

— Nici dacă vine cineva după tine?

Anna Maria se uită la cartea tăiată din mâna ei. Nu a auzit niciodată ca vreo fată să fi fost luată din locul acesta. Spune cu voce egală, sigură:

— Nu vine nimeni după mine.

Agata se trage de lângă ea şi începe să-şi împăturească foaia cu noutăţi. Îşi trage discret nasul, încercând să-şi ascundă lacrimile.

Brusc, Anna Maria parcă e din sticlă şi o crăpătură se întinde galopant prin ea. Întinde mâna şi o acoperă pe a Agatei. După o pauză, spune:

— O să descoperim curând de ce a aşteptat atât.

Cu siguranţă, a avut motive serioase.

Ochii Agatei se încreţesc la colţuri a zâmbet şi nasul i se face un pic mai roz.

— Crezi că arată ca mine?

Anna Maria studiază nasul lat al Agatei, zâmbetul strâmb şi ochii mari, cafenii. Fisura care o străbate se lărgeşte. Dar nu are timp să răspundă. De pe coridor se aude un zgomot şi Agata sare din patul Annei Maria în al ei şi îşi trage păturile până sub bărbie. Anna Maria alunecă în jos până e întinsă pe spate. Aşteaptă cu urechile ciulite.

Când uşa nu se deschide, se rostogoleşte pe o parte, cu faţa la Agata.

„Ştiu sigur că vine”, spune Agata muteşte.

Anna Maria nu reuşeşte să îi ofere decât un zâmbet pierit. Apoi o umbră spintecă zorii, ce se revarsă prin lucarnă, şi ţipătul strident al unui pescăruş sfâşie văzduhul.

— Ar trebui să dormim puţin, şopteşte Anna Maria. Mai avem pe puţin o oră.

Agata încuviinţează din cap şi se întoarce pe cealaltă parte, trăgând păturile mai bine peste ea. Anna Maria studiază iar jumătatea de carte de joc. Ochiul stâng al măştii de carnaval o priveşte lung, la rândul lui.

„Nu vine nimeni”, îşi spune.

Anotimpul alunecă din vară în toamnă. În unele zile, laguna se revarsă, furişându-se atât de sus, că înghite străzi şi udă picioare.

Mintea Annei Maria e orbitoare azi, sclipeşte, plină de note de culoarea muştarului şi a mierii, care se rotesc şi se leagănă ca frunzele. Învaţă o piesă simplă, ce implică arcuşul şi ciupitul corzilor. Cu toate că instrumentul e vechi, uzat, cu câteva dintre corzi subţiate de îndelungata folosinţă, îi place felul în care vibraţiile reverberează prin trupul ei.

El e aşezat în faţa ei, picior peste picior, bărbia în palmă şi fruntea încreţită în mijloc. Stă aşa de ceva vreme.

— Cum faci? o întreabă în cele din urmă.

— Ce să fac? îi răspunde, în timp ce galbenul-aprins se transformă în nuanţe de caramel şi unt chiar în faţa ochilor.

— Cum de ţii minte? Nu te-ai uitat la portativ nici măcar o dată de când ţi-ai aruncat privirea asupra lui prima oară. Nu te uiţi niciodată a doua oară.

Fata coboară vioara. Încăperea sclipeşte în după-amiaza asta, iar podeaua e străbătută de fulgere de lumină solară.

Anna Maria nu poate să explice culorile şi notele. Ştie deja de ani întregi că e ceva unic, dar nu spune nimănui de asta. În acest loc, dacă vezi lucruri pe care alţii nu le văd, poţi să dai de necaz. Anul trecut, în timpul repetiţiilor de oboi, o fată pe nume Francesca a spus că a văzut un cal galopând pe apele lagunei. Ochii i-au devenit sticloşi şi a început să tremure. Signore Conti le-a spus surorilor şi au băgat-o la Corecţie trei nopţi, numai cu pâine şi apă. Asta a făcut-o să delireze şi mai rău, iar când le-a spus că acel cal a intrat în trap direct la ea în celulă, i-au luat sânge.

Anna Maria se cutremură. Nu vrea să i se ia sânge.

— Nu ştiu, ţin minte şi gata, spune.

El se îndreaptă de spate ca să ridice din umeri.

— Foarte bine, păstrează-ţi secretele. Le am şi eu pe ale mele.

Nu îi place asta. Vrea să ştie toate secretele lui. Dar deocamdată păstrează tăcerea.

El se ridică şi începe să se plimbe în sus şi în jos prin faţa ferestrei, iar silueta se unduieşte în lumina puternică.

— În dimineaţa asta am fost informat că Pietà va fi onorată să primească, luna viitoare, vizita lui Lorenzo Ciuvan, unul dintre guvernatorii şcolii. Mi s-a cerut să compun un scurt concert pentru el, pentru care să aleg câteva dintre cele mai promiţătoare eleve din fiecare an.

Se opreşte şi se uită la ea. Dacă ochii ar arunca flăcări, ai ei l-ar incinera cu totul.

— Va fi nevoie să exersezi foarte mult. Va însemna să…

— Pot să o fac, spune înainte ca el să apuce să mai rostească un cuvânt.

— Da? o întreabă şi gura i se întinde într-un zâmbet larg.

Arată tânăr, plin de entuziasm.

— Da!

Îi vine să sară cât mai sus spre cer, să apuce ceva şi să îl arunce cu toată puterea. Dar acum a apărut în uşă altă fată, cu o bonetă plină de funde pe cap. Anna Maria fierbe de furie, fiindcă e nevoită să îşi înăbuşe bucuria nebună, să îşi strângă lucrurile în tăcere şi să plece.

6

Iarna e o pătură groasă ce se aşterne peste oraş. Ceaţa face să dispară străzile, clădirile, oamenii. Gondolele de pe lagună saltă în sus şi în jos, plesnind apa rece ca gheaţa. Gri, oţelie şi ameninţătoare, nu mai ştie nimeni unde se termină marea şi unde începe cerul.

Respiraţia Annei Maria e un curent argintiu în aer, nasul îi curge şi e amorţit. Urăşte astfel de zile, când apa se agită şi creşte, iar canalul arată ca un lung şarpe de jad ce şerpuieşte către neant. Cine e acolo? se întreabă ea. Ce aşteaptă în ceaţă?

Tunetul huruie deasupra oraşului, un pescăruş ţipă pe acoperiş. Anna Maria se chirceşte şi trage păturile peste cap. Degetele ei găsesc P-ul care s-a întins şi deformat pe braţ, pielea cicatrizată fiind acum mai moale, mai fragilă.

Ar trebui să mai doarmă; urmează o zi importantă. Dar coşmarul a revenit şi nu vrea să închidă iar ochii. Hotărăşte, în schimb, să-şi pună mintea la treabă.

Aerul din jur se încălzeşte şi devine umed. Ascultă atent sunetele fetelor care visează. Şuieratul nasului Paulinei. Fornăitul dinspre Agata. Îşi duce mâinile la nas şi îl freacă până începe să o furnice, încălzit. Apoi ascultă, să prindă sunetul surorilor apropiindu-se ca să le verifice. Când e sigură că totul e liniştit, se rostogoleşte pe burtă.

Scoate cu grijă şi fără zgomot caietul cu manuscrise de sub pernă. Împinge în adâncuri vinovăţia care îi distrage atenţia. Printre foi a strecurat nişte portative cu muzica pe care o exersează. Trage afară o foaie şi o studiază. Notele năvălesc la început în unghi, în triolete, trei dintre ele legate în partea de jos printr-o linie. Pe ici, pe colo sunt cuvinte precum *„moderato”* şi *„lento”*;

ff înseamnă că trebuie cântat TARE. Îi place când vede *ff* într-o piesă. Face culorile şi mai aprinse.

Braţul palid ţâşneşte de sub pătură şi, întinzându-se în jos, destupă călimara de sub pat şi înmoaie în ea vârful penei.

La capătul a cinci bare, în partea stângă, exersează cheia sol. Are grijă să se mişte repede, ca cerneala să nu păteze foaia. Cu limba între dinţi, duce simbolul într-o spirală din centru în afară, îl curbează în sus, apoi plonjează în jos prin centru şi îl finalizează cu mica şfichiuire în sus.

Deasupra, un ţurţure alunecă de pe acoperişul clădirii, cade şi se sparge, sclipind pe promenadă.

Anna Maria pufneşte şi se strâmbă. Cheia pe care a desenat-o e puţin prea mare şi aplecată într-o parte. Scoate o foaie de dedesubt, unde sute de chei sol se înşiră unele după altele. Le compară. Sunt tot mai mici, mai delicate, dar tot mai e nevoie să lucreze la ele.

Revine la pergamentul curat. Lângă ultima cheie sol desenează o notă. O simplă pietricică neagră, aşezată orizontal pe linia din mijloc, cu o coadă dreaptă ţâşnind în jos din partea stângă. Acum zâmbeşte: e perfectă. O vede şi o aude în minte. Albastru-alburiu. *Si.*

Trage ciorna mai aproape şi începe să copieze notele cu exactitate în caiet, aşa cum face de câteva luni, în întunericul tăcut.

Ca să fie compozitoare, trebuie să înveţe să scrie notele.

E vineri, mai e o săptămână până la concert. Pentru prima dată, profesorul a adunat laolaltă toate elevele care urmează să cânte, ca să repete împreună.

Astăzi sunt într-una dintre sălile de muzică mai mari. Un semicerc de scaune tapiţate cu catifea şi un foc care pocneşte încetişor. În total şase, ele reprezintă cele mai promiţătoare eleve din fiecare an. Lângă ea e Vittoria, cu un an mai mare, faţă

pătrată şi păr negru, drept – cântă la clavecin. Apoi urmează Anneta, care are doisprezece ani şi ţine arcuşul ca pe o cârpă udă, şi Christina, care are paisprezece ani şi are pe braţe păr lung şi negru. Amândouă cântă la violoncel, iar instrumentele mari, curbate, aşteaptă răbdătoare între picioare. A doua din capăt e Vincenta, de cincisprezece ani, cu un neg pe obraz şi o vioară în mână.

Dar cea la care se uită insistent Anna Maria e cea din capăt. Invidia e ceva cât se poate de real. E o fiară care se târăşte prin vene şi iese scuipând şi sâsâind prin ochi.

Chiara della Pietà are şaisprezece ani, e violonistă şi e în *figlie di coro*. Fetele mai mari au voie să îşi lase părul lung şi să îl prindă în coc; al ei e pieptănat într-un nod îngrijit la ceafă. Are genele aşa de dese şi negre, că arată de parcă au fost vopsite.

El vorbeşte cu ea, cu braţul lăsat pe spătarul scaunului ei şi părul prins cu o simplă aţă neagră. Ea râde încetişor de ceva ce-i spune.

Annei Maria îi vine să-i dea un pumn în faţă când o vede cum monopolizează toată atenţia. Nu o ajută nici faptul că nu a dormit mai deloc azi-noapte. Simte cum îi tremură mâna cu arcuşul şi se foieşte în scaun.

Se uită în jos şi vede cum îi atârnă picioarele deasupra pământului. Picioarele celorlalte fete sunt toate aşezate ferm pe podea. Se îndreaptă mai tare de spate şi se trage mai pe marginea scaunului, până ce pantofii de piele scârţâie pe podeaua de lemn. Ridică bărbia. O fi ea cea mai mică, dar e cea care îşi doreşte cel mai tare succesul.

— Anna Maria, vino puţin.

Profesorul îi face semn. Se ridică, surprinsă, şi îl urmează afară, pe coridor.

Sunetul scos de fetele care se încălzesc se revarsă ca fumul prin fanta dintre uşă şi podeaua de piatră.

— E prima ta ocazie de acest fel? Anna Maria încuviinţează din cap.

— Bun.

Îi zâmbeşte.

— Azi vreau să te simţi bine, să te distrezi!

Îşi schimbă expresia. Nu îşi dăduse seama că se încrunta.

— Mai bine, spune el.

— Da, *maestro*. Mulţumesc.

Se duce înapoi şi se aşază la locul ei, fără să îşi dezlipească privirea de la el. Simte cum celelalte fete se uită urât la ea, întrebându-se ce s-a discutat pe coridor.

— Chiara, hai să începem cu soloul tău.

Chiara zâmbeşte, dând la iveală un şir de dinţi drepţi. Îşi dă după ureche o şuviţă subţire de păr, apoi îşi ia instrumentul. Anna Maria pipăie cu limba spaţiul gol din fundul gurii, unde trei dinţi s-au stricat şi au fost scoşi anul trecut. Gustul amar de fier.

Dar atunci Chiara începe să cânte. Sunetul e impecabil, iar Anna Maria îşi schimbă poziţia ca să stea mai dreaptă. Culorile sunt incandescente. Năvălesc din corpul instrumentului către ea. Anna Maria se apleacă spre ele. Cristaline, magnifice, diamante şlefuite înaintea ochilor ei. Tremură şi ţâşnesc, neaşteptate şi rare. Lumea se cufundă în tăcere şi nu mai rămâne nimic, doar dâra de culori. O ademeneşte de pe locul ei. *„Hai mai aproape, hai mai aproape!”*

Se mişcă, întinde mâna, se apleacă să le atingă…

— Nu, şopteşte.

Culorile încep să pălească. Sunetul scade. Pentru o clipă, totul e tăcere. Apoi vin râsetele.

Lumea reală năvăleşte înapoi, cu claritate. Anna Maria e în picioare, la nici doi paşi de Chiara, cu mâna întinsă în faţă. Celelalte fete o privesc cu sprâncenele ridicate, strâmbându-se batjocoritor.

— E ciudată rău, şopteşte cineva.

Sângele năvăleşte pulsând în sus pe gâtul Annei Maria către faţă. Închide palma şi o trage înapoi, pe lângă corp.

— Gata, spune el, ca să pună capăt chicotelilor.

Credeam că sunteţi muzicieni serioşi.

Şi, ca prin minune, tăcere.

Anna Maria se uită la el blocată, nesigură.

El dă din cap. *„Du-te la locul tău."*

La sfârşitul orei îi cere să rămână. Se duce spre el încet, adusă de spate. S-a înşelat; probabil o crede nebună.

O priveşte adânc în ochi, fără să îşi desprindă privirea atât de mult timp, că fata simte cum i se accelerează pulsul. Când vorbeşte, rosteşte cuvintele cu încetineală şi atenţie.

— Eşti aici dintr-un motiv bine întemeiat, spune el, iar vorbele o paralizează, ca strânsă într-un pumn.

Vreau să ţii întotdeauna minte lucrul acesta.

Când Anna Maria pleacă de la repetiţie, fata cu haină de catifea cenuşie s-a întors şi aşteaptă în hol. Mantia ei e strânsă bine pe lângă corp. Are ochii încercănaţi şi chipul inexpresiv şi supt.

Anna Maria s-ar uita urât la ea, i-ar spune că nu are ce căuta aici. Dar lângă fată e o femeie. Mama ei, presupune ea. E înaltă şi mare, are riduri fine în jurul ochilor şi o sprânceană arcuită mai sus decât cealaltă. Poartă o rochie verde-măr, cu paspoal de dantelă, şi un miros scump, de mosc, se înfăşoară în jurul ei. Prin contrast cu coridoarele mohorâte şi igrasioase ale Pietà, e plină de viaţă ca o pasăre rară. Nu observă când Anna Maria ridică privirea spre ea şi o studiază.

— Hai, du-te! îi spune fetei.

Tonul ei e coborât şi calm.

Fata dă din cap fără o vorbă şi intră cu capul plecat în încăpere.

Anna Maria dă să o întrebe pe femeie de ce e aici, când o opreşte o voce din spate.

— Ai cântat bine azi.

Anna Maria se întoarce şi o vede pe Chiara în mijlocul coridorului. Se încruntă şi se uită peste umăr, convinsă că trebuie să vorbească cu altcineva. În spatele lor, mama fetei se îndepărtează.

Chiara râde cu blândeţe.

— Vorbesc serios, Anna, guvernatorul Ciuvan va fi impresionat.

Cuvintele refuză să vină. Anna Maria zâmbeşte crispat, dă din cap şi se uită cum Chiara trece pe lângă ea.

Ar putea să se ducă după ea. Ar putea să îi pună întrebări, să încerce să facă conversaţie. Însă în schimb, în ultima clipă, exact când Chiara dă colţul şi e pe cale să dispară, strigă după ea:

— Mă cheamă Anna Maria!

Se întoarce şi o ia spre cea mai mică dintre sălile de muzică, aflată mai jos, pe coridor. Ajunsă înăuntru, deschide uşile dulapului cu instrumente, scoate o cutie, o pune pe un scaun şi o deschide. Încuietorile sunt rablagite, una dintre ele atârnând chiar, smulsă din balamale. Vioara dinăuntru e maro-şoriciu. Şi, cu toate că structurile şi curbele sale sunt tot frumoase ca formă, poartă semnele unei întregi vieţi de maltratare. Anna Maria se duce la fereastră ca să o studieze mai atent. Corpul e plin de zgârieturi şi urme de lovituri. O doare sufletul să vadă o vioară în halul acesta. Dar e cea mai bună dintre ele. Va trebui să se descurce cu ea.

Ridică instrumentul la gât şi evocă culorile în minte. E departe, alergând după nuanţe de roşu şi albastru, făcând tumbe cu viteza tonurilor de verde şi gri, până ce un urlet străpunge aerul. Se opreşte pe loc, încearcă iar nota. Dar vioara protestează – un lup conversând cu luna. Problema nu e cum manevrează instrumentul. Instrumentul acesta a fost neiubit, neîngrijit. Vioara suferă. Strânge din dinţi şi încearcă să treacă peste asta. Îşi adaptează apăsarea arcuşului pe corzi, suficient cât să reducă

urletul la un sunet înfundat. Nu e o soluţie grozavă, dar e cea mai bună care îi vine în minte.

Exersează până se lasă seara, până ce fitilele lumânărilor au ars până la capăt, până ce se cufundă în întuneric.

A doua zi, dimineaţă, laguna arată dezgolită, expusă; o ceaţă joasă pluteşte pe suprafaţa apei sub un cer golaş.

— Fetele de la Pietà spun „vă rog”, zice sora Clara, bătând cu o riglă îngustă de lemn în fiecare dintre cuvintele scrise pe tablă.

Clasa le repetă monoton.

Anna Maria se întinde şi îşi înăbuşă un căscat. O oră pe săptămână sunt învăţate feluri în care să zâmbească şi să mulţumească, să facă reverenţe, să laude şi să complimenteze.

— Vai, vă mulţumesc, signore, le demonstrează acum sora Clara.

Anna Maria încrucişează braţele la piept, bâţâind din picior iritată. Ora asta e o pacoste. Manierele nu au nicio legătură cu compoziţiile, cu talentul ei. Şi ar prefera să jupoaie un şobolan decât să fie considerată gingaşă.

Alt căscat ameninţă să erupă, când se aude un ciocănit la uşă. Apoi târşâit de picioare şi o voce severă strigându-i numele.

Anna Maria o urmează nedumerită pe sora Madalena, care iese pe coridor şi apoi urcă hotărâtă scara în spirală. Când ajung la dormitorul din pod, nedumerirea se risipeşte şi e înlocuită de groază.

Sora Madalena îşi arcuieşte corpul masiv peste pătuţul de lemn al Annei Maria. Smulge păturile zdrenţuite. Dă la iveală mai multe pete acuzatoare de cerneală.

— Explică, spune sora Madalena, sfredelind-o cu ochii mici şi negri.

Anna Maria ar trebui să spună ceva, orice. Dar nu poate vorbi, nu se poate mişca.

— Deschide dulăpiorul. Anna Maria scutură din cap.

— Deschide-l.

Sora Madalena face un pas spre ea. Anna Maria simte mirosul cinei de aseară în respiraţia ei.

Se apleacă, deschide uşiţa şi încearcă să îşi poziţioneze corpul în aşa fel încât sora Madalena să nu poată vedea ca lumea înăuntru. Dar, cu iuţeala fulgerului, sora smulge afară caietul cu manuscrise, pana şi călimara. Le ţine o clipă în braţe, privindu-le ca pe un copil nedorit.

— Vino cu mine, mârâie.

Catedra saltă, izbită de mişcarea pripită.

— Ce… ce e asta? întreabă, ridicându-se în picioare când Anna Maria e târâtă de ceafă în cea mai mare sală de muzică. Focul pocneşte şi aruncă scântei: miroase a ars.

— Avem o hoaţă printre noi.

Sora Madalena trânteşte obiectele pe catedră, în faţa lui.

Anna Maria trebuie să vorbească. Trebuie să îi explice.

— Am nevoie de ele! izbucneşte. Ca să exersez…, să… mă ajute la vioară.

El răsfoieşte paginile şi vede notele copiate de ea. Ştie piesele, desigur, ştie că nu sunt ale ei.

Anna Maria simte o adiere când îi e ridicată rochia, icneşte şi încearcă să o tragă la loc. Nu se poate să se întâmple asta aici, nu în faţa lui. Dar apoi vine o plesnitură dureroasă peste dosul picioarelor.

Loviturile vin, iuţi şi cumplite, iar şi iar. Tremură. Nu are de gând să plângă. Refuză să plângă.

„Într-o zi”, îşi spune, *„o să te plesnesc şi eu pe tine.”*

Aruncă o singură privire spre profesor. Îl vede întorcându-se cu spatele.

— Imediat la Corecţie şi o săptămână fără vioară, spune sora Madalena, odată ce picioarele fetei sunt o rană roşie.

— Nu! ţipă Anna Maria, zbătându-se acum şi aruncând orbeşte cu pumnii şi picioarele.

Corecţia o poate suporta; a mai petrecut nopţi acolo. Dar concertul e în mai puţin de o săptămână.

— Vă rog, i se adresează ea zvârcolindu-se, nu le lăsaţi să facă asta.

Pe chipul lui se vede confuzie, surprindere. Dar nu protestează nicidecum. Stă cu mâinile în sân şi se uită cum Anna Maria e târâtă de acolo.

Nenorocita de groapă neagră a osândei.

Anna Maria dă şuturi şobolanilor, care intră şi ies alergând printre gratii. Hârşâitul ghetei de piele pe podeaua de piatră stârneşte ecouri. Stă într-una dintre cele trei celule îngheţate care alcătuiesc Corecţia, o aripă aflată în spate la *infermeria*, unde elevele sunt trimise drept pedeapsă. Celula e aşa de îngustă, că abia are loc să se întoarcă. O fereastră cu zăbrele e undeva la înălţime, unde nu poate fi ajunsă, şi deasupra e un tavan boltit. Mirosul e umed, rece; miroase a nefericire şi mucegai.

Stomacul îi ghiorţăie, o creatură independentă, la fel de nemulţumită ca ea de această situaţie. Fata sâsâie la farfuria goală care zace într-un colţ.

Apoi un scârţâit, un icnet şi tropăit uşor de picioare.

— Taci! Hai mai repede, închide-o după tine.

Anna Maria îngenunchează cu obrazul stâng lipit de gratiile reci de metal şi trage cu ochiul spre stânga, unde le vede pe Paulina şi Agata trăgând după ele uşa grea de lemn. Pe chip i se răspândeşte un zâmbet larg.

— Ce căutaţi aici? şopteşte Anna Maria când Agata patinează până la gratii cu ochii sclipind năstruşnic.

— Stai să vezi, rosteşte din buze Agata, ridicând degetul.

Apoi bagă mâinile în faldurile fustei şi scoate un pacheţel turtit. Îl strecoară printre gratii. E cald şi mireasma dulce de fenicul pătrunde prin bumbac. Anna Maria îl desface iute, flămândă, şi găseşte o *pinsa*, o bilă de aluat împestriţată cu stafide, smochine şi seminţe.

Cu dinţii deja înfipţi în ea, întreabă cu gura plină:

— Cum aţi…?

Paulina, care păzeşte uşa, cu chipul luminat de o fâşie de lumină, se uită spre amândouă.

— Bucătăreasa le-a lăsat pe măsuţă pentru fetele din *figlie*, să le aibă după repetiţie – am şterpelit una pentru tine înainte să apară ele.

Agata dă din cap bucuroasă.

— Mulţumesc, şopteşte Anna Maria înghiţind ultimul dumicat.

Dar, când mâncarea ajunge în stomac, simte o greaţă care nu are nicio legătură cu foamea.

Probabil că Agata observă, fiindcă bate în gratii ca să-i atragă atenţia şi rosteşte cu buzele:

— Ce e?

Anna Maria se lasă din genunchi în fund şi îşi încrucişează picioarele.

— S-a terminat, spune şi cuvintele sunt grele ca plumbul pe limba ei. Nu o să mă ierte niciodată pentru asta.

Agata se trage mai aproape şi apucă mâna Annei Maria printre gratii.

— Ba nu, spune clătinând din cap.

Dar Agata se înşală şi adevărul e ca un pumnal înfipt adânc în piept. Anna Maria lasă capul în jos şi se uită la un gândac ce traversează în viteză podeaua.

Încă o bătaie, mai rapidă, mai puternică, în metal. Paulina şopteşte:

— Vine cineva.

Iar Anna Maria ridică privirea exact la timp ca să prindă ultimele cuvinte ale Agatei.

„Ai să reuşeşti”, spune pe tăcute, strângând gratiile aşa de tare, că i se albesc degetele. *„Ai să reuşeşti.”*

Apoi uşa se deschide scârţâind şi năvăleşte un val de aer îngheţat, iar Paulina şuieră:

— Fugi!

Petrece trei nopţi în Corecţie şi starea de spirit a Annei Maria e mai neagră decât cerneala pe care a furat-o. În sfârşit, uşile de fier se deschid iar.

Lumina zilei. Frumoasa, orbitoarea lumină a zilei o aşteaptă în curte. Simte pe piele aerul curat şi rece. Ridică braţele şi simte cum coloana pârâie şi se întinde, în timp ce urmăreşte cu privirea norii ce gonesc deasupra. Apoi îşi dă seama că e privită.

Stă lângă uşile ce dau către clădirea principală a Pietà, în cunoscuta redingotă maro, cu chipul perfect încadrat de bucle.

Ea se apropie încet, precaut şi simte că mâna începe să îi tremure pe lângă corp. Nu numai că va rata concertul, dar el o să îşi retragă oferta de a-i da lecţii, o să o bată cu bastonul sau mai rău.

— Nu m-am aşteptat să furi, Anna Maria, spune când ea se opreşte.

Ea dă din cap. Nu vorbeşte, nu îşi dezlipeşte ochii de la ghete.

— Concertul…, spune. Vă rog să mă iertaţi, am…

— Ţi se va da voie să participi totuşi, am avut eu grijă.

Ea ridică brusc capul. Minte? Glumeşte? O păcăleşte cumva? Dar expresia lui e calmă. Nu, nici vorbă, decide ea, iar ce simte e dulce ca mierea.

— De ce ai făcut-o? o întreabă, de data asta cu mai multă răceală în voce.

Anna Maria trage aer în piept şi inima începe să-i bată mai iute. Ce să spună?

— Am vrut să fiu mai bună. Am vrut să vă impresionez.

O cântăreşte o clipă, apoi oftează.

— Îţi văd ambiţia, Anna Maria, dar nu o să ai succes în felul acesta.

Întinde mâna şi o strânge uşor de umăr, cu chipul grav.

— Poţi să ai încredere în mine. Dacă ai nevoie de ceva, nu trebuie decât să ceri.

Are nevoie de o clipă de răgaz până să vorbească. Şi apoi înclină ţeapănă din cap, o singură dată.

— Îmi trebuie o pană, nişte cerneală şi nişte hârtie, spune.

Apoi se gândeşte la dulapul din sala de muzică, la instrumentele zgâriate şi lovite, la lupul ce urlă la lună.

— Şi îmi trebuie o vioară a mea.

El râde, tuşeşte şi îşi scoate batista din buzunar.

— Prea bine, atunci, spune odată ce respiraţia îi revine la normal.

Bagă mâna în geantă şi îi întinde o pană jumulită, o sticluţă şi câteva foi de pergament.

— Deocamdată o să trebuiască să te descurci cu astea. Vioara e scumpă, dar am să fac o cerere.

7

În ziua concertului, Anna Maria urcă în goană scările în spirală. În ultimul timp au circulat mai multe zvonuri despre unele dintre fetele de la ea din dormitor, cele care nu au un viitor promiţător ca instrumentiste. Cică, în cele din urmă, gondola va veni după ele.

Gândul o mână din spate şi îi face inima să bată cu iuţeală în piept. În două ore trebuie să fie la capelă. Va petrece fiecare secundă până atunci asigurându-se că e pregătită.

Aleargă, cu mâna pe balustradă, repezindu-se prin arcadă către coridorul etajului trei. Şi acolo, în faţa celei mai mici săli de muzică, e Paulina.

Azi, pielea din jurul orbitei e roşie. Probabil că s-a frecat cu mâna. Anna Maria îşi aminteşte ziua în care a trebuit să fie chemat *medico* ca să scoată globul ocular, după ce a devenit lăptos ca laguna, după ce nu a mai văzut cu el.

— Aici erai.

Paulina se apropie alergând cu obrajii îmbujoraţi. O ia de mână.

— Agata nu se simte bine.

Anna Maria simte că e trasă înapoi de unde a venit.

— Stai aşa, aşteaptă puţin.

— Nu se ştie ce are, spune Paulina. A leşinat din nou. E în *infermeria*.

Anna Maria simte un nod în stomac. Mintea îi zboară la ele două stând în peştera de sub *fortepiano*.

— Dar au trecut luni de când…

— Ştiu.

Paulina se uită acum în lungul coridorului.

— Totuşi, spune, trebuie să vedem ce e cu ea.

Anna Maria se uită la Paulina, apoi spre sala de muzică. E pe punctul de a păşi pe calea către tot ce

şi-a dorit vreodată. Şi e deja într-o poziţie precară din cauza comportamentului ei. Dacă pleacă acum, va distruge tot. Şi-apoi, azi-dimineaţă, în zori, ea şi Agata erau treze şi şuşoteau. Nu avea nimic.

— Nu pot. Trebuie să mă pregătesc pentru diseară. Dar o să vin direct de acolo să o vizitez imediat după aceea.

Pe chipul Paulinei apare un licăr de surpriză.

— Nu vii?

— Vin imediat după aceea, repetă Anna Maria.

— După repetiţie?

— După concertul de diseară. Altă licărire pe chipul Paulinei.

— Atunci nu o să te mai lase să intri.

Fără vizitatori după apusul soarelui – Anna Maria uitase. Dar nu poate să plece. Nu acum.

— Bine, atunci mâine la prima oră.

Paulina se foieşte. Parcă îi vine să mai spună ceva, dar după o pauză dă drumul mâinii Annei Maria.

— Bine, păi atunci… succes.

Anna Maria se uită după ea. Apoi se întoarce, cu mâna pe tocul uşii şi păşeşte în cameră. Muzica ei e deja pe stativ. O priveşte lung, fără să clipească, aproape fără să se mişte, până ce şuvoiul începe să curgă. Până ce e dusă departe, cu culorile din minte.

Apus. Anna Maria ar trebui să fie deja la concert, făcând încălzirea, dar se poticnise în câteva măsuri dintr-o piesă şi o prinsese perfecţionarea. Se grăbeşte gâfâind prin holul de la intrare, când aude un ciocănit şi se opreşte.

Uşile duble de lemn sunt deschise, dar porţile de dincolo sunt încuiate. Un bărbat în haină neagră, cu pălărie cu boruri largi şi o geantă de piele la picioare e afară, pe promenadă, şi bate în gratii.

Nu a văzut-o pe Anna Maria; ea a cotit deja pe coridorul care duce la curte şi capelă. Dar acum se uită înapoi. Bărbatul strigă ceva despre cheie. Ar

putea să o aducă pe sora Madalena, să îi spună să vină să îl vadă. Dar e deja în întârziere, îşi spune. Nu el e prioritatea ei.

O ia la fugă fără să se uite în urmă.

Zarva unui mic grup care soseşte se strecoară pe sub uşă în încăperea anexă capelei. În colţ se află o statuie a Fecioarei Maria, cu palmele împreunate. Parcă e una dintre ele, pregătindu-se să intre pe scenă.

Concentrate şi tăcute, fetele îşi acordează instrumentele şi se uită pe partituri. Numai aşteptare încordată, aproape niciun sunet. Cu excepţia gemetelor Annei Maria. În spatele ei, sora Clara o trage iar de păr şi îl umezeşte, băgându-şi mâna într-o găletuşă cu apă de pe birou şi apoi netezind părul cu palmele, de la cărare în jos. Câteva picături reci ca gheaţa îşi găsesc drum în jos pe gâtul Annei Maria.

— Asta e tot ce pot să fac, suspină sora Clara, dându-se înapoi ca să evalueze rezultatul.

Se şterge pe mâini cu o cârpă, apoi bagă una în dulapul din spatele ei şi spune:

— Poţi să te îmbraci cu ăsta, e…

E un sarafan nou-nouţ, de in, alb, imaculat. Anna Maria şi-l trage pe ea înainte ca sora să apuce să termine. Stă apoi în faţa oglinzii de pe uşa dulapului, cu pupilele mărite, negre, într-o postură hotărâtă, de forţă.

Acum e acum, acesta e începutul.

— Eşti foarte elegantă. Şi acum, nu uitaţi, spune sora Clara, pigulind un fir de păr de pe roba Vittoriei, prima impresie e totul. Guvernatori fericiţi înseamnă mai mult aur pentru programul de muzică. Deci capul sus, zâmbiţi, faceţi-vă mândră republica.

Un ciocănit la uşă şi de dincolo se aude înfundat vocea profesorului.

— Intraţi, spune sora Clara.

Are părul prins la spate cu o panglică albă şi e îmbrăcat nu în obişnuitul maro sau negru, ci într-un costum de catifea albastră. Tot e prea mare pentru el, dar arată spilcuit, elegant.

Le trece în revistă pe toate şi dă din cap aprobator.

— Adunarea! spune, iar ele formează un semicerc.

În timp ce vorbeşte, le priveşte în ochi pe fiecare dintre ele. Să fie doar imaginaţia Annei Maria sau atenţia lui se îndreaptă fugar cel mai des către ea?

— Aş putea să vă urez baftă în seara aceasta, dar nu de baftă aveţi nevoie. Aveţi iscusinţă, aveţi talent.

Am repetat. Suntem pregătiţi. Aşa că vă cer doar atât: când treceţi dincolo de uşi, gândiţi-vă la acel loc nu ca la spaţiul în care vă rugaţi zilnic, ci ca la o scenă dintr-unul din cele mai elegante locuri din Veneţia. Cântaţi cu toată energia de care sunteţi capabile. Haideţi să dăm publicului ce îşi doreşte! Haideţi să le oferim un spectacol de neuitat!

Chiara păşeşte prima în capelă. Anna Maria strânge ferm arcuşul, ridică bărbia şi o urmează. Lasă realitatea în urmă, în acea încăpere anexă. Intră, în schimb, în lumea concertului.

Spaţiu modest, dar frumos, capela are o podea multicoloră, din marmură mozaicată, şi grinzi de lemn, ce se arcuiesc sus de tot, deasupra capetelor. Dar atenţia Annei Maria e captată de public. Sunt cel puţin treizeci de participanţi pe care nu i-a văzut niciodată, aşezaţi pe rânduri, vorbind încet.

Guvernatorul Ciuvan e foarte uşor de identificat. E în mijlocul primului rând şi două dintre surori se agită pe lângă el. Nu e un bărbat frumos, cu sprâncenele stufoase, sure, ieşind de sub peruca albă, buclată. Dar, cu umerii laţi şi spinarea dreaptă, are un anumit aer autoritar. Poartă o haină bleu, până la genunchi, ornată cu nasturi de aur, iar tricornul negru i se odihneşte în poală. Simpla

apropiere de atâta putere o face pe Anna Maria să vibreze de energie şi surescitare.

În altar e o mică scenă de lemn, ridicată faţă de podea. Cele trei violoniste stau faţă în faţă cu violoncelistele, iar clavecinista, în spate. Chiara le conduce şi ocupă scaunul cel mai apropiat de marginea scenei. Vincenta, apoi Anna Maria se aşază lângă ea. Îşi bagă sarafanul nou sub picioare, zăbovind o clipă cu mâinile pe pliurile de in curat, ţeapăn. Se îndreaptă de spate şi suge burta.

Profesorul îşi ocupă poziţia în faţa scenei. Pare mai sigur pe el, mai matur decât l-a văzut vreodată. Îşi începe prezentarea.

— E o Marcini, şopteşte Vincenta pe la colţul gurii, arătând cu un gest discret din cap către femeia aflată la câteva scaune distanţă de guvernator, cu o rochie ornată cu pene.

Anna Maria îşi concentrează atenţia asupra ei. E femeia în rochie verde-măr de pe coridor, de acum câteva zile, mama fetei bogate.

Dar Anna Maria nu îşi dăduse seama, nu ştiuse atunci la cine se uită. Familia Marcini e una dintre cele mai vechi şi mai avute din Veneţia. Cel puţin unul dintre ei a fost doge în trecut. Iar numele Elisabettei Marcini e faimos prin Pietà. Anna Maria a auzit că uneori prinde drag de fete şi le cumpără instrumente.

— Are o fiică? întreabă Anna Maria. Vincenta clatină din cap.

— Nu are copii, aşa cred.

Anna Maria se încruntă. Susţinerea orfanilor e doar un act de milostenie, înţelege şi ea atâta lucru. Dar, dacă nu e mama acelei fete, de ce ar ajuta astfel o fată bogată?

— Iar bărbatul care stă în spatele ei e fiul guvernatorului, adaugă Vincenta.

Anna Maria scrutează tot rândul. E o adunare de demnitari, nobili şi nobile ale Veneţiei. În această capelă, aici, aşteptând să o vadă pe ea cântând. Bătăile din piept răsună mai tare.

Profesorul îşi începe soloul. Stă drept, cu picioarele strâns lipite, arătând drăguţ cu manşetele cu margini de dantelă. Viteza alarmantă, răsucirile şi schimbările de direcţie! E nevoită să închidă gura şi să-şi imagineze noduri invizibile în jurul picioarelor, ca să se împiedice să se ridice în picioare. Corpul lui e rigid – îi simte concentrarea. Exaltarea creşte în ea şi îi erupe în tot corpul.

„Într-o zi, aceea voi fi eu. Atât de talentată voi fi şi chiar mai mult.”

Termină şi mulţimea aplaudă politicos. Apoi ridică braţele şi se uită în ochii fiecăreia.

„Energie”, rosteşte pe muteşte, făcând ochii mari, ca să zâmbească toate.

Soloul Chiarei e elegant şi rafinat. Guvernatorul dă din cap aprobator.

Apoi violoncelele şi apoi Anna Maria şi Vincenta li se alătură, luându-se după Chiara.

Notele sosesc, împroşcând lumină. Un fulger de portocaliu aici, o linie fugară de magenta colo. Instrumentele se hârjonesc şi sar, unindu-se şi săltând împreună. Anna Maria nu ştie sigur dacă e vorba de public, de emoţie, de presiune sau de altceva, dar de data asta senzaţia e diferită de ce era înainte. Pe scena aceasta, lumea e vie de multitudinea de culori din mintea Annei Maria. Parcă a fost adăugat un delicios ingredient suplimentar. Face ca totul să strălucească şi să sclipească.

Acum vine soloul ei. Le va oferi ceva memorabil. Dansează cu notele pe scena ei. Se uită la public şi simte că zâmbeşte şi se leagănă.

Dar atunci privirea îi e atrasă către colţul din spatele capelei. E sigură că vede o mişcare, o formă. Ceva pândeşte acolo, în întuneric.

Acum observă sunetul. E pleoscăitor, repetitiv şi soseşte prin uşile deschise ce dau din marginea capelei direct afară, spre canal.

Culorile devin o ceaţă colorată ce îi goneşte prin faţa ochilor. Umbra se unduieşte ca pielea

înfrigurat. Arcuşul îi alunecă în palmă, dar îl apucă şi îl strânge mai tare. Nu are de gând să îl scape; corbul nu va veni după ea.

Se uită la guvernator şi îl vede dând din cap odată cu muzica. În spatele încăperii, surorile se leagănă uşurel, alăturându-se momentului.

Şi apoi el, dirijând în faţa scenei, cu sprâncenele ridicate. Fata încheie şi, cu frica răsucindu-i-se în stomac, îl vede rostind din buze:

— Bravo!

Lumea se cufundă o clipă în tăcere şi sunetul dispare. Dar senzaţia încă nu s-a retras de tot din sufletul ei. Sorbirea şi atracţia adâncului.

Aplauzele răsună în toată capela, delicioase şi dătătoare de dependenţă, smucind-o pe Anna Maria înapoi în acest moment. O vede pe soţia guvernatorului aplecându-se spre el şi şoptindu-i ceva la ureche, apoi arătând spre ea şi dând din cap. Guvernatorul îşi îndreaptă atenţia spre Anna Maria. Ridică mâinile mai sus şi îşi adresează aplauzele direct ei.

Simte înţepătura plăcerii. Nu se mai uită înapoi la întuneric.

Anna Maria della Pietà a obţinut succesul.

După concert, fetele sunt rugate să aştepte la porţi ca să dea mâna cu oaspeţii care pleacă şi să adune donaţii în coşurile de răchită de la picioare. Anna Maria o vede pe Elisabetta Marcini că se apropie. O va opri, se va prezenta şi îi va cere direct să îi doneze bani pentru propriul instrument.

Dar, când Anna Maria îi întinde mâna, Elisabetta se uită pe deasupra ei, către Vincenta, care stă lângă ea. Către ea se duce, pe ea se opreşte să o laude.

Anna Maria se încruntă. Profesorul i-a spus ei „bravo”; guvernatorul a aplaudat-o pe ea şi numai pe ea. Elisabetta a făcut o greşeală, nu se poate altfel.

— Scuzaţi-mă, vă rog, spune Anna Maria.

Dar vocea ei răsună mai tare decât a intenţionat. Vorbele ei sună ca o insultă.

Elisabetta se uită la ea cu o sprânceană ridicată, buzele subţiate.

— Nu vezi că vorbim, fato?

Îi întoarce spatele, fluturând din penele de pe rochie. Anna Maria e lăsată pe dinafară, uitându-se cu jind înăuntru.

În curte există un singur ulm. Fiindcă frunzele s-au scorojit, galbene, şi au fost luate de vântul toamnei, acum e doar un schelet, cu braţele descărnate ridicate spre cer.

Pe cea mai de sus cracă, un corb îşi mişcă ritmic coada. Stă cocoţat acolo, privind, aşteptând, până ce clopotele bisericii aruncă în văzduh nouă bătăi. Acum pasărea plonjează, iar aripile negre ca de smoală o duc vibrând pe lângă uşile de la *infermeria*, apoi în sus, unde dispare în bolta mohorâtă a cerului.

Înăuntru, Anna Maria e încremenită, încovoiată de spate, cu mâinile în poală. Respiră sacadat. Aerul intră şi iese poticnit din pieptul ei, vizibil în frigul din încăpere. În depărtare se aud cuvinte, zgomote.

— S-a întâmplat repede… Nimic de făcut… Ai cinci minute.

O mână pe umărul ei. Paşi. Tăcere.

Lângă ea zace trupul prietenei. Braţele pe lângă corp, părul pe umeri. Ai zice că doarme.

Anna Maria îi ia mâna – rece ca gheaţa şi tot mai rigidă.

— Agata? şopteşte.

Mai că se aşteaptă să deschidă ochii. Mai că se aşteaptă să îi vadă încreţindu-se la colţuri, cum se întâmplă de fiecare dată când zâmbeşte.

Dar nicio reacţie, nicio mişcare. Doar un copil pe un pat. Un copil mult prea mic pentru ce se întâmplă.

Anna Maria nu reuşeşte să priceapă. Unde e prietena ei? Unde s-a dus?

Acum se uită în jur, la celelalte fete întinse în paturile din *infermeria*. Câteva paturi mai încolo e o fată făcută covrig, cu părul negru risipit pe pernă. O clipă îi stă inima. Trebuie să fie Agata. Întoarsă cu spatele, ca să se ascundă – o glumă între prietene.

Dar apoi se uită iar în jos, la mâna pe care o ţine în a ei, la unghiile mici, transparente, la cicatricea subţire, albă, care îi traversează palma.

Îşi aminteşte ziua aceea când Agata a alunecat, coborând scările în fugă, s-a rostogolit în faţă şi a intrat cu mâna direct prin vitraliul de la poalele scării, încercând să se oprească. Şi cum a urlat Paulina. Dar Agata a fost calmă, netulburată. Şi-a ridicat mâna drept în sus, cu tot cu ciobul ce ieşea din ea, şi s-a dus hotărâtă la *infermeria*, cu sângele picurându-i pe umăr.

Anna Maria mângâie cicatricea cu degetul mare. Mâinile acestea, îşi spune, care cântau la *fortepiano*, care ademeneau melodii gingaşe dintr-un bloc tăcut de lemn şi nişte corzi. Îl aduceau la viaţă, îl înţelegeau, îi dădeau un scop.

Anna Maria nu a venit ieri. Nu a văzut-o pe Agata cuprinsă de ameţeală. Nu a văzut atacul de apoplexie, nu a văzut cum a urlat noaptea, cum s-a chinuit să se ţină pe picioare, să meargă în aceste ultime ore. Călugăriţele au spus ceva despre gaura din cap. Au spus că a fost prea mult.

„Triplete”, îşi spune cu disperare, apăsând acum palma pe palma Agatei.

Aveau un plan. Cum rămâne cu Roma? Cum rămâne cu Parisul? Cum rămâne cu *frittelle*-le cu frişcă şi cu îmbătrânirea împreună, şi cu a deveni cele mai mari muziciene din lume?

Nu simte lacrimile calde ce i se rostogolesc pe faţă, nu aude paşii asistentei care trece pe lângă ea. Îşi soarbe din ochi prietena. Singura soră pe care o

va avea vreodată. Nu îşi ia ochii de la neclintirea pieptului.

A fost singură. Gândul o secătuieşte, îi goleşte plămânii de aer.

Anna Maria ştie cum e să fii aici, izolată, pe marginea întunericului. Să vezi lucrul negru, purulent, pândind în tenebre şi să ştii că sfârşitul e aproape. Agata a fost înspăimântată să vadă că e în pragul morţii. Şi-ar fi dorit ca Anna Maria să o ţină de mână, să îi spună că trebuie să mai aştepte măcar un pic. I-ar fi plăcut să privească chipurile surorilor şi să ştie că e iubită.

Anna Maria închide ochii şi atinge obrazul Agatei. E încă moale, cu pielea translucidă ca aripa unui pui.

La atingerea ei, marginile lumii se pliază, strângându-se, şi, preţ de o clipă, păşeşte într-un loc necunoscut. Un loc alb, neclar pe la margini. E frig, aşa de frig, că Anna Maria îşi înconjoară trupul cu braţele. Nu e un loc pentru ele, nu pentru cineva aşa mic şi cald ca Agata. Nu e un loc al luminii.

Albul se mişcă ca o furtună de zăpadă, ca viscolul. Annei Maria îi vine să ţipe. Dar ceva se mişcă în faţă. În depărtare se vede o siluetă cu păr castaniu. Se îndepărtează încet, hotărât. Anna Maria se grăbeşte spre ea, poruncindu-i cu gândul să se oprească, să privească în urmă.

— Agata! strigă prin mugetul zăpezii şi vântului.

Agata! strigă iar.

Unde se duce? Nu e nimic acolo decât un nesfârşit alb orbitor. Nu va supravieţui. Anna Maria aleargă, se poticneşte în zăpadă, se clatină încercând să o ajungă din urmă. *„Stai, aşteaptă-mă”* vrea să spună, dar Agata continuă să înainteze.

— Întoarce-te, îi ordonă. Întoarce-te imediat!

Fiindcă moartea, lucrul acesta, prezenţa asta care o atrage, care încearcă să i-o ia pe Agata, nu a

avut de-a face cu forţa voinţei Annei Maria. Nu are de gând să accepte. O va forţa să se întoarcă la viaţă, cu toată fiinţa ei. Prietena ei trebuie să trăiască. Va trăi. De data asta ţipă din răsputeri:

— Întoarce-te, Agata!

Dar vântul, zăpada sunt mult prea mult, îi îneacă vocea.

Albeaţa se apropie din toate părţile. Anna Maria îşi spune că a pierdut-o. E prea frig. Nu mai poate îndura prea mult muşcătura gerului.

Dar apoi silueta se opreşte, doar o clipă, cu capul întors doi centimetri spre stânga.

Cuvintele plutesc prin aer spre Anna Maria. Line şi calde, ca tăciunii în vatră. Pin lichid.

— Ai să reuşeşti, şopteşte ea. Ai să reuşeşti.

În acea clipă viscolul se potoleşte; cerul străluceşte auriu, efervescent. Iluminează partea din spate a capului Agatei, concavă ca o palmă făcută căuş. Anna Maria e nevoită să ridice braţul ca să se ferească de lumina orbitoare.

Şi atunci deschide ochii.

Trage cu sete aer în piept. Strânge mai tare mâna Agatei.

— Vino înapoi!

Are vocea spartă, fragmentată, deformată de lacrimile care îi scaldă obrajii.

— Agata, vino înapoi. Vine cineva. Cineva vine după tine.

Dar e doar un cadavru, rece şi întărindu-se pe patul din faţa ei. Piele flască şi lucioasă.

Nu mai e cale de întoarcere din aşa ceva.

Deodată, lumea e prea caldă. Se umflă şi se lipeşte de pielea Annei Maria. Mintea pare să i se scrântească şi se dă înapoi poticnit, simţind că se îneacă. Şi, brusc, cea din pat, cu privirea fără viaţă ţintuită în tavan, e ea şi Agata e pe scaun, ţinând-o de mâna îngheţată.

Apoi vine gândul, cel mai rău dintre toate.

„Măcar nu am murit eu.”

Şi acum aude vocile din spate, asistentele şi surorile şuşotind la capătul patului.
— A aşteptat o oră.
— Cine?
— *Medico*. Încuiat pe dinafară, la poarta principală.
O gheară se înfige în stomacul Annei Maria. Aseară, înainte de concert. Bărbatul care bătea în gratii, cerând să intre. Anna Maria se oprise. Dar apoi şi-a continuat fuga, fiindcă era în întârziere, fiindcă trebuia să ajungă la concert.
— Nu a ştiut nimeni că e acolo, şopteşte asistenta. Până l-a văzut cineva, era deja prea târziu.
Anna Maria dă drumul mâinii Agatei. Ajunge la uşi şi încearcă să le deschidă larg, dar descoperă că are calea blocată.
— Unde ai fost?
Faţa Paulinei e pătată şi roşie. Două adâncituri deasupra pomeţilor marchează noaptea nedormită.
Anna Maria se trage înapoi.
— Nu pot…, spune, încercând să treacă pe lângă ea, dar Paulina e plantată ferm în calea ei.
— Am fost singură, spune Paulina.
Zgomotul unui pat de metal târât pe podea trimite fulgere albe prin ochii Annei Maria. Lumea e prea zgomotoasă, prea mult.
— Nu e… Nu am…
— Nu ai ce? Nu ai ştiut? Ţi-am spus, Anna Maria. Ai avut timp să vii.
— Termină, lasă-mă.
Anna Maria o împinge şi iese în curte, unde aerul rece o plesneşte peste faţă. Corbul se roteşte deasupra.
— Unde te duci? spune Paulina, urmând-o acum îndeaproape. Nu poţi să pleci, nu acum!
Lumea se învârte, copacii, cerul şi clădirile se strâmbă şi se contopesc într-un singur vârtej grotesc. Trebuie să scape, să plece departe de acest

lăcaş al durerii şi morţii, dar vocea Paulinei o trage iar înapoi.

— Tu mă asculţi? Anna Maria? Anna Maria! Să ştii că sunt lucruri mai importante decât muzica!

La auzul acestor cuvinte, ceva cedează undeva în adâncul Annei Maria.

— Ba nu, nu sunt!

Cuvintele îi explodează din piept.

— Este motivul. Este totul.

Paulina clatină din cap, tremurând.

— Nu te uita aşa la mine. Am să fiu cea mai bună.

Ăsta e preţul.

Anna Maria se întoarce către clădirea Pietà. Dar după câţiva paşi Paulina vorbeşte iar:

— Dacă ăsta e preţul, atunci nu vreau să mai am nimic de-a face cu tine.

Anna Maria nu se uită înapoi. Fuge înainte ca Paulina să vadă că privirea îi e înceţoşată de lacrimi, înainte ca Paulina să mai apuce să spună vreun cuvânt. Pe coridorul clădirii Pietà, până în încăperea din capăt. Trânteşte uşa după ea.

Doi paşi până la gaura din pământ. Abia reuşeşte să ajungă înainte să erupă voma. Varsă până nu mai rămâne nimic.

Tremurând, îşi ridică fusta şi se şterge la gură. Se târăşte înapoi în colţul micii camere, cu genunchii la piept şi respiraţia gâfâită. Capul îi cade în mâini; zgomotele Veneţiei intră în valuri pe fereastra minusculă de lângă ea.

Treptat, lumina de afară scade, până ce pătratul galben de pe perete devine un mic dreptunghi aproape de podea.

Trece ceva vreme până ce pescăruşul ţipă afară, până o smuceşte pe Anna Maria înapoi în lumea aceasta, în viaţa reală.

Ridică privirea clipind. Sfârtecată şi amorţită. Trupul găunos ca o peşteră sau o cochilie. Scoate un sunet. E de animal rănit: o durere abisală, sfâşietoare. Iar după aceea ia amintirea Agatei,

prietena, sora ei, şi o împinge cu toată forţa într-un loc adânc, într-un loc primar, într-un loc negru.

Oraşul se întunecă şi mai tare, dreptunghiul se dizolvă în noapte. Respiraţia îi încetineşte, până ce pulsul e o bătaie surdă la încheietură. Acum îi vine plutind în minte cartea de joc tăiată, cu ochiul care o urmăreşte tăcut. O urmează, ţinându-se de pervaz ca să se ridice în picioare. Şi, în cele din urmă, nu spune nimănui, doar ei:

— Lumea o să-şi amintească de mine. Viaţa mea va însemna ceva.

DOI

8

Lumina cade despicată pe faţa ei, făcând-o să strângă ochii şi să se tragă înapoi. Scârţâitul obloanelor strânse.

— Sus! spune sora Madalena, smucind păturile de pe pat.

Anna Maria mârâie şi se întinde, cu ochii tot strâns închişi. La treisprezece ani, membrele i-au crescut subţiri şi lungi. Buclele negre sunt risipite pe pernă, încâlcite după o noapte de răsucit în somn. Reuşeşte să deschidă un ochi, cu faţa spre patul unde dormea Paulina. Înainte să ceară să fie mutată. În celălalt capăt al dormitorului. Departe de Anna Maria.

Sara doarme acum în fostul pat al Paulinei. E deja în picioare, prinzându-şi părul arămiu şi făcându-şi patul. În cele mai multe nopţi adoarme plângând, cu faţa pistruiată udă şi plină de pete roşii. Anna Maria nu se bagă.

Sara îi tot aruncă pe furiş, cu ochii mari, priviri dezaprobatoare, în timp ce împătureşte cearşafurile.

— Nu te mai holba la mine, o repede Anna Maria, trăgând păturile mai bine pe ea.

Aceea chiţăie ca un şoarece prins, apoi se îndepărtează în grabă.

Timpul Annei Maria e preţios. În cei cinci ani de când au remarcat-o la concert guvernatorul şi soţia lui, s-a concentrat neîncetat asupra instrumentului. În fiecare după-amiază şi deseori până târziu în noapte poate fi găsită în cea mai mică sală de muzică de la etajul trei, încercând o nouă

deprindere sau rafinând una proaspăt învăţată. Nu mai poate să stea cu mâinile în sân, visând la cai verzi pe pereţi. Are de muncă, dacă vrea să fie primită în orchestră, iar munca cere efort.

Acum abia dacă se mai uită din pat la Paulina când râde cu celelalte fete înainte să adoarmă. Sau prin crăpătura uşii, când Paulina are ora de oboi, cântând concertul lui Scarlatti cu nespusă graţie. Nu se mai uită la ea, mai deloc.

Se ridică în capul oaselor. Patul rablagit scârţâie. Trage mai sus pătura aspră de lână, care îi dă mâncărimi. E aceeaşi pe care o foloseşte de când avea cinci ani, subţiată de uzată ce e, presărată cu găuri.

Apoi vine cunoscuta senzaţie de gol în stomac, când îşi aminteşte că profesorul e tot plecat. Sunt şase luni de-acum. Probleme de sănătate. Ceva legat de tuse, de respiraţie. I-a luat locul signore Conti, dar nu e acelaşi lucru, e ca şi cum ai încerca să alergi într-o pereche de ghete prea mici. Signore Conti nu are abilitatea, viteza necesare. Signore Conti nu o poate înţelege.

Se extrage din încâlceala de aşternuturi şi se ridică în picioare. Îşi scoate cămaşa de noapte, trage pe ea cu mişcări stângace sarafanul, încercând să-şi ascundă trupul de celelalte fete în timp ce se îmbracă. Sora Clara vine în grabă şi începe să ţâţâie şi să îi aranjeze tivul.

În momente ca acesta, Annei Maria îi vine să urle.

— N-are nimic, spune ea, smucind un fir răzleţ din mâinile sorei Clara. Mă descurc singură.

Balonaşele de săpun reflectă lumina, mici globuri de curcubeu împroşcate pe toată podeaua, în timp ce freacă, freacă, freacă. Anna Maria îşi scufundă iar peria în găleată, tresărind când degetele ating apa murdară şi îngheţată. O trage înainte şi înapoi peste piatră, cu mâini roşii,

crăpate, cu degetele pline de băşici gata să se spargă.

Ştie că trebuie să îndure, dar e intolerabil. E strigător la cer să fie de-a buşilea, târându-şi sarafanul ud fleaşcă pe toată podeaua holului de la intrare. Aptitudinile ei de violonistă sunt deja cunoscute în toată Pietà, clar tot i se cere să frece, să muncească, de parcă e la fel de mediocră ca restul fetelor din locul ăsta.

Se lasă pe călcâie şi piatra podelei îi intră în genunchi. Parcă în ultimii ani zidurile s-au mai apropiat puţin, tavanele s-au lăsat puţin mai jos. Toată clădirea parcă o apasă pe piept.

Cu coada ochiului, vede apărând o siluetă. Paulina merge spre scara în spirală cu un oboi în mână. Se duce la oră.

Părul blond i-a crescut lung şi ceva mai închis, dar conformaţia e tot mărunţică, în comparaţie cu alte fete de vârsta ei. Pielea din jurul ochiului care lipseşte e denivelată, dar ţesutul cicatrizat nu mai e roşu şi inflamat.

Anna Maria zâmbeşte, încearcă să zâmbească, dar Paulina lasă iute capul în jos şi grăbeşte pasul fără să se uite în urmă.

Imaginea Agatei îi pluteşte acum în minte, zâmbind larg, rostind cu buzele: *„Triplete”*.

Anna Maria îşi şterge o lacrimă cu mâna îngheţată şi împinge cu forţa amintirea înapoi în adâncuri. Reflexia ei o priveşte de pe podeaua udă. O pată de murdărie e tot ce rămâne pe obrazul mâncat de vărsat-de-vânt.

După-amiază, Anna Maria stă în colţul celei mai mici săli de muzică, iar zăbrelele de la ferestre aruncă umbre pe chipul ei. Cineva a strecurat mâna printre ele şi a reuşit să crape fereastra vreo doi centimetri, ca să intre puţin aer. Dar încăperea tot pare mică, încinsă pentru luna septembrie.

În lagună e ancorată o navă cu fructe. Negustorii au debarcat şi şi-au expus bunurile pe covoare de-a lungul promenadei; parfumul dulce de busuioc şi

piersici plutește prin deschizătura îngustă a ferestrei.

Studiază lucrările lui Giuseppe Tartini, un compozitor venețian pe care l-a descoperit într-un vraf de piese donate, într-una dintre sălile de muzică.

Cu vioara în poziție, studiază secțiunea din mijloc a unei partituri intitulate *Trilul diavolului*[10]. Mâna stângă i se contorsionează și degetele se extind cât pot de departe, ca să ajungă peste toate corzile, să se potrivească cu notele scrise de el, dar nu e suficient. Degetul mic îi tremură. Tendoanele devin incandescente și vii, iar mușcătura vârfurilor bășicate ale degetelor îi distrage atenția.

Ia mâna de pe corzi și o întinde, ca să mai elibereze din tensiunea acumulată. Încearcă iar și iar, întorcându-se înapoi câteva măsuri și apoi ajungând iar în acest punct, până ce mâna îi înțepenește într-o poziție nefirească, refuzând să continue.

Mârâie furioasă, îndemnându-și degetele să se supună, până ce tendoanele țipă și mâna părăsește poziția cu o smucitură puternică. Se repede să prindă vioara înainte să cadă la podea. Arcușul îi alunecă din cealaltă mână și aterizează cu un trăncănit.

Strânge din dinți. Se trântește pe scaun și ascultă trăncăneala din strada de sub fereastră, până ce se contopește cu sunetul unor pași pe coridor și foșnetul unei cutii de vioară frecate înainte și înapoi de o haină.

Nu se întoarce, nu îl salută pe signore Conti când intră.

„Hai să ne facem treaba și gata”, își spune.

— Ți-a fost dor de mine, Anna Maria?

O voce ascuțită – nu cea la care se aștepta.

Se răsucește iute, inhalează mirosul cunoscut de pin și tămâie. Îi vine să deschidă brațele larg și să îl îmbrățișeze.

Are cutia viorii în mâna stângă şi un caiet cu manuscrise în dreapta. Batista e împăturită într-un triunghi, băgat în buzunarul redingotei spălăcite, şi pe obraz are un pistrui pe care nu l-a mai observat până acum. Acum e, îşi dă seama, aproape la fel de înaltă ca el.

O studiază, măsurând-o din cap până în picioare. O privire pe care nu prea reuşeşte să o interpreteze. Fata coboară ochii spre fustă şi duce mâna ca să acopere o pată rămasă acolo de la frecat podele. Apoi…

— Hai să nu mai pierdem vremea, şi aşa a trecut prea mult timp. Arată-mi unde ai ajuns cu exerciţiile.

Se duce hotărâtă la stativ, pe care e deschisă partitura *Trilul diavolului.* El ridică o sprânceană şi dă aprobator din cap. Acum ridică palma, dându-i semnalul să înceapă.

Se concentrează cu tot trupul la note, la limbajul punctelor, liniilor şi curbelor care îi pictează calea. Cântă puţin mai lent decât ar trebui, dar reuşeşte să treacă lin prin secţiunile piesei, manevrând cu grijă degetele ca să evite băşicile, până ajunge la mijloc, când mâna i se contorsionează iar într-o gheară şi tendoanele protestează furios. Scoate un sunet – două obiecte fizice ce se ciocnesc cu o bufnitură.

— Întotdeauna te poticneşti aici, spune el, de parcă a fost aici să vadă.

Ea dă din cap. El îşi scoate instrumentul din cutie. Lacul acela. Roşu-închis. Doamne, cât şi-ar dori să cânte la acea vioară!

— Mâinile sunt nişte lucruri amăgitoare. Par să vrea să se mişte în unele direcţii, iar în altele, nu. Dar lucrurile amăgitoare pot fi amăgite.

Se uită la ea. Ea se apleacă un pic mai tare spre el, sorbindu-i cuvintele.

— Încearcă să întinzi degetele invers.

Îi arată punându-şi mai întâi degetul mic în cea mai îndepărtată poziţie, apoi, pe rând, celelalte

degete din ce în ce mai în jos pe gâtul viorii, până ce şi restul mâinii e în poziţie.

Sunetul care izvorăşte din vioară e moale ca o petală de floare, delicat ca o adiere de primăvară pe gâtul ei. Tânjeşte dureros, cu fiecare fibră a fiinţei, să cânte, să aibă un instrument care să împânzească văzduhul cu muzică.

Anna Maria îi urmează exemplul, imitându-i poziţionarea, pornind în felul acesta ciudat, şi se trezeşte că zâmbeşte. Îşi simte altfel mâna. Liberă cumva să atingă toate notele. Degetele mijlocii au mai mult spaţiu de mişcare, nicio urmă de durere în nesuferitele de tendoane. Nici măcar nu simte o întindere exagerată. Trage arcuşul peste corzi şi descoperă că sunetul e complex, ademenitor. Exact aşa cum a fost intenţia lui Tartini.

— Aşa, spune profesorul, dând din cap. Aşa!

Ajung la secţiunea finală, cea mai avansată din toată piesa.

— Măsura aceasta e mai rapidă, spune arătându-i pe instrumentul lui.

Şi apoi face ceva la care ea nu se aştepta. Continuă elaborând pe tema notelor scrise pe pagină, creând ceva original.

— Nu înţeleg, spune ea, de îndată ce termină.

— O *cadenza*. O ocazie pentru un muzician de a adăuga unei piese propria interpretare, o bucăţică din sine. Aceasta e a mea.

A auzit de *cadenze*, dar nu a ştiut înţelesul cuvântului până acum. E şansa de a compune în limitele propriei lumi a lui Tartini. Înainte ca el să apuce să spună „încearcă şi tu”, ea e deja cu instrumentul sub bărbie.

Secţiunea precedentă e plină de nuanţe de maro şi galben, muzica sărind de la unele la altele. Urmează drumul de culoare, lăsând arcuşul şi degetele să o călăuzească pe măsură ce inventează. Sunt doar vreo două măsuri, dar pentru ea sunt dătătoare de viaţă, revigorante, de parcă descoperă o parte complet nouă a minţii.

După ce termină, tăcere. Profesorul o priveşte iar, cu sprâncenele ridicate a surpriză.

— Aha, spune el în cele din urmă. Da, a fost foarte bine. Hai să încercăm din nou, de data asta mai repede.

Ea încuviinţează din cap, strânge din dinţi, îşi aşază degetele în poziţie, dar în ritmul acesta nu poate evita presiunea asupra băşicilor. O opreşte ridicând mâna.

— Ce e cu expresia asta? Cu tensiunea din maxilar?

— Nimic, spune repede, ridicând instrumentul ca să încerce iar.

— Nu-l simţi pe Tartini. Te doare ceva?

Inima îi accelerează, avertizând-o. Nu vrea să-i spună; s-ar putea să nu o lase să cânte.

Se apropie de ea, îi ia mâna de pe vioară şi o întoarce. Inspiră scurt, şocat, inspectându-i băşicile, roşeaţa, crăpăturile. Cu o privire întunecată, spune:

— Am să mă ocup eu de asta.

— Vă rog, spune ea repede. Nu vreau să mă opresc.

Se încruntă.

— Eşti sigură?

— Categoric, da.

El se uită o clipă pe fereastră, către negustorii de fructe ce strigă sub geam.

— Prea bine.

Se concentrează pe emoţie, pe expresie, mai mult decât pe ritm, şi spre sfârşitul orei deja se amuză interpretând piesa, căutând noi forme şi nuanţe acolo unde nu le văzuse înainte. A fost nevoie numai de o oră cu el ca să obţină ceea ce, în mai bine de şase luni, signore Conti nu a putut să o ajute să reuşească.

Îşi pune vioara în cutie, zâmbind larg, când el o întreabă:

— Încă îţi mai e de ajutor copiatul partiturilor?

— O, da, minte ea, îmi e de mare ajutor.

El ştie doar că îi furnizează hârtie şi cerneală. O să îi spună de compoziţiile ei la un moment dat. Când vor fi gata. Dar nu acum, nu încă, nu cât sunt doar joacă de copil, pe lângă geniul lui.

Profesorul dă din cap, mulţumit.

În acea seară, Anna Maria trece pe lângă biroul sorei Madalena. O flacără pâlpâie în suportul montat lângă uşă. Vocea profesorului pluteşte dinăuntru. Fata încetineşte pasul şi se dă mai aproape.

— Are mâini muncite, spune el. Sora Madalena răspunde pe ton sec:

— Toate fetele trebuie să muncească.

— Şi cum vrei să cânte? Cu mâini roşii şi pline de băşici? Lasă-mi măcar asta să decid, Madalena, lasă-mi măcar acest lucru.

Anna Maria nu îi vede reacţia, apoi îl aude tot pe el zicând:

— Mulţumesc, spune, îţi sunt recunoscător.

În depărtare, clopotul campanilei San Marco sună o dată, de două ori. Şi Anna Maria fuge zâmbind larg, iar umbra pâlpâie pe zidurile crăpate ale coridorului.

Agata, la nouă ani, aşezată la *fortepiano*.

Anna Maria şi Paulina sunt în colţ, sub fereastră, cu picioarele împletite, şi se uită la ea cum cântă. Trei note, în cheie minoră, repetate şi apoi dezvoltate într-o melodie. Stacojiu, bronz, cafeniu ca mierea.

Anna Maria îi simte căldura prin vene. Cu toate că sunetul e melancolic, are şi ceva mângâietor, ca o eliberare. Ca şi cum eşti luat în braţe când plângi în hohote. Ca atunci când plângi până ce tristeţea a găsit o fisură – o cale de scăpare.

Paulina o ţine de mână pe Anna Maria şi îi mângâie degetul cu degetul mare. Iar Agata ridică acum privirea, ochii i se strâng a zâmbet şi rosteşte fără sunet:

— Cum vi se pare?

Pocnitura tunetului o smuceşte violent pe Anna Maria înapoi în prezent. E în refectoriu, ploaia se izbeşte în geamuri, iar ea aşteaptă mâncarea de dimineaţă, înlemneşte când îşi dă seama la ce se gândeşte şi alungă amintirea din minte.

Deja s-a dus vestea. Gemenele Candida şi Cecilia se uită urât la ea, la fel şi alte câteva fete de vârsta ei. Ştiu că ea a scăpat, cel puţin deocamdată, de oroarea muncilor casnice.

— Se crede tare deosebită, le aude şoptind.

Anna Maria îşi fereşte privirea. În schimb, îşi concentrează atenţia asupra celor cinci fete care aşteaptă în faţă. Poartă altfel de uniforme decât obişnuitele sarafane albe lălâi. Sunt, în schimb, elegante, în rochii negre de bumbac, cu decolteuri pătrate şi mâneci lungi. Unele dintre ele au broşe colorate şi părul prins cu panglici în cocuri la ceafă. Râd şi stau de vorbă, apropiindu-se încet-încet de mâncare.

Bucătăreasa, o soră cu braţe musculoase şi bonetă de in pătată cu suc de roşii, stă în faţa unei vane imense cu ceva gros care bolboroseşte. Trânteşte fiertura cu polonicul în castroane de ceramică de parcă ambele i-au făcut vreun rău.

Dar acum, când le vede pe fetele în negru, se opreşte. Se duce grăbită în bucătărie. Se întoarce cu un coş plin cu pâine proaspătă, brânzeturi şi fructe. Li-l dă într-un cor de mulţumiri politicoase.

Anna Maria urmăreşte atent scena, cu o privire intensă.

Ea ştie asta. *Figlie di coro* e considerată cea mai bună orchestră din lume. Mai există orchestre în republică şi în lumea largă, dar cea de la Pietà e neîntrecută. Are cam patruzeci de membre şi majoritatea fetelor sunt chemate la audiţie la şaisprezece ani. *Figlie* dau numeroase concerte şi fac bani. Bani serioşi, ai lor. Primesc haine mai bune, băi mai regulate, mâncare mai bună.

Majoritatea membrelor au în jur de douăzeci de ani. Fetele pot alege să rămână în orchestră toată

cariera, aşa că e greu să obţii un loc. Dar tot se mai eliberează locuri în fiecare an. Odată, ciuma a omorât jumătate din orchestră. Acela ar fi fost un an tare bun să dai concurs.

Din cele patruzeci de membre, vreo opt sunt violoniste. Apoi mai sunt cântăreţe şi interprete de instrumente de suflat, violonceliste, organiste, claveciniste. Unele dintre ele cântă şi la lăută şi mandolină. E posibil să apară un post de violonist pe an. Iar dacă nu eşti în *figlie* până la şaptesprezece ani, eşti pusă la muncă, la croşetat sau spălat de vase sau alte asemenea orori.

Anna Maria îşi ia castronul şi traversează cu paşi mari refectoriul, către un loc gol de pe băncile de lemn. Se uită în jos la mâncare, maro şi plină de cocoloaşe. Ia o lingură şi simte cum i se coagulează în gură. Candida şi Cecilia o privesc din capătul mesei.

Ochii ei poposesc iar asupra fetelor în negru.

În curând, ea va fi cea cu fructe şi panglici.

În fiecare seară, surorile verifică paturile, căutând pete roşii. Unora dintre fete li se dau în fiecare lună cârpe curate de bumbac, pe care le îndeasă sub sarafane. Se fac ghem şi gem în întuneric, ţinându-se de abdomene de parcă trebuie imobilizate în loc.

Anna Maria ştie că se întâmplă ceva. Ceva ce i se va întâmpla şi ei într-o zi, poate curând. Pare groaznic şi dureros şi de evitat cu orice preţ. Însă singurele pete pe care le-a avut vreodată în pat au fost de cerneală albastră. Şi acum ştie cum să fie mai isteaţă în privinţa asta.

Schimbările care au loc în ceea ce o priveşte sunt diferite. Şi sunt miraculoase şi fascinante – un fitil din care izbucneşte o flacără.

A început să viseze muzică, uneori piese pe deplin formate.

Noaptea e ca multe altele. Se trezeşte, încearcă să se ridice în fund, dar atunci lumea tremură şi

fuzionează şi îşi dă seama că e sub apă. Îşi duce imediat mâinile la gât, de parcă dacă îl strânge va putea respira.

„E un vis”, îşi spune. *„Doar un vis.”* Dar e prinsă, paralizată, iar plămânii ei urlă după aer. Uneori trec ore în şir aşa, cu ea îngheţată în timp. În această noapte însă, se gândeşte la muzică.

O melodie tulburătoare, plină de alean. Calmă, lentă, minimalistă. O notă pluteşte spre ea prin apă, verde ca o frunză, apoi alta, mai palidă, de un verde mai aprins. Dedesubt, e ceva mai intens, mai întunecat, mai grav. Notele se înalţă şi coboară împreună ca panglicile în vânt. La început a crezut că e doar o vioară, dar acum îşi dă seama că sunt două. Viorile încep să se imite. Mici variaţiuni, aruncate de la una la alta, întrebare şi răspuns. Membrele încep să i se dezgheţe. Ghemul din stomac slăbeşte. Tălpile ating fundul moale, mâlos şi îşi face vânt, trage cu mâinile prin apă şi începe să înoate.

Odată cu zorii, erupe prin suprafaţa apei. Îşi aruncă păturile şi se furişează afară din dormitor. Când ajunge pe coridor, deja aleargă pe podeaua îngheţată cu degetele goale şi cămaşa de noapte fluturând în tunelul de vânt creat de mişcare. Se opreşte brusc lângă dulapul din faţa celei mai mari săli de muzică. Trage ivărul şi deschide uşile duble din lemn. Ia lumânarea de pe raft şi o aprinde de la felinarul care arde pe coridor. După care intră de-a buşilea şi închide uşile după ea. Inhalează mirosul de praf şi pergament.

Lumina umple spaţiul micuţ, scoţând la iveală un teanc de caiete cu manuscrise, mai multe pene şi nişte călimări cu cerneală uscată. Le înşiră pe jos, în faţa ei, şi încrucişează picioarele. Începe să scrie repede; culorile se revarsă, iar mâna i se mişcă aşa de repede, de ai putea crede că e posedată. Vibraţiile republicii care se trezeşte se propagă prin trupul ei. Huruitul unui căruţ, bătaia

clopotelor, o barcă spintecând apa. Sunetul o scoate din transă. Un şarpe lepădându-şi pielea.

Când sora Madalena vine să le trezească, e înapoi în pat, cu pătura trasă până la bărbie şi compoziţia ascunsă în spaţiul dintre saltea şi stinghiile patului, peste alte zeci. Iar inima ei bate în ritmul cântecului.

Duminica, *figlie di coro* dau un concert în capela din Pietà. Sora Clara spune că aduce o mulţime de aur pentru orfelinat.

Cântă cam jumătate dintre membrele orchestrei şi uneori sunt lăsate şi alte eleve să se ducă să le vadă. Anna Maria e responsabilă de colectă şi, în timp ce stă la uşă, se imaginează pe scenă. Monedele zornăie în coş, pe măsură ce intră localnicii. Majoritatea sunt bărbaţi, îmbrăcaţi elegant, cu dantele şi peruci. În aer zumzăie un ton plin, jos, al conversaţiilor de dinainte de începerea concertului. Pălăvrăgeala şi energia îi amintesc că există viaţă dincolo de aceste porţi. Fac întunecata şi recea Pietà să pară plină de viaţă.

„Într-o zi”, îşi spune ea. *„Într-o zi nu prea îndepărtată.”*

Ochii îi fug spre uşile laterale, care dau spre canal. Sunetul apei care se lipeşte plescăind de cărămizi. Paulina e lângă ele, aşezată pe ultimul rând, cu mâinile împreunate în poală.

Inima Annei Maria tresare puţin când o zăreşte aşa de aproape. Chipul i s-a mai lărgit în anii din urmă, buzele îi sunt acum trandafirii şi arcuite, nasul, puţin mai lung. Un cârlionţ îi atârnă peste umăr. Nimic nu-şi doreşte mai mult Anna Maria decât să îl ia în palmă, să îi simtă între degete moliciunea mătăsoasă.

O mai priveşte un moment, îşi adună curajul, apoi se hotărăşte să se ducă la ea. Va spune poate *„bună”*. Sau ceva precum *„mi-e dor de tine”*. Face un pas înainte, întinde braţul…

Dar Paulina nu o vede. Se întoarce spre fata de lângă ea, râzând de ceva. Anna Maria se dă înapoi şi se sprijină de perete.

Figlie intră pe scenă; numără douăzeci în total. Iat-o pe Chiara, cu părul lucios şi vioara şi mai lucioasă, care are acum nouăsprezece ani. Trecerea anilor a făcut-o doar şi mai frumoasă. Silueta ei e puţin mai rotunjită, chipul, puţin mai definit. Cu ea sunt câteva dintre fetele pe care le vede în refectoriu. Sunt acolo Lucietta, care îşi ocupă locul la orga din spate, şi Teresa, pe care a auzit-o uneori exersând în sala de muzică de lângă ea. Cântă la flaut într-un fel care o face pe Anna Maria să se cutremure până în măduva oaselor. Şi mai sunt şi suferinţele – degetele lipsă, urmele de arsuri, cicatricile de la accidente. Dar niciuna nu contează când cântă. E important doar că ele sunt în *figlie di coro*, iar ea nu e. Să le vadă pe scena ei e o senzaţie usturătoare. O dorinţă care arde aşa de intens, că sigur ar putea aprinde un rug.

Signore Conti iese pe scenă şi e întâmpinat cu aplauze politicoase. Îşi netezeşte buclele blonde, apoi flutură degetele către public. Îşi ocupă locul în faţa orchestrei.

Anna Maria îşi ţine respiraţia, aşteptând apariţia culorilor. Mâinile încep să îi tresalte, de parcă e acolo, în faţă, cu degetele apăsate pe corzi şi cu profesorul privind-o şi spunând: „Foarte frumos, Anna Maria, foarte frumos!”

Dar atunci ceva îi atrage atenţia. Trei bărbaţi din spatele încăperii arată cu degetul către fetele din public. Unul scoate din buzunarul hainei un caiet legat cu sfoară şi un creion şi începe să scrijelească ceva.

A început muzica, dar acum sunt şi mai multe şuşoteli prin încăpere. Mai multe degete care arată spre fete, mai mulţi bărbaţi care se întorc unul spre altul.

— „Încetaţi”, îi vine să le spună, simţind cum i se ridică sângele la cap. „Încetaţi imediat.”

Se uită spre sora Clara, care stă în picioare, în colţ. Dar aceea nu se mişcă, nici măcar nu clipeşte. I-a văzut pe bărbaţii care vorbesc – e imposibil să nu îi observi – dar se poartă de parcă e ceva normal.

Acum unul dintre cei din ultimul rând se întoarce şi se uită la Paulina. Fata se îmbujorează. Se apleacă spre ea şi îi şopteşte ceva la ureche. Paulina abia dacă mai respiră şi ochiul ei e sticlos şi încremenit, aşa cum se întâmplă când e speriată. Bărbatul se întoarce spre prietenul lui, se uită peste umăr la Paulina, apoi mai scriu ceva în caietul lor.

— Pe cine crezi că vor alege? şopteşte peltic fata care stă lângă Anna Maria.

— Despre ce vorbeşti? şuieră Anna Maria fără să-şi ia ochii de la Paulina.

— Care vor deveni soţii? Pentru asta sunt ei aici.

Anna Maria o săgetează cu privirea, până ce fata se trage uşurel mai departe de ea. Deodată, atracţia canalului e asurzitoare, îi urlă în urechi. În mintea ei, gondola iese din ceaţă, cu lampa la cârmă şi creatura care o conduce. O poveste cu fantome pentru copii, da. Dar nu e complet incorectă. Uneori fetele sunt date în căsătorie, măcar acum ştie asta. Cele fără talent, abilităţi muzicale, cele care nu au niciun viitor. Dar nu a asistat niciodată la asta, nu a simţit laţul strângându-se. Anna Maria se repede şi o înşfacă de mână pe Paulina.

— Ce faci? şopteşte Paulina când se trezeşte smucită de pe loc.

Se aude un ţâţâit în public, un „şşş". Sora Clara nu a observat; e prea ocupată să stea cu ochii pe bărbaţii care arată către fete.

— Ai încredere în mine.

Anna Maria o trage mai tare.

Paulina se lasă condusă în curte, apoi îşi eliberează braţul cu o smucitură.

— Ce se întâmplă?

Soarele îşi revarsă strălucirea orbitoare asupra lor. Anna Maria se vede nevoită să ridice braţul ca să-şi umbrească ochii.

— Te alegeau. Să fii soţie! S-au uitat la tine, apoi ţi-au scris numele într-un caiet. A trebuit să iau măsuri, a trebuit să te scot de acolo.

Expresia Paulinei trece de la enervare la groază.

— Asta spunea? Mi-a şoptit ceva despre…, mă rog, nu vreau să repet.

— Ce? Ce a şoptit?

Paulina se codeşte stânjenită, apoi spune:

— Despre menstruaţie. A întrebat dacă mi-a venit.

Annei Maria îi bubuie inima aşa de tare, că parcă îi vibrează tot corpul. Ai fi zis că alegeau peşti dintr-un coş. Stăteau acolo de parcă erau stăpâni peste toate.

— În fine…, spune Paulina uitându-se acum în jos, la pantofi, presupun că trebuie să te întorci la repetiţii.

Anna Maria deschide gura, dar cuvintele refuză să vină. Se uită lung după Paulina, care traversează curtea şi dispare.

Pune mâna pe ulm ca să se liniştească şi îi simte sub palmă scoarţa vălurită. Nu se va întoarce la concert. Nu va sta cu mâinile în sân, aşteptând să fie oferită spre sacrificiu ca vitele în ţarc.

Aşteaptă o clipă, apoi se îndreaptă de spate şi ochii îi trec de la lespezile netede de piatră de sub tălpi la uşa care duce înapoi în clădirea Pietà. O fetiţă o deschide şi păşeşte înăuntru. Se uită înapoi, la Anna Maria, doar o clipă, în timp ce uşile de la capelă se deschid spre curte şi mulţimea de eleve şi vizitatori se revarsă afară.

Anna Maria clipeşte, dar silueta a dispărut. Fuge la uşi şi le deschide. Fata e de-acum la celălalt capăt al coridorului şi o ia spre holul de la intrare. Părul ei negru şi drept i se leagănă pe spate.

— Stai! gâfâie Anna Maria alergând după ea. Vino înapoi!

Vede o şfichiuire de plete, pe cineva urcând pe scara în spirală. Inima îi bubuie tot mai tare şi mai tare, în timp ce urcă în goană, în timp ce aleargă. Acum fata intră într-una dintre sălile de muzică. De undeva se aud trei note, un tipar repetitiv lent, în cheie minoră. Stacojiu, bronz, maro ca mierea.

Anna Maria apucă strâns tocul uşii ca să se sprijine. *Fortepiano*-ul e chiar în faţa ei. Stă acolo, abia îndrăznind să respire, şi ascultă notele, ciuleşte urechile, să audă foşnetul unei rochii mişcate de mâini care vorbesc prin semne, de fornăitul pe care îl scoate când doarme.

Dar nimic. Tăcere. Nu e nimeni acolo.

Noapte. Anna Maria stă în pat şi ascultă cum sora Madalena îşi târşâie picioarele prin cameră. Uşa scârţâie şi intră sora Clara. În liniştea nopţii, şoaptele plutesc prin toată încăperea.

— Avem vreo ofertă azi? întreabă sora Clara. Multe dintre ele sângerează de-acum, măcar au de unde alege.

— Mulţi sunt îngrijoraţi că fetele sunt prea… sofisticate. Prea inteligente.

— Prea inteligente? Ca să fie neveste?

— Nu vor soţii mai deştepte decât ei.

Anna Maria e străbătută de un fior. La Pietà au fost întotdeauna şcolite în numeroase domenii, învăţate că inteligenţa e ceva bun.

Se întoarce, încruntându-se, pe cealaltă parte, ordonându-i menstruaţiei să nu vină niciodată. Măritişul ar însemna moartea a tot ce iubeşte mai mult. Nu se poate să fie luată în calcul pentru acea soartă. Nu acum, când mai are atât de multe de făcut. Trebuie să intre în *figlie* cât poate de repede. *Figlie* e pe viaţă. Dacă e în *figlie*, e protejată.

Gândul i se învârte în minte până ce ochii sunt doar umbre întunecate şi luna străluceşte pe cer. Până ce apa vine să o ia.

9

A doua zi, după rugăciunile de prânz, Anna Maria e oprită de sora Madalena şi i se spune să se ducă la bucătărie.

— La bucătărie?

Rosteşte cuvântul ca pe o insultă.

— Dar am curs. Sunt scutită de munci gospodăreşti, credeam că profesorul a…

— Acum.

Buzele sorei Madalena sunt cât un fir de aţă.

Anna Maria se duce tropăind şi strângând din dinţi, dar, odată ajunsă la uşă, încetineşte. În spatele blatului principal din lemn, cu un şorţ agăţat după gât şi chipul îmbujorat de o expresie ce ar putea fi caracterizată drept ghiduşă, o aşteaptă chiar el.

— *Maestro?*

Îi întinde un şorţ.

În faţa lor, pe blat, vede felurite ingrediente. Un castron cu ouă, un pătrat de unt, un sac de făină. Mai e şi un borcănel cu miere, chihlimbarie ca o nestemată, îl priveşte.

— Mama m-a învăţat să gătesc, spune, trăgând mai aproape un castron mare, în care adaugă o movilită de făină.

O parte se ridică într-un norişor şi cade ca zăpada pe părul roşu.

— *Fugassa* era reţeta noastră preferată, făcută o dată pe an, când tata era plecat. Ingredientele erau scumpe pentru o familie ca a mea. Nu o puteam face decât o dată.

O priveşte.

— Dă-mi ouăle.

Fata nu ştie de ce se află aici, în bucătărie, turnând făină. Dar îi spune lucruri despre el, îi împărtăşeşte secrete. Senzaţia flutură în stomacul ei ca o aripă.

Îi dă un ou din castron, iar el îl sparge de margine. Luciul luminos al gălbenuşului şi albuşului se revarsă în bol. El le încorporează cu grijă în făină.

— Maiaua, spune, arătând către lichidul alb dintr-un castronel de lemn.

Îl toarnă în amestec şi îi spune că va ajuta compoziţia să crească.

— Mi-a luat foarte mult timp să perfecţionez asta, spune el începând să frământe. Nu am cerut niciodată reţeta şi, când am vrut să o cer, se opreşte o clipă şi rămâne cu mâna în aer, deasupra aluatului, când am vrut-o, era prea târziu.

— Prea târziu? îl întreabă încet. Nu se uită la ea.

— Zahărul.

Arată cu capul spre un sac mare din colţ şi îi dă un pahar.

— Îmi aminteşti oarecum de ea. Nici ea nu dădea doi bani pe reguli.

Îi aruncă o privire fugară, cu o umbră de zâmbet în colţul gurii.

— Hai, repede, umple paharul.

Câteva granule aterizează uşor pe podea, când se întoarce la el, ca hipnotizată, cu un pahar plin cu zahăr în mâini.

El îl ia, îl toarnă în aluat şi începe iar să frământe.

— Într-un fel, gătitul e precum o compoziţie muzicală. Îţi trebuie ingredientele corecte, combinate în mod corect, ca să creezi o capodoperă.

Compoziţie muzicală. Ciuleşte urechile la auzul cuvântului. Îl priveşte şi mai atent.

— Un compozitor e un traducător care conectează oamenii cu ceea ce nu pot rosti, cu ceea ce poate că nici nu ştiu. O punte între sunet şi emoţie, între muritorii de rând şi Dumnezeu.

O priveşte iar.

— Ce ai adăuga acum?

Simte că i se strânge stomacul. Privirea îi zboară la toate ingredientele, toate oalele, cănile şi castroanele de pe blat. Nu ştie.

El arată spre unt. Fata i-l împinge mai aproape.

— Produsul suprem, piesa finală, poate fi spectaculoasă. Ce cântăm va avea viteză, energie, vioiciune.

Va ridica lumea de pe scaune. Dar pentru a crea asta trebuie să existe o bază solidă. Şi pentru asta trebuie să învăţăm limbajul înaintaşilor.

Ridică aluatul din castron şi îl pune pe blatul presărat cu făină.

— Numai atunci putem crea ceva nou. O limbă a noastră.

Încorporează în aluat coajă de lămâie şi de portocale, migdale tăiate şi miere. Aluatul devine moale, elastic. Îl taie în două şi începe să împletească cele două părţi ca pe nişte codiţe de păr.

Anna Maria îl urmăreşte concentrată. Aripa din trup se zbate şi mai tare. Nu a văzut niciodată un adult purtându-se cu atâta blândeţe, cu atâta grijă cu nimeni şi nimic.

— De unde ştiţi când e gata?

Îi zâmbeşte.

— Un maestru ştie când e gata.

Când deschide uşa cuptorului, fierbinţeala năvăleşte afară, scăldându-i în căldură. El bagă înăuntru aluatul împletit.

A petrecut mult timp în această bucătărie, tocând şi curăţând, frecând şi făcând curat. Dar niciodată aşa. Niciodată combinând aceste ingrediente scumpe ca pe vopsele pe o pânză, niciodată creând ceva nou şi frumos.

În câteva minute, mirosul dulce al pâinii începe să se răspândească în bucătărie. Oare, se întreabă ea, aşa miroase un cămin?

El lasă puţin capul pe spate, părând să fie relaxat de aromă.

— Mirosul are putere. Poate trimite o persoană înapoi către un moment, către un loc. Nu crezi?

Comentariul o smulge pe Anna Maria din prezent şi pentru o clipă se trezeşte în patul din dormitor. Are doar opt ani. Agata râde şi îi spune să se grăbească, să se întoarcă pe o parte, ca să îi arate ceva. Anna Maria simte pe spate ploaia degeţelelor prietenei sale. Îi arată ultima piesă pe care a învăţat-o, i-o arată fără *fortepiano*.

Agata avea un miros al ei. Pufos, moale, ca abia trezită.

Annei Maria i se pune un nod în gât. Apucă strâns suprafaţa de lucru plină de făină şi îl înghite cu greu.

Profesorul vorbeşte răspicat.

— Muzica are acelaşi potenţial. Capacitatea de a controla emoţiile, voinţa, memoria unui public.

Vine lângă ea.

— Ce vrei să îi faci pe oameni să simtă? Ce vrei să îi pui să facă pentru tine?

Îl priveşte lung în ochi. Observă că ochii cenuşii sunt presăraţi cu cafeniu.

— Gata, vi s-a terminat timpul.

Bucătăreasa e la uşă.

Profesorul îşi plimbă privirea de la Anna Maria la ea.

— Aproape am terminat.

Bucătăreasa îşi încrucişează braţele la piept, arătându-şi enervarea.

— Credeţi că e uşor să faci de mâncare în fiecare zi pentru trei sute de fete flămânde? Aţi avut la dispoziţie mai bine de o oră. Îmi vreau bucătăria înapoi înainte de cină. Şi o să împărţiţi aia când e gata.

Arată cu capul spre cuptor. Anna Maria simte parcă cum aerul din jur se răceşte.

— Prea bine, spune el în cele din urmă, cu vocea încordată.

Anna Maria e dată afară din bucătărie. Simte mirosul pâinii în timp ce se îndepărtează singură

de bucătărie. Îi simte mirosul şi la cină, cu toate că nu are cum să mai fie în cuptor. Şi îl simte şi seara, când ajunge în dormitor înaintea celorlalte fete şi găseşte pe pat ceva ambalat în hârtie şi sfoară.

Despachetează iute. Crusta e netedă ca mătasea, presărată cu cristale mari de zahăr. Ridică privirea, bucuroasă, ţinând-o în palme.

Dar fireşte că nu. Nu are cu cine s-o împartă.

Apoi vede bileţelul prins de pachet. Două cuvinte, scrise cu litere înflorite, cu cerneală neagră.

Capodopera noastră.

Trece o săptămână până să îl revadă, în cea mai mică dintre sălile de muzică, ca de obicei. E aplecat peste catedră, studiind o piesă muzicală. Hârtia arde, luminată de soarele ce cade în tipare neregulate. Văzând-o în prag, mai ţine o clipă hârtia în mână, de parcă încearcă să-şi hotărască următoarea mişcare. Apoi o pune pe catedră şi îi face semn să ia loc lângă el.

— Sonata pentru vioară a lui Corelli, primele trei părţi. Ce vezi?

E compusă numai din şaisprezecimi, o notă care e cântată preţ de un sfert de timp. Anna Maria cunoaşte numai încă un singur compozitor care le-a folosit astfel.

— *Trilul diavolului,* a doua parte, îşi priveşte uluită profesorul.

— A furat ideea de la Tartini! El zâmbeşte.

— Şi totuşi piesa lui Corelli a fost scrisă înaintea *Trilului diavolului* al lui Tartini.

— Dar… nu. Refuză să accepte aşa ceva.

— Tartini e un maestru. Nu ar lua de la altcineva.

— Ţi se pare că efectul general al *Trilului diavolului* e acelaşi ca al acestei piese?

După o clipă, clatină din cap. Cele două piese sună complet diferit.

— Tartini a fost elevul lui Corelli, îi explică el. În *Trilul diavolului* a luat esenţa ideii lui Corelli şi a făcut cu ea ceva nou. A învăţat limbajul şi apoi a adăugat ingrediente proaspete. Nu neapărat mai bune, ci diferite.

Îl priveşte. Simte pe buze pâinea dulce ca zahărul. O pauză, apoi:

— Poţi să iei tu asta.

Îi întinde manuscrisul.

— Studiaz-o, găseşte locurile în care Tartini s-a abătut de la calea aşteptată. Învaţă regulile, ca să le poţi încălca.

Fata ia încet partitura, cu ochii la el, dorind mai mult. Îi spune cumva să compună? îi dă permisiunea?

Petrec restul orei cântând piesa lui Corelli. Îşi strânge lucrurile, cu intenţia de a fugi în dormitor ca să studieze cele două manuscrise unul lângă altul, de îndată ce termină aici, când profesorul îi dă altceva.

— Ce e asta?

Anna Maria are în mână o foaie groasă de hârtie crem, aflată până acum pe catedră. Îi simte greutatea în mână.

— Ce-ai zice să o citeşti şi să vezi?

Sus sunt nume, nume de bărbaţi. Două seturi de câte şase, în coloane alăturate. Recunoaşte unul. Nu e guvernatorul care a venit odată să o vadă cântând?

Trece cu privirea peste hârtie, peste vreo două pete maro. Cafea, poate. Până la…

O vioară. Anna Maria della Pietà. 20 de ducaţi. Permisiune primită.

Din ea ţâşneşte un sunet, ceva între icnet şi geamăt. Deschide gura. Dar nu poate vorbi. Dă doar din cap, cu gâtlejul umflat şi ochii deodată înceţoşaţi.

Aproape că uitase. Aproape că îşi pierduse speranţa.

— Îmi pare rău că a durat atât de mult timp, spune el încet.

Îi pune mâna pe umăr şi strânge delicat. O căldură se răspândeşte în ea din locul atingerii. Se uită la haina spălăcită, la părul roşu, ondulat, la gulerul ridicat într-o parte. Pentru o clipă se întreabă cum ar fi fost să aibă tată. Oare ar fi strâns-o aşa de umăr? Oare ar fi ajutat-o să cânte?

Şterge iute o lacrimă cu pumnul strâns.

— A fost nevoie de multă muncă de convingere ca guvernatorii să facă o achiziţie aşa de costisitoare. Dar le-am spus că vei avea nevoie de ea pentru audiţie.

— Audiţie? întreabă ea repede.

— În primăvară, pentru *figlie*.

E tot ce a visat. Şi, cu toate acestea, tot spune:

— Dar am doar treisprezece ani.

— Mai sunt şase luni până atunci. Cred că avem timp să ne pregătim. Şi vei avea atunci aproape paisprezece ani, dacă nu mă înşel. În orice caz, dacă obţii postul, vei fi cea mai tânără membră din istorie. Tot atunci voi fi luat şi eu în calcul pentru o promovare. Pentru postul de director muzical. Va însemna că îmi vor publica compoziţiile, că vor avea loc spectacole.

Entuziasmul lui e contagios şi face să vibreze aerul din încăpere. Şi pulsul fetei să îşi accelereze ritmul.

— Vreau să fac lucruri măreţe, Anna Maria.

Vreau să creez muzică ce ridică oamenii de pe scaune, care îi propulsează spre cer. Vreau să fii alături de mine pentru toate acestea. Ce spui?

Fără măcar să se uite la el, ci înainte, şase luni de acum încolo, spre viitor, spune:

— Cred că am să fiu cea mai tânără membră a *figlie di coro* din toate timpurile.

O săptămână mai târziu, lângă şemineul mic, din cărămidă, din sala de clasă de la parter, stă aşezată o femeie, alături de sora Madalena. Anna

Maria încetineşte când se apropie şi le priveşte din coridorul întunecat prin crăpătura uşii. Scaunele sunt faţă în faţă. Anna Maria vede partea din spate, neagră şi netedă, a vălului sorei Madalena. Firicele de praf sclipesc prin aer, luminate de soarele care se revarsă prin ferestre.

Femeia care e cu ea stă aplecată în faţă, adusă de spate, şi are părul gri-închis adunat la spate şi presărat cu şuviţe albe. Pe umeri are un şal maro, rochia e lungă şi simplă şi ridicată pe gât ca la măicuţe.

Cuvintele se ridică în văzduh şi plutesc spre Anna Maria.

— A fost un scandal, vă daţi seama, la vârsta mea… Nu am putut… nu am avut ce să…

Sora Madalena se întinde şi pune palma bătătorită pe genunchiul femeii.

— Nu e nevoie să explicaţi.

Anna Maria se pregăteşte să intre, dar aude în spate o respiraţie şi se întoarce; spre surprinderea ei, o vede lângă ea pe Paulina. Are obrajii aprinşi, de parcă a alergat. Pe umărul sarafanului e o pată verde, poate de la bucătărie. Când o vede aşa de aproape, Anna Maria simte în inimă un junghi de fericire. Dă să o salute, să o întrebe de pată, dar sprâncenele Paulinei se împreunează, în încruntare.

— Ce cauţi aici? Anna Maria se ariceşte.

— Am fost chemată.

— Şi eu.

Paulina se strecoară pe lângă ea şi împinge uşa, care se deschide cu un scârţâit.

— Fetelor, spune sora Madalena răsucindu-se în scaun ca să se uite la ele. Bun. Luaţi loc.

Arată către pupitrele din faţă. Are vocea mai calmă, mai blândă ca de obicei. E ciudat.

Anna Maria se uită acum la femeie. Zâmbeşte cald, deşi are obrajii scăldaţi în lacrimi. Zâmbetul îi încreţeşte colţurile ochilor. Aşa cum făceau şi ochii…

— Povestiţi-i despre Agata, spune sora Madalena.

Un pumn strânge deodată inima Annei Maria, îi aruncă o privire sorei Madalena, apoi se uită iar la femeia din faţa ei. Nu se poate. Nu e posibil. Dar apoi priveşte mâinile femeii şi vede ce strânge în ele. Foaia tipărită cu noutăţi e împăturită, udă de lacrimi. Dar încă mai poate desluşi, vag, poezia, versul: *O să mă-ntorc să te iau.*

Şi deodată îi răsar în minte zâmbetul strâmb al Agatei, ţinând în mână aceeaşi hârtie, cuibărită în pat lângă ea, trupurile lor calde sub pătură.

În acea clipă, lumea se face neagră şi rece. Anna Maria simte cum i se mişcă trupul şi scaunul scrâşneşte pe podeaua de piatră.

Paulina o priveşte. Are între sprâncene o cută de tristeţe, îngrijorare. Nu s-a mai uitat aşa la Anna Maria în toţi anii de când a murit Agata.

Îşi îndreaptă atenţia spre femeie.

— A fost… a fost cea mai dragă prietenă a noastră.

Vorbeşte o vreme despre farsele pe care şi le făceau una alteia, despre cum Agata o ajuta cu mâncarea ca să nu dea de necaz, despre cum fornăia în somn. Când îi spune despre talentul Agatei la *fortepiano*, femeia scoate un mic sunet. Delicat, plin de durere, tandru ca un sărut.

— Am sperat ca muzica să îi ofere alinare.

Anna Maria nu poate vorbi, nu se poate mişca.

Sora Madalena o priveşte cu o expresie întrebătoare. Dar nu cere mai multe detalii.

— Avea nouă ani când… – Paulina se uită la Anna Maria – când s-a întâmplat.

Inspiră adânc şi expiră încet.

— Vorbea despre dumneavoastră.

Arată spre hârtia şifonată strânsă în mâna femeii.

— Credea că veţi veni.

Femeia se uită în jos, mângâind cu degetul ultimul rând al biletului.

— Am venit prea târziu, şopteşte.

Anna Maria nu aude când sora Madalena spune:

— Puteţi pleca, fetelor.

Revine la realitatea încăperii când Paulina o bate pe umăr. Se ridică amândouă, iar de pe buzele sorei Madalena se desprinde murmurul blând al unei rugăciuni şi sora ia mâinile femeii într-ale ei.

Când ajung la uşă, femeia ridică ochii înainte ca Anna Maria să apuce să fugă.

— Vă mulţumesc, le spune în cele din urmă. Vă mulţumesc că i-aţi fost prietene.

În dormitor, Anna Maria trage încet arcuşul peste corzi. Se uită la jumătatea de carte de joc, aşezată pe pat în faţa ei, cu biletul pus sub ea. Nu înţelege cum de ştie ce să cânte, cum de poate să îşi poziţioneze degetele pe corzi şi să transforme tristeţea şi dragostea în culori, în note. Ştie doar că aşa e bine, că e tot ce ştie să facă, că doar asta vrea să facă.

Piesa e duioasă, culeasă dintr-un loc blând, un loc bogat, profund. Culori de miere şi aur se revarsă în jur şi, printre ele, negru, cenuşiu şi un alb străpungător, orbitor. Şi aceea e nota pe care o ţine. O ţine şi o ţine şi o ţine cât îi permite braţul, până ce arcuşul cade de pe corzi, până ce respiraţia îi devine suspin, până ce lacrimile se revarsă în valuri. Până ce simte o mână pe umăr.

Nu e nevoie să se întoarcă. Anna Maria a simţit timp de opt ani mâna aceea, în fiecare zi.

— Nu mi-am dat seama că suferi aşa de tare, spune Paulina.

Dar Anna Maria nu îşi poate lua ochii de la carte, de la mesajul de sub ea.

— Ce e? şopteşte Paulina.

Anna Maria trebuie să-şi recapete răsuflarea înainte să poată vorbi. Iar când o face, vocea e joasă, scăzută.

— De ce biletul meu are un ton de final?

— Ce vrei să spui?

— Celălalt… al…

— Agatei?

Anna Maria dă din cap o singură dată.

— Mama ei a spus că o să se întoarcă şi s-a întors.

Cuvintele Nu uita niciodată că ai fost iubită de pe pergament le ţintuiesc. Timpul trecut. Final.

Paulina o strânge mai tare de umăr. În cele din urmă spune:

— Ai fost lăsată aici ca să devii cineva.

10

Pentru prima dată în acest an laguna vibrează, plină de viaţă. Apa e presărată cu o sută de gondole, ale căror pupe curbate aruncă umbre pe apă. O navă înaltă îşi croieşte drum printre ele, cu pânzele roşii, înalte cât un turn, umflate de vânt. Pe marginea promenadei, unde piloni groşi de lemn ţâşnesc în sus şi gondolierii îşi leagă bărcile, negustorii au întins covoare şi mărfuri. Mirodenii şi mătăsuri, săruri şi lemn sculptat, pene şi măşti de carnaval, bumbacuri şi lânuri colorate. Şi apoi mai e şi minunarea de pe chipurile celor care păşesc pe chei. Veneţia e construită din momente ca acesta: visători cu ochi plini de speranţe, punând prima dată piciorul pe ţărm. Fiecare persoană aduce ceva nou. Negustorii, cu mărfuri noi, veniţi aici ca să facă avere, gânditorii, cu scriituri noi, veniţi aici ca să devină cunoscuţi, muzicienii din ţinuturi îndepărtate, cu melodiile noi. Fiecare pas e un tempo, fiecare ritm marchează o variaţiune.

În dormitorul de la Pietà, Anna Maria e trezită devreme de sora Madalena.

— Ce-i? spune cu ochi împăienjeniţi, încercând să apuce cearşafurile smulse din mâinile ei.

— E nevoie de tine. Schimbă-te şi du-te imediat în sălile de muzică.

Anna Maria dă să iasă din încâlceala aşternuturilor. Un foşnet de hârtie o face să se întoarcă, să ridice păturile şi să scoată biletul şi cartea de joc dintre ele.

Le privise îndelung, până târziu în noapte. Trebuie să fi adormit şi i-au căzut din mână.

Se ridică încet, se întoarce şi le pune pe noptieră. Le priveşte lung, apăsând cu palma cartea. Apoi dă din cap, o singură dată.

Zece minute mai târziu e la uşă. Soarele dimineţii pătrunde pe fereastră, conturând silueta profesorului şi făcându-l să arate de parcă are părul în flăcări.

— În dimineaţa asta mă duc în vizită la un vechi prieten, să vorbim despre instrumentul tău. Mă întrebam dacă nu vrei să vii cu mine, îi spune el.

Ocazia de a ieşi afară, în lume, printre oameni şi energie şi viaţă! Nu e nevoie să spună nimic. Doar face ochii mari şi zâmbeşte.

Nu a mai fost niciodată aşa departe de Pietà. Îi bubuie inima şi privirea îi fuge în toate părţile, încercând să vadă tot.

Aici, în stradă, culorile sunt copleşitoare. Muzica se revarsă pe ferestre, se rostogoleşte de pe bărci, izvorăşte din gura fiecărui lucrător care trece pe stradă. Parcă îi vine să sară în sus, ca să prindă notele în mâini.

Merg pe chei către celălalt capăt al Veneţiei, trecând pe lângă negustori ce vând movilite de ceai din farfurii aurii şi femei care au expus la vânzare covoare, ţesături dantelate ori mărgele de sticlă. Bărbaţi trec pe lângă ei, fredonând, ducând găleţi cu peşte uscat, saci cu legume proaspete, o tocilă într-o roabă. Pe stradă merg cântând cizmari, cu mici truse de scule în mână. Pe acoperişuri, servitoarele scutură rufe şi le întind sub soarele rece al iernii. În aer pluteşte mirosul de peşte, sare şi mirodenii de la corăbiile care trec.

Îşi trece limba peste buze, savurând gustul oraşului. Trage adânc aer în piept, apoi încă o dată, ca să îşi reamintească că e trează. Că e cu adevărat aici, mergând prin Veneţia ca să îşi caute vioara.

Profesorul se uită la ea cu un mic zâmbet.

— Ce e?

— Nimic, spune el cu un surâs larg pe chip.

— Ce e? insistă ea. De-acum el râde de-a binelea.

— Doar că… să zicem că încântarea ta e contagioasă.

Fata se gândeşte la prima lecţie, cu mulţi ani în urmă. El, teribil de furios, ea, teribil de hotărâtă. Ciocnirea a două fulgere. Totuşi ea a muncit din greu şi l-a impresionat şi, de atunci, afecţiunea lui pentru ea pare să crească de la o zi la alta.

— Oamenii sunt intrigaţi de tine, spune profesorul, ridicând o sprânceană când o femeie care trece pe lângă ei întoarce capul de două ori să se uite la ea.

Arma Maria o priveşte, apoi se uită şi la un bărbat care trece. O studiază atent – părul ciufulit, sarafanul alb; de la Pietà.

— Sigur, e ceva rar să o vadă pe una dintre voi pe străzile republicii. Probabil că îşi dau seama că eşti specială.

Annei Maria îi creşte inima de încântare.

Acum o iau pe o alee îngustă, mărginită de un imens zid de cărămidă. Fata întinde gâtul ca să îi vadă capătul.

— Arsenalul, spune el, mergând înaintea ei.

Respiraţia lui e puţin şuierătoare. Îşi scoate batista şi tuşeşte.

Fata ştie că în acest loc se construiesc corăbiile, dar nu l-a văzut niciodată, nu şi-a imaginat cât de monstruos de mare trebuie să fie. Trec pe lângă o curte deschisă, cu mormane de buşteni clădiţi unul peste altul. Peste culmea zidului se revarsă zgomote făcute de bărbaţi care ridică obiecte grele şi clănţănit de metal. Se întreabă ce fac cu legăturile imense de pânză roşie şi portocalie pe care o folosesc pentru vele, se întreabă dacă pereţii dinăuntru sunt tapetaţi până sus cu ele, dacă baloţi uriaşi, coloraţi de ţesături, se înalţă ca nişte turnuri dincolo de zidărie.

Dar acum încetinesc şi atenţia îi e atrasă în altă parte. Profesorul bate de trei ori la o uşă neagră, elegantă.

Nu e un magazin. E un palat. Pe pereţii holului vast de la intrare sunt atârnate tablouri preţioase şi o oglindă imensă cu ramă aurie, iar dincolo de hol se află o încăpere mare, cu o masă ovală. Ar putea fi o sufragerie, dacă ai mânca viori la cină. Masa e acoperită de ele. Lucioase, spectaculoase, voluptuoase. Simte cum îi ghiorăie stomacul. În spate, într-un dulap înalt, de sticlă atârnă şi mai multe viori, ca hainele pe umeraşe. În dreapta e o arcadă – vede un *fortepiano*, un covor cu lucrătură complicată, nişte violoncele aşezate vertical, ca oamenii la concert, şi un rând de scaune.

Uită Veneţia. Uită străzile, oamenii şi cerul, mirodeniile, mărgelele de sticlă şi măştile. Acum e de-a dreptul în rai.

— Ia loc, spune profesorul, arătând spre unul dintre scaunele tapiţate cu piele din salonul de dincolo de arcadă. Vom fi primiţi în curând.

Anna Maria se aşază cu mâinile prinse între picioare, temându-se că, dacă le lasă libere chiar şi pentru o clipă, vor atinge fiecare obiect splendid din acest loc.

Un bărbat cu barbă albă, scurtă şi frunte adânc ridată intră şchiopătând. Îşi şterge palmele de şorţul bleumarin, apoi îl ia de mâini pe profesor. Chipul bronzat şi sprâncenele lungi şi sure îi amintesc Annei Maria de un pescar.

— Ce mai face tatăl tău? întreabă cu voce răguşită şi blândă.

Parcă profesorul e mai tânăr aici. În ciuda faptului că e cu vreo treizeci de centimetri mai înalt decât bărbatul, pare să se cocoşeze.

Cu un gest iute îşi scoate buclele roşii de sub guler, se foieşte puţin şi răspunde:

— Bine, bine, mulţumesc, Nicolò. Am să îi spun că ai întrebat.

Bărbatul dă din cap, cu ochi plini de afecţiune.

— Excelent violonist, tatăl tău. Cu adevărat impresionant.

— Da, spune profesorul. Am auzit.

Traversează încăperea şi pune mâna pe spătarul scaunului ei. Vorbeşte umflându-se în pene.

— Însă acum am venit să îţi prezint o altă instrumentistă excelentă. Ea e Anna Maria, de la Pietà.

E momentul ei. Sare în picioare.

— Anna Maria, spune bărbatul apropiindu-se cu paşi târşâiţi.

Îi place cum o spune, de parcă numele ei e un vers. R-ul i se rostogoleşte pe limbă.

— Eu sunt signore Selles, dar poţi să îmi spui Nicolò. Am auzit lucruri bune despre tine. Voi fi onorat să te servesc.

Ea dă din cap. *„Să te servesc”*, îşi spune. Îi place cum sună. Iar dacă îi spune unui adult pe numele mic înseamnă că sunt egali.

Privirea îi fuge spre dulapul de sticlă. Spre giuvaerurile din el.

Nicolò o vede şi zâmbeşte.

— Vioara este perfecţiune. Fiecare detaliu are o funcţie.

Se duce la masă şi ia un instrument.

— Vezi forma? E o structură care se autosusţine, foarte subţire, dar foarte solidă. Bordura, îi arată, pare decorativă, dar împiedică lemnul să se crape, iar găurile astea în formă de F – Anna Maria soarbe din ochi spiralele întunecate aşezate pe faţa instrumentului – permit eliberarea tonului cald. Nu poţi schimba nimic.

Absolut nimic.

Inima îi goneşte în piept. Îşi doreşte cu disperare să o atingă, să cânte la ea.

— Ştii cum se cheamă partea asta? o întreabă Nicolò arătând spre cea mai mare bucată de lemn de pe faţă.

Anna Maria clatină din cap.

— Aceasta e placa de rezonanţă, făcută numai din molid alpin de cea mai bună calitate, copaci din nord-est, care cresc către cer aproape două sute de ani.

Iernile sunt lungi şi geroase, deci creşterea e lentă şi regulată.

Acum se întoarce spre profesor.

— Poate i-ar plăcea să vadă puţin atelierul, ca să înţeleagă cum se fac?

— Da, spune ea înainte ca el să apuce să răspundă. Mi-ar plăcea foarte mult.

Profesorul încuviinţează din cap şi face o mică plecăciune.

— Du-te. Eu trebuie să vorbesc cu Marco despre arcuş.

E condusă pe un coridor îngust şi întunecat, către mirosul de praf şi lemn. În mijlocul atelierului e o masă masivă. Aplecat deasupra se află un alt bărbat cu şorţ, înalt şi slab, cu o mică chelie în mijlocul părului rărit, trăgând o mică unealtă metalică de-a curmezişul a ceva ce pare a fi gâtul unei viori. Spirale de lemn sunt răzuite cu grijă şi cad pe podea.

Un banc cu dălţi şi lame aşteaptă răbdător la capătul camerei. Lângă el e un panou pe care sunt prinse schiţe şi desene ce includ grosimea tipurilor de lemn, părţile instrumentului, o listă de restaurări planificate şi un calendar al datelor de finalizare a lucrărilor. Şi acum ridică ochii, după aroma de arţar, şi vede atârnate deasupra capului modele gata de lăcuit, legănându-se palide şi golaşe în adierea vântului.

A ajuns în ţinutul unde se nasc instrumentele.

— Suntem lutieri. Fabricanţi de viori. Dar fiecare dintre noi are propriul talent. Alberto, aici de faţă, e specialist în lucrătura în lemn, eu, în lăcuire. Avem angajaţi specializaţi care fac arcuşurile.

Fata întinde mâna să atingă cu degetele subţiri o placă, poate o placă pentru dosul instrumentului, care atârnă pe perete. Forma generală a fost deja sculptată.

— Piesa aceasta e din arţar, spune Nicolò privind-o. Trebuie lustruită; marginile vor fi

rotunjite.

Vezi cum luceşte? Vezi cum fibrele lemnului sunt separate între ele doar printr-o distanţă subţire cât un fir de păr?

Ia piesa din cârlig şi. O mişcă înainte şi înapoi, ca să prindă lumina care se revarsă pe fereastră.

— Aşa recunoşti lemnul de calitate.

— Şi corzile?

— Catgut[11].

— Catgut?! ţipă ea, imaginându-şi-o pe bucătăreasă spintecând pisica ce se furişează în bucătăria de la Pietà la ceasul cinei şi smulgându-i măruntaiele.

— Nu sunt, de fapt, de pisici – chicoteşte el –, ci intestine, da, dar în principal de la oi. Iar părul din arcuş e din cozi de cal – sunt alese numai firele cele mai bune, cele perfecte.

Fata dă încet din cap. Apoi îi vine în minte un alt gând.

— Cum ştii cum va suna, odată terminată?

Ochii lui sclipesc în lumina soarelui.

— Acesta, draga mea, e tot farmecul. Fiecare vioară e diferită, aşa cum fiecare persoană e diferită, îmi place să cred că există în ea un dram de magie.

Ceva ce nu putem prezice sau şti. La sfârşit, când e gata, trebuie pur şi simplu să cânţi la ea şi să vezi.

Perişorii de pe ceafa fetei se zbârlesc şi i se face pielea de găină.

În spate se aud un chiuit, un ţipăt şi un hohot de râs. În atelier năvăleşte tropăind o fată de vreo cinci sau şase ani. Chicoteşte, iar părul lung şi roşu e prins cu o fundă de catifea, care saltă odată cu paşii ei grăbiţi. E fugărită de un căţel cu o panglică la fel ca a ei în jurul gâtului. Fetiţa se ciocneşte de Anna Maria.

Nicolò ţâţâie dezaprobator.

— Sofia, ce ţi-am…

Dar e întrerupt de o pocnitură. Bancul de lucru se zgâlţâie. În iureşul de entuziasm, fugăreală şi goană, Sofia s-a dat cu capul de colţul bancului.

Nicolò tresare. Se duce repede la ea, iar lacrimile fetiţei ţâşnesc pe loc, de şoc şi durere. El îi pune mâna pe cap şi începe să o maseze uşurel.

— *Dolce bambina*[12], eşti bine?

Sofia plânge cu suspine. Câinele se învârte în jur, ţopăind cu lăbuţele din faţă, de parcă spune: „Joacă, joacă?"

Dar Anna Maria nu se uită la câine. Se uită fascinată la Nicolò, la fată. La felul în care se poartă cu ea, la îngrijorarea lui pentru capul ei, la felul în care îi alină durerea. Îi aminteşte pentru o clipă de corpul ghemuit al Paulinei lipit de al ei în nopţile când dormeau împreună în pat. Invidia se aprinde în sufletul ei, tăioasă şi orbitoare. Descoperă că i-ar plăcea să o smulgă pe Sofia din mâinile lui ca să îi ia locul.

— Ce ţi-am spus de joaca în atelier? spune el, ştergând ochii Sofiei cu o cârpă.

Iar suspinele fetiţei se potolesc şi respiraţia întretăiată i se calmează. În scurt timp, râde din nou, iar căţelul latră bucuros. Iese în goană din încăpere, strigând:

— Mulţumesc, *papà*, iartă-mă, *papà!*

Nicolò râde încet, ca pentru sine, uitându-se după ea şi clătinând din cap.

— Scuzele mele, *cara*[13], spune întorcându-se spre Anna Maria.

„Cara", îşi spune ea, simţind cum inima îi prinde aripi. I-a spus *cara*.

Aşa spun taţii fiicelor. Dar nimeni nu i-a spus ei aşa vreodată. Cuvântul îi încălzeşte sufletul. Se uită la el. La ochii blânzi, încreţiţi la colţuri. La părul moale, grizonant. La şorţul presărat cu rumeguş şi stropi roşii şi cafenii. Pentru o clipă, îi vine să-l ia de mână şi să nu-i mai dea drumul.

— Unde eram, unde eram? întreabă el. A, da!

Scoate dintr-un sertar al mesei o fâşie lungă de pânză marcată cu liniuţe.

— Ai treisprezece ani, da?

Ea încuviinţează din cap.

— Foarte bine. Atunci, cred că vei avea nevoie de o vioară de dimensiuni normale, dar, ca să fiu sigur, am să fac o mică măsurătoare.

Fata stă neclintită, cât el îi ridică braţul stâng şi întinde materialul de la baza gâtului până în mijlocul palmei. Închide ochii şi se imaginează ţinându-şi vioara. Tânjeşte cu disperare să atingă un model finalizat, să simtă cum notele îi alunecă pe sub piele.

— Ştiam eu, spune el, rulând iar pânza şi notând măsurătorile într-un carneţel legat cu sfoară aflat pe masă. Eşti pregătită. Hai cu mine!

O conduce printr-o încăpere mai mică de lângă atelier, care arată ca studioul unui artist. Un raft de lemn de pe perete e plin cu tot felul de borcane de sticlă. Au etichete cu nume de pigmenţi şi sunt umplute cu un lichid vâscos în nuanţe de ambră, arţar şi vin. În faţă e un birou şi pe el, un catastif legat în piele, în care sunt scrise substanţe chimice şi cantităţi. Într-o carafă pentru smântână se află o colecţie întreagă de pensule cu perii pătaţi, iar în jur sunt borcane cu alte lichide. Lac incolor şi apă de var, extracte de seminţe de pătrunjel şi o vană mare cu felurite rădăcini ieşind dintr-o apă mâloasă, cafenie.

— Alegerea unei viori e ca alegerea unui consort. Muzicienii îşi dedică luni întregi ca să facă alegerea corectă. Se tot întorc, iar şi iar, ca să încerce toate opţiunile pe care le oferim şi să decidă care li se potriveşte perfect.

— Vreau să încerc una – spune ea iute, apoi adaugă – vă rog, dacă se poate.

Nicolò zâmbeşte şi ridurile de pe obraji i se adâncesc şi mai tare.

— Nu va fi nevoie să alegi. Pentru tine, cară, vom crea una de la zero.

Se trage într-o parte, dând la iveală o vioară proptită vertical pe un suport de pe pervaz, golaşă, în stare brută. Corpul său e încă palid, nelăcuit. Are limbă, dar nu are nici corzi, nici căluş.

E în plină transformare.

I se taie respiraţia. Întinde mâna să o atingă.

— Asta e…?

— Da.

Nicolò o ia cu tot cu suport, o duce pe birou şi ia loc în faţa ei.

— Aceasta va fi curând a ta.

Fata se apucă cu mâinile de tăblia mesei. E imposibil să coste doar 20 de ducaţi.

— Pietà îşi permite o asemenea sumă?

— Nu doar Pietà – profesorul tău a insistat să ai un instrument făcut la comandă şi şi-a donat propriul aur. Va fi ceva foarte special, ceva desăvârşit, anume pentru tine.

În pieptul fetei începe să crească o emoţie caldă, profundă. Nu numai că va avea propria vioară, dar profesorul crede aşa de mult în ea, că a dat bani din buzunar. Astfel stând lucrurile, poate să aştepte. Pentru asta are senzaţia că a aşteptat deja o viaţă.

Din atelier pătrunde zarva făcută de dălţi şi fierăstraie, şmirghel şi rindele. Nicolò face semn către un mic taburet de lemn din colţul încăperii. Anna Maria îl trage către birou. Roteşte umerii şi se îndreaptă de spate.

— Chiar azi voi începe să o lăcuiesc.

Deschide sertarul biroului, dând la iveală alte borcane de sticlă, mai subţiri şi mai înalte decât cele de pe raft. Fiecare e umplut cu prafuri în nuanţe de maroniu-roşcat.

— Pigment, spune el, alegând unul şi scoţându-i capacul.

Bate uşurel, ca să scoată pe o placă de sticlă o cantitate mică din amestecul uscat, granulat.

Toarnă peste compoziţie un strop din ceva ce arată ca melasa, apoi ia o unealtă din sticlă cu

capătul plat şi începe să le frece, ca să le amestece. Pe măsură ce freacă cu mişcări circulare, pe sticlă începe să apară o nuanţă de roşu intensă, autumnală. Apoi ia o pensulă, o înmoaie în amestec şi o ridică spre instrument.

Cu grijă, cu foarte mare grijă, trece pensula de-a curmezişul feţei viorii. Iar Anna Maria priveşte cum începe să răsară ceva mai profund, mai complex şi mai frumos.

Noaptea stă în pat şi reia în minte fiecare clipă petrecută în atelier. Mirosul dulce de arţar plutind în aer, viorile legănându-se, suspendate de acoperiş, felul în care lemnul strălucea ca iluminat din interior. Şi fata, Sofia. Căţeluşul ei. Capul lovit de masă. Felul în care Nicolò o mângâiase, o îngrijise, îi ştersese lacrimile.

Cu ochii închişi, Anna Maria îşi duce palma la cap. Cu grijă, ezitând, începe să mângâie cârlionţii încâlciţi.

Şi, în timp ce face asta, în minte îi vine profesorul. Şi acum mâna lui e cea de pe capul ei, mângâind-o, alinând-o. Gândul îi încălzeşte fiinţa şi începe să zâmbească.

— Şşş, *cara*, îi spune, ridicând păturile şi îndesându-le strâns pe lângă corpul ei. Dormi, *dolce cara.*

Sâmbătă soseşte un pachet. Ajunge în holul de la intrare, într-o cutie mare de răchită. Vreo treizeci de fete se îmbulzesc în jur, şuşotind.

— Ce e?

— Ce e înăuntru?

Sora Clara scoate funda lată, albastră şi deschide capacul. Umplutura de fân se împrăştie pe podea, dând la iveală cinci păpuşi din lemn, cu buze roşii şi rochii de mătase. Se aud suspine de încântare, chiote şi zgomot de îmbrânceli. Unele fete se împing să ajungă mai în faţă, încercând să le apuce. Anna Maria priveşte scena cu ochi de

vultur, până îşi dă seama că înăuntru nu e niciun instrument.

După-amiază, în vreme ce păpuşile sunt trase şi smucite prin dormitor, Anna Maria aleargă la dulap şi scoate manuscrisul lui Tartini. Aşază lângă el o foaie curată de scris. Studiază muzica şi se gândeşte la cuvântul *cadenza*. Ocazia de a-şi exprima propria personalitate, închide ochii şi stă în tăcere, concentrându-se, permiţând amintirilor de ieri, din atelierul de viori, să îi inunde simţurile, până ce notele izvorăsc din ea de parcă e însăşi cerneala.

Lunile se rostogolesc unele după altele. Anna Maria petrece cele mai multe nopţi singură, în sala de muzică, pregătindu-se de audiţie, studiind lucrări de Tartini şi Vandini, Marcello şi Corelli, Lotti, Biffi şi Porta. Se concentrează asupra muzicii lor, învaţă câte ceva în plus despre ei. Despre modurile în care s-au inspirat unii de la alţii ori au adaptat ce au făcut ceilalţi, despre profunzimile minţilor, despre surprizele notelor lor.

Viaţa din afara Pietà e înăbuşită de ziduri groase, zăbrele de fier, plăci de sticlă. Abia aşteaptă să iasă din nou acolo şi să alerge cu briza în păr. Să alerge după vioara ei.

Uneori se întreabă unde se duce profesorul în fiecare zi, după ore. Îl priveşte printre zăbrelele de la geamuri cum părăseşte clădirea Pietà şi iese în întinderea deschisă a promenadei, apoi se face tot mai mic, îndepărtându-se. Şi-l imaginează singur, la o măsuţă de lemn, cu o singură lumânare care să îi ţină companie. Se întreabă dacă într-o zi va putea să tragă un scaun şi să se aşeze lângă el.

Uneori se gândeşte la Paulina, şi-o închipuie în colţ, zâmbind şi aplaudând când termină o piesă.

Uneori nu are decât culoarea drept călăuză.

O existenţă liniştită. Repetă, cizelează, urmăreşte, aşteaptă. Doar ea, instrumentul şi

mintea ei.

— Nu puteţi merge mai repede?

E nevoie de toată tăria ca să nu o rupă la fugă. Peste poduri, pe lângă canale. Au trecut patru luni de la ultima vizită la atelier şi astăzi a sosit, în sfârşit, ziua. Vioara ei e gata. Cu toate astea, el gâfâie fără suflu, cu câţiva paşi în urma ei, încetinind-o.

— Starea pieptului meu nu e gravă, dar face ca alergătura să fie oarecum irealizabilă, Anna Maria. Oricât de mult ţi-aş aprecia entuziasmul, va trebui să ai răbdare cu mine.

Fata pufneşte.

— Când voi fi directorul muzical de la Pietà, vom merge cu gondola, indiferent de distanţă, spune fixând-o cu privirea.

Vorbele o fac să zâmbească şi încetineşte puţin, uitându-se la bărcile care pleoscăie pe canal. Apa e lăptoasă azi. Felul în care soarele de iarnă cade pe ea o face să arate ca un giuvaer adânc şi complex.

Undeva în adâncul ei simte impulsul de a păşi pe ea, doar ca să vadă dacă nu ar putea merge direct peste suprafaţa unduitoare. Dar face un pas înapoi. Apoi încă unul. Nu trebuie să se apropie aşa de tare.

Se concentrează asupra culorilor şi sunetelor oraşului – mirosul de coriandru şi busuioc din jardinierele de la ferestrele pe lângă care trec, nuanţele de albastru şi verde ale unui cântec fredonat de un copil care trece pe stradă – până ce ajung la uşă. Bate în ea şi o simte cum vibrează, de parcă îi oglindeşte nerăbdarea.

Aşteptarea. Clicul zăvorului. Nicolò îi zâmbeşte larg de la înălţimea lui, cu ochi sclipitori.

— A sosit momentul, Anna Maria.

O conduce pe coridor. Păşeşte sprinten, plutind, până ajunge în salon, lângă *fortepiano*.

Vitrina se deschide. Fata întinde braţele. Şi Nicolò îi înmânează instrumentul cu mâinile lui

mari, pătate de bătrâneţe, punându-l în mâinile ei subţiri, albe şi tinere.

E uşor ca fulgul. Fata îl ţine în braţe ca pe un nou-născut, sprijinindu-i gâtul cu o mână şi trupul cu cealaltă. Nu ştie cât timp stă aşa, simţind vioara în mâini. Nuanţa ei roşu-închis, luciul neted, gâtul subţire, curbele perfecte, arabescul negru din capăt. Respiraţia fetei încetineşte, devine mai calmă, mai blândă. Tocmai i-a fost pus în braţe membrul care îi lipsea.

Ridică vioara şi simte cum intră perfect în căuşul de sub bărbie, de parcă aici i-a fost dintotdeauna locul. Ia arcuşul, cu fiecare fir de păr neted şi la locul lui, şi îl ridică la corzi. Va cânta un fa, la fel de roşu şi de profund ca instrumentul pe care îl are în mână. Trage arcuşul şi simte cum corzile vibrează prin fiinţa ei când vioara se trezeşte la viaţă şi îşi dezvăluie vocea în cântec. Sunetul e lichid, sclipitor, sublim. Roşul pe care se aşteptase să îl vadă izvorăşte şi pluteşte în faţa ei. Dar apoi face altceva. Tremură şi se fragmentează înaintea ochilor, nemaifiind doar o culoare, ci o mie de nuanţe de auriu, castaniu şi maro-roşcat. Un suflet adus la viaţă.

Îi dau lacrimile. Cu excepţia cărţii de joc şi a biletului, e primul lucru cu adevărat al ei pe care l-a avut vreodată.

Vocea lui Nicolò o readuce în realitatea salonului.

— Crearea de viori e o afacere de familie. Înaintea mea, au fost tatăl şi bunicul meu. Eu am făcut vioara tatălui lui Antonio, am făcut vioara lui Antonio şi acum, pe a ta.

Îi ia pentru o clipă instrumentul din mâini, îl pune împreună cu arcuşul pe bufet şi o apucă strâns de mâini.

— Acum faci şi tu parte din asta. Bun-venit în familie ţie şi instrumentului tău.

Familie. Nu e un cuvânt cunoscut ei. Se uită către vioară – către vioara ei – şi promite să o

îngrijească şi să o protejeze şi că acum, că sunt împreună, vor realiza lucruri remarcabile.

— Mulţumesc, spune emoţionată.

Cade o umbră şi el e acolo, în colţ, sprijinit de perete, zâmbind stânjenit.

— Aţi pus bani ca să plătiţi pentru asta? îl întreabă ea.

El îşi fereşte privirea, timid. Dar încuviinţează din cap, cu o singură înclinare, aproape imperceptibilă. Ea clatină capul, uluită.

— Vă mulţumesc amândurora, spune.

— Ar trebui să ne întoarcem, îi răspunde profesorul.

Fata simte cum i se încleştează maxilarele. Are nevoie de trei piese muzicale pentru audiţie. I-a luat peste patru luni să perfecteze una; nici nu s-a apucat de celelalte două. Şi mai sunt doar opt săptămâni.

Vioara e pusă delicat în cutie şi îi e înmânată cu grijă. Îşi urmează profesorul în holul cu oglinzi şi se opreşte când ajunge la uşă.

Deodată, simte apă la picioare şi e prea mult, nu se poate mişca.

El se întoarce spre ea.

— Ce s-a întâmplat?

Fata se uită la cutia din mână. Costul, perfecţiunea. Frica e ca un clopot care îi bubuie în piept. Dar e un semn de slăbiciune şi de aceea o urăşte. Refuză să o verbalizeze, să dea voce gândurilor ei.

Profesorul însă a înţeles deja.

— Crezi că aş lucra la cea mai prestigioasă instituţie muzicală din Veneţia dacă m-aş lăsa condus de îndoieli?

„Cea mai prestigioasă instituţie muzicală din Veneţia.” Nu a numit-o orfelinat, iar fetei îi vine să-l strângă în braţe pentru asta.

— Ei? insistă el.

Fetei i se strânge stomacul. Clatină din cap.

— Exact. Indiferent ce ţi-ar spune vocea din minte, vreau s-o ignori. Concentrează-te pe asta.

Arată spre vioara din cutie.

— Arată-mi că o meriţi.

Se vede în oglinda din spatele lui. Pare foarte tânără, mică pentru vârsta ei, şi are obrajii îmbujoraţi de plâns. Încă e o nimeni. Şi, cu toate astea, e aici, cu el, ţinându-şi în braţe propria vioară.

Profesorul se apropie până îi despart doar câţiva centimetri.

— Locul tău e aici, spune. M-ai auzit? Meriţi asta. Simte cum toată fiinţa i se umple de însufleţire la aceste vorbe.

„Locul meu e aici”, îşi spune. *„Sunt Anna Maria della Pietà.”*

11

Duhoarea de gunoaie în putrefacţie pluteşte în capelă dinspre canal. Odată cu ea intră şi o adiere caldă de primăvară, prima pe acest an. E duminică după-amiază. Pe scena din faţă, cinci membre ale *figlie di coro* cântă o melodie corală tulburătoare. Sunetul se înalţă, devenind tot mai plin şi rotund în spaţiul de deasupra, stârnind ecouri printre coloanele de piatră.

Anna Maria e la liturghie, dar nu se roagă. Are audiţia peste o săptămână şi îşi trece în revistă muzica în minte. Trebuie să interpreteze trei piese diferite, fiecare cam de cinci minute. Una dintre ele va fi secţiunea finală – şi cea mai grea – din *Trilul diavolului*, singura piesă pe care se simte cât de cât sigură. Apoi va cânta primele două secţiuni din Sonata numărul 1 pentru vioară în re major de Corelli. Frazarea din a doua parte e dificilă. Ca şi o propoziţie, o frază are un început şi un sfârşit. Dar uneori abordează notele prea abrupt, rupând fraza în bucăţele urâte.

Fata de lângă ea cască, capul îi cade în piept, Biblia îi alunecă din poală şi aterizează pe podea.

Şi apoi mai e ultima piesă. Cea de Torelli. Au ales prima parte din Concerto în mi minor. Are un caracter diferit de celelalte două. Când o cântă, se simte puternică. De parcă mânuieşte o sabie, nu un arcuş. Dar e rapidă şi complicată, ca şi celelalte două, şi are o mulţime de puncte înşelătoare. Mâinile trebuie să se mişte în moduri complet diferite, cu mare viteză, în exact acelaşi timp. Chiar şi numai asta e foarte greu, în plus mai trebuie să nu falseze şi să păstreze şi un tempo constant.

Se uită în jos, la mână, şi îşi dă seama că şi-a înfipt unghiile în palmă. Adânciturile arată ca patru zâmbete sinistre îndreptate direct spre ea.

Vor discuta mâine toate acestea; are o lecţie de două ore cu el după-amiază. Dar aşteptarea e lungă şi nu are voie să exerseze duminica.

Cu stomacul strâns într-un ghem greu ca plumbul, se uită cum vocalistele îşi împăturesc partiturile şi iau loc. Pe scenă urcă un preot al cărui veşmânt cu imprimeu auriu unduieşte pe trepte ca apa peste pietre.

Nu e suficient de bună. Nu e pregătită.

Luni, Anna Maria intră val-vârtej în sala de muzică pentru repetiţie, exact când clopotele campanilei bat ora două. Lasă jos cutia viorii şi o deschide aşa cum face în fiecare zi – ca şi cum nu îi vine a crede că un obiect de o asemenea frumuseţe încă mai e înăuntru. Chipul îi străluceşte de fericire când îl vede. Luciul, curbele, pura perfecţiune a acestui instrument!

Scoate din cutie şi ţine în faţă potenţialul de a transforma în fluid ceea ce e tăcut, static. Are senzaţia că ar putea să facă ţăndări tot Pământul, să îl facă să vibreze şi să se reverse. Mâinile unei fete şi instrumentul acesta.

Lumina se reflectă din vioară, aruncând o strălucire pe chipul fetei. Sora Clara a avut dreptate, cicatricile de pe obrajii ei sunt mai puţin vizibile decât erau în copilărie. Dar sunt tot acolo, dacă te uiţi cu atenţie.

Îi va lua puţin timp să îşi intre în mână, aşa i se întâmplă mereu când nu exersează o zi. Iar ea şi vioara încă mai fac cunoştinţă una cu alta. Sau, mai degrabă, fac iar cunoştinţă. E ca şi cum au fost separate şi acum trebuie să se cunoască din nou. Să îşi înveţe una alteia ciudăţeniile şi preferinţele, cum să îşi poarte de grijă una alteia şi să se protejeze, cum să o pună pe cealaltă în lumină. Procesul e în desfăşurare, dar ia timp – ceva ce ea nu prea are.

Trec cinci minute şi acum stă la fereastră şi bate nerăbdătoare din picior. Lungeşte gâtul, încercând

să îl zărească venind grăbit pe promenadă către clădirea Pietà. Când nu-l vede, iese grăbită pe coridor.

Se ciocneşte de ceva care năvăleşte în încăpere exact în aceeaşi clipă când ea sprintează afară. Capul i se izbeşte de tocul uşii cu o bufnitură.

— Doamne, Anna Maria, ai păţit ceva?

O vagă licărire îi înconjoară câmpul vizual.

— Ce…?

Se străduieşte să îşi focalizeze privirea până ce vede buclele blonde, chipul frumos. Până ce i se strânge stomacul.

— Unde e? întreabă ea.

Signore Conti intră cu paşi iuţi şi începe să îşi pregătească lucrurile pentru oră.

— Mă tem că iar nu se simte bine. Ştii de boala lui de piept şi…

— Nu…, abia şopteşte ea.

Nu se poate să se întâmple aşa ceva. Nu acum, nu când audiţia e aşa aproape.

Capacul clavecinului se trânteşte cam tare.

— Îmi pare nespus de rău să te dezamăgesc, Anna Maria, dar azi va trebui să înduri încă o lecţie de la mine şi asta e.

Îi vine să dea un pumn în ceva. Se gândeşte la capelă, la bărbaţi aşezaţi în bănci, cu carneţele. „Prea inteligentă pentru măritiş.” Simte că-i îngheaţă sângele în vene.

O flacără pâlpâitoare e singura lumină ce cade asupra ei şi micile globule de ceară picură pe raft. E într-o cameră mică de lângă bucătărie, unde o cadă din lemn a fost umplută cu apă caldă şi tapetată de jur-împrejur cu o pânză de in. Afară, un şir de fete îşi aşteaptă rândul la baia lunară.

Clădirea şuieră, căci fisurile din zidărie permit aerului rece al nopţii să se strecoare înăuntru.

Tremurând, Anna Maria îşi dă jos sarafanul. Îşi încrucişează braţele peste pieptul gol, protejând de frig movilitele apărute acolo de câteva luni, şi intră

în apă. Pe vremuri putea sta confortabil în capul oaselor în cada cu apă, dar acum, că e înaltă şi slabă, e nevoită să îşi ridice genunchii la piept ca să intre cât se poate de adânc şi să îi fie cât se poate de cald. Particule de piele şi murdărie de la fetele dinainte plutesc la suprafaţă. În această seară e a şaptea la rând. Nu e cea mai rea poziţie. Nimeni nu vrea să fie la sfârşit, când apa e rece şi mizerabilă şi tot te pun să te speli.

Ia de pe jos o perie de lemn şi începe cu braţele. Cu fiecare *hârş-hârş, pleosc, hârş-hârş, pleosc,* coji de jeg i se desprind de pe piele. Sentimentul că nu mai are timp deloc îi dă palpitaţii.

Se trezeşte că se gândeşte la el. Profesorul i-a spus că afecţiunea nu e gravă, dar se simte rău foarte des. Cine îl îngrijeşte? Nu îi place gândul că suferă singur şi urăşte faptul că boala le întrerupe progresul.

Dar, în timp ce se freacă, mintea începe să-i zboare către apă, ritm şi bărci învolburând laguna. Către valuri pe canal şi vele sclipind în soare. O senzaţie ce creşte în intensitate. Tot mai mult şi mai mult. Iar acum: culori!

Sare în picioare şi cam jumătate din apă se revarsă peste marginea căzii, inundând podeaua. Înşfacă halatul de bumbac împăturit pe scaunul din colţ, dă uşa de perete şi o rupe la fugă sub privirile şocate ale fetelor care aşteaptă afară. Goneşte după note, lipăind cu tălpile goale pe podeaua de piatră, pe care lasă urme lichide, iar notele fulgeră pe lângă ea, aurii şi albastre, portocalii şi cenuşii, negre şi verzi şi albe. Când ajunge la dulapul ei, de la etajul trei, deja gâfâie. Le-a întrecut, aşa că trebuie să se întoarcă. Încearcă să-şi aducă aminte, să le reţină.

Ivăr. Felinar. Lumină. Scrie. Se întinde la propriu după ultimul şir de note – un galben viu – şi îl trage în jos, pe hârtie.

Abia pe la jumătate îşi dă seama că se întâmplă ceva extraordinar. A început din colţul din dreapta-

jos al manuscrisului şi urcă treptat către colţul din stânga-sus.

Piesa iese din mintea ei invers.

Cumva, are sens. A depăşit-o pe coridor şi acum o trage înapoi spre ea, pe pagină, notă cu notă, culoare cu culoare. Se revarsă din trupul ei în existenţă, iar bătaia inimii ţine cadenţa. Aşa trec minute bune, însufleţite şi absurde în acelaşi timp, de parcă simte cum i se dilată mintea. Până se opreşte – oftează şi, în acel moment, uşurarea e ceva palpabil, ce îi părăseşte trupul. Şaptesprezece pagini de cântec. O bucăţică din ea, transformată.

Marţi, el e iar bolnav. I se spune că va mai lipsi cel puţin încă o zi. Îngrijorarea îi face stomacul ghem.

Se întinde peste manuscrisele împrăştiate pe pupitru şi îşi scoate vioara din cutie. O ţine în braţe ca pe un copil şi descoperă că asta o mai linişteşte.

Soarele s-a transformat dintr-o lămâie mică, undeva sus, pe cer, într-o piersică uriaşă ce atinge orizontul, îşi aruncă lumina blândă peste lagună şi intră în încăpere prin ferestre, scăldând totul în aur.

Se uită în jos, la instrument, şi oftează. Vor trebui să meargă singure mai departe.

Îşi îndreaptă atenţia spre piesa lui Torelli pe care o studiază de ceva vreme. Începe să cânte primele măsuri, dar ceva nu e în regulă. Notele sunt corecte, însă nu simte nimic. Încearcă iar şi iar, până ce se trânteşte cu spatele pe spătar, cu ochii strâns închişi de nervi.

Câteva clipe mai târziu, când îi deschide, vede în prag o siluetă. O cutie de oboi în mână şi un mic zâmbet pe buzele roz. Nu au mai vorbit din ziua în care a venit mama Agatei. Văzând-o aşa de aproape, Anna Maria simte un puseu de energie, ca fulgerul deasupra lagunei.

— Bună? spune Paulina, de parcă întreabă.

— Bună, răspunde Anna Maria.

O pauză, aerul parcă se rarefiază, apoi…

— Îţi dă de furcă?

Paulina face un pas spre ea şi arată cu degetul spre manuscrisul de pe pupitru.

Anna Maria nu aude întrebarea. Paulina e aici, în uşă, spune ceva. Vorbeşte şi cuvintele îi sunt adresate ei.

— Piesa de Torelli, specifică Paulina.

Dar se mută de pe un picior pe altul, părând că şovăie.

— Ori poate ar trebui să… Las-o baltă.

Se întoarce să plece şi Anna Maria se ridică şi spune:

— Stai. Piesa de Torelli. Da, îmi dă de furcă, da.

Pe chipul Paulinei se aşterne o expresie afectuoasă şi se apropie. Trage un scaun, îl pune lângă Anna Maria şi îşi lasă oboiul la picioare. Concentrându-se, îşi trage mâinile în poziţie iepurească. Annei Maria îi vine să i le ia într-ale ei, să o strângă în braţe şi să îşi pună capul pe umărul ei.

— E o bucată fascinantă, spune Paulina privind acum mai atent notele şi urmărind cu degetul melodia.

Anna Maria dă din cap, încercând să nu zâmbească. Paulina a venit. Paulina vorbeşte cu ea.

— Felul în care vioara se ridică deasupra orchestrei şi apoi plonjează înapoi, împletindu-se cu ea.

Îşi dă după ureche o şuviţă palidă.

— Sunt foarte multe suişuri şi coborâşuri, iar notele o iau în direcţii neaşteptate.

Asta ştie şi Anna Maria. Îi aminteşte de micul peştişor metalic pe care îl vede în canal cum ţâşneşte încolo şi-ncoace, sclipind în soare. Dar când o aude pe Paulina spunând asta, aşa de aproape de ea, i se face pielea de găină.

— Piesa e vioaie şi are foarte multă varietate, spune şi ea, în acord cu Paulina.

— Vrei să o mai cânţi o dată, pentru mine, de aici? spune Paulina arătând spre primele măsuri.

Cu degete tremurătoare, Anna Maria duce vioara sub bărbie. Un amestec de culori, ca de obicei, vii şi limpezi şi…

Deodată, Paulina îi atinge braţul.

— Asta e, felul în care o interpretezi. E toată veselă – prea veselă. Nu îţi mai laşi loc de nimic altceva.

E ceva ce profesorul nu i-a sugerat niciodată.

Anna Maria zâmbeşte şi se uită la Paulina. Manuscrisul cade fluturând la podea, dar nu observă. Începe să cânte mai cu blândeţe, ademenind sunetul din instrument ca pe o pasăre din cuib. Atinge coarda aşa de delicat, că începutul sună mai degrabă ca o respiraţie decât ca o coardă lovită. Lasă sunetul să crească şi să se dezvolte, până când e o fântână ce se revarsă şi se întinde până la cer.

— Aşa, fă-le să vină la tine, aprobă Paulina din cap şi se ridică să plece.

Ajunsă la uşă, spune:

— Caută întunericul din lumină.

Îl simte înainte să îl vadă. E vineri după-amiază, cu trei zile înainte de audiţie, şi aşteaptă lecţia particulară. El e sprijinit de tocul uşii, în picioare, privind-o. O întâmpină cu un zâmbet fugar.

Intră în sală, dar se mişcă mai încet ca de obicei. Fata aude cum îi huruie respiraţia în piept.

— Vă simţiţi mai bine, *maestro*? îl întreabă.

— Oarecum, spune el, cu buzele strânse.

Se aşază la catedră şi îi spune să înceapă. Fata ajunge la partea a doua a piesei de Corelli şi greşeşte mai multe note. O face să se crispeze, iar culorile din mintea ei sunt tulburi.

Profesorul se ridică brusc. Ea încearcă să îşi mascheze icnetul speriat.

— Te concentrezi prea tare acolo.

Îşi controlează expresia, ca să o privească mai blând.

— Lasă-te condusă de arcuş. Şi nu ezita între părţi, păstrează fluiditatea şi încheietura flexibilă.

Fata se strâmbă.

— *Bum-bum-ba*, spune el, bătând cu două degete în catedră. Ţine ritmul. Te grăbeşti la ultima secţiune.

Anna Maria simte că i se strânge stomacul. A observat că accelerează spre sfârşit, şi-a spus şi ea asta la începutul săptămânii. Dar una e să gândească ceva şi alta, să-şi supună mâna.

Probabil că îi vede îngrijorarea pe chip.

— E în regulă. Zâmbeşte.

— E în regulă. Încearcă încă o dată.

Dar nu e în regulă. E nemulţumit de ea. Face greşeli.

— Prea repede.

De-acum începe să se plimbe prin încăpere, iar huruiala din piept devine mai pronunţată din cauza efortului.

— Iarăşi prea repede, chiar şi în partea grave.

— Încerc, spune ea, lăsând vioara pe lângă corp. Dar, când o cânt, pare aproape corect.

— Nu e corect.

Se opreşte brusc.

— E mult prea repede. Trebuie să arăţi publicului că nu doar o cânţi, ci o simţi. Aici e vorba de reputaţia mea, Anna Maria. Înţelegi asta? Dacă eşti prea imatură, dacă nu reuşeşti să stăpâneşti o simplă piesă, nu ar trebui să te las să participi la audiţie aşa de tânără.

Obrajii fetei iau foc. Simte că îi dau lacrimile.

— Iar, spune el, stând acum cu spatele. Fata strânge din dinţi şi începe să cânte.

— Nu, se răsteşte el, răsucindu-se spre ea.

Nu le poate opri – lacrimile i se revarsă pe obraji. Şi e furioasă pe ea însăşi din cauza asta. Îi vine să ridice mâna şi să îşi dea o palmă peste faţă, ca să îşi revină, îşi şterge cu brutalitate obrajii, folosind dosul mâinii în care încă ţine strâns arcuşul.

Profesorul vine spre ea spunând:
— Sunt sigur că crezi că te torturez. Dar tortura e orice altceva. Tortura e lumea fără muzică, nu înţelegi?
Normal că înţelege.
— Ai prefera să spun „bravo, felicitări că ai încercat”? Ai vrea să fiu aşa de indulgent?
— Nu, spune ea, ştergându-şi iar obrajii. Dar mi-a fost greu să descifrez piesa…
Face o pauză, apoi adaugă şoptit:
— Singură.
— Ai avut lecţii cu signore Conti. Nu ai nicio scuză pentru porcăria asta.
— Ba, de fapt, nu am avut, spune ea, simţindu-se de-acum pusă pe ceartă, în defensivă.
— Nu ai avut?
— Am fost la lecţii, dar…
Nu ar trebui să o spună, dar cuvintele insistă să fie rostite.
— Signore Conti e inutil.
Vede cum în maxilarul profesorului se flexează un muşchi. Ar putea fi un semn de furie sau de amuzament. Nu e sigură dacă e încântat că nu îl place pe signore Conti sau furios că nu a profitat de lecţiile cu el.
— Dar sunt de acord, sună cumplit, adaugă. Nu vreau să-mi spuneţi că nu e aşa.
El trage adânc aer în piept şi se duce iar la fereastră. Se aud chicotelile demente ale pescăruşilor care plutesc în văzduh.
Când vorbeşte iar, are tonul mai calm.
— Tata a fost violonist, la fel şi tatăl lui. Amândoi faimoşi în Veneţia şi chiar mai departe. Utilizarea instrumentului a venit de la sine şi pentru mine, dar nu mi s-a dat voie să cânt. Familia noastră – muşcă cuvântul ca pe un fruct amar – era prea mare şi responsabilitatea de a le asigura traiul a căzut pe umerii mei. Vioara nu a fost considerată o carieră serioasă, deşi eram,

practic, urmaşul firesc la „tron”. Muzica a trebuit să lase loc religiei.

— Nu aveaţi voie să cântaţi?

— Chemarea mea era preoţia sau cel puţin aşa mi s-a spus. A fost nevoie de mulţi ani şi multe certuri ca să ajung unde sunt acum.

Îi face semn cu degetul să vină la el. Ea i se alătură. Dincolo de zăbrelele încrucişate ale geamului, laguna e o pătură argintie unduitoare. Vântul o împinge spre vest, spre est, apoi iar spre vest. Mişcarea e necontenită, imposibil de oprit.

— Şi tu vrei să fii excelentă. Văd asta. Doar încerc să îţi ofer această posibilitate. Forţez oamenii să treacă dincolo de ceea ce se aşteaptă de la ei. Îi forţez până ating excelenţa fiindcă eu nu am avut pe nimeni care să mă ajute.

Ea dă din cap, sorbindu-i cuvintele, cu ochii verzi pironiţi în ochii lui cenuşii. Îi învăluie o tăcere blândă.

Se apleacă mai aproape de ea. Ridică mâna şi dă deoparte un fir de păr căzut pe obrazul ei. Cu voce scăzută, spune:

— Să ştii că devii chiar fermecătoare.

Fata clipeşte, luată prin surprindere de cuvintele la care nu ştie cum să reacţioneze. Se gândeşte o clipă la Nicolò, de la atelierul de viori. Oare şi el i-ar spune aşa ceva fiicei lui?

Pe fereastră intră o adiere şi, deodată, profesorul se ariceşte – o scoică ce se închide cu un pocnet final.

— Deci, spune el, împreunându-şi mâinile, înţelegi ce trebuie să facem aici. Hai să revenim mai târziu la partea a doua a piesei lui Corelli. Arată-mi acum Torelli.

Scoate repede partitura din caietul de manuscrise. Apoi cântă, dându-şi seama că modalităţile găsite pentru a emite cu delicateţe sunetul sunt de ajutor. Când termină, el e iar cu spatele la ea.

— Asta merge. Dar fii atentă la tempo. Când te grăbeşti, pierzi din claritate. Notele se amestecă într-o zeamă lungă.

Zeamă lungă? Ceva se frânge iar în inima ei.

— Şi acum, *Trilul diavolului*, îi cere el.

Trec prin piesă de încă trei ori. Abia aşteptase să îi arate *cadenza* ei, ideile proprii pentru piesa lui Tartini, dar atmosfera e tensionată şi apăsătoare ca plumbul. Nu ştie ce se va întâmpla cu adevărat dacă încearcă să împărtăşească cu el chiar acum această parte sacră din ea.

În cele din urmă, se întorc la Corelli. El abia dacă scoate două vorbe cât ea cântă, iar tendoanele din partea cărnoasă a antebraţului încep să o doară. Aproape că nu a coborât deloc instrumentul, în mai bine de o oră. Când termină, el începe să-şi strângă lucrurile. Fata crede că o să plece fără să îi spună un cuvânt, dar el ridică privirea în ultima clipă.

— Două dintre aceste piese sunt gata pentru audiţie, dacă nu îţi pierzi concentrarea. Dar la Corelli încă ai de lucru. Vei exersa şi sâmbătă, şi duminică. O să am grijă să îţi dea voie sora Madalena. Până luni, spune el.

Şi pleacă.

Lingura loveşte repetat suprafaţa, metalul cufundându-se în adâncurile pline de cocoloaşe. O parte din lichid fleoşcăie peste marginea farfuriei. Fata de lângă ea se strâmbă şi se trage puţin mai încolo.

Anna Maria se uită lung în castron. Un amestec de bej şi gri, cu câteva boabe de fasole storcite plutind la suprafaţă. Supă. Nu vrea ca muzica ei să fie comparată cu această monstruozitate.

Vizavi de ea e o masă plină cu membrele din *figlie di coro*. Chiara, de la concertul din urmă cu nişte ani, stă cu capul sprijinit în pumn şi râde de ceva ce spune Giulia, fata de lângă ea. Anna Maria a auzit-o cântând – sună ca o pasăre în zori de zi, un sunet clar, pur şi puternic. Şi mai e acolo şi

Bianca, care cântă la oboi de parcă e făcut din aur pur – preţios şi valoros în mâinile ei.

Anna Maria îşi soarbe mâncarea cu zgomot, privindu-le. E la un pas de muzicienele excelente, de excelenţă. Dacă reuşeşte să rezolve la timp problemele cu piesa lui Corelli.

Castronul e aproape gol, dar mai aruncă puţin peste margine, ca să îl golească de tot. Inima începe să îi bată tare. Duce grăbită farfuria în bucătărie. Când să iasă, se aude strigată. Se întoarce, strângând tocul uşii.

Paulina vine spre ea cu coatele lipite de coaste şi mâinile împreunate. Zâmbeşte.

— Am auzit că luni ai audiţia. Voiam să îţi urez succes.

Anna Maria simte o fluturare de emoţie în stomac. Un zâmbet uşor începe să îi răsară pe buze şi dă să răspundă.

Dar se aude un scârţâit şi o bufnitură. Iar apoi durerea explodează în toată mâna.

12

— Ai noroc că e doar un deget, spune vesel sora medicală, scuturându-i puţin mâna, ca să testeze oasele, ceea ce o face să scoată un ţipăt de durere. Din câte am auzit, puteai să le rupi pe toate.

Paulina stă în uşă, clătinând din cap.

— Nu a fost vina ta, spune Anna Maria, strâmbându-se de durere.

— Ţi-am distras atenţia, îmi pare rău, sunt…

— Nu e chiar aşa de rău, pe cuvânt, spune Anna Maria.

— Hai, fugi de-aici!

Sora o concediază pe Paulina cu un gest.

— Dar nu pot să…?

— Ieşi!

Paulina aruncă o ultimă privire spre Anna Maria şi pleacă.

Imediat după accident, Anna Maria nici nu a ştiut ce se întâmplase, căci mintea îi scânteia de durere. Sora a spus că unul dintre străvechile şuruburi se desfăcuse şi astfel uşa imensă şi grea s-a trântit peste degetul mic al mâinii cu care ţine arcuşul, când ea se uita în altă parte.

Un val de durere se propagă spasmodic de la încheietura degetului în sus şi Anna Maria e nevoită să îşi muşte obrazul ca să nu ţipe. Dar greaţa care urmează nu are legătură cu această senzaţie fizică. Mâine e audiţia.

Sora se întoarce şi scoate din sertarele poliţei de metal o atelă din lemn şi un sul lung de pânză de in. Începe să bandajeze degetul îndurerat, legându-l de cel de alături. Pe fruntea Annei Maria răsare o peliculă subţire de sudoare.

— Poftim.

Sora îi dă o cârpă umedă. Se întoarce spre o masă plină cu sticluţe şi ia una pe a cărei etichetă scrie „laudanum” cu litere mici şi înflorite. Apoi ia

o sticlă mai mare, fără etichetă, o destupă şi toarnă în ea câteva picături de laudanum. Lichidul e maro-roşcat. Îi întinde Annei Maria sticla mai mare.

— O sorbitură mică înainte de culcare şi mâine câte una la trei ore.

Anna Maria dă din cap, serioasă. Sora o bate pe umăr şi îi spune să se ducă în dormitor şi să se odihnească.

În clipa în care iese din *infermeria*, Anna Maria aruncă cârpa pe pietrele din curte şi scoate bandajul. Durerea o săgetează în sus, prin braţ. Degetul are o adâncitură acolo unde l-a lovit uşa, imediat sub încheietură, şi se formează movul lucios al unei vânătăi. Dar umflătura nu e prea gravă. Cât timp nu spune nimic, nu vede de ce ar trebui să ştie altcineva ce a păţit. Bagă sticla cu medicament în sarafan. Trebuie să îl păstreze pentru mâine, înainte de audiţie. Apoi urcă scara în spirală până la sălile de muzică, simţind cum durerea ascuţită se transformă într-una mai surdă, ce pulsează. Se strâmbă, strânge din dinţi şi se apucă iar să exerseze.

Nu o trezesc pocniturile. Când sora Madalena trece pe lângă pat, smucindu-şi degetele unul câte unul, Anna Maria e deja cu ochii larg deschişi, cu o grimasă de durere pe chipul întors în sus. La fiecare pocnitură, tresare şi simte cum i se ridică bila în gât. Are mâna dreaptă sub pătură, ascunsă de inspecţie. E convinsă că de acum trebuie să fie cât o găleată şi îi e groază să se uite. Durerea îi străbate mâna în puseuri intermitente şi apoi pulsează în jurul încheieturii degetului. Tot trupul fetei e ud şi scuturat de frisoane, salteaua e îmbibată de sudoare şi toată pielea îi e lipicioasă şi palidă. Iar ea e furibundă.

Trebuie să mai fie pe puţin trei ore până să se crape de ziuă, dacă sora Madalena face al doilea

rond al nopţii, iar Anna Maria nu a pus geană pe geană de durere.

— De ce? şopteşte către tavan.

E pe punctul de a avea totul. Trebuie să fie odihnită şi calmă înainte de audiţie.

Se rostogoleşte pe o parte, manevrându-şi cu grijă trupul, ca să nu îşi mişte sau atingă mâna. Începe să scrâşnească din dinţi şi muşchii maxilarului se încordează, pulsând. Ar fi trebuit să stea aseară să exerseze până mai târziu, dar durerea era prea puternică. Îi era greu să ţină şi arcuşul, darămite să treacă prin toate piesele. Se uită la noptieră, pe care stă sticluţa în lumina lunii.

Privirea îi zboară spre vioară, care aşteaptă lângă pat, cuibărită în cutie. Oare să renunţe? Asta trebuie să facă? Cutia nu se leagănă, nu îi dă niciun semn, niciun răspuns.

Pulsaţia explodează iar.

— Nu pot, spune întinzându-se după sticlă. Trebuie să dorm.

Deşurubează capacul cu o mână şi bea o duşcă zdravănă. Gustul amar, grunjos, o face să se înece. Se şterge la gură cu antebraţul, se lasă pe spate şi respiră, înăuntru, în afară, înăuntru, în afară, până când durerea şi lumea se contopesc deplin. Alunecă undeva deasupra şi în afara lor, iar acestea se topesc în neant.

E într-un tunel, un tunel făcut din culori. Curge prin el ca apa printr-o ţeava, iar culorile se răsucesc şi se unduiesc, înainte şi înapoi, în jur. Fiecare culoare e ca un fir lung şi gros, dar cu propria textură, unică. Unele sunt netede şi mătăsoase, unele, brăzdate de făgaşuri, ca piatra, altele sunt ţepoase şi tăioase. Întinde mâna să atingă una şi tot universul se răstoarnă. Nu mai e un tunel, ci un cerc, cu ea în centru. Se învârte acum, tot mai repede şi mai repede, iar culorile se amestecă, până ce nu le mai poate diferenţia unele de altele. Sub ea, în centrul vârtejului, apare o

gaură neagră. Face un pas înainte, vede cum apa se vălureşte sub ea şi plonjează înăuntru.

Simte pe obraz ceva cald şi moale. Împinge obrazul în atingere, ca o pisică torcând de plăcere, şi ascultă sunetele. Tropăit de picioare pe piatră şi surori discutând încet despre treburi casnice şi…

Sare brusc în capul oaselor. Paulina, aflată lângă ea, sare înapoi, luată prin surprindere.

— Eşti trează, spune ea, adunându-se. Bine. Am… am venit să văd ce faci. Surorile au spus că ai făcut febră azi-noapte şi că tremurai şi vorbeai în somn. Te-au lăsat să stai în pat până la prânz. Îmi pare aşa de rău pentru mâna ta, Anna Maria, e numai vina mea, nu ar fi trebuit să…

— Prânz? repetă Anna Maria, smulgând păturile de pe ea. Am audiţia în două ore! Trebuia să repet toată dimineaţa.

Se ridică, apoi, simţind că îi vine să vomite de ameţeală, se aşază la loc. Îşi duce mâna teafără la păr, dând brutal deoparte şuviţele lipite de faţă, iar apoi se uită în jos. Cu toate că durerea începe să revină, cealaltă mână are totuşi dimensiunea normală, iar vânătaia mov nu arată cu mult mai rău ca ieri. Dar nu va mai bea din sticluţă. Nu poate să rişte să adoarmă la loc.

— Tu tot vrei să participi la audiţie azi? spune Paulina, uluită.

— Normal că vreau, o repede Anna Maria. Trebuie doar să îmi găsesc…

Se aruncă în faţă după pantofi şi Paulina o apucă de umeri, ca să nu cadă din pat.

— Aha, spune Paulina. Stai aici. Odihneşte-te puţin.

Mă întorc.

Anna Maria stă lungită, neajutorată, frecându-şi fruntea cu mâna stângă, blestemând-o pe cea dreaptă, până ce Paulina se întoarce cu o cană plină cu ceva închis la culoare, acru şi aburind.

— E cafeaua bucătăresei. Cică ajută – am văzut-o bând dimineaţa după ce consumă prea mult vin la cină.

Obrajii Paulinei se îmbujorează de emoţie poznaşă. Annei Maria i se strânge inima. I-a fost tare dor de ea. Dar nu îi spune. Se mulţumeşte să dea lichidul pe gât, strâmbându-se din cauza gustului astringent, de acid.

Şi aşteaptă.

Anna Maria stă pe podeaua rece de piatră din faţa celei mai mari săli de muzică, la capătul coridorului de la etajul trei, cu genunchii strânşi la piept şi cutia viorii lângă ea. Îi bubuie inima. Poate de la cafeaua amară, de la sticluţa cu medicament sau de frică.

Piatra rece îi domoleşte durerea, aşa că stă cu palma lipită de ea. Din vânătaia mov încep să apară câteva dunguliţe roşii, furioase, dar deocamdată durerea e suportabilă.

O şoaptă o face să se uite spre stânga. O altă fată vine grăbită spre ea, cu o coadă lungă împletită legănându-se încolo şi-ncoace şi o cutie de vioară în mână.

O cheamă Margot? Martinique? Anna Maria a văzut-o la orele de croşetat dantelă, dar nu ştia că e violonistă, nu ştia că participă la audiţie. E cu cel puţin doi ani mai mare ca ea.

— Aici se ţine audiţia pentru *figlie?* spune fata arătând în faţă.

Anna Maria încuviinţează din cap. Se lasă în jos, cu spatele lipit de zid, până ajunge să stea lângă Anna Maria.

— Te deranjează dacă stau cu tine?

O deranjează. Se pregăteşte să recapituleze în minte muzica. Dar, nu ştie de ce, poate din cauza oboselii ori a durerii persistente sau a senzaţiei pe care o are în adâncul inimii că e pe cale să dea greş, spune:

— Bine.

Fata îi zâmbeşte şi colţurile ochilor i se încreţesc. Pentru o clipă, îi aminteşte de Agata. Oare cum ar fi arătat acum? I se strânge inima şi alungă gândul din minte.

Sora Agostina, o femeie subţire, cu o faţă ca de pasăre, scoate capul pe uşă.

— Marta della Pietà, spune repezit.

— Eu sunt.

Marta se ridică iar în picioare, entuziasmată. Se uită la Anna Maria.

— La revedere, atunci. Succes!

Anna Maria dă scurt din cap.

— Şi ţie la fel, gândind în acelaşi timp: „Pică. Ai să pici."

Nu o scapă din ochi pe Marta până intră în sală. Un vânător pândindu-şi prada. Uşa se închide cu un pocnet. O pauză, câteva minute de mormăieli, apoi Marta începe să cânte.

Anna Maria scoate un geamăt şi dă capul pe spate până se loveşte de perete. Marta e bună. E foarte bună. Aproape că e dureros să o asculte.

Acum nu mai vrea să intre, după această audiţie. Nu în starea în care e. Bagă degetele în urechi, închide ochii şi trage adânc aer în piept.

„Ai nevoie de asta", îşi spune. „Nu uita de podium, de mulţime." Aude publicul strigând plin de adoraţie: Anna Maria, Anna Maria!" Şi atunci îşi scoate degetele din urechi.

— Anna Maria della Pietà, spune iritată sora Agostina. E timpul.

Când ajunge pe pragul dintre coridor şi sala de audiţii, se opreşte. Strânge puţin mai tare mânerul cutiei, ridică bărbia şi intră hotărâtă.

Apoi simte cum stomacul i se face ghem.

Doisprezece bărbaţi sunt aşezaţi în şir în faţa ei. Se aşteptase să fie unii dintre profesorii de muzică şi surori, dar nu se gândise la asta. Nu la toţi aceşti ochi, la aceşti ochi de bărbaţi cântărind-o din priviri, judecând-o.

Fiecare dintre ei are în faţă un mic pupitru de lemn, o pană, nişte pergament şi o călimară. Vorbesc între ei, fără să o bage în seamă. Fata trece iute în revistă şirul, studiindu-le hainele şi trăsăturile. Manşete din dantelă, nasturi ce abia stau închişi peste pântecele proeminente. Lăsând deoparte lungimea perciunilor şi culoarea părului, parcă a intrat într-o cameră plină cu multiple exemplare din aceeaşi persoană.

Ochii îi fug spre colţ. Profesorul stă lângă fereastră, cu braţele încrucişate la piept, cu spatele lipit de perete şi picioarele puţin întinse în faţă. În comparaţie cu ceilalţi, arată sărăcăcios în haina simplă, maro şi nădragii crem. Dar soarele îi face părul să strălucească în culoarea unei viori. „Nu contează că nu are aur şi dantele. Are măiestrie", îşi spune ea cu mândrie. Are talent.

El îi oferă o scurtă înclinare din cap şi nimic mai mult. Degetul îi tresare, declanşând un val de greaţă ce pulsează prin tot corpul. Când îşi priveşte mâna, îşi dă seama că tremură.

Surorile Clara şi Madalena încheie şirul de bărbaţi, fiecare la câte un capăt, ca nişte suporturi albe de cărţi.

În faţa ei e un stativ pentru partituri şi un scaun de lemn. Se duce spre ele.

— Te rugăm să începi când eşti pregătită, spune un bărbat din capătul din stânga, de lângă sora Clara.

Are vocea mai subţire decât se aştepta, nazală. Anna Maria recunoaşte sprâncenele. E guvernatorul Ciuvan, cel care a văzut-o cântând când avea doar opt ani. Se uită iar la şirul de bărbaţi. Sunt toţi guvernatorii Pietà.

Pune cu grijă cutia viorii pe scaun, o deschide şi simte cum sângele îi năvăleşte în obraji. Nu ştie de ce, dar îi ia mai mult ca de obicei. Aude fiecare respiraţie, fiecare târşâit al tălpilor pe podea. Încearcă să se concentreze asupra instrumentului.

Îl ridică la bărbie şi îl conectează la trup.

Ridică arcuşul cu mâna al cărei deget mic tremură necontrolat. Dă să atingă corzile pentru prima dată, când cineva o bate apăsat pe umăr.

— Copilă, ţi-ai uitat partitura. Scoate-o repede!

Sora Agostina e lângă ea.

— Ăăă… nu am, spune Anna Maria, lăsând iar arcuşul jos.

— Păi du-te şi adu-o, şuieră sora Agostina, întorcându-se apoi să zâmbească bărbaţilor, care stau tăcuţi. Şi o privesc.

— Nu, vreau să spun…, nu am nevoie. Mulţumesc.

Anna Maria se foieşte de pe un picior pe altul. Sora Agostina se uită la ea de parcă tocmai a căzut în cap. Dar face o reverenţă şi se duce cu paşi grăbiţi în fundul încăperii, fără să mai scoată o vorbă. Guvernatorul Ciuvan se încruntă, dar nu spune nimic. Anna Maria se uită la profesor, care înclină aproape imperceptibil din cap. „Continuă."

O clipă, e paralizată. Avea de gând să înceapă cu Corelli, încet şi calm, ca să-şi intre în ritm. Dar piesa pe care o ştie cel mai bine e *Trilul diavolului*. Poate ar trebui să înceapă cu aceea, să încerce să scoată din ea măcar o piesă bună la audiţie. Se aud o tuse şi o foiala nerăbdătoare.

Trebuie să ia o decizie. Trebuie să se grăbească.

Şi atunci înţelege. În acest moment, vrea să se simtă, mai mult decât orice, puternică. Muzica poate să îi ofere asta. Va începe cu Torelli.

Începe, aşteptând culorile să-i apară înaintea ochilor, să o ghideze, dar ele nu vin. Poate din cauza emoţiilor, a senzaţiei de vomă care i se ridică în gâtlej. Nu are timp sa afle. Trebuie doar să se concentreze asupra mâinilor, a mişcării arcuşului, asupra emiterii notelor iute şi corect, exact aşa cum a exersat. Când termină piesa, e transpirată şi îşi dă seama că degetul rupt a început să o doară. Aruncă o privire către cei din juriu, dar toţi au capetele plecate şi scriu frenetic litere înflorite pe teancul de pergamente.

— Piesa următoare, spune guvernatorul Ciuvan fără să o privească.

Corelli. Se străduieşte din răsputeri să înceapă lent, să dea notelor expresivitate şi profunzime, dar degetul îi distrage atenţia cu constante săgeţi de durere. Culorile iar nu vin. Se grăbeşte şi ştie asta. Face o grimasă, strânge din dinţi şi îşi plantează şi mai bine picioarele în pământ.

Partea a doua, mai rapidă, e doar o ceaţă. Încearcă să ţină minte să nu redea notele prea agresiv, să rotunjească frazele muzicale, dar deacum îi zvâcneşte toată mâna şi îi e greu să se concentreze la orice altceva.

Măcar asta e tot. Mai are una şi apoi se poate duce înapoi în dormitor, ca să se ascundă sub pături şi să plângă. Lumea n-are decât să o înghită, nu mai contează. Fiindcă ce altceva o aşteaptă? Dacă ratează şansa asta, are de înfruntat bărbaţii cu carneţele. Dacă ratează, ce mai contează?

Trilul diavolului. L-a păstrat la urmă. Când ridică arcuşul la corzi, îşi imaginează diavolul în picioare în colţul sălii, cu păr roşu şi gură neagră. Se uită la ea, o posedă. Îi întoarce privirea, până ce el pleacă ochii, şi simte notele tremurând în ea chiar înainte să înceapă să cânte.

Culorile. Erup din gura diavolului şi ţâşnesc în încăpere, se ridică tremurătoare prin scândurile podelei şi scapă libere în aer. Vibrează peste capetele bărbaţilor care o privesc. Se joacă cu ea, ademenind-o. Li se predă, le lasă să ocupe fiecare firidă a minţii ei. Nu cântă la vioară, ea şi vioara pur şi simplu fac piruete printre nuanţele galbene, albastre şi verzi, care curg între ele.

Ajunge la *cadenza*. Nu s-ar putea opri nici dacă ar vrea. Notele inventate pulsează, revărsându-se din trupul ei în tonuri de albastru, auriu şi verde.

Profesorul se îndreaptă de spate, cu ochii la ea. Face un pas spre ea, apoi încă unul. Ştie că e lucrarea ei, că partea aceasta e a ei.

Trage arcuşul o ultimă dată peste corzi. Tresare când un fulger de durere ţâşneşte din deget în sus, pe braţ. Apoi se uită la guvernatori.

Aceştia o privesc fără o vorbă.

Niciun zâmbet, nicio urmă de emoţie, la niciunul. Îşi pune vioara în cutie şi pleacă în tăcere, simţind că se rostogoleşte în adâncuri şi apa o înghite cu totul. Ajunsă la uşă, încetineşte, se dă într-o parte şi iese grăbită.

O altă fată trece pe lângă ea. E mai mare, mai înaltă şi merge cu mai multă siguranţă de sine. Acum e audiţia ei.

E exclus să poată mânca, la fel şi să doarmă. Astăzi, la prânz, numele celor acceptate în *figlie di coro* vor fi afişate pe coridorul sălilor de muzică. Sunt trei locuri pentru vocaliste, două pentru oboiste şi unul pentru o violonistă. Numai unul. Anna Maria nu se va duce să vadă, asta a hotărât deja. Nu poate să stea acolo, de bunăvoie, şi să vadă alt nume în locul ei.

Ea şi Paulina s-au furişat pe acoperiş. E mai mic şi mai crăpat decât îşi amintea. Sub ele, pe aleile înguste huruie cotigi încărcate cu cafea şi saci de citrice, iar marinarii proaspăt sosiţi din voiajul în Indii fredonează melodii fermecătoare în drumul de la piaţă la corabie.

Paulina stă cu mâna pe piciorul Annei Maria, care priveşte în zare, peste acoperişurile de teracotă.

Îşi fereşte chipul ca să îşi ascundă lacrimile. Mâna e bandajată iar. O treabă de mântuială, pe care şi-a făcut-o singură. Nu s-a putut duce înapoi la sora medicală; ar fi primit câteva cravaşe fiindcă şi-l scosese pe cel pus de ea.

Paulina se trage puţin mai aproape.

— Nu poţi să ştii dacă ai picat, nu încă.

— Ba da. Ştiu.

Se gândeşte la culorile primelor două piese, la cum nu a apărut nimic. Trebuie să fi sunat oribil.

Nici măcar nu-şi aminteşte prea bine, aşa de intense erau durerea, concentrarea şi emoţiile.

— Să zicem că, da, ai picat. Ai avea mai mult timp pe care să îl petreci iar cu mine.

Paulina îi întoarce capul către ea.

— Ar fi chiar aşa de rău?

Anna Maria îi răspunde cu un zâmbet pierit. Dar emoţia pe care o simte e aşa de complicată, că nu ştie să îi dea glas, nu fără vioară. Nu îşi poate imagina un viitor fără muzica ei. Cum ar putea jeli după o carieră pe care nu a avut-o niciodată? Cum ar putea să se uite la manuscrisele ei, ştiind că nu le-a dat şansa de a fi auzite? Dar, pe de altă parte, în adâncul inimii, simte o jale, un dor profund şi sfâşietor: de a fi lângă Paulina, de a face ca prietenia lor să devină trainică. De ce nu poate fi simplu? De ce nu poate să îşi dorească doar asta şi nimic altceva?

Paulina nu aşteaptă răspunsul. O bate uşurel pe mână pe Anna Maria şi spune:

— Ai făcut tot ce ai putut.

La unu după-amiaza coboară de pe acoperiş. Anna Maria refuză să se ducă la etajul trei, aşa că trec pe la etajul unu, unde sora Clara ţine oră. Anna Maria aruncă o privire prin uşa deschisă. Zece fete stau în cerc, cu mici pătrate de dantelă delicată în poală, trăgând prin ele un ac cu aţă. Ce o deranjează pe Anna Maria mai mult decât orice e tăcerea. Nu tu vibraţii, nu tu nuanţe fluide, doar oameni cocoşaţi deasupra unor cârpe, trăgând aţa în tăcere. Se cutremură fără să vrea.

Paulina pleacă la ora de oboi şi ea se trezeşte singură. Azi nu are curs. Profesorul se ocupă de guvernatori, cât aceştia decid în privinţa audiţiilor. Ar trebui să se ducă să o caute pe sora Madalena, ca să îi dea ceva de făcut. Dar are în stomac o senzaţie ca de greaţă, furie, invidie şi curiozitate, toate îmbinate într-o singură emoţie.

Deci cine a fost? Cine i-a luat locul?

Pergamentul flutură în adierea vântului. E ţinut în loc de o călimară şi e pus pe un pupitru în fundul coridorului – un mic pătrat crem, care se face tot mai mare, mai mare şi mai mare, pe măsură ce Anna Maria se apropie de el.

Sunt două coloane cu nume. Îl vede pe al Chiarei, deci aceasta trebuie să fie lista fetelor care sunt deja membre în *figlie*. Sub coloana din dreapta scrie „Membrii noi". Trei vocaliste, două oboiste şi o violonistă.

Şi acolo, jos de tot, ultimele pe listă, sunt patru cuvinte.

Anna Maria della Pietà.

Cade în genunchi, sprijinindu-se de podea cu vârfurile degetelor. Lacrimile ei presară puncte întunecate pe piatră.

Atunci aude din spate o voce.

— I-ai fascinat, Anna Maria. Nici nu au stat la discuţie, spune el.

Ea ridică privirea şi încearcă să îşi recapete răsuflarea.

Profesorul îi întinde mâna să o ajute şi îi dă o batistă. Fata se ridică în picioare, se şterge la ochi şi îşi dă părul de pe faţă.

El continuă:

— Iar eu am fost promovat la rangul de director muzical. Acum sunt responsabil de tot programul de muzică de la Pietà. Mulţumită, în parte, talentului celei mai bune eleve, nu am nicio îndoială.

Dă din cap către ea, zâmbind. Apoi îşi ia înapoi batista, o împătureşte în triunghi şi o bagă în buzunarul de la piept.

Un torent de uşurare îi străbate fetei fiinţa.

— Lucrurile vor începe să se mişte mai repede acum, spune el. Vor exista aşteptări din partea ta – concerte, evenimente. Va însemna mai multe ore de repetiţii, chiar şi compoziţii.

— Compoziţii? întreabă ea iute.

— Vreau să fac lucruri mărețe. Vreau să creez o muzică ce va schimba republica, muzică aşa cum nu a mai auzit nimeni, niciodată.

Fata îl priveşte țintă, încremenită, sorbindu-i fiecare cuvânt.

— Deja mi s-a dat sarcina de a compune ceva pentru efortul de război împotriva turcilor, în Corfu. Am să organizez un concurs printre *figlie* ca să mă ajute. Vei participa şi tu, fireşte. Piesa finală va fi interpretată peste patru luni, la un concert în onoarea generalului Schulenburg.

Face o pauză, apoi adaugă:

— Cu o *cadenza* ca a ta, nu am nicio îndoială că vei fi la înălțime.

În sufletul ei, fata țipă de bucurie cât o țin puterile. Dar lui îi zâmbeşte cu detaşare profesională.

— Atunci, nu avem nicio clipă de pierdut, spune ea, trecând pe lângă el şi luând-o spre sala de muzică.

13

Anna Maria se îndreaptă de spate, trage umerii şi îşi concentrează toate simţurile. E pe primul rând în grupul de opt violoniste din cea mai mare sală de muzică, la celălalt capăt al şirului faţă de obiectul atenţiei. Toate celelalte chipuri şi instrumente sunt o ceaţă de fundal. Se uită la o fată cu câţiva ani mai mare ca ea, cu ochi mici, bulbucaţi şi frunte imensă. Îi urmăreşte fiecare mişcare.

Au trecut şase săptămâni de când a intrat în *figlie di coro*, de când a început să se acomodeze cu noul program. Liturghie, masa de dimineaţă, aritmetică, apoi citire, scriere şi rugăciunile de prânz. Acestea sunt urmate de două ore de cursuri particulare cu profesorul, două ore de repetiţii cu orchestra şi, în final, cina şi culcarea.

Coordonatoarea râde acum de ce spune fata de lângă ea, cea cu picioare îndoite spre interior. Dar aceea nu contează. Coordonatoarea – Sanza della Pietà – e prim-violonista. Ea primeşte toate solourile importante. Sanza della Pietà e cea care trebuie anihilată.

Ţine arcuşul de parcă e cel mai delicat fulg. De parcă îl poate scăpa în orice clipă. Anna Maria se uită în jos, la arcuşul din mână, şi încearcă să slăbească strânsoarea degetelor, să îşi relaxeze încheietura exact ca ea. Adâncitura din deget, de la fractură, e tot acolo, dar durerea a dispărut aproape de tot. Dar mâna tot îi e puţin înţepenită. Se încruntă, ordonându-i să funcţioneze aşa cum vrea ea.

Dintre cele opt violoniste din *figlie di coro* a identificat trei ca fiind principalele rivale. Sanza, da, dar şi Chiara şi Prudenza, ambele mult mai mari şi cu mai multă experienţă decât ea. Chiara e în orchestră de când au cântat împreună în

concertul pentru guvernatori, când avea opt ani, iar Prudenza, cam tot aşa. Chiara cântă de parcă pictează muzica. O şfichiuire aici, o linie lungă şi elegantă dincolo. Iar Prudenza e fascinantă, intensă. Are o cicatrice pe obraz de parcă a fost implicată într-o bătaie cu pumnale, iar părul îi tremură când braţul slăbuţ mişcă arcuşul înainte şi înapoi peste corzi.

Anna Maria simte o înţepătură de invidie de fiecare dată când le priveşte lucrând cu instrumentele. Probabil că şi ele vor postul de concertmaistru[14]. Dar ea trebuie să fie cea care se remarcă. Postul de concertmaistru va fi al ei.

Profesorul e în picioare, în faţa lor, corectând acordarea uneia dintre viori.

Totul s-a schimbat în ultimele săptămâni. Felul în care se uită la ea fetele pe coridoare, acum, că e îmbrăcată în sarafanul lung, negru, de bumbac, cu mâneci lungi şi decolteu pătrat – cel care indică că e membră a *figlie*. Ca şi cum e rege. Ca şi cum e cineva de admirat. Ca şi cum e cineva.

Gustul mâncării pe limbă – mai dulce, mai săţios.

Senzaţia pe care o are când ţine vioara în mână, o simte mai solidă, mai conectată la ea ca oricând.

Calmul pe care îl simte acum, că e aici, la locul ei, la adăpost pentru totdeauna de posibilitatea măritişului; de posibilitatea de a fi smulsă de la muzica ei.

Şi camera. Camera ei!

Nu cu mult mai mare decât o cutie de chibrituri, ar spune unii. Doar un pat, o ferestruică zăbrelită ce dă spre curte, un birou micuţ cu un ciot de lumânare şi un scaun de lemn. Dar cea mai bună parte e uşa. Poate să se izoleze de lume, să îşi creeze propriul spaţiu, să se retragă în ascunzătoarea ei, dacă vrea. Poate să se gândească şi să viseze şi să compună până noaptea târziu, fără să ştie nimeni, fără să îi spună nimeni să se oprească. Numai gândul la asta o face să ofteze

uşurată chiar şi acum, când profesorul traversează încăperea însoţit de clinchetul micilor catarame aurii de la pantofi. De când a devenit director muzical, hainele lui sunt mai ornamentate şi mai bogate. Gata cu redingotele simple şi vestoanele spălăcite. În acest moment, e îmbrăcat într-un costum din catifea verde, împodobit cu margini argintii.

— Astăzi vom încerca începutul unei piese pe care o compun, spune el.

Rumoare în încăpere. E plin de energie şi îi tremură mâinile când pune partiturile pe stativele lor. E prima dată când le dă să cânte o lucrare de-a lui.

Sunt trei pagini cu numeroase suişuri şi răsuciri. Nu e o piesă completă, ci începutul a ceva ce fata îşi dă seama că ar putea fi excepţional. Annei Maria îi aduce aminte de momentul când l-a auzit pentru prima dată cântând. Piesa are intensitate, energie. Dar, în timp ce se uită pe partitură, notele se transformă în insecte, cărăbuşi negri ce se târăsc pe pagină, căutându-şi noi poziţii. Va ataca mai de sus secţiunea aceea, va aborda mai pe îndelete, persistent, începutul. Se uită, hipnotizată, cum mintea inventează soluţii pentru secţiunea finală.

— Poate vi se pare diferită faţă de muzica cu care sunteţi obişnuite. Nu vă speriaţi. Suntem aici ca să exersăm şi să învăţăm.

Se uită direct la Anna Maria.

— Vă cer doar să vă străduiţi cât puteţi de tare.

Acum se instalează în faţa lor, ridică braţele şi fetele încep să cânte.

După câteva rânduri, ridică mâna, dând la iveală o manşetă mărginită cu dantelă. Le indică să se oprească.

Se duce la vocaliste, le cere să adapteze câteva note, care sunt prea sus, şi mâzgăleşte repede note noi pe partiturile lor. Apoi:

— Sanza, bara treizeci şi unu, te rog.

Sanza are aici un solo. Anna Maria o sfredeleşte cu privirea, iar ea începe să cânte, dar apoi se opreşte, îşi pune instrumentul în poală şi duce degetele la cheile de la gâtul viorii.

Acordează instrumentul. Acum, în plină piesă. Anna Maria dă ochii peste cap. Îi vine să ţipe „trebuia să fii pregătită”, dar reuşeşte, deşi cu greu, să se abţină.

Maxilarul profesorului trădează o doză de tensiune, dar o lasă să continue.

Sanza începe iar şi, de la câteva scaune mai încolo, Prudenza i se alătură.

— Bine, spune el. Bine. Dar publicul nu plăteşte să vadă „bine”.

Prudenza aruncă priviri neliniştite în stânga şi-n dreapta.

— Nicio problemă, spune el cu un zâmbet crispat. Haideţi să încercăm din nou, dar de data asta vreau să creşteţi treptat volumul până la bara treizeci şi patru şi să o ţineţi aşa şi pe bara treizeci şi cinci.

Îi urmează instrucţiunile şi *figlie* li se alătură, dar, pe măsură ce orchestra cântă, el devine tot mai agitat şi se plimbă înainte şi înapoi. Au repetat aceeaşi secţiune de şapte ori, când…

— Stop, stop!

Stă în picioare lângă catedră, cu capul în jos şi palmele încleştate de margine. Cu excepţia bubuitului din pieptul Annei Maria, tăcerea e mormântală.

— Toată lumea în picioare, spune. Duceţi-vă scaunele la perete.

Fojgăială şi scârţâit de scaune de lemn trase pe podea. El tuşeşte în batistă şi trage adânc aer în piept.

— Pe coridor.

Figlie se uită îngrijorate unele la altele.

— M-aţi auzit bine. Hai, toate!

Stau aliniate cu spatele la zidul cenuşiu, crăpat, în mirosul de legume fierte ce urcă de la bucătărie.

El se plimbă agitat prin faţa lor.

— Fiecare dintre voi se concentrează prea tare.

Sunteţi aici, cu mine, în Pietà. Vreau să uitaţi cine sunteţi, să uitaţi de unde aţi venit. Marii muzicieni nu doar cântă, ci transformă.

Anna Maria soarbe fiecare cuvânt.

— Când intraţi înapoi în încăpere, vreau să mergeţi nu ca şi cum intraţi la repetiţie, ci…, îşi caută ideea şi pare să culeagă una din aer, ca şi cum intraţi la un banchet, iar voi sunteţi oaspeţii de onoare. Înăuntru e întinsă o masă şi pe ea e un ospăţ. Platourile sunt pline cu munţi de peşte prăjit şi miel fript, cu prăjituri şi frişca şi dulceţuri.

Energia i s-a schimbat iar – sclipeşte ca sticla pisată.

— Vreau să intraţi şi să vă îmbuibaţi. Mâncaţi şi nu vă opriţi.

Fetele îşi zâmbesc larg. Anna Maria e serioasă, concentrată, flămândă. Intră înapoi în încăpere cu abdomenul încordat şi cu spatele drept. În prag, închide ochii. Face ultimul pas şi intră la ospăţ.

Ridică instrumentele. Deodată, sunetul e mai profund, mai puternic decât înainte.

— Orfane.

Dă cu pumnul în catedră, făcând-o pe una dintre fete să sară în sus. Sunetul devine mai clar, umplând sala.

— Orfane, repetă, plimbându-se printre ele, îndreptându-le de spate. Asta vreţi să gândească oamenii? „Săracele! Hai să le aplaudăm de milă, haideţi să le facem să se simtă mai bine”? Vreau să cântaţi ca şi cum contează. Vreau să cântaţi ca şi cum muriţi de foame şi numai muzica vă poate face să vă simţiţi sătule.

Acum vorbeşte mai repede.

— Vreau să apucaţi persoana care aţi fost şi să spuneţi „ajunge”. Transformaţi-vă! Vreau să vă anihilaţi.

Ceva se întâmplă în momentul acela. O schimbare, o ruptură. *Figlie* încep să se mişte ca

una; sunetul evoluează ca formă, textură şi dimensiune. Se uită unele la altele cu ochi întunecaţi, goi.

— Ospătaţi-vă, spune el. Ospătaţi-vă!

Anna Maria vede masa întinsă – o vâlvătaie de movuri şi tonuri de verde şi de auriu. E delicioasă, iar ea e lihnită. Se ospătează până începe să gâfâie, fără aer, până ce subţiorile îi sunt ude de transpiraţie, până ce el ridică mâna în faţa lor.

Scoate o bucată de pânză din buzunarul hainei. Annei Maria nu îi vine să creadă. Îşi şterge lacrimile de pe obraji.

— Dacă de azi înainte cântaţi aşa, le spune, împăturind pânza şi băgând-o la loc în buzunar, în curând veţi fi aclamate ca nişte maeştri.

Lumina spintecă apa, împrăştiind pe podea cioburi de soare. Apăsare zdrobitoare. Greutate pe plămâni. Teroare adâncă, animalică.

Anna Maria se ridică în capul oaselor gâfâind, cu respiraţia întretăiată. Se întinde după vioară şi o strânge la piept, apoi trage pătura mai sus, ca să o protejeze.

Pipăie rotunjimile netede cu palmele. Se concentrează numai asupra lor, până ce inima îşi domoleşte galopul.

Orice ar încerca, chiar şi atunci când exersează până târziu în noapte, chiar şi când e epuizată, nu reuşeşte să scape de coşmaruri.

— De ce mă bântuie şi acum? se întreabă, ciupind o coardă.

Ţâşneşte un fulger verde.

Se lasă pe spate şi închide ochii. Încearcă să blocheze gândul despre apă. Se foieşte şi se răsuceşte de câteva ori, încercând să adoarmă. Apoi renunţă şi se dă jos din pat.

Aprinde o lumânare, deschide sertarul biroului şi îşi despătureşte biletul. Cartea de joc tăiată cade pe podea. O pune la loc pe birou şi mâna îi întârzie o clipă pe ea. Apoi revine la bilet. Sunt luni bune

de când nu a mai ţinut în mână hârtia moale. Îşi trece peste ea degetul mare, înainte şi înapoi, înainte şi înapoi.

Nu uita niciodată că ai fost iubită.

În clipa aceea aude în spate un chicotit. Tresare şi se răsuceşte spre el. Se repede la uşă şi se uită pe coridorul întunecat. E gol, tăcut. Dar, cum stă acolo, ţinându-şi respiraţia, simte un alt trup – cald, lipit de ea, ţinându-şi în mână foaia de ştiri.

O adiere rece trece prin cameră, iar ea se încordează şi clatină din cap.

„Nu e nimeni”, îşi spune. „Nu e nimic.”

Închide uşa. Împătureşte biletul fără să se mai uite la el şi îl pune în sertar.

În după-amiaza următoare, Anna Maria simte nevoia de a cânta ca pe o mâncărime ce-i cuprinde tot corpul. Profesorul stă în faţa lor, îmbrăcat într-o jiletcă de catifea grena, iar pe stativele de partituri se află începutul unei noi piese create de el.

O bătaie la uşă şi apare sora Madalena, corpul ei umplând rama uşii. Intră fără o vorbă şi se duce cu paşi grei până în spatele sălii. Rămâne în picioare, privindu-l cu ochi mici, negri, în timp ce toată clasa se întoarce să se uite la ea.

— Continuaţi, spune şi se aşază.

Privirea lui se îndreaptă spre sora Madalena, apoi spre fete, apoi iar spre sora Madalena.

— Prea bine, spune el dând din cap.

Câteva foi alunecă de pe stativ şi aterizează pe jos. Cea mai aproape de el e una dintre gemene, Cecilia. Fata se apleacă în exact acelaşi moment în care se lasă şi el în jos ca să le adune.

— Mă descurc şi singur, şuieră el.

Fata se retrage ca opărită şi se aşază la locul ei. Pleacă capul ca să îşi ascundă lacrimile.

Anna Maria se uită la ea. Profesorul e testat: fără îndoială că sora Madalena a fost trimisă de guvernatori ca să îi verifice abilităţile ca director muzical. Cecilia chiar nu vede cât de tulburat e din

cauza asta? Nu vede că a înrăutăţit o situaţie şi aşa dificilă?

Când se ridică, are pe frunte broboane mici de transpiraţie. Se opreşte, tuşeşte discret în batistă, apoi caută pe partitură locul unde a rămas.

Dar în scurt timp cântă toate şi, fără să vrea, sora Madalena bate ritmul cu piciorul. Mai bine de patruzeci şi cinci de minute, profesorul nu se mai poticneşte şi nu se mai încurcă. Anna Maria îl urmăreşte zâmbind cum o impresionează. Nu s-a îndoit nicio clipă că avea să facă faţă provocării.

Cu toate acestea, când sora Madalena pleacă, uşurarea din încăpere e palpabilă, o greutate ridicată de pe umerii fiecărei persoane dinăuntru. Uşa se închide după ea cu un pocnet. El se duce să se uite prin geamul uşii ca să se asigure că a plecat.

Apoi se întoarce iar spre clasă.

— Tu, spune arătând-o cu degetul pe Cecilia. Inima Annei Maria începe să bubuie în piept.

— Cum te cheamă?

Pe chipul Ceciliei se aşterne groaza. Aruncă o privire spre stânga, către geamăna ei, Candida.

— Nu ştii cum te cheamă?

Se aud râsete în sală.

Candida îi dă un ghiont: „Vorbeşte!”

— Cecilia, signore, spune încet.

— Cecilia Signore. Ce nume ciudat. Şi mai multe râsete.

— Ia spune tu, Cecilia Signore, de ce m-ai întrerupt azi?

— N-am…

I se umplu ochii de lacrimi.

— Nu v-am… încercam să…

— Nu m-a întrerupt? spune el către clasă.

— Ba da, strigă cineva. Fetele încuviinţează din cap. Se uită iar la Cecilia.

— Plângi? întreabă.

— Vă rog să mă iertaţi!

Iese în goană din încăpere, hohotind. El nu reacţionează. Pur şi simplu, o lasă să plece.

Anna Maria îşi dă seama că îi tremură mâna.

„Pe tine te respectă”, îşi reaminteşte ea. Nu se poate spune asta despre celelalte.

— Să plece, le spune el fetelor. Avem treabă. Mi s-a dat însărcinarea ca pentru spectacolul ce se apropie să compun ceva care să ajute republica să se apere de agresiunea turcilor. Forţele noastre au suferit pierderi grave în cel mai recent război, iar acum au cucerit insula Corfu, din câte am înţeles.

Se aud nişte murmure neliniştite.

— Ne-am petrecut o mare parte din ultimele două secole luptându-ne cu ei, iar forţele noastre încă nu au fost înfrânte. Dar îngrijorarea voastră e îndreptăţită. Muzica noastră există în umbra unei ameninţări şi de aceea piesa trebuie să dea senzaţia de forţă şi victorie. Vom face un concurs ca să mă ajutaţi.

Şuşoteli, foiala. Entuziasmul dansează prin întreaga încăpere.

— Fiecare dintre voi trebuie să scrie o piesă pornind doar de la un titlu şi o tonalitate. Nu există, în principiu, nicio restricţie în privinţa instrumentaţiei, stilului ori lungimii, dar vă rog să reţineţi că sunt doar un om, cu energie limitată, nu pot studia sute de ore din opera voastră, oricât ar fi de genială.

Mici râsete politicoase. Anna Maria aruncă iute o privire spre Candida. Are ochii sticloşi şi se uită fix spre uşă, încremenită. Se pare că ar vrea să se ridice şi să fugă după sora ei.

— Veţi compune o piesă care să evoce senzaţia războiului, a provocării la luptă. Cheia e sol minor. Concursul se încheie peste o săptămână. Vă rog să îmi predaţi compoziţiile până atunci.

Annei Maria i se ridică stomacul în gât şi se concentrează iar numai asupra lui. Doar o săptămână ca să se pregătească. Are aşa de multe idei, că nu ştie pe care să o aleagă.

— Trebuie să ne gândim, continuă el, la ce au nevoie bărbaţii care dau piept cu războiul ca să le

susţină moralul până la capăt. Trebuie să cerem Domnului să îşi transmită oblăduirea prin muzică.

Fata ar vrea să fi avut cu ea nişte pergament, ca să scrie tot ce spune el, dar nu are voie să îl aducă în clasă. Hârtia e scumpă. Dacă are ea, o să vrea toată lumea, încearcă să memoreze ce spune, dar e mult mai simplu cu notele. Ascultă melodicitatea discursului. „Ca să le susţină moralul până la capăt”, îşi spune, strângând pleoapele ca să se concentreze cât mai bine.

Profesorul continuă:

— Concertul va avea loc peste trei luni. Toată orchestra va cânta la Palatul Marcini.

Annei Maria i se taie respiraţia. Palatul Marcini! E mai bine decât şi-ar fi putut imagina. Va ieşi din Pietà pentru prima dată de când şi-a făcut vioara şi va cânta pentru Veneţia, pentru întreaga lume. Se cutremură de plăcere. Abia aşteaptă să îi spună Paulinei după oră. Dacă aleargă, s-ar putea să o găsească înainte să se termine cina.

— E o şansă extraordinară, o ocazie ca noii membri să arate ce pot. Trebuie să facem Pietà mândră.

Privirea lui o întâlneşte pe a Annei Maria, doar pentru o clipă.

— Şi un ultim lucru: nu spuneţi nimănui din afara acestei încăperi de concurs. Multă lume din această instituţie nu crede că ar trebui să vi se permit să învăţaţi arta compoziţiei. Eu nu sunt de acord. Aşa că – acum se uită direct la ea – va trebui să fie secretul nostru.

Anna Maria se dezumflă. Dacă nu îi poate spune Paulinei de compoziţie, poate că nu se va grăbi acum să o găsească. Ba chiar şi-ar putea concentra atenţia în scopuri mult mai bune. Îşi ia vioara şi iese în grabă din clasă, pornind spre cameră, spre manuscrisele ei.

A doua zi, scaunul Ceciliei e gol. Anna Maria nu întreabă de ce.

Luna străluceşte rotundă pe cer, iluminând cupolele catedralei, hornurile ca nişte coloane.

Când deschide puţin fereastra camerei, aerul rece scaldă brusc chipul Annei Maria. Geamul alunecă vreo doi centimetri, apoi se loveşte de gratii. S-a trezit iar din cauza coşmarului. Aşa că se ridică, se uită în jos, în curte, şi încearcă să-şi calmeze pulsul care îi bubuie în urechi. Curtea pare mult mai mică decât odinioară, iar copacul singuratic din mijloc nu mai e uriaş, ci ceva drăguţ, uşor de escaladat. Dedesubt, străzile sunt scăldate într-o nuanţă închisă de albastru. Lampadare din sticlă rotunjită aruncă o lumină blândă peste pietrele din pavaj. Tăcerea deplină e întreruptă doar de gânguritul porumbeilor care au cuiburi între cărămizile de sub camera ei.

După o clipă, calmul e risipit de sunet de paşi. Un *bolleghieri*, un lampagiu, iese pe aleea de lângă curte, cărând o scară de lemn. O sprijină de zid, se urcă pe ea şi stinge o flacără. E sprinten şi musculos, iar mânecile suflecate dezvăluie braţe puternice, cu vene vizibile. Probabil că e exact de vârsta înrolării pentru războiul din Corfu. Oare cât mai e până va trebui să-şi părăsească familia şi să se ducă la luptă? De câtă tărie are nevoie ca să dea piept cu inamicul de moarte şi să câştige?

În timp ce îl priveşte, trupul începe să-i tremure. Se repede la birou, trage mai aproape lumânarea şi deschide caietul cu manuscrise. Sufletul începe să i se desfacă precum un nod. Şi notele încep să se reverse.

A doua zi, după lecţia particulară, mai are doar câteva minute la dispoziţie. Îşi strâng lucrurile şi apoi merg împreună spre sala cea mai mare din capătul coridorului, unde repetă orchestra.

De o oră încoace, pe Anna Maria o sâcâie un gând. Cu câteva clipe înainte să ajungă la repetiţia cu *figlie*, cuvintele îi izbucnesc de pe buze:

— Vreau să fiu concertmaistru.

O priveşte amuzat.

— Îmi aminteşti de mine, spune el. Şi nu mă surprinde. Ai talentul necesar.

Fata soarbe cu nesaţ lauda şi simte cum îi umple sufletul cu o lumină caldă.

— Dar în *figlie di coro* nu au existat niciodată concertmaiştri sub şaisprezece ani.

Adică peste doi ani. Va fi banală, obişnuită. Asta nu se poate întâmpla. Asta nu se va întâmpla.

— Durează prea mult, protestează ea.

— De acord. Dar ce putem face? Fiecare violonistă din *figlie* vrea postul şi noi avem deja o premieră frumoasă. Şi-apoi, e o poziţie cu foarte multă răspundere. Eşti sigură că vrei atât de mult de muncă?

El a pornit iar pe coridor şi fata e nevoită să alunece ca pe gheaţă ca să îl ajungă din urmă.

— Da, sunt sigură. Aţi spus şi dumneavoastră, i-am uluit la audiţie. Mi-am câştigat cinstit locul în orchestră. Dacă am putut intra mai devreme în *figlie*, de ce nu şi asta? Vreau să fiu prima.

O priveşte în ochi.

— Concentrează-te deocamdată asupra repetiţiilor şi compoziţiei. Dacă vei continua să evoluezi…, ei, atunci mai vedem.

E vineri şi apucă clanţa cu o mână tremurătoare. Strânge în pumn o bucată de hârtie. Participarea la concursul de compoziţie. Nu poate aştepta până la termenul-limită. Nu când are deja muzica. Această piesă, care e absurd de plină de viaţă, că ameninţă să sară de pe pagină şi să scoată un răget leonin.

— O depunere timpurie? spune profesorul impresionat când ea i-o întinde.

— O ciornă, minte ea, fiindcă nu îşi poate imagina ceva mai bun. Am vrut să vă aflu impresia iniţială.

El întinde manuscrisul în faţă, pe catedră, şi se apleacă deasupra, sprijinindu-se în palmele răşchirate de-o parte şi de alta a hârtiei.

Zilele sunt tot mai calde şi canicula încinge potecile din afara Pietà, iar şemineurile din sălile de muzică sunt curăţate şi golite.

Ochii lui gonesc de la stânga la dreapta cu viteză uimitoare, înghiţind pe nerăsuflate tumbele gamelor, nuanţele de auriu, maro şi verde. Ea citeşte peste umărul lui şi e nevoită să închidă ochii, ca să nu rişte să plonjeze cu totul într-o altă lume. Îi creşte inima de mândrie. E lucrarea ei; sunt notele ei. Şi le arată cuiva pentru prima dată în viaţă. Nu cuiva oarecare. Chiar lui.

După câteva minute, el ridică ochii şi îşi pune palmele împreunate peste pergament. Parcă se roagă.

— Ce părere aveţi? îl întreabă Anna Maria.

Aerul încremeneşte. Ce se întâmplă? De ce nu spune nimic?

— Anna Maria, oftează el, acesta e un concurs pentru ocazia de a lucra cu mine, la compoziţiile mele.

Nu caut originalitate, nici fler personal. Dacă vrei să câştigi, trebuie să găseşti vocea mea şi să o imiţi.

Îngrijorarea i se cuibăreşte în adâncul pântecelui.

— Nu înţeleg…

— Asta nu sună deloc ca şi cum ar fi a mea, spune el zâmbind şi dându-i înapoi hârtia.

Fata se încruntă. A crezut că originalitatea e un lucru bun. Doar cu originalitate se creează toată muzica, nu?

— Înţeleg ce faci aici. Povestea scrisă de tine pe margini despre băiatul care îşi lasă slujba de *bolleghieri* e captivantă, iar oboiul îi dă un aer grandios – un simbol grozav al războiului. Dar trebuie să-mi înveţi limbajul. Trebuie să găseşti o cale către interiorul meu, de a intra în pielea mea.

Se ridică şi vine mai aproape. Îi simte degetul sub bărbie şi cum îi ridică ochii spre ai săi. Gestul o face să se înfioare.

— Ştiu că poţi mai mult.

Inima îi bubuie în piept, ţopăind de la o bătaie la alta. Acum el pune palma pe obrazul fetei. O simte rece pe faţă.

— În această seară vei sta aici, îmi vei studia opera, stilul, intensitatea. Îmbunătăţeşte ce mi-ai arătat. Nu e prea târziu, Anna Maria; concursul se încheie miercuri.

Dă din cap. E tot ce poate face.

El pleacă, iar ea trage adânc aer în piept. Simte o amestecătură de emoţii, care dau pe afară în coşul pieptului. Ruşine că nu a înţeles cerinţa, dar şi nedumerire. Se încordează toată la senzaţia atingerii lui, care încă mai trimite unde de şoc prin trupul ei.

Soarele bate în cameră, strălucind copleşitor. Se întoarce spre birou. Ia pana şi trage lungi linii diagonale peste paginile de compoziţie pe care i le-a arătat. Stomacul începe să îi ghiorăie de foame, dar îl ignoră. Soarele apune peste lagună, iar ea scoate foile cu ideile lui din spatele caietului, le întinde în faţă şi începe să citească.

Următoarele trei nopţi sunt un chin. Nu doarme şi abia dacă mănâncă. Aseară a auzit-o pe Paulina cântând la oboi în clasa de alături. A stat o clipă lângă perete, cu urechea lipită de cărămizi, lăsându-se învăluită de sunet. Îşi dorea mai mult ca orice să alerge pe coridor, să se aşeze lângă ea şi să se uite cum cântă. Dar secretul nu poate fi împărtăşit, iar această şansă e prea importantă. Aşa că şi-a târât picioarele înapoi la birou, la muzica lui, forţându-se să continue.

În această noapte, a treia, începe să îşi dea seama de ceva. Muzica lui pare diferită de fiecare dată când o interpretează. În piesa pe care o studiază acum, începe să vadă că construieşte relaţii între instrumente folosind chei apropiate – grupuri de note care formează fundaţia armonică a piesei. Asta ajută la scoaterea în evidenţă a poveştii, a personajului.

Când a cântat piesa la început, părea să fie doar un personaj. O fetiţă dansând într-o piaţă. Dar ieri, când a studiat mai atent partea violoncelului, şi-a dat seama că sunt, de fapt, două personaje. În colţ o aşteaptă un băiat cu flori în mână. Vioara şi violoncelul încep să poarte o conversaţie. Iar acum o întreagă distribuţie explodează din piesă. Sunt mai mulţi copii, adulţi şi nu e o piaţă, ci un bal, un dans grandios la care participă toţi.

Acum trage iar spre ea lucrarea profesorului. Este aşa de… diferită. Muzica are anxietate în ea. Este frenetică, ba chiar are ceva nebunesc în unele locuri. Profesorul duce notele într-o călătorie neaşteptată, creând angoasă, în loc de armonie, surpriză, în loc de calm. Nu a crezut niciodată că o compoziţie poate fi aşa de liberă, aşa de expresivă. Parcă autorul e din alt secol.

Lasă muzica să îi scalde creierul şi culorile o ridică de la pământ, o scot pe fereastră, o transportă, plutind în mare viteză, peste acoperişuri, până ajunge la finalul părţii şi nu mai e nimic.

Fiindcă acestea sunt frânturi, fragmente. Mai mult o colecţie de idei decât o compoziţie completă. Trebuie să fie finalizate. Se imaginează în pantofii lui cu catarame de aur şi haina de catifea. Se uită în jos şi vede corpul lui, în loc de al ei.

„*Maestro*, îşi spune. Hai să o terminăm!”

14

Miercuri după-amiază. *Figlie* au exersat repetând secţiuni din compoziţiile lui, în timp ce profesorul a stat aplecat peste catedră, analizându-le lucrările. Din cauza caniculei, ferestrele de la sala de muzică sunt întredeschise. Transpiraţia luceşte pe gâtul Annei Maria şi i se adună între coapse.

Piesa pe care i-a înmânat-o în această dimineaţă e prima din teancul de hârtii pe care se uită el. Vede tiparul notelor, urmăreşte culorile care se ridică de pe pagină. Dar expresia lui nu dezvăluie nimic.

— Ridicaţi-vă toate în picioare.

Scârţâit de scaune, fojgăială de instrumente puse în cutii.

— Următoarele fete să facă un pas înainte. Anastasia della Pietà, spune el.

Fata, aflată la câteva locuri mai încolo de Sanza, se mişcă. Pune vioara pe scaun, lovind-o puţin din greşeală, şi face un pas în faţă.

— Bianca della Pietà.

Bianca e în cealaltă parte, strângând oboiul în mâini. Arată aproape ca o creatură mitică, cu părul blond-alb şi trăsăturile frapante. Se întoarce să îşi pună instrumentul pe scaun, apoi păşeşte înainte sigură de sine; mâna îi zboară la gât şi începe să se frece cât aşteaptă.

Profesorul mai face uneori asta – le împarte în grupuri. Dar poate însemna mai multe lucruri. Nu ştii niciodată dacă îţi strigă numele fiindcă ai învins sau ai eşuat.

— Anna Maria della Pietà.

Parcă o menghină îi încleştează măruntaiele.

Refuză să se uite la fete, care o sfredelesc cu privirea. Păşeşte înainte încet, ca pe laguna îngheţată, cu apa lingând gheaţa de sub tălpile ei.

El închide cu un pocnet cartea pe care o citea, expulzând în sus particule de praf ce dansează în aer.

Doar trei nume. Atunci, oare să fie… Asta nu poate să însemne decât…

— Voi trei veţi lucra cu mine la compoziţia pentru viitorul concert. Felicitări!

Triumful goneşte ca un drog prin venele Annei Maria. Se uită în jos, îşi imaginează pantofii lui cu catarame în picioarele ei şi străluceşte de fericire.

Pentru piesa pe care îl ajută fetele să o compună a ales ca inspiraţie o povestire din Cartea Iuditei[15]. Iudita reprezintă Veneţia, iar Holofern, generalul armatei turceşti. Odată terminată, piesa va fi un oratoriu, care e ca o operă, dar creat pentru a fi interpretat într-un concert, nu pe o scenă de teatru.

În povestire, generalul Holofern e trimis în Israel de regele asirian ca să asedieze un orăşel. Armata lui e pe cale să îl cucerească, când o tânără văduvă pe nume Iudita se duce să îi ceară îndurare. Holofern se îndrăgosteşte de Iudita, iar ea îi tolerează o vreme pasiunea. Dar, când, după un banchet, Holofern bea prea mult şi adoarme, Iudita profită de ocazie. Îl decapitează şi se întoarce victorioasă la poporul ei.

Annei Maria îi place în special sfârşitul.

În ultimele trei săptămâni, ea, Anastasia şi Bianca au venit în sala de muzică în fiecare seară, după ore. Compunerea muzicii mai adaugă două ore zilei de lucru, pe lângă cele patru ore de exerciţii muzicale. Anna Maria nici măcar nu se gândeşte la mâncare ori la somn. Mintea ei e într-o lume a bătăliilor, forţată să depăşească toate limitele pe care le-a ştiut vreodată.

Noaptea, luna pluteşte pe cer, aruncând peste lagună o dâră unduitoare de lumină argintie. Clopotele campanilei scot un ultim dangăt la miezul nopţii şi apoi cad într-un somn tăcut până dimineaţă.

Anna Maria revizuieşte secţiunea pentru flaut pe care tocmai au scris-o. E incredibil. Cu alegerea acestui instrument şi aceste note, au reuşit să evoce o adiere blândă. Tihna dinainte cu câteva clipe ca Holofern să fie ucis.

Pentru piesă au decis să folosească toate uneltele din arsenalul *figlie:* să compună pentru o armată de instrumente. În seara respectivă, unele fete vor cânta la mai mult de un instrument, fiindcă multe stăpânesc două sau trei. Anna Maria tremură numai când se gândeşte la asta, fiindcă sigur va impresiona publicul.

Aşezat la masă în faţa ei, profesorul analizează lucrarea Biancăi. Aerul înserării e înăbuşitor de fierbinte. Pentru a treia oară în mai puţin de un minut, îl vede că trage de gulerul îmbibat de sudoare.

Aşezată vizavi de Anna Maria, Bianca cască de îi trosnesc fălcile, apoi stomacul îi ghiorăie aşa de tare, că o apucă râsul.

— Asta e o porcărie, spune profesorul, ridicând deodată capul.

Biancăi îi piere zâmbetul.

— Mai ales partea asta.

Bate cu vârful degetului în măsurile de la începutul partiturii.

— Mult prea multe repetări, nu e suficient de captivantă. Nici pe departe.

Faţa lui pare încinsă, roşie. Anna Maria se întreabă dacă nu ar trebui să se ducă până la bucătărie, ca să îi aducă ceva de băut, dar ştie prea bine că nu e momentul să vorbească acum.

— Vă rog să mă scuzaţi, cred că sunt obosită, spune Bianca.

Colţul gurii lui e smucit de o grimasă de iritare. Bianca vorbeşte de parcă o ocazie ca asta se iveşte în fiecare zi. De parcă şansa de a compune cu el e ceva normal.

— Anna Maria.

Profesorul se întoarce acum spre ea.

— Bianca spune că e prea obosită să cânte. Ce zici? Tu eşti prea obosită?

— Nu, spune ea repede.

— Anastasia?

— Nu, signore, nu sunt obosită, spune Anastasia.

Bianca pare cuprinsă de panică şi începe să se joace cu părul.

— Nu am vrut să spun că sunt prea obosită, signore. Doar că mi-e cam foame, atâta tot.

Dar obrajii lui se înroşesc şi mai tare.

— Împărţi solourile mult prea egal. E evident că încerci să obţii un echilibru, un fel de egalitate. Nu mă interesează nici una, nici alta. Vreau să şochez; vreau să impresionez. Iar asta…? spune bătând şi mai tare în hârtie. Ţi-a trecut vreo clipă prin cap să schimbi textura? Te-ai gândit măcar o dată să introduci mai multe instrumente?

— Poate dacă mi-aţi da voie să dau o fugă la bucătărie şi să aduc câteva chifle…, spune Bianca.

— Nu plecăm din cameră până nu terminăm!

Bate cu palma în catedră. O foaie cade fluturând pe podea. Anna Maria tresare. Nu se apleacă să o ridice. Nu o place pe Bianca – oricare altă fată reprezintă concurenţa şi probabil că râde de ea pe la spate. Şi nu îi place atitudinea ei faţă de această sarcină atât de importantă. Dar în acest moment profesorul e un uragan ce se învârte, adunând energie. Nu ştie ce ar putea distruge în calea lui. Nu vrea decât să se termine. Vrea să se întoarcă în urmă cu câteva minute, când liniştea deplină era întreruptă doar de dangătul clopotelor.

— Desigur. Vă rog să mă iertaţi, signore! Spune Bianca, plecând capul.

O şuviţă din părul blond-alb îi cade peste faţă, ca o cortină care coboară.

Dar el traversează încăperea cu paşi mari, deschide cu o smucitură sertarul catedrei şi scoate o riglă lungă şi subţire. Anna Maria simte cum inima i se ridică în gât.

Cel mai rău e şocul de pe chipul Biancăi când rigla o loveşte peste degete. Ochii i se fac tot mai mari, cu fiecare pocnitură. Anna Maria e nevoită să se uite în altă parte. Încearcă să se facă cât mai mică, invizibilă.

„Nu mie”, îşi spune ea, tresărind în ritm.

Poc. Poc. Poc. Poc. Poc.

— Vă rog, gata! ţipă Bianca.

— Atunci pleacă, urlă el. Nu ai calităţile necesare.

Fata fuge, doborând scaunul în graba de a pleca.

Anna Maria rămâne cu capul plecat şi privirea înceţoşată aţintită asupra partiturii. E nevoită să lase pana din mână. Nu vrea ca el să vadă că tremură.

Profesorul se îndreaptă de spate, respirând greu câteva clipe. Atmosfera din încăpere e încordată ca un arc gata să cedeze. Se apropie de ea şi se opreşte cu palma pe manuscris.

Fata ridică încet privirea.

— Nu se poate să lucrăm cu un bolovan legat de gât. De acord? le întreabă cu voce încordată.

— Bineînţeles, spune pe loc Anastasia, dar privirea lui rămâne fixată asupra Annei Maria.

Anna Maria încuviinţează din cap. Se îmblânzeşte la vederea gestului – umerii i se relaxează şi roşeaţa feţei se mai atenuează.

— Exact. E mult prea important ce facem aici.

Probabil că eşti epuizată. Uite.

Se apleacă, scoate din geantă un măr scofâlcit şi i-l întinde.

— Ia-l. Îmi pare rău că ai pierdut cina. Continuăm mâine.

Degetele Annei Maria ating uşor mâinile lui când îi dă fructul. Adaugă:

— Vorbesc serios, insist. Du-te la culcare.

Anna Maria aruncă o privire iute spre Anastasia, care stă tăcută la masă, cu mâinile goale.

— Poţi pleca şi tu, spune el.

Dar nu bagă mâna în geantă şi nu mai oferă daruri.

Cele două fete se ridică fără o vorbă. Ajunse pe coridor, nu se uită una la alta, nu schimbă nicio vorbă. Se grăbesc amândouă, tăcute, să se culce. Annei Maria îi bate inima aşa de tare, că îi zgâlţâie tot trupul. Dar după aceea, întinsă peste pături, cu sudoarea băltind în jurul şalelor, strânge mărul la piept şi simte cum îi străbate trupul un val de lumină.

În următoarea după-amiază, când Anna Maria intră la repetiţia *figlie*, o vede pe Elisabetta Marcini. E pe coridor, îmbrăcată într-o rochie de satin de culoarea prunei, şuşotind cu sora Clara. Anna Maria prinde doar frânturi, doar cât să înţeleagă că e vorba de concertul de la palat. Deşi au trecut ani de când Elisabetta a ignorat-o după primul ei concert, Anna Maria tot se uită urât la ea. Se uită repede după una dintre fetele bogate care se ţin de obicei după ea, dar azi nu e niciuna.

Odată în sală, Anna Maria îşi ocupă locul şi, când ajunge toată lumea, se apleacă în faţă şi întinde gâtul. Unul dintre locuri e gol.

— Unde e Bianca? o întreabă pe Prudenza, care azi stă lângă ea.

— Dată afară, răspunde ea ridicând din sprâncene.

Gestul îi încreţeşte cicatricea de pe faţă.

— Plângea mai devreme pe umărul Anastasiei din cauza asta. A refuzat să se ducă la masa de dimineaţă.

Anna Maria se holbează uluită. Ca să fie mai clară, Prudenza adaugă:

— Din *figlie*.

— Nu mai e în *figlie*? şopteşte încordată Anna Maria. Credeam că, odată ajunsă în *figlie*, suntem aici pe viaţă, dacă vrei.

Prudenza pufneşte.

— Nu. Depinde de directorul muzical. Signore Gasparini dădea afară fete tot timpul. Ţineau mereu audiţii noi.

Anna Maria are senzaţia că a fost aruncată în cap în canal. Camera pare să se micşoreze în jur şi să se deformeze până ajunge să fie neagră, nesfârşită. Pentru câteva clipe, aude un sunet pe care nu l-a mai auzit de când avea opt ani. Un pleosc, pleosc, pleosc.

A crezut că apartenenţa la *figlie* avea să o protejeze. Că dacă ajungea până aici…, că cele cu talent erau cruţate de o viaţă fără însemnătate, de posibilitatea măritişului. Dar acum atenţia ei se întoarce spre trecut. Nici Cecilia nu s-a mai întors.

„Dată afară.” Cuvintele îi bubuie în creier. Iar apoi un gând îi dă un fior rece pe spinare.

Cum anume a ajuns să fie disponibil locul pe care l-a ocupat ea?

Se lasă moale pe spătar, amuţită. Tremurând.

— Anna Maria? spune Prudenza.

Dar acum profesorul e aici, despachetându-şi instrumentul şi foindu-şi partiturile pe stativ.

— Nu am nimic, spune cu o voce la fel de îngheţată ca sângele din vene în acest moment.

Se uită la profesor. Trebuie să facă mai mult, trebuie să facă tot ce îi stă în puteri ca să îşi protejeze locul, îşi plantează picioarele în pământ, îşi scoate instrumentul din cutie şi îşi găseşte concentrarea, hotărârea. Bianca şi-a pecetluit soarta cu lucrarea slabă şi cuvintele nepăsătoare. O membră în minus în *figlie* înseamnă o muziciană mai puţin în calea ei.

— Am veşti, spune el. Generalul Schulenburg a trimis vorbă că luna trecută republica noastră a format o alianţă cu Austria. Împreună îi înfrângem pe turci.

Ne aşteptăm de la o zi la alta ca Ciprul să cadă. Până în seara concertului, vom fi victorioşi.

E un început frumos de vară, iar cerul străluceşte liliachiu prin vitraliile înalte. Exact ca la primul *carnevale* – creat în secolul al doisprezecelea pentru a serba victoria republicii asupra oraşului de la nord-est, Aquileia, inamicul de la acea vreme – e o noapte a triumfului şi deghizărilor.

Parcă toată Veneţia s-a revărsat, ca un lichid dintr-un pocal de aur, în sala de bal a Palatului Marcini. Aerul vibrează de energie. Rochii de mătase şi mantii de catifea mătură podeaua de marmură vârstată. Pahare elegante de Murano sunt ciocnite delicat. Aroma de parfumuri moscate şi *frittelle* pudrate cu zahăr adie prin încăpere, iar invitaţii au peruci cu bucle mărunte, ornate cu dantele, pene şi mărgele.

Dar cine sunt aceşti oameni? Nimeni nu poate şti. Fiecare chip e ascuns, iar măştile sunt aşa de extravagante, că ochii Annei Maria parcă nici nu le pot cuprinde în toată splendoarea. Deasupra ochilor uneia se răsucesc crenguţe şi flori aurii, alta e împodobită cu pene mov şi albastre. Unele măşti sunt lucioase, cu ciocuri lungi şi negre, altele zornăie din clopoţeii care atârnă de streşinile proeminente de deasupra ochilor.

Anna Maria a văzut *carnevale* de la ferestrele Pietà, dar nu a luat niciodată parte la el. E extravagant, majestuos. E tot ce a visat să fie primul spectacol cu *figlie*.

Orchestra e aşezată în balconul lat care înconjoară complet sala de bal. Profesorul e în capătul nordic al încăperii, urcat în picioare pe o cutie de lemn, ca să îl vadă toate peste balustrada bogat decorată. E îmbrăcat într-o redingotă aurie, cu părul prins la spate cu o panglică de aceeaşi culoare şi ochii acoperiţi de o mască neagră, elegantă. Îşi reciteşte partitura.

Anna Maria e cu viorile şi violoncelele; vocalistele sunt vizavi, în cealaltă parte a încăperii,

iar instrumentele de suflat sunt în capătul de sud al balconului.

Soarbe din priviri pereţii acoperiţi cu mătăsuri, uşile înnobilate cu arabescuri aurii şi scene pictate, încăperea e o cutie de bijuterii. O bogăţie dincolo de orice şi-ar fi putut imagina vreodată. Şi, cu toate astea, e aici, cu elitele. Nu mai e o fată băgată printr-un zid, fără nume, ci Anna Maria della Pietà, din *figlie di coro*, interpretând muzică la compunerea căreia a contribuit şi ea.

„Aici e locul tău”, îşi spune. „Acesta e destinul tău.”

Dă cu ochii de candelabrul enorm din centrul încăperii, în care pâlpâie mai bine de două sute de lumânări. E împodobit cu tuburi de sticlă multicoloră şi globuri mici care atârnă şi scot clinchete când se ating, tremurând din cauza vibraţiilor rumorii mulţimii.

Acum ridică privirea şi mai sus, până la tavanul pictat. Acolo vede o fată. Bucle blonde, ochi negri. Înconjurată de nori, ţine în mână o vioară, cu o expresie pe chip pe care Anna Maria o recunoaşte pe loc: hotărâre.

Tăcerea se răspândeşte prin mulţime la intrarea generalului Schulenburg, care înaintează printre invitaţi în uniformă de gală. Poartă o mască albastru-închis, cu margini argintii. Îşi ocupă locul în centrul sălii şi publicul se răspândeşte în jurul lui. E întâmpinat de Elisabetta Marcini, care îl aşteaptă în picioare, îmbrăcată într-o rochie de seară turcoaz, cu trenă lungă.

Anna Maria îşi ocupă locul şi îşi netezeşte rochia neagră. E cea mai scundă fată din *figlie*, având în vedere că e cu doi ani mai mică decât oricare dintre celelalte. Dar creşte repede şi în ultimele luni parcă îşi redescoperă membrele. Devin tare lungi şi incomode. Nu ştie întotdeauna unde e cel mai bine să le ţină.

Face singurul lucru pe care-l ştie. Se concentrează asupra instrumentului, asupra culorii

muzicii de pe stativul din faţă. Când ia vioara în mână şi o lipeşte de corp, totul se potriveşte perfect. Nu mai e o simplă muritoare. E altceva, ceva mai mult de-atât. E împlinită.

Privirea i se înceţoşează când *figlie* încep să facă încălzirea. Arcuşurile dansează peste corzi de parcă au voinţă proprie. Începe să exerseze un pasaj, unul dintre cele mai dificile din piesă. Dar privirea i se opreşte la ceva ce îi face mâna să alunece şi vioara să ţipe.

În publicul de la parter e o fată cu părul blond-alb, o rochie de seară roşu-aprins şi o coroană de perle pe cap. Îşi ţine masca în mâna lăsată pe lângă corp şi panglicile se târăsc pe jos.

Merge încet, cu efort, adusă de spate de parcă ceva o trage înapoi. Se opreşte în centrul încăperii, lângă general. În acea clipă ridică privirea. Se uită direct la Anna Maria.

Are ochii întunecaţi, adânciţi în orbite, vineţi de jur-împrejur ca boabele de strugure. Anna Maria e nevoită să clipească de mai multe ori şi să se tragă mai în faţă ca să se asigure. E Bianca. În public, printre elite. Ce caută aici îmbrăcată aşa?

Bianca se uită spre dreapta şi tresare. Lângă ea e un bărbat. Un bărbat cu mult prea mulţi ani mai bătrân ca ea. Burtos, grizonant, barbă neagră acoperită de o mască de corb. O apucă de încheietura mâinii şi o smuceşte spre el. Îi ia masca şi i-o leagă prea strâns pe faţă.

— Bianca? se aude Anna Maria şoptind.

În urmă cu doar câteva zile compuneau împreună. Iar acum e aici, bruscată, atinsă, controlată de acest bărbat. Cum se poate?

Anna Maria e copleşită de un val de greaţă când îşi dă seama. A fost căsătorită. Deja. E răpită. Dusă.

Annei Maria începe să-i bubuie inima în piept şi strânge şi mai tare arcuşul. Se uită în dreapta, în stânga. *Figlie* încă mai fac încălzirea. Ar trebui să

cânte. Trebuie să cânte. Îşi forţează mâinile să se lase în jos ca să le ascundă tremurul.

Nu mai e timp de gânduri. Profesorul ridică braţele. Orchestra poziţionează instrumentele. Publicul se uită în sus şi parcă se aude o inspiraţie colectivă. Şi încep.

Timpul devine ceaţă. Spectatorii scot un oftat de încântare prima dată când fetele lasă din mână un instrument şi iau altul: schimbă vioara cu oboiul, violoncelul cu lăuta. Îşi consolidează apărarea, aruncând în luptă trompete, clarinete, flaute şi contrabaşi. O armată de instrumente mărşăluieşte spre victorie în ritmul timpanului.

Cele patru voci – soprană, alto, tenor şi bas – sunt în întregime de fete, deşi e ceva rar, deşi în mod normal femeile nu cântă niciodată aceste părţi. O fată pe nume Appolina preia rolul lui Holofern, redând tonurile joase ale duşmanului, cu toate că nu are decât şaisprezece ani.

Publicul se dă mai aproape, sorbind cu nesaţ fiecare notă.

Frica şi entuziasmul se unesc. Anna Maria simte cum i se lichefiază corpul, cum se contopeşte cu vioara. După atâtea luni de muncă, fiecare milimetru al instrumentului pare să o înţeleagă, să dea viaţă ideilor ei, tonurilor şi formelor pe care vrea să le redea.

Trece arcuşul înainte şi înapoi. Deţine controlul absolut, stăpânind şi emiţând emoţiile acestor piese cu precizie şi îndemânare.

Uite ce trebuie să simţiţi, ce vreau să ştiţi, le spun spectatorilor ea şi vioara. Refuz să dispar pe tăcute în abis.

Publicul se mişcă, se leagănă. Parcă *figlie* au aruncat o vrajă asupra tuturor. Cinci sute dintre cei mai bogaţi şi puternici cetăţeni ai Veneţiei sunt în puterea lor. Încremenesc, în transă, mai bine de o oră, cât ele cântă. Până ce ultimul arcuş alunecă peste corzi.

Toată mulţimea aplaudă în picioare, extaziată. Senzaţia e mai ameţitoare chiar şi decât o doză de laudanum. În mod sigur, cu mult mai puternică. Toată această dragoste, această admiraţie. E ceva ce Anna Maria nu a mai simţit, nu a mai cunoscut vreodată. Nu trebuie să se oprească.

Profesorul face o mică plecăciune, apoi deschide larg braţele şi îşi aplaudă şi orchestra. Annei Maria îi creşte inima de mândrie.

Aplauzele devin furtunoase şi profesorul o alege acum pe Sanza să se ridice în picioare, iar ea se supune, zâmbind larg. Annei Maria îi vine foarte greu să o vadă făcând o reverenţă. Apoi o alege pe Appolina să se ridice, iar ovaţiile sunt şi mai puternice. După care face ceva neaşteptat.

Arată spre Anna Maria. Un mic zâmbet îi apare încet pe buze.

— Ridică-te, îi face el semn, ridică-te.

Fata se grăbeşte să lase instrumentul, cât pe ce să îl scape; împinge scaunul în spate cu un scârţâit strident. Şi e în picioare, privind mulţimea, admiratorii, zâmbindu-le, făcând plecăciuni, lăsând gloria să îi scalde tot trupul şi să i se reverse pe gât, umplându-i toată fiinţa.

La final se apleacă peste balustrada balconului şi îi vede părul roşu tăind o potecă şerpuită prin mulţime.

— Mulţumesc, spune el. Onoarea a fost a mea. Sunteţi deosebit de amabil.

Iar puţin mai încolo o fată cu rochie roşie e scoasă în grabă din încăpere, cu coroana de perle strâmbă pe cap. Anna Maria se uită în altă parte, ca să nu mai vadă cum degetele bărbatului se înfig adânc în carnea braţului Biancăi.

O *gazzetta* flutură în briză, ameninţând să scape din strânsoarea băiatului care aleargă cu ea în mână. Goneşte prin labirintul de cafenele şi dantelării, pe lângă biserici şi măcelării, până

ajunge gâfâind la porţi, agăţându-se de gratiile de fier ca să-şi recapete suflul.

Sora Madalena întinde mâna. Băiatul îi trânteşte *gazzetta* în palmă, primeşte, în schimb, moneda de argint şi simte cum poarta îl pocneşte peste fund când se întoarce să o ia la fugă. Către următoarea afacere, următoarea şansă de a câştiga suficient ca să-i cumpere mamei nişte pâine, nişte medicamente.

Profesorul tocmai le analizează interpretarea de aseară, când intră sora Madalena.

— A venit recenzia, spune ea dezaprobator, după care iese cu paşi grei.

Atmosfera devine tot mai tensionată cât îl privesc citind. Pe chip i se aşterne un mic zâmbet. Inima Annei Maria bate mai iute. El îi dă *gazzetta* Sanzei, căreia îi ia aşa de mult să citească, încât Anna Maria trebuie să îşi muşte obrajii ca să-şi păstreze cumpătul, iar apoi Sanza dă ziarul următoarei fete. Anna Maria lungeşte gâtul şi citeşte peste umărul Prudenzei, fiindcă nu mai are răbdare să aştepte.

E scrisă de o persoană pe nume Jean-Jacques Rousseau, un scriitor din Geneva care spune că şi-a descoperit dragostea pentru muzica veneţiană când a locuit aici. Îşi concentrează privirea asupra următoarelor cuvinte.

„Figlie di coro nu au egal nici în Italia, nici în restul lumii.”

Inima îi galopează în piept şi sare peste rânduri.

„… muzică atât de voluptuoasă, atât de mişcătoare, că m-a cuprins deznădejdea. Am simţit un fior senzual cum n-am mai trăit niciodată până atunci…”

Oare e real? Oare chiar vorbeşte despre ea, despre orchestră, muzica ei? Şi apoi ultimul rând.

„Muzica a fost compusă şi dirijată de cineva care, cu siguranţă, îşi va ocupa locul printre cei mai mari *maestro* ai Italiei. Doamnelor şi domnilor, vi-l prezint pe…”

Anna Maria se dezumflă puţin. Este amintit doar numele profesorului. Ce n-ar fi dat să şi-l vadă pe al ei! Dar are timp, îşi spune. Urmează.

Gazzetta îşi continuă periplul printre fete, trecută de la una la alta cu şuşoteli încântate, icnete uluite şi explozii de bucurie.

— A fost un efort remarcabil, spune profesorul. Am fost informat că s-a primit o donaţie substanțială de la guvernatori pentru programul de muzică. Muzica noastră a avut efect. Spectacolul a avut efect.

Se uită la Anna Maria. Îl priveşte şi ea lung.

A avut efect. A avut efect!

La sfârşitul orei o strigă. Rămâne ultima şi închide uşa. Se lasă o tăcere înfundată, când zgomotul *fortissimo* de pe coridor se diminuează odată cu clicul încuietorii de la uşă.

— Ce am realizat săptămâna aceasta e de-a dreptul miraculos, spune el cu ochii cenuşii, mari şi plini de încântare, strângând-o de mâini.

Ea îl priveşte ţintă, simţind o efervescenţă în tot trupul la auzul laudei. Atingerea pielii lui netede îi accelerează bătăile inimii.

— Vreau să facem mai mult, spune el. Mult, mult mai mult. Doar noi doi. Va însemna aur pentru Pietà, mai multe concerte, mai multe ocazii de a cânta. Ar putea fi…

— Da, spune ea. Da.

El zâmbeşte. Îi strânge şi mai tare mâinile. Dar apoi chipul i se posomorăşte încruntat.

— Nu poţi spune celorlalte fete din *figlie*. Va trebui să fie secretul nostru, dacă e să continuăm.

Coboară vocea.

— Unii dintre guvernatori sunt de părere că ar trebui să vă concentraţi strict asupra interpretării, că…

— Că nu ar trebui să ni se permită să compunem, ştiu.

El dă din cap.

— Eu nu sunt de acord. Văd că ai talent, că e ceva ce ar trebui cultivat.

Nici nu are de ce să stea pe gânduri. E cea aleasă dintre toate celelalte. Îi dă şansa de a-şi dezvolta abilităţile de compozitoare. Şansa ca numele să-i fie cunoscut pentru totdeauna.

Încuviinţează grav din cap. Va păstra acest secret. Secretul lor.

Merge pe coridor îmbătată de laude, gândindu-se vag că se va duce la refectoriu, ca să ia prima masă ca lumea în… nici nu îşi mai aminteşte cât timp. Dar mai întâi trebuie să-şi ducă vioara înapoi în cameră. Să o pună deoparte, să se asigure că e în siguranţă.

Dă colţul coridorului şi se opreşte brusc. Sora Clara stă în faţa uşii cu un zâmbet care îi dezvăluie incisivii mari.

— Ia vino să vezi, ce zici? spune, împingând uşa ca răspuns la întrebarea de pe chipul Annei Maria.

Fata clipeşte uluită şi pentru o clipă se întreabă dacă nu cumva a greşit camera. Pe birou se află o oglindă şi o perie de păr bogat ornamentate, ale căror margini perlate fac ape argintii, albastre şi violet. În jurul biroului sunt împrăştiate cutii colorate legate cu panglici şi într-o vază înaltă de porţelan e un buchet de flori.

— Ce sunt toate astea? întreabă buimăcită.

— Daruri, Anna Maria. De la spectatorii de la concert.

— Dar…

Îşi caută cuvintele, încercând să priceapă.

— Dar abia dacă m-au văzut.

— Nu a fost nevoie să te vadă, spune sora Clara. Acum eşti în *figlie di coro*. Te-au auzit.

Anna Maria se duce la birou şi ia cutia cea mai apropiată. E mică şi grea, ca o piatră perfectă. Probabil că panglica cu care e legată costă mai

mult decât toate hainele ei la un loc. O mângâie uşor, simţindu-i moliciunea sub deget.

— A, spune sora Clara, întorcându-se înainte să iasă pe uşă. Şi prima ta plată a fost depusă în banca oficială a Pietà.

Închide uşa după ea.

Anna Maria cade amuţită pe pat, încă ţinând cutia în palme. Banii ei. Propriile lucruri. Pune jos cutia, ia oglinda cu sidef şi îşi priveşte reflexia. Nu observă că trăsăturile îi devin mai puternice şi mai bine conturate, ochii, mai mari şi mai negri. Vede doar fata de pe tavanul sălii de bal. Sfredelind-o cu privirea, flămândă.

„Înainte”, îşi spune. „Mai mult.”

15

Aprilie. Doi porumbei gânguresc pe pervazul de la Pietà, înfoindu-se până ce nu mai sunt păsări, ci globuri dolofane cu ciocuri. Unul se învârte şi se foieşte, cu corpul scăldat în soare, descoperind că e greu să-şi strângă aripile pe pervaz. Îşi schimbă poziţia rotindu-se iar şi iar, iţindu-se pe geam, şi de fiecare dată zăreşte înăuntru un bărbat cu o claie de păr roşu şi o adolescentă cu bucle lungi, castanii, aplecaţi peste o masă.

Au trecut astfel luni întregi. După repetiţia cu *figlie*, muncesc din greu. Uneori pot consuma trei lumânări până la fitil. Apusuri înghiţite de mantia neagră a nopţii. Când aud paşi pe coridor, trebuie să se oprească, prefăcându-se că Anna Maria cântă şi el compune. Uneori sora Clara vine să o ia, spune că e timpul să se oprească, spune că are nevoie de odihnă.

Dar nu se pot opri. Nu acum. Nu când creează ceva atât de miraculos, atât de extraordinar.

Uneori o idee sare de la el la ea fără să fie măcar nevoiţi să schimbe un cuvânt. Ea îi soarbe cu nesaţ observaţiile, el, la fel, ideile, se cufundă şi se îneacă în ele, pierzând complet noţiunea timpului. Fetei încep să i se vadă coastele din cauza meselor pe care le tot sare, dar mâncarea e pe plan secund, nu e importantă. Inventează muzică ce pare cu adevărat diferită şi nouă. Iar Anna Maria e prezentă în însăşi inima procesului. Colaboratoare. Egală. Adaugă la asta faptul că programul de spectacole e tot mai plin şi de-acum nimic nu o mai poate opri. Titlul de *maestro* îi face cu mâna la orizont.

O strigă în somn. De acolo mai e doar un pas până la a deveni oficial compozitoare. Lumea îşi va aminti întotdeauna numele ei.

Un strop de cerneală picură de pe peniţă pe pergament. Se freacă la ochi. Se opreşte o clipă asupra acestui gând.

În ultimul timp nu a mai putut lucra la propriile compoziţii. Cu repetiţiile, spectacolele şi ajutorul pe care i-l dă la compoziţiile lui, abia dacă a mai avut un moment liber. Dar el e tare încântat de ea, tare impresionat. Trebuie să treacă prin această etapă, apoi se poate întoarce la munca ei, la ideile ei, la dezvoltarea în secret a propriei voci.

Se ridică şi se întinde. Se duce la fereastră. Îşi zăreşte reflexia, glacială şi transparentă. Are cincisprezece ani şi faţa i-a devenit mai îngustă şi alungită. Are sprâncene groase şi arcuite. Îşi schimbă centrul atenţiei şi se uită acum către lumea de dincolo de fereastră.

La orizont se vede o corabie, cu pânzele albe sfâşiate şi decolorate. Un cântec pluteşte până la ea. După muzică, Anna Maria îşi dă seama că marinarii sunt dalmaţi. E veselă, vioaie. O melodie populară, pe care o recunoaşte. Probabil că se întorc la Veneţia de pe mare.

Se uită la ei câteva momente, imaginându-se pe punte, cu briza pe obraji, navigând spre orizont.

Corabia e acum în lagună şi îi vede pe bărbaţi. Bronzaţi, cu braţe musculoase, trăgând vâslele în acelaşi ritm, înconjuraţi de teancuri înalte de scânduri şi saci cu sare puşi unul peste altul. Cristalele de deasupra sunt luate de briză – praf alb împrăştiat în văzduh.

Se sprijină o clipă de pervaz, cu capul lăsat pe mâini, şi ascultă melodia adusă de vânt până la ea. Două lovituri puternice, urmate de una mai slabă. Bum, bum, pleosc. Bum, bum, pleosc.

Se întoarce la manuscris, coordonând ritmul lor cu notele ei, scriind aşa de repede că începe să i se pună un cârcel în mână. El nu a observat, fiind prea absorbit de secţiunea pe care o scrie.

— Anna mea, spune, cuprinzându-i obrazul în palmă când ea îi împinge manuscrisul peste masă

ca să i-l evalueze.

— Anna Maria, îl corectează ea.

Dar el deja citeşte şi dă din cap aprobator. Se uită pe sărite pe pagini şi ochii îi sar de la o notă la alta. Îi place. Nu, mai mult decât atât. E încântat de-a dreptul.

Maestro, strigă mulţimea. *Maestro*.

A doua zi, Annei Maria i se dă voie să plece mai devreme de la rugăciunile de dimineaţă. Zâmbeşte când se gândeşte cât de mult o favorizează profesorul, cum o scoate de la toate îndatoririle banale, care îi pot distrage atenţia. Traversează curtea de la capelă, ducându-se spre sălile de muzică, unde o aşteaptă el, când un sunet ciudat o face să se oprească.

Se uită atent la zidul gros din piatră care dă spre aleea ce merge pe lângă Pietà. Nu are nimic remarcabil; doar o mică gaură într-o firidă umbrită, doar cât să încapă prin ea un bebeluş.

Se apropie, luându-se după chiţăit şi fornăială. Poate vreo pasăre a căzut din cuib.

Apoi simte un miros care se amestecă cu umbrele din firidă. E acru. Lapte stricat. Rugină.

Strâmbă din nas şi ochii i se adaptează la penumbra spaţiului îngust, după lumina din curtea însorită. Şi atunci i se taie respiraţia.

În gaură e o fiinţă. Umană, după formă, dar aşa de mică, încât nu are cum să fie. E dezbrăcată şi – face un pas înapoi – bolnavă. Are pielea presărată cu ceva închis la culoare. Dar clipeşte, se uită mai atent şi vede că sunt pete de sânge uscat şi ceva alburiu, ca un gălbenuş de ou. Nu a văzut niciodată aşa ceva. E atât de mic, de neajutorat.

Bebeluşul se zvârcoleşte şi spatele lui se freacă de pietricelele din gaură. Şi atunci ceva se mişcă în cealaltă parte. Aude o respiraţie. Anna Maria ridică privirea şi dă cu ochii de alţi ochi, mici şi negri. Apoi foşnet grăbit de pânză în mişcare şi sunet de paşi ce se îndepărtează în fugă.

Anna Maria e încremenită şi respiră accelerat. Se apleacă şi scoate copilul. Are faţa moale şi rotundă. Ca o idee încă incomplet formată.

Îl ţine în braţele întinse de parcă prezintă un pantof pe o pernă. Merge iute, speriată, spre creşă, unde o soră i-l ia din mâini, ţâţâind dezaprobator.

Îşi spune că trebuie să se spele pe mâini. Că trebuie să se ducă la vioara ei.

Pe drum înapoi spre clădirea principală, îi vine în minte cartea de joc.

Simte cum lacrimi calde i se rostogolesc pe obraji.

Iunie. Stă singură pe un coridor îngust, într-una dintre cele mai mari biserici din Veneţia, Basilica „Santa Maria Gloriosa dei Frari", sau pe scurt „Frari". În mâna stângă ţine vioara, în dreapta, arcuşul. Fiindcă îi tremură mâna, atinge uşor cu el peretele denivelat. Fiecare lovitură marchează o bătaie a inimii ei.

În această seară, ea, Chiara, Sanza şi o violoncelistă din *figlie* pe nume Rosanna vor cânta pentru mai bine de trei sute de spectatori, pe bani. Faptul că profesorul a ales-o nu doar să compună, ci şi să cânte cu un grup aşa de mic e un semn clar al talentului ei. Dar acum, că mai sunt doar câteva clipe până să înceapă concertul, stomacul i se strânge de emoţie. Ştie că muzica e bună, că repetiţiile au mers şnur şi că piesele sunt minunate, exact cum şi-au dorit. Dar tot simte emoţiile, presiunea.

Aşa că a trebuit să se furişeze de acolo, doar o clipă. Să găsească un loc liniştit unde să-şi limpezească minţile înainte să urce pe scenă.

Trage de câteva ori aer în piept şi se concentrează la ce vor cânta în această seară. Interpretează ultimele opere compuse de ea şi profesor şi fiecare are câte un solo. Prima piesă e un concert în re minor, scris pentru trei viori şi un violoncel. Au urmat în compoziţie o formulă rapid-

lent-rapid. Scopul e să capteze spectatorii de la început, apoi să îi ademenească într-o stare de calm şi tihnă, după care să le electrizeze sufletele, spre final, cu intensitatea muzicii.

După aceea, pentru solo va cânta *Trilul diavolului.*

Notele încep să înflorească – un peisaj de rozuri şi movuri care îi unduieşte prin minte, încetinindu-i şi calmându-i respiraţia.

„Ne vor adora”, îşi spune, strângând puţin mai tare gâtul viorii. *„Categoric.”*

Repetă aceste cuvinte până ce tremurai mâinilor se linişteşte, iar inima revine la bătăi într-un ritm blând.

Se întoarce şi ridică mâna, ca să deschidă uşa, când două femei năvălesc prin ea. E împinsă în spate şi lipită de perete. Cele două râd aşa de tare, că una dintre ele trebuie să îşi scoată mănuşa ca să se şteargă la ochi. Nu au văzut-o pe Anna Maria, împinsă în semiîntuneric. Dă să le spună vreo două, dar…

— Când a devenit aşa de disperat? spune cea cu pene de păun în păr.

— Exact, răspunde cealaltă, tamponându-şi faţa.

Lacrimile au lăsat o dâră albă prin fardul de pe obraji.

— Nu are cum să câştige prea mult la Pietà, de ce e acoperit din cap până în picioare în dantelă aurită? Şi gulerul ăla ridicol! Seamănă înspăimântător de tare cu câinele meu.

Tovarăşa ei izbucneşte iar în hohote de râs stridente. Anna Maria se trage înapoi, ascultând.

— Cică aşa a fost întotdeauna. Ştiu pe cineva care a fost hirotonisit odată cu el. Un mucea smiorcăit care se ţinea mereu de coada altora.

— Penibil, spune femeia punându-şi iar mănuşa de mătase, care se întinde până aproape de umăr. Şi l-ai văzut pe guvernator? Cică nevastă-sa habar nu are de mica lui indiscreţie…

Conversaţia se aude tot mai pierit, pe măsură ce se îndepărtează pe coridor.

Anna Maria tremură. Cum îndrăznesc să vorbească aşa despre profesor? Nu e disperat. E extraordinar, e un *maestro*. Îi vine să se ducă după ele, dar uşa se deschide iar.

Sub arcadă stă acum o femeie cam cu vreo treizeci de centimetri mai înaltă decât ea. Poartă o splendidă rochie neagră de seară, acoperită cu nestemate în formă de frunză. O învăluie un miros senzual şi scump. Un braţ pe lângă corp, celălalt, îndoit, cu cotul la talie şi mâna relaxată, de parcă se pregăteşte să presare confetti pe podea. Face ochii mari când o vede pe Anna Maria şi buzele i se întind într-un zâmbet strâmb, uşor batjocoritor.

— O, copilul-minune! spune ea.

Anna Maria se uită urât la Elisabetta Marcini.

— Anna Maria, spune şoptit Elisabetta, apropiindu-se aşa de tare, că fata îi simte căldura respiraţiei pe faţă. Un înger coborât direct din ceruri, zice lumea.

Anna Maria îşi strânge mai tare vioara, până simte cum corzile îi intră în palmă.

— Nu sunt niciun înger, spune ridicând bărbia. Muncesc din greu şi iubesc muzica, atâta tot.

— E aşa simplu?

— Da, îi răspunde.

— Ei, cert e că începi să-ţi construieşti o reputaţie. Anna Maria expiră puternic pe nas. *„Şi am reuşit fără ajutorul tău, în ciuda bețelor în roate pe care mi le-ai pus la lecţii”*, îi vine să spună.

Elisabetta oftează. Se pare că s-a plictisit.

— În fine, le-ai văzut cumva trecând pe Viviana şi Francesca?

Anna Maria arată dezaprobator cu arcuşul.

— S-au dus încolo.

— Mersi.

Elisabetta se întoarce, rotindu-şi trena. Anna Maria ar trebui să o lase să plece, dar nu se poate

abţine. Strigă după ea:

— E la fel şi pentru fetele bogate?

Elisabetta încetineşte, se opreşte şi se uită la ea peste umăr. Anna Maria îşi încleştează mâna pe arcuş.

— Fetele acelea bogate pe care le finanţaţi. Muncesc şi ele din greu? Iubesc şi ele muzica mai mult ca orice?

Elisabetta o priveşte lung în ochi, părând să se hotărască dacă merită să răspundă. Dar se aude strigată. Dispare pe coridor, după celelalte femei, fără să se mai uite în urmă.

Acum uşa se deschide iar şi…

— Ce vrei? se răsteşte Anna Maria, în prag stă Chiara.

— Ăăă… Pardon? spune şovăielnic.

— A, spune Anna Maria. Nu, credeam…

— Trebuie să urcăm pe scenă din clipă în clipă.

— Aşa, da.

Anna Maria îşi aranjează rochia neagră de bumbac.

— Vin acum.

— Prea bine, spune Chiara zâmbind cu blândeţe.

Apoi adaugă:

— Mi s-a părut mie sau am văzut-o pe Elisabetta Marcini ieşind încoace?

Anna Maria răspunde cu vocea grea de dezgust:

— Îşi căuta prietenele. Şi m-a făcut *„copil-minune”*. Chiara se încruntă.

— Dar asta e bine, nu?

— A spus-o într-un fel anume.

Anna Maria ridică privirea spre Chiara, dar nu vede pe chipul ei decât nedumerire.

— Ei, lasă. Vin şi eu după tine.

— Nu, doar că…

Chiara se apropie mai tare şi coboară vocea:

— Aceşti oameni au o mulţime de aur, Anna Maria. Ei sunt cei care ne angajează să dăm concerte, care fac donaţii către Pietà, care trimit

cadourile. Sprijinul lor poate schimba totul. E important să îi facem să ne iubească. Trebuie să intrăm în joc.

Annei Maria i se umflă nările de frustrare. Îşi doreşte mai mult ca orice să îi spună Elisabettei Marcini exact ce părere are despre ea. Să alerge după ea şi să scuipe pe pantofii ei perfect mătăsoşi.

Dar ştie că Chiara are dreptate. Nu poate să-şi facă din elite duşmani, nu dacă vrea să fie *maestro*. Trebuie să le farmece. Trebuie să le facă să o iubească.

Dă scurt din cap, întrebându-se dacă e posibil ca Chiara să fie o persoană în care poate avea încredere. Chiara îi zâmbeşte şi Anna Maria simte cum se umple de energie.

Când ies în mijlocul bisericii, Anna Maria ridică privirea. Trei sute de scaune se întind până în spate, în rânduri lungi, curbate, şi fiecare dintre ele e ocupat. Mişcările publicului aduc mai mult cu ale unui roi decât cu ale unui grup de indivizi. Se unduiesc şi pendulează împreună, aşteptând cu nerăbdare să înceapă spectacolul.

Ea, Chiara, Sanza şi Rosanna îşi ocupă locurile pe scaunele aşezate în faţa stranei. Peretele din spate e acoperit cu lemn sculptat. Anna Maria e în stânga, sub o reprezentare a lui Cristos pe cruce. Are o patină verzuie, arată mai mult a cadavru decât a fiinţă umană vie, iar în jurul taliei îi atârnă o pânză subţire.

Se trânteşte o uşă şi se aud paşi grăbiţi. Elisabetta Marcini şi cele două prietene apar pe uşa laterală şi îşi ocupă locurile.

Anna Maria se uită prin mulţime, ca de obicei. Îi place să absoarbă energia. Zâmbeşte larg, încercând să se uite în ochii cât mai multora posibil. *„Fă-le jocul”*, îşi spune. Astă-seară, în lumina difuză a lumânărilor, chipurile spectatorilor arată stranii şi şui. Poate desluşi trăsăturile celor aflaţi cel mai aproape: nasul mare al bărbatului din

mijlocul rândului din faţă, zâmbetul larg al femeii dinspre capătul rândului, ai cărei dinţi se văd licărind albi, în contrast cu buclele negre. În spatele ei stă un domn cu mantie roşie, luminat de un felinar.

— Cine e acela din dreapta, de pe rândul al doilea? întreabă aplecându-se spre Chiara.

Chiara furişează o privire către el, în timp ce începe să-şi acordeze instrumentul.

— Tartini, spune.

Şi, profesionistă până în măduva oaselor, nu mai rosteşte nici un alt cuvânt.

Annei Maria i se strânge stomacul de emoţie. Tartini, compozitorul. Tartini, care a scris *Trilul diavolului*, e aici, în public, venit să o asculte pe ea cântând. Emoţiile încep iar să i se zbată în stomac, şi mai tare ca înainte. Dar nu le arată, refuză să le arate.

Îşi lipeşte instrumentul de corp şi începe să îl acordeze. Notele calde curg prin ea, eliberând gânduri mai calme, mai plăcute.

„Hai să-i oferim un moment memorabil”, spune ea în gând instrumentului.

Profesorul iese în faţă, în aplauzele publicului. E gătit în catifea aurie. Duce mâna la gulerul mare, strâmt şi trage de el să îi lărgească strânsoarea. Annei Maria nu îi pasă ce spun acele femei. Arată magnific. Ca un rege.

Ridică braţele către toate patru, care îşi ridică instrumentele. Conduse de Sanza, încep să cânte o melodie sprintenă şi sunetul reverberează în spaţiul cavernos al bisericii. Când ea şi profesorul au compus piesa, Anna Maria s-a imaginat alergând pe străzile Veneţiei, gonind după nuanţele de albastru şi verde, roşu şi portocaliu, trecând ca fulgerul printre magazine, intrând pe ferestre şi ieşind pe uşi. Inima îi bate iute, degetele îi zboară peste corzi, nu se gândeşte la nimic, doar se concentrează asupra peisajului muzicii construite

parţial de ea, asupra energiei pe care vrea s-o transmită.

Cele patru interprete mai schimbă din când în când câte o privire – o conversaţie invizibilă despre păstrarea ritmului şi formei muzicii. Cu toate că îşi doreşte mai mult decât orice să interpreteze ea partea principală, partea pe care l-a ajutat să o scrie, acum nu se gândeşte la asta. Doar se înclină în faţă, intră în torentul de culori al muzicii pe care o ţes, până ce e transportată în cu totul alt loc.

Deschide ochii când se termină piesa şi pentru o fracţiune de secundă e surprinsă. Aproape că a uitat de biserică, de public. Dar acum profesorul îi face semn, iar ea se ridică, îşi ridică iar instrumentul şi îşi cântă soloul, cântă pentru Tartini. Închide ochii şi dansează cu diavolul însuşi. Când pictează ultimele note, e transpirată şi câteva fire de păr din arcuş s-au desprins în urma efortului. Se uită în mulţime, savurează vibraţiile aplauzelor şi apoi privirea ei o întâlneşte pe a lui.

Tartini se ridică în picioare. O priveşte. Îşi ridică braţele mai sus, îndreptându-şi palmele spre ea şi continuând să aplaude.

Fetei i se taie respiraţia. Puful de pe ceafă i se zbârleşte, tremurând. Celebrul Tartini s-a ridicat în picioare pentru ea!

Se uită imediat la profesor. Profesorul se întoarce şi face o plecăciune în faţa mulţimii. Îl vede pe Tartini şi observă că laudele sunt pentru Anna Maria. Şi abia când profesorul îi confirmă asta, când se întoarce şi îi face un semn aprobator din cap, Anna Maria simte cum sufletul îi e inundat de lumină.

Trei bătăi puternice în uşă. Anna Maria închide iute caietul cu manuscrise.

— O secundă, spune trăgând de saltea şi băgând caietul sub ea.

Uşa se deschide deja când Anna Maria se răsuceşte spre ea.

— Da? spune încercând să pară nevinovată.

Studia una dintre ideile noi ale profesorului, o melodie sprintenă, complementată de violoncele şi flaute, dar care deocamdată pare prea repetitivă.

Sora Madalena se apleacă să intre în camera minusculă şi o umple aproape de tot cu trupul ei uriaş. După expresia de pe chip, ai zice că tocmai a gustat ceva acru. Poate că laptele de azi e stricat.

Se uită prin cameră şi observă vaza înflorată de pe birou, cerceii cu perle şi colierul asortat din cutia deschisă de pe podea. Cele mai recente daruri de la admiratori.

Ţâţâie dezaprobator şi spune:

— Ai un vizitator.

Îşi bagă mâinile umflate în buzunarele robei şi scoate o *gazzetta*.

— Şi eşti pomenită în asta. Sora Clara mi-a cerut să ţi-o aduc să vezi.

Anna Maria întinde mâna să ia ziarul, dar, când îl atinge cu degetele, sora Madalena îl smuceşte înapoi.

— Eu nu am fost de acord cu ea.

Aruncă iar o privire spre daruri.

— Toată această atenţie nu-i face bine unei tinere. O să ţi se urce la cap.

Anna Maria stă în continuare cu mâna întinsă, fiindcă atunci când ai de-a face cu sora Madalena e bine să ştii un truc. Dacă aştepţi fără să scoţi o vorbă, de obicei obţii ce vrei.

— Aici nu e loc de mândrie, ai înţeles? Chiar şi membrele *figlie* primesc lovituri de bici când nu sunt cuminţi.

Anna Maria încuviinţează din cap cu sinceritate. Sora Madalena mârâie, aruncă *gazzetta* pe pat şi iese din cameră cu paşi apăsaţi.

Citeşte că un număr-record de turişti au vizitat luna aceasta republica şi că există controverse în privinţa unui nou teatru care urmează să se

inaugureze în oraş. *Gazzetta* sugerează că nu va face decât să încurajeze o amplificare a comportamentului păcătos. Dedesubt e cea mai nouă recenzie, care o menţionează personal. Spune că, deşi cele patru membre *figlie* alese au oferit o interpretare excelentă, doar ea şi numai ea a ieşit în evidenţă.

„Fiţi cu ochii pe ea, căci, cu siguranţă, va deveni în scurt timp starul Veneţiei”, se încheie recenzia.

Anna Maria se rostogoleşte pe pat strângând hârtia la piept, de parcă vrea să o absoarbă cu totul în piele. Acum chiar că trebuie să o lase să candideze la postul de concertmaistru. Trebuie să o lase.

Inspiră adânc, inhalând gloria. Inspiră, expiră, inspiră… Apoi îşi aminteşte. Un vizitator. Sare în sus şi se îndreaptă în goană spre intrarea de la Pietà.

Soarele din stradă aruncă un fascicul de lumină de-a curmezişul podelei de piatră a holului de la intrare. Când vede cine stă în el, înlemneşte pe loc.

Poartă o mantie lungă, roşie, are nasul coroiat şi cearcăne adânci sub ochi. Ţine o mână pe un baston negru, lucios, cu care bate uşurel în podea când spune:

— Anna Maria. Îmi face plăcere să te cunosc!

Giuseppe Tartini îi întinde mâna.

— Dumneavoastră sunteţi vizitatorul meu? îl întreabă, apropiindu-se încet de el şi apucându-i mâna de parcă e un hulub – delicată, fragilă.

El chicoteşte, dând din cap, iar râsul îi e mult mai blând decât înfăţişarea.

— Am venit să te felicit. Am fost fermecat de interpretarea de aseară. Am simţit că trebuie să te vizitez, ca să îţi spun asta personal.

Lumea e mai luminoasă, mai fierbinte decât în urmă cu câteva secunde.

„Zâmbeşte, Anna Maria, zâmbeşte mai larg.”

— Vă admir…, ăăă, muzica, se bâlbâie ea, blestemându-se în gând că nu e mai calmă. O cânt

de ceva vreme.

El dă din cap, de parcă e o discuţie normală. De parcă faptul că ea stă de vorbă cu Tartini, acel Tartini, e cel mai firesc lucru din lume.

— Ai un dar, copila mea. O contopire totală cu muzica. E o bucurie să fii martor la aşa ceva.

Fata soarbe cu nesaţ cuvintele delicioase. Apoi îşi dă seama că încă îi strânge mâna şi se înroşeşte. Îi dă drumul prea repede, ceea ce îl face să râdă.

— Nu te reţin prea mult. Dar am vrut să-ţi dau un mic cadou, un gest în semn de respect pentru interpretarea de aseară.

Peste antebraţul lui e drapat ceva negru, din catifea. El îl ridică şi ea îl ia. Materialul se revarsă în cascadă din mâinile ei şi se leagănă. E o mantie cu guler înalt, festonat cu fir de aur. În mijlocul încheietorii de la gât stă o singură piatră preţioasă. Cu toate că nu a avut niciodată unul, după culorile pe care le aruncă faţetele lui e sigură că e un diamant.

Nu se poate să accepte ceva aşa de costisitor din partea cuiva necunoscut. Deşi, în adâncul inimii, îl cunoaşte bine. Îi cunoaşte muzica. Îi cunoaşte limba. Îi cunoaşte profunzimile minţii.

El probabil că o vede că şovăie, fiindcă îi închide palmele peste nestemată şi spune:

— Draga mea, mi-ai cântat piesa mai bine decât diavolul însuşi. Ia asta, te rog. Sper să îţi aducă noroc la viitoarele spectacole.

Se îndreaptă înapoi spre cameră, cu mantia moale şi grea legănându-se în spatele ei. Atinge gulerul, pipăie broderia complicată. Găseşte diamantul de la gât, iar apoi atinge zidul, ca să simtă piatra rece. Să se ancoreze în realitate. Să îşi reamintească faptul că e adevărat, că poartă un dar primit de la unul dintre cei mai faimoşi violonişti din lume, fiindcă a fost impresionat de ea. Fiindcă e Anna Maria della Pietà.

Începe să urce încet scara în spirală, bucurându-se de fiecare răsucire, de fiecare detaliu al zidurilor şi balustradei.

Şi atunci aude ţipătul.

Trage iute aer şi o ia la fugă în direcţia lui. Ajunge la etajul trei cu respiraţia întretăiată. Cine e rănit? Ce se întâmplă? Dă colţul pe coridor exact în clipa în care uşa de la una dintre sălile de muzică se izbeşte de perete.

Prin ea zboară o vioară. Se izbeşte de perete şi aşchiile explodează pe toată podeaua. Anna Maria tresare când gâtul instrumentului se rupe ca al unuia dintre iepurii bucătăresei. Un val de partituri iese fluturând în urma instrumentului. Podeaua e acum o scenă a crimei, plină de note şi corzi, iar ea nici nu poate să se uite la aşa ceva. Dar se trage puţin mai aproape, trage cu ochiul în încăpere şi…

Prudenza e în genunchi; cicatricea de pe obrazul ei luceşte, udă de lacrimi, iar ea strânge în mâini mâna profesorului.

— Vă rog! Fac orice, orice. Am nevoie doar de puţin ajutor. Îmi trebuie…

— Linişte! Ai puţină demnitate, spune el, scuturându-şi mâna dintr-ale ei. Progresul tău e în cel mai bun caz mediocru. Vrei să le tragi şi pe celelalte în jos? Asta vrei?

Prudenza răspunde bălmăjit – Anna Maria nu înţelege ce spune. Într-o clipă, profesorul se îndreaptă rapid spre uşă, exact spre locul unde stă ea. Sângele îi vâjâie în urechi. E nevoită să facă un salt în încăperea alăturată şi să se ghemuiască lângă uşă.

A prins-o. Sigur a prins-o.

Dar aude păcănitul pantofilor lui îndepărtându-se şi pe Prudenza urmându-l pe coridor şi prăbuşindu-se pe podeaua de piatră. Anna Maria se trage iar mai în faţă, ca să vadă ce se întâmplă. Nici nu îşi dă seama că îşi ţine respiraţia.

— Vă rog, signore! Ştiţi ce păţesc fetele care ies din *figlie!* ţipă Prudenza.

Se ridică în picioare şi îl urmăreşte după colţ. Dar Anna Maria nu mai vede ce se întâmplă. Fuge. Cât mai departe de această dramă. Nu are de gând să fie în preajma ei, nu are de gând să-i permită să o infecteze.

Când ajunge în cameră trânteşte uşa după ea. Se aruncă pe pat, făcând să se zgâlţâie vaza de pe birou, şi trage deoparte cuverturile.

Trage cutia viorii şi o ţine strâns la piept. Îşi spune că e în continuare favorita lui.

Septembrie. Când se termină repetiţia, vocea lui se înalţă peste zgomotul făcut de restul *figlie* cât îşi pun instrumentele în cutii, trag scaunele şi discută despre ce vor primi la cină.

— Sanza, Chiara, Anna Maria, voi rămâneţi.

Cele trei violoniste din cvartetul „Frari" din iunie.

Se uită întrebător unele la altele. Poate trebuie să se pregătească pentru un nou concert. Se îndreaptă în şir spre el.

Uşa se închide, cufundând încăperea în tăcere. Profesorul se uită pe geam, cu mâinile împreunate la spate şi trupul rigid.

— Rolul de concertmaistru al *figlie di coro* e una dintre cele mai râvnite poziţii din întregul oraş, începe el.

Anna Maria se uită iute la Sanza.

— După dirijor, e cel mai important rol din orchestră. Vine cu foarte mare răspundere. Persoana respectivă trebuie să interpreteze cu măiestrie solo-uri complexe, să conducă acordarea instrumentelor întregii orchestre şi să coordoneze tonalitatea şi interpretarea muzicii pentru toată secţiunea de viori. Sanza se îndreaptă puţin de spate, mândră.

— Nu are sens să vă spun, continuă el, că e vital ca postul să fie ocupat de cea mai bună muziciană. Astăzi vom vedea care e aceea.

— Signore? spune repede Sanza, albindu-se la faţă.

El nu se întoarce spre ea.

— Audiţiile ad-hoc sunt ceva firesc pentru muzicienii profesionişti. Va câştiga persoana care merită poziţia de concertmaistru.

— Ia staţi puţin.

Sanza face un pas înainte, apoi încă unul. În sfârşit se uită la ea.

— Dacă încă meriţi postul, atunci nu ar trebui să fie o problemă, spune. Nu cred că vrei rolul, dacă nu eşti cea mai bună candidată, nu?

Sanza pleacă ochii, încercând să-şi stăpânească lacrimile.

El se uită la ele.

— Luaţi-vă instrumentele.

Inima Annei Maria bubuie să îi spargă pieptul, încă de când el a rostit cuvântul *„concertmaistru”*. Acum e acum. Asta e şansa ei. Postul de concertmaistru va fi al ei.

Sanza se ţine după el, cu paşi iuţi.

— Anna Maria are doar cincisprezece ani, nu ar trebui să aibă voie să concureze.

Anna Maria se uită urât la ea şi strânge arcuşul în mână ca pe un pumnal.

— După cum ştii, Anna Maria e una dintre cele mai bune violoniste din întreaga orchestră. Vârsta e irelevantă. Va concura.

Anna Maria înaintează hotărâtă.

— Sunt gata, spune ducând lemnul curbat la gât, proptindu-se bine pe picioarele îndepărtate şi ridicând arcuşul.

Profesorul ia loc la catedră, cu genunchii lipiţi.

— O piesă lentă, ceva care să arate nivelul tău de înţelegere a muzicalităţii şi stilului, şi una care să îţi demonstreze tehnica, viteza şi virtuozitatea. Dă-I drumul.

Presiunea îi străpunge inima. Se hotărăşte să cânte din nou *Trilul diavolului*. E piesa pe care ştie să o cânte cel mai bine aşa, pe nepusă masă. Îşi

închipuie diavolul, culorile, intensitatea intrinsecă şi începe. După vreo două minute, profesorul ridică mâna. Dar ea nu vede, e în lumea ei, cu culorile spulberate în milioane de fragmente de jur-împrejur.

— Anna, spune el cu blândeţe. Opreşte-te.

Cuvintele o aduc brusc înapoi în încăpere. „Anna Maria”, gândeşte ea, dar în ultima clipă se opreşte şi nu îl corectează.

— Şi acum a doua piesă.

Oare să îndrăznească? Are ceva la care lucra înainte ca programul lor să devină foarte încărcat, o piesă originală, a ei. E lentă, ademenitoare la început, dar spre sfârşit prinde viteză, plină de viaţă şi energie ca mintea ei. Fără să mai stea pe gânduri, se hotărăşte şi începe să o cânte.

Peste ea se rostogolesc nuanţe deschise şi închise, intense şi pale, sclipind în lumina soarelui.

Când termină, pe chipul lui nu se citeşte nimic. Fata se duce înapoi la locul ei în rând.

Urmează Chiara. Începe cu un segment din concertul de luna trecută, pe care îl cântă cu obişnuita eleganţă şi graţie. Anna Maria e transportată de notele ce alunecă prin încăpere, rapide, apoi serene. E cât se poate de clar că e la fel de bună ca ea. La gândul acesta i se strânge stomacul.

Chiara trece acum la a doua piesă, un concert de Corelli. Dar la jumătatea piesei partitura îi alunecă de pe stativ şi, cu toate că se apleacă să o ridice, el deja a oprit-o.

Annei Maria i se umple inima de bucurie.

Mai rămâne Sanza, ai cărei obraji sunt complet goliţi de sânge. Face un pas înainte, fără chef, şi începe să cânte. Dar, în doar câteva secunde, el ridică mâna şi cere următoarea piesă. Începe o piesă de Lotti, dar în scurt timp plânge şi lacrimile îi picură pe instrument, iar mâna lui e iar ridicată.

— Vă rog, signore, spune ea. Vă rog.

— Destul, spune profesorul.

Se ridică în picioare şi le priveşte pe toate trei.

— Anna Maria, rolul e al tău.

Sanza iese în fugă din cameră şi hohotele de plâns răsună pe coridor. Chiara îşi strânge lucrurile, spune *„Mulţumesc, signore”* şi pleacă fără o vorbă, fără să se uite la Anna Maria.

Şi Anna Maria rămâne, tot cu picioarele îndepărtate ca pentru cântat, strângând în mâna dreaptă instrumentul şi arcuşul, şi simte cum emoţiile îi inundă fiecare fibră a fiinţei.

Putere. Putere vâscoasă, delicioasă.

Se întoarce spre ea. Vine aşa de aproape, că îi simte căldura corpului.

— Eşti cea mai bună violonistă pe care o avem, Anna Maria. La naiba cu regulile, era şi timpul să te lăsăm să străluceşti.

„O, şi cum am să mai strălucesc”, îşi spune ea. *„Stai să vezi cât de tare am să strălucesc.”*

Îşi strânge lucrurile şi se îndreaptă spre uşă, când îl aude:

— Apropo, piesa pe care ai cântat-o la final a fost o minune. Cine e compozitorul?

— Era în teancul de donaţii, nesemnată, minte ea.

Nu e momentul să dezvăluie adevărul. Nu încă.

— Ar trebui să o studiem ca sursă de inspiraţie, să vedem ce am putea scoate din ea pentru un viitor concert.

„Da”, îşi spune ea. *„Ar trebui.”*

16

Când intră la repetiţii a doua zi simte fiecare pereche de ochi aţintită asupra ei. Deşi vara abia se termină, aerul din încăpere e glacial. Anna Maria are senzaţia stranie că pereţii se strâng în jurul ei, că podeaua se ridică spre tavan.

Se încordează, se concentrează şi refuză să se lase controlată de această impresie. Se duce la capătul din stânga al primului rând, unde e aşezată Sanza, cu braţele încrucişate, spumegând de furie.

— Eşti pe locul meu, spune Anna Maria sfredelind-o cu privirea.

Sanza mârâie şi se ridică. Apoi întârzie exagerat de mult să îşi mute partiturile, stativul şi să îşi aranjeze instrumentul. Până la urmă, ia loc pe noua poziţie. O retrogradare de un loc.

Anna Maria îşi ocupă tronul, uitându-se drept în faţă. Scaunul e la fel ca celelalte – patru simple picioare de lemn şi un loc pentru şezut acoperit cu piele, crăpată în câteva locuri. Dar nu şi în ochii ei. Pentru ea, scaunul e ca şi suflat cu aur, împodobit cu catifea, diamante şi mărgele.

E concertmaistru! E concertmaistru!

Beatitudinea feerică nu o părăseşte pe tot parcursul orei. Profesorul îi împarte primele ei solouri oficiale şi trec prin câteva piese din colecţia pe care o alcătuiesc. Când porneşte spre cameră, după repetiţie, beatitudinea încă mai licăreşte în jurul ei.

În sfârşit, pentru prima dată în luni întregi, are puţin timp şi pentru ea. Va închide uşa şi va lucra la propriile compoziţii. De câtva timp are o idee despre primăvară. Nu reuşeşte să o vadă prea clar, dar simte că e ceva acolo, în cel mai viu anotimp al anului.

Şi atunci simte o bătaie pe umăr.

Anna Maria se ariceşte când vede că e Chiara. Ţine într-o mână o cutie de vioară şi sub celălalt braţ un caiet de manuscrise. Dar zâmbeşte.

— Felicitări, Anna Maria!

Anna Maria se încruntă. Se uită peste umărul ei, ca să vadă dacă nu sunt acolo alte fete care aşteaptă poanta chicotind în fundal.

— Şi nu o băga în seamă pe Sanza, continua Chiara. O să-i treacă. Când eşti în *figlie*, nu concurenţa e, de fapt, importantă, ci ocazia de a învăţa unele de la altele. E ca o armonie – nu poate fi creată de o singură persoană.

Anna Maria nu renunţă la încruntare. Nu încă.

— Concertul de la Frari a fost ceva deosebit, spune Chiara. Tartini s-a ridicat în picioare! Şi audiţia ta… Ei bine, bravo! Am multe de învăţat de la tine.

Pune mâna pe braţul ei. Gestul e foarte liniştitor.

— Nu sunt duşmanul tău, Anna Maria, crede-mă!

Anna Maria o priveşte lung încă câteva clipe. Pe chipul Chiarei se citeşte sinceritatea. Anna Maria simte o schimbare, o greutate ridicată de pe inimă. Nu se poate abţine să nu o creadă.

— Îţi mulţumesc pentru aceste cuvinte, spune ea ţeapănă.

Chiara dă din cap.

— Atunci, ne vedem mâine la repetiţie, da?

— Pe mâine.

După ce pleacă, Anna Maria îşi azvârle capul pe spate şi ridică braţele spre cer, într-un gest mut de enormă uşurare. Aleargă ţopăind înapoi în cameră. Albastrul, galbenul şi auriul unei piese încep să se reverse din ea, răsucindu-se în jur, când…

— Anna Maria! Aici erai.

Cu părul roşu aranjat în cârlionţi perfecţi, profesorul îşi croieşte încet drum spre ea, printre fetele care se grăbesc spre refectoriu. Ajuns în faţa ei, o apucă de braţ şi o trage într-o parte. Atingerea lui e răcoroasă, electrică.

Se uită peste umărul ei către Chiara, care tocmai dispare din raza vizuală. Face o pauză, cântărind cuvintele pe care vrea să le spună.

— Ce e? îl îmboldeşte ea cu blândeţe.

— Ăăă…, în locul tău, m-aş feri să devin prea apropiat de celelalte fete din *figlie*.

Anna Maria îşi mută, nedumerită, greutatea de pe un picior pe altul.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Lumea crede că măreţia ţi se întâmplă, pur şi simplu. Nu e aşa. Trebuie să munceşti ca s-o obţii. Trebuie să munceşti ca un câine.

Dă din cap cu rapiditate, fără să clipească.

— Tu crezi că am timp de prieteni, când am o slujbă aşa de competitivă ca asta?

Ideea îl face să râdă.

— Ce facem noi, ce reuşim sunt lucruri prea importante ca să fie irosite. Nu poţi avea încredere în alţii. Nu când eşti aşa de talentată.

Anna Maria zâmbeşte. E frumos din partea lui că încearcă s-o protejeze, iar lauda e dulce, ca de obicei, însă atenţia îi e distrasă de culorile care încă se învolburează în jur.

— În fine, spune profesorul, zâmbind puţin stânjenit. Nu despre asta voiam să vorbesc cu tine. Am aflat că vom ţine un alt concert, peste două luni. Un grup mic – vom cânta doar noi doi. Asta îţi va da puţin timp să te obişnuieşti cu noul rol în orchestră, iar după aceea, acest eveniment va fi momentul în care vom face anunţul că tu eşti noul concertmaistru.

— Asta e minunat, spune ea, bucuroasă.

Dar culorile se izbesc unele în altele, se încolăcesc şi încep de-acum să se îndepărteze cu iuţeală. Trebuie să fugă, trebuie să le prindă. Dacă e suficient de rapidă, mai are o şansă să…

— Vii? o întreabă.

E deja mult înainte pe coridor şi se uită în spate, aşteptând-o.

— Sigur, da, îi răspunde.

Îl urmează, privind peste umăr la culorile care dispar după colţ.

A doua zi, după repetiţie, o parte dintre fete şuşotesc şi râd adunate într-un colţ.

Anna Maria se aude strigată şi, când ridică privirea, o vede pe Chiara în grup, zâmbind şi făcându-i semn să vină şi ea.

Pentru o clipă îi plutesc în minte un zâmbet strâmb, doi ochi căprui, adânci şi amintirea unor ţipete ca de pasăre pe acoperiş.

Dispoziţia i se schimbă şi în colţul gurii îi apare o umbră de zâmbet. Face un pas spre ea, ca să li se alăture. Dar apoi se opreşte. Se uită la Chiara şi la fetele din jur.

„Nu”, îşi spune închizând cutia viorii şi pornind spre ieşire, salutând-o politicos din cap pe Chiara. „Nu când sunt aşa de talentată.”

Săptămâna următoare e mare zarvă în holul de la intrare. Mai multe surori sunt adunate la uşă, ca să primească ceva de la un bărbat cu un căruţ.

— Aduceţi o masă, strigă sora Clara, ţinând strâns un mâner, în timp ce sora Madalena îl ţine pe celălalt. Daţi-vă la o parte, spune unora dintre fetele mai mici, care se înghesuie lângă ea.

Anna Maria nu vede ce e, zăreşte doar frânturi din ceva viu colorat. Ceea ce o face să se oprească, fiindcă aude o notă. Îşi schimbă direcţia, se apropie.

Obiectul e aşezat pe o masă cu faţa la uşă, expus privirilor tuturor. Fetele sunt în delir de încântare.

— Ce sunt astea? Cine le-a trimis?

Sora Madalena le alungă cu o fluturare din mână.

— Mişcaţi-vă, daţi-vă mai în spate. O să le daţi pe toate jos.

— Au fost trimise de marele duce al Toscanei, răspunde sora Clara. Faimoasele flori ale Florenţei.

Scoase din pământ şi aduse aici, după cinci zile de călătorie cu calul şi corabia.

Gian Gastone de' Medici. Anna Maria auzise că venise în vizită, că se întâlnise săptămâna trecută cu unele dintre fetele mai mici. Se zvonea că e un om bun, că a abolit impozitele sărmanilor de pe teritoriile lui, ba chiar că a pus capăt execuţiilor publice.

— A costat enorm să fie aduse aici, spune sora Clara, umflându-se în pene ca un păun.

Annei Maria îi ia câteva clipe să găsească un spaţiu liber prin mulţime.

Nu a mai văzut niciodată asemenea flori. Candelabre răsturnate, cu cinci petale pe fiecare tulpină, fiecare desenată şi stropită cu culori, arătând ca un ochi. Miros a natură şi pământ, iar sub asta se simte o aromă dulce ca de mirodenii. Dar culoarea e cea care o face să se apropie şi mai tare şi să întindă mâna. Un violet albăstrui aşa de viu, că parcă sunt modelate din sticlă topită. Şi din ele iese un sunet, o singură notă moale, onctuoasă ca smântână. Se întinde să pipăie petala cu vârful degetelor, să o simtă cu toată fiinţa, când aude zgomote în spate.

În jurul Elisabettei Marcini s-a format un spaţiu liber. Se holbează la flori, încremenită. Se uită la ele de parcă a văzut o fantomă.

— Ce caută astea aici? zice cu voce tremurată.

— Un dar, signora. Marele duce de Toscana a trimis…

— Să nu le văd aici, spune Elisabetta, înainte ca sora Clara să îşi termine vorba.

— Dar, signora, abia au venit. Tocmai din…

Elisabetta se uită la sora Clara de parcă îi vine să o calce în picioare.

— Mă înfrunţi? Nu plătesc destul pentru acest program, pentru acest loc?

Sora Clara pleacă ochii şi face tăcută o reverenţă.

— Mă întorc într-o oră, spune Elisabetta, răsucindu-se pe călcâie şi ieşind pe poartă. Să dispară până atunci!

Anna Maria îşi înfige unghiile în palme. Cum poate să fie aşa de crudă femeia asta? Nu e de ajuns că le taie din ore, că foloseşte programul de muzică pentru propriile protejate răzgâiate? Acum le mai ia şi darurile? Tare şi-ar mai dori Anna Maria să se ducă după ea. Să îi spună: „Nu, nu le vom arunca. N-ai decât să pleci şi să nu te mai întorci niciodată."

Dar Anna Maria nu are voie să iasă singură din clădire. Aşa că o ia la fugă pe scările în spirală şi o priveşte pe Elisabetta de la fereastra din capătul coridorului, spumegând de furie.

Elisabetta merge cu paşi mari pe promenadă, măturând pavajul cu tivul rochiei de mătase, lăsând în urmă un siaj de pietoni buimăciţi. Dar acum s-a oprit şi se întoarce să se uite înapoi.

Anna Maria e nevoită să îşi lipească faţa de sticlă ca să fie sigură că vede bine.

Elisabetta e aplecată cu mâna în şold şi se zgâlţâie din tot trupul. Pe faţă îi şiroiesc lacrimi.

Anna Maria face un pas înapoi. O mai priveşte câteva clipe, până simte cum i se răspândeşte în inimă un sentiment întunecat. Se întoarce spre coridorul mic şi rece şi furia i se evaporă.

Noiembrie. Fulgi de zăpadă cad alene din cerul lăptos, roind la intrarea în Cafffè Florian, o cafenea din Piazza San Marco. Deschisă recent, deserveşte mai-marii oraşului, care servesc acolo băuturi fierbinţi şi aperitive delicate pe tăvi de argint. Dar în această seară e închisă pentru un eveniment privat cu vin şi tort, pentru a serba ziua unui bărbat pe nume Giacomo Casanova.

Cu toate că e la doar cinci minute de mers de Pietà, e cu totul altă lume.

Anna Maria îşi acordează instrumentul într-o încăpere alăturată şi ascultă conversaţiile

politicoase ale invitaţilor ce sosesc în sala principală, cu banchetele de catifea, mesele de marmură şi portretele cu rame de aur ale celor mai celebri bărbaţi ai Veneţiei.

Ea poartă pelerina neagră de catifea, care o ajută să devină altcineva, exact ca o mască de carnaval. Materialul, diamantul o fac să arate de parcă locul ei e aici, alături de crema înaltei societăţi a oraşului. Dar ochii îi tot fug la bufet, la tartele perfect rotunde, ornate cu cireşe şi la prăjiturile cu foi şi glazură lucioasă. Bunătăţi după care îi lasă gura apă la propriu. Bunătăţi pe care nu doar că nu le-a gustat niciodată, dar nici măcar nu le-a văzut vreodată.

Afară, oamenii trec grăbiţi, stârnind cu mantiile lungi pudra albă, vălurită de pe jos, strângându-şi bine pe lângă corp hainele groase. Înăuntru, oaspeţii ciocnesc şi sorb băuturi din pahare fine de Murano.

— Eşti gata?

Profesorul bagă capul pe uşă. Îşi vede reflecţia într-o oglindă mare de pe coridor şi se opreşte să scuture ceva de pe haina de satin, să îşi aranjeze buclele roşii şi abia apoi o conduce în sala cu invitaţi.

Vor cânta Concerto pentru două viori în la minor, o piesă la care lucrează de vreo lună şi ceva. E împărţită în trei părţi. Prima secţiune, *allegro*, demonstrează toată verva şi energia pentru care muzica lor e tot mai faimoasă. Anna Maria o vede ca pe un echilibru între frumuseţe şi virtuozitate. A doua, *larghetto*, e mai lentă, dându-le libertatea de a-şi ţese propriile variaţiuni, după care finalul vine cu o cascadă de note care accelerează iar ritmul şi – speră ei – lasă publicul disperat să audă mai mult.

Îi e tot mai uşor să compună astfel de piese cu el, acum că îi înţelege aşa de bine stilul. Asta e cea mai recentă lucrare dintr-un şir întreg de noutăţi pe care le-au creat împreună. A devenit mai uşor şi să

le interpreteze. Nu mai e nevoie să exerseze ore în şir în fiecare zi doar ca să stăpânească tehnica. Vede o dată partitura şi sună bine imediat, de cum trage arcuşul peste corzi. Dedică, să zicem, două săptămâni ca să stăpânească o compoziţie înainte să fie gata să o cânte în public, ca în această seară.

Anna Maria se înclină politicos către spectatori. S-au adunat vreo cincisprezece femei şi bărbaţi, înveşmântaţi în danteluri şi mătăsuri, împodobiţi cu pene şi mărgele.

Nu prea dă doi bani pe sărbătorit, care deja a băut prea mult şi îşi trece mâna în sus pe coapsa femeii de lângă el. Aceea îi dă peste mână.

— Dar e ziua mea, se smiorcăie el ca un copil, făcându-i să râdă pe unii dintre prieteni.

Se spune că Casanova e un aventurier şi scriitor care a explorat aproape toată Europa. Pare realizarea cuiva cu eleganţă şi maniere. Acest bărbat însă nu are nici una, nici alta. Nu zâmbeşte, rânjeşte.

Începutul e teatral – amândoi taie respiraţia celor de faţă cu melodia îndrăzneaţă. Anna Maria zâmbeşte, privindu-şi în ochi profesorul când explodează culorile şi încep să urzească o poveste cu ajutorul muzicii. Sunetul ca aurul topit al instrumentului pare să ţâşnească din toţi porii ei.

Aceasta – primul concert al ei de când a devenit concertmaistru – e tot ce a visat. Oaspeţii sunt fermecaţi de tornada de energie, de tema tot mai intensă, ce îi face pe toţi să aştepte cu respiraţia tăiată nota următoare.

Adoră felul în care se completează unul pe altul când cântă împreună. Anna Maria e maleabilă. Trupul ei se mişcă odată cu muzica, legănându-se după nuanţele şi tonurile muzicii. Pe de altă parte, profesorul e mai energic. Chiar furios: ţine picioarele strâns lipite şi toată fiinţa îi e complet rigidă cât instrumentul cântă. Această combinaţie e foarte de efect. Fierbinte şi rece. Pământ şi aer. Zi

şi noapte. Poli opuşi, da, dar unul nu poate exista fără celălalt.

Când termină, Casanova sare în picioare şi buclele albe i se rostogolesc pe umeri.

— Bravo! Bravo! spune, luându-l cu braţul de gât pe profesor, căruia i se înmoaie genunchii.

Casanova îl domină cu prezenţa, ca un taur pe un viţeluş.

— Dar permite-mi un sfat, prietene. Data viitoare, încearcă şi tu să pari mai puţin… constipat. Zici că ai nevoie de prune uscate ca să te mai destupi.

Publicul izbucneşte în hohote de râs, iar chipul profesorului devine roşu-vişiniu.

Inima Annei Maria începe să bubuie în piept. Face un pas înainte. Cum îndrăzneşte să vorbească aşa cu un *maestro?*

Dar Casanova îl bate pe spate cam tare pe profesor, făcându-l să izbucnească într-un acces de tuse.

— E doar o glumă! Glumesc, fireşte.

Râsetele continuă. Anna Maria se apropie de profesor încet, precaută. Respiră greu, dar nu pare nici furios, nici încordat. Doar se chinuie să respire. Se mai uită o clipă la el, apoi pune mâna pe spatele lui.

— N-am… nimic.

Se clatină printre respiraţii şuierate.

— Strânge tu lucrurile.

Casanova e tot mai gălăgios şi mai dezagreabil, alimentat de energia prietenilor lui.

— Fata, pe de altă parte, ea chiar că e ceva deosebit. De departe, mult mai bună ca tine, spune chicotind.

Anna Maria simte că îi piere tot sângele din obraji. Profesorul e extraordinar, un geniu. De ce ar spune Casanova aşa ceva? De ce i-ar asmuţi unul împotriva celuilalt?

Nu aude răspunsul îngăimat de el, fiindcă a plecat capul şi a ieşit în grabă din încăpere. Dar

probabil că profesorul a încercat să ia în glumă remarca, fiindcă ajunge până la ea vocea tunătoare a lui Casanova, care spune:

— Aşa te vreau. Na!

Aude clinchetul unei pungi cu monede.

— Vă mulţumesc pentru participare.

Anna Maria pune viorile în cutii. Se va preface că nu a auzit discuţia. Nu e nevoie să vorbească despre asta. Nici acum, nici niciodată.

Dar, când ajunge la ieşire, profesorul a plecat. E nevoită să aştepte singură în camera alăturată, ţinând în braţe ambele instrumente, până ce vine sora Clara să o ia, timp în care îngrijorarea îi îngheaţă sângele în vene.

A doua zi, profesorul nu vine nici la repetiţie, nici la lecţia particulară. *Figlie* primesc de ştire că trebuie să îl aştepte să se întoarcă şi între timp sunt puse la muncă. Anna Maria protestează, dar tot e pusă să aprovizioneze cu lemne toate şemineurile.

Face focul în toate, fără o vorbă, cu dinţii încleştaţi şi mintea plină de gânduri care se învârtejesc ca laptele în ciubăr.

Trebuie să îl vadă. Trebuie să facă ceva. Dacă l-a înfuriat, dacă nu poate repara lucrurile, va fi dată afară. Frica îi pune un nod în gât şi îi apasă stomacul, grea precum coşul pe care îl ridică icnind.

Se ridică cu durere în şale şi se duce pe scări. Reuşeşte să urce încă un etaj coşul de răchită plin cu lemne, gata să îl azvârle peste balustradă şi să înceapă să urle de frustrare.

Simte că s-a întors. Energia lui, tensionată şi sclipitoare, se răspândeşte pe coridoare, o prinde ca un năvod şi o face să se oprească. Când se întoarce de la capelă, îl şi vede traversând holul aglomerat de la intrarea în şcoală.

Îl strigă, apoi încă o dată, mai tare. Va vorbi cu el, va repara totul, îl va asigura că nu reprezintă o

amenințare pentru el. Dar profesorul nu se întoarce. Fuge după el în sus pe scara în spirală, disperată, aruncând o umbră neagră pe zidul rece de piatră.

Pe coridor, în fața sălilor de muzică, așteaptă o fată care nu e de la Pietà. Mănuși de dantelă, bonetă. Fără îndoială, un alt proiect al Elisabettei Marcini.

El o vede acum, stând în prag.

— Închide ușa, Anna Maria, îi spune, iar în urechile ei năvălește urletul apei. Acum am o lecție cu plată.

Seara, când pleacă acasă, profesorul își pune caietul cu manuscrise în dulap. Anna Maria se strecoară în clasă și se uită la ce lucrează fără ea. Nu vede prea mari progrese, de cele mai multe ori găsește doar câteva măsuri noi, care se bat cap în cap.

O ocazie.

Așa că în fiecare seară scoate o foaie curată și, cu foarte multă grijă, face o copie. Dar în copie sunt note noi – note care curg și se contopesc ca norii ce gonesc pe cer. Zâmbește și bagă versiunile reparate în caietul lui.

Va rezolva această distanță apărută între ei cu delicatețe și devotament.

Ia vechiul pergament, ideile lui simple, frânte, și îl aruncă în foc. Așa trece iarna.

Martie. El e tot rece, distant, retras în timpul orelor. Abia dacă se uită la ea, nu îi oferă aproape deloc sfaturi ori încurajări. Peste iarnă au fost mai puține concerte, cererea de lucrări noi, mai mică. Profesorul se bazează mai mult pe reutilizarea vechilor compoziții. Annei Maria îi e dor de colaborări, îi lipsesc enorm improvizațiile pe care le făceau împreună noaptea târziu.

Așteaptă cu arcușul așezat pe picioare și bătăie de nerăbdare.

Îşi spune că nu trebuie decât să ţină capul plecat. Să muncească mult şi să creadă. Se va întoarce la ea când va fi pregătit. A avut întotdeauna un loc în lumea lui.

Primăvara se desfăşoară prin încăpere ca o panglică; o briză blândă şi caldă.

Azi e ultima repetiţie până săptămâna viitoare, fiindcă mâine, toată ziua, se ţin audiţiile pentru *figlie*. Şi, cu toate că e membră de-acum de doi ani, cu toate că e concertmaistru, simte că i se strânge stomacul. Se uită la cele şapte scaune goale din sala de muzică. Trei violoniste, o violoncelistă, două oboiste şi o flautistă. Date afară. Destinate acum unei vieţi de soţie ori dantelăreasă, guvernantă sau spălătoreasă.

„Şi cum rămâne cu ce vor ele?” se întreabă Anna Maria când el intră în clasă şi începe ora fără să se uite la ea.

Când ajunge în sala de muzică vede că afară s-a format o coadă.

Anna Maria se apropie, pelerina de catifea legănându-i-se uşor pe lângă picioare.

— Ce se întâmplă? o întreabă pe Chiara, care stă în faţă cu caietul de manuscrise deschis pe braţe, studiind o piesă.

— Le anunţă pe fetele care au fost acceptate după audiţie, îi răspunde aceea.

Annei Maria i se strânge stomacul de emoţie. Duce mâna la guler şi atinge diamantul de la gât. Îşi reaminteşte cum l-a primit. Îşi spune că e la locul ei.

— Credeam că se afişează afară o listă cu noile membre, spune Anna Maria, arătând spre sala de muzică.

Chiara clatină din cap.

— Aşa era înainte. Asta e metoda lui.

Se uită cum mai multe fete ies grăbite din sala de muzică. Unele arată gata să vomite, unele

plâng. Anna Maria e nevoită să se uite în altă parte. O urmează pe Chiara în sală.

Şapte noi membre se află în încăpere. Dar Anna Maria nu vede decât una. Privirea i se duce pe loc la tânăra din mijlocul camerei, cea cu bucle blond-închis şi un ochi de un albastru pătrunzător. Cu oboiul în mână, Paulina îi zâmbeşte larg, cu sprâncenele ridicate în semn de încântare şocată.

— Nici nu ştiam că participi la audiţie, spune Anna Maria cu voce ascuţită de entuziasm, la ieşirea de la oră.

— Nu eram sigură că ar trebui, dar el m-a încurajat.

Obrajii Paulinei se îmbujorează de mândrie.

Anna Maria simte înţepătura geloziei, dar o alungă. Ea a fost cea mai tânără membră din istoria orchestrei şi nimeni nu îi poate lua asta. Iar programul a separat-o de Paulina prea multă vreme, tocmai când se apropiau iar. Acum pot în sfârşit să fie iar împreună.

— Mă tot gândesc la Agata, că ar fi putut şi ea să participe la audiţii, spune Paulina.

Dar Anna Maria se opreşte, cu tot trupul în flăcări. Nu poate îndura să audă acel nume. Nu se poate gândi la asta. La ea.

— Cu siguranţă, ar fi intrat în *figlie*…

— Ai făcut cunoştinţă cu Chiara? spune repede Anna Maria, făcându-i semn să se apropie. Chiara, ea e Paulina, una dintre noile oboiste, spune.

Chiara se apropie, zâmbindu-i cu căldură.

— Bună! Felicitări!

Îi strânge mâna.

— Mă duc la cină cu o parte dintre fete, vrei să vii cu noi?

Paulina dă din cap zâmbind şi se întoarce spre Anna Maria.

— Vii?

Dar Anna Maria se uită în spate. Profesorul a scos capul pe uşa sălii de muzică şi îi face semn să

se apropie.

— Luaţi-o înainte, spune Anna Maria, cu inima strânsă.

Când ajunge în faţa lui, se opreşte. E prima dată după multe luni când se uită ca lumea la ea.

— Intră şi închide uşa, îi spune.

Se duce la şemineul gol şi îşi pune braţul pe raftul de deasupra, iar ea îl urmează şi rămân faţă în faţă. Spre surprinderea ei, îi pune mâna pe obraz.

— Ai fost bună azi, zice el.

Ea se uită lung în ochii de un cenuşiu palid şi absoarbe lauda cu fiecare fibră a fiinţei. I-au lipsit aceste momente. I-a fost tare dor de el.

„Mai vreau”, gândeşte.

— Se apropie sezonul estival. Vom avea nevoie de compoziţii noi.

Îşi fereşte o clipă privirea, apoi se uită iar la ea.

— Lucrez la câteva idei, multe piste promiţătoare.

Mă întrebam dacă ai vrea să mă ajuţi cu ele.

Ceva licăreşte în inima ei, la gândul copiilor pe care i le-a tot lăsat. Îi plac, i-au fost de ajutor.

Acum e momentul să spună cuvintele potrivite, să îi arate că apreciază atenţia pe care i-o arată, că îi respectă măreţia mai mult decât orice pe lume. Zâmbind, pune mâna peste a lui.

— Da. Mi-ar face plăcere.

— Nu poţi să spui nimănui, înţelegi, trebuie să fie…

— *Maestro*, spune ea cu capul plecat, e secretul nostru.

Aprilie. În această noapte, ca de fiecare dată, se prăbuşeşte în adâncurile viselor cu vioara sub braţ. Apa i se încolăceşte pe trup, trecând de la albastru-verzui la un stacojiu-închis sinistru. Când culorile încep să se schimbe, e străbătută de un fulger de durere. Porneşte de la capetele extreme ale degetelor de la mâini şi picioare şi se adună în

miezul fiinţei, până ce pulsează surd în adâncurile abdomenului. Duce mâinile acolo şi se uită în jos să vadă rana. Şi atunci observă vioara de sub braţ, din ale cărei găuri în formă de „f” se prelinge un fir subţire de lichid roşu. Duce repede mâna la deschizătură. Ca să o acopere. Să oprească sângerarea. Azvârle din picioare şi erupe la suprafaţă, în noapte, doar prin forţa voinţei.

Am să te salvez! Am să te salvez!

Gâfâie disperată după aer, strângându-şi instrumentul la piept. Cearşafurile de sub ea sunt ude şi lipicioase. Lumina lunii pătrunde pe fereastră, luminând păturile. Se ridică în capul oaselor şi le dă deoparte, dezvăluind petele pe care celelalte fete le văd o dată pe lună deja de ani buni.

Nu vioara sângerează, ci ea.

Scoate un geamăt exasperat, dar la şaisprezece ani transformarea în femeie nu mai poate fi negată. Silueta ei a căpătat curbe, membrele i-au devenit mai suple şi puternice. Are părul mai des şi mai neted, în comparaţie cu claia de cârlionţi pe care se chinuia să o stăpânească în copilărie.

O bătaie uşoară în uşă. Tresare şi se face mică în pat. Nu trebuie să fie descoperită, nu aşa.

Uşa se deschide scârţâind, iar prin crăpătură apare un chip îngust. Singurul chip din lume pe care Anna Maria şi-ar dori să-l vadă într-un astfel de moment.

Paulina îi şopteşte numele în întuneric, apoi spune:

— Mi s-a părut că am auzit ceva de la mine din cameră. Părea un animal călcat în picioare.

O pauză, apoi:

— S-a întâmplat, spune Anna Maria cu voce joasă.

— Aha, spune Paulina.

Dispare iar câteva clipe înspăimântătoare, încât Anna Maria se întreabă dacă se va mai întoarce. Dar revine şi ţine ceva în braţe. Îi întinde o legătură de cârpe de bumbac, împăturite cu grijă.

— Uite. Pune-o între picioare.

Paulina dă la o parte cearşaful însângerat, apoi se aşază pe pat, lângă ea. Ridică mâna. Anna Maria se fereşte.

— Şşş, o dojeneşte, începe să îi mângâie părul.

În tăcerea blândă, Anna Maria simte cum nodul din stomac se desface, eliberând-o. Afară, luna se ridică mai sus pe cer, scăldând Veneţia într-o strălucire de argint.

Apoi şopteşte în întuneric:

— Asta înseamnă că pot fi scoasă din *figlie* ca să fiu dată de nevastă?

— O fată aşa de talentată ca tine? Mă îndoiesc foarte tare.

O ia de umeri şi o împinge jos, până ce Anna Maria e întinsă pe saltea.

— Taci acum, dormi.

Și, în ciuda fricii, în ciuda încordării, pleoapele i se închid.

TREI

17

La vreo zece kilometri de Veneţia, cuibărită între ţărmurile mâloase ale părţii continentale şi zidul gros al peninsulei, se află insula Burano. E un loc simplu, liniştit, nevizitat. Obloane pătate de umezeală scârţâie legănate de briză, iar la margine cresc un lan de porumb şi buruieni.

Aici, în apa stătută, nămoloasă a unui canal îngust, un trup mic pluteşte încet, tăcut, spre adâncuri. Fetiţa are doar câteva săptămâni şi e înfăşată strâns într-un şal deschis la culoare, care începe să se desfacă în adâncul apei. Uşor, cu blândeţe, ca o respiraţie.

Fără nicio scenă, fără nicio zarvă; niciun om nu se întoarce să o salveze. Pur şi simplu se cufundă în întunericul vâscos, în mâlul gros, locul odihnei eterne.

Trupşorul ajunge pe fund. Nicio tulburare în adânc.

În aer dansează o adiere de primăvară, împingând o bucăţică de pergament care pluteşte pe suprafaţa apei. Mesajul mâzgălit pe ea e acum doar o pată de cerneală mânjită, luminată de soarele orbitor. Nu va şti nimeni niciodată ce scrie acolo. Nu îşi va aminti nimeni niciodată. Aici nu există nicio gaură în zid.

Biletul saltă şi se răsuceşte în vânt, până ce e prins într-o spumă de mizerie şi pământ, azvârlit pe pământul prăfos de la marginea canalului şi călcat de gheata unei tinere ce se grăbeşte pe malul apei către nord. În aerul din jur, petale de flori ca o

ninsoare viscolită se agită, dansează şi o urmăresc în goana ei. Nu vede fetiţa ce se cufundă tot mai mult în adâncurile canalului.

Femeia ajunge gâfâind la uşă. Are picioare slăbănoage, optsprezece ani proaspăt împliniţi şi lucrează de doi ani la atelierele de dantelă.

În pragul clădirii impunătoare de cărămidă stă o călugăriţă ce aşteaptă cu mâna întinsă.

— Crezi cumva că eşti deosebită? o întreabă. Că nu sunt o sută ca tine pe care le pot angaja într-o clipă?

Femeia pleacă capul ruşinată şi murmură o scuză pentru întârziere. Îi dă o monedă – plata pentru privilegiul de a lucra aici – şi e târâtă de umăr în clădire. E ultima dată când vede astăzi lumina zilei.

Înăuntru, sute de femei sunt aşezate în rânduri, aplecate peste mici birouri din lemn, împărţite pe grupuri: creatoare de schiţe, tăietoare, brodeze şi cusătorese, asamblatoare şi cele ce pregătesc obiectele finalizate pentru vânzare. Nu ridică niciuna privirea când femeia îşi pune şorţul cu bretele încrucişate la spate. Au ordine stricte să păstreze tăcerea.

Femeia îşi ia acul şi aţa şi începe.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

E brodeză şi formează primele bucle albe pe gherghef, marginea unuia dintre cei patru sute de trandafiri pe care îi va crea azi.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

Trece o oră şi încep să o doară şoldurile, iar dosul i-a amorţit complet pe scaunul tare, de lemn.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

Încă o oră şi îşi dezmorţeşte gâtul, roteşte umerii şi reduce la tăcere vezica care cere să fie golită. Au doar o pauză pe zi, trebuie să o programeze strategic.

Tras, tras, răsucit. Tras, tras, răsucit.

Nouă ore mai târziu, se freacă la ochii obosiţi şi clipeşte în lumina chihlimbarie a lumânărilor. Cu bărbatul pierdut pe mare şi o mamă bătrână şi bolnavă, are nevoie de bani. Îşi reaminteşte acest lucru. Ochii nu i se vor obişnui niciodată cu întunericul.

Tras, tras, răsucit.

Bate un clopot şi ea ridică capul, respirând uşurată. Ţine în mână un buchet de trandafiri brodaţi cu fir de aur curat aşa de realist, că aproape le simţi mirosul. Sunt fixaţi cu ace şi cusuţi împreună până formează un şal din dantelă de Burano, unul dintre cele mai râvnite obiecte ce se găsesc în republică. Dantela e delicată ca aripa de fluture, de parcă e croşetată cu aer.

Se ridică pe vârfuri să îl vadă, aflat acum în celălalt capăt al încăperii. I-ar plăcea să şi-l pună pe umeri şi să danseze puţin cu el, imaginându-şi că e femeia care poartă, nu face, acest veşmânt. Dar dispare într-o clipă.

Mâine se va întoarce şi va broda iar exact acelaşi lucru. La fel şi a doua zi şi apoi iar în ziua următoare. Vor trece aşa ani, până ce perspectiva aceluiaşi tras, tras, răsucit o va mâna. Către bărcuţa crăpată a răposatului ei soţ. O va scoate în larg, la apă adâncă, într-o furtună din care nu se va mai întoarce. În ultimele clipe, când va urla ca însuşi vântul sub cerul spintecat de fulgere, se va simţi liberă.

Însă acum tăcerea e despicată de zăngănitul unei roţi rablagite pe poteca nepavată de afară. Şalul e împăturit în pânză nouă, curată, împachetat cu grijă într-a cutie de lemn şi urcat în cotiga ce aşteaptă afară.

Numele femeii, munca ei nu vor fi păstrate niciodată, în niciun înscris.

Bărbatul care trage cotiga după el strigă la călugăriţe să se grăbească, să i le dea odată, fiindcă trebuie să prindă ultimul transport înapoi spre

Veneţia şi acum trebuie să alerge. O să fie dureros cu genunchii şubrezi, dar, dacă se grăbesc, dacă se mişcă repede, are şanse să îl prindă în ultima clipă.

Trage cotiga grea de lemn transpirând, iar roata rablagită îi face povara de două ori mai grea. Nu o dată e nevoit să se repeadă să nu lase să se răstoarne cotiga şi încărcătura, să nu lase preţioasele şaluri să se scufunde în canalul murdar, împuţit.

— Încă unul, strigă când ajunge pe doc, trecând pe lângă femei care repară plase de pescuit, mormane uriaşe de plase, ca nişte încâlceli de păr din ocean.

Se grăbeşte către velierul care se leagănă uşurel pe apă. Un strop de sudoare zboară de pe fruntea lui udă şi aterizează pe cutia cu şaluri.

Pufnind nemulţumit, căpitanul coboară schela de acces la bord şi aşteaptă câteva minute mai mult decât avea de gând.

Veneţia e un ţinut plat şi tăcut, undeva la orizont, iar insulele ei arată ca nişte veşminte azvârlite ce plutesc pe suprafaţa mării. Dar, pe măsură ce se apropie, îşi preschimbă forma. Se înalţă în munţi de zgomot.

Canalele – corzile, insulele – corpul, vibrând şi împletindu-se, zăngănind, dăngănind şi şuierând. Un loc ca un uriaş instrument. Sunetele se înalţă din republică şi plutesc către corabia ce se apropie cu încărcătura sa.

Pocnetul unui dinte smuls din gura cuiva, chiţăitul unei marmote legate cu lanţul. Gâlgâitul unei scurgeri golite de mizerie, uralele mulţimii de lângă diorama înaltă. Clinchetul monedelor, un *soldo* ca să arunci o privire, şoaptele ghicitorilor care vestesc tuturor clienţilor averi şi noroc. Foşnetul seminţelor ce se scurg din coşuri de lemn, urletele deţinuţilor din măruntaiele palatului. Ţipătul unei lame ascuţite de o piatră, clicul unui

zăvor când un bărbat se întoarce acasă pe trei cărări.

Căpitanul se ţine după zgomot, care creşte, creşte, până ce velele de deasupra prind briza primăvăratică. Mătasea se umflă în vânt, devenind cea mai frumoasă rochie de bal pe care a văzut-o în viaţa lui. Marinarii icnesc, cu muşchii umflaţi de efort, trăgând la rame. El chicoteşte în barbă. Vor ajunge în timp-record.

O gaşcă de băieţi deşiraţi şi jerpeliţi pierd vremea în port, la Bacino di San Marco[16], aşteptând să le pice ceva de lucru.

— Am nevoie doar de trei, strigă căpitanul şi îi arată cu degetul pe cei aleşi.

Îşi dă seama care sunt cei serioşi – li se citeşte în ochi.

Feţele de masă trebuie să ajungă la Vila Marcini, mănuşile, la Palatul Mocenigo. Manşetele şi batistele ajung în Piazza Rialto. Ultima cutie, cu tot cu şalul din ea, o va livra personal.

Briza – un personaj în sine, cu personalitate proprie – îl urmăreşte pe căpitan şi ciufuleşte penele găinilor, care cotcodăcesc, suflă petale de flori peste pavaj şi adună arome, ca să le înalţe sus, în aer, şi să le împrăştie. Cu cutia în braţe, căpitanul inhalează mirosul de portocale, lămâi şi roşii de la piaţa din apropiere. Dar acum dă colţul spre măcelării şi abator. Se strâmbă când simte cum mirosul de legume se amestecă cu cel de fier, de carne. Mută cutia sub braţ şi încearcă să îşi acopere nasul cu mâna liberă, dar se aude brusc un guiţat, un grohăit şi se lipeşte de zid la timp ca să lase porcul să treacă în goană pe lângă el. E o fiinţă moale, cu ochi holbaţi, roz ca pielea unui bebeluş. Urechile îi flutură a frică. E urmărit de un câine negru, care clănţăne la coada lui.

Porcul e tânăr, deştept şi hotărât să trăiască. Dar e luat prin surprindere de căpitan, care îi sare în cale cu cutia sub braţ, şi de măcelarul care îi iese

în cale, în aceeaşi clipă, din stânga. Porcul fuge înainte, intrând direct pe poarta abatorului. Uşa de lemn se închide în spate cu un zăngănit, iar acum se aude un bubuit, un guiţat şi e împins cu forţa într-un ţarc.

Înăuntru e un orfan, un băiat, de data asta. Nu are nici vioară, nici oboi, nici partituri. La vârsta de zece ani trebuie să pună sânge în sticle, să scoată grăsimea de pe carne, să spele carcasele de animale şi să aprovizioneze măcelăriile. Când porcul intra în goană, sare din calea lui, scapă sticla pe care o ţine în mână şi scoate un ţipăt când un ciob îi spintecă degetul mare. Se trage într-un colţ şi îl bagă în gură ca să oprească sângerarea.

Băiatul ştie că porcul nu şi-a mâncat lăturile azi-dimineaţă, înainte să fugă, înainte de zarva stârnită, înainte să fie hăituit pe străzi de un câine. Ştie asta pentru că îi poartă de grijă, pentru că îşi face griji pentru el, pentru că a ajuns să îl iubească din toată inima.

De aceea îşi fereşte privirea. De aceea i se umplu ochii de lacrimi când porcul e pus la pământ, cuţitul e tras şi i se taie gâtul.

Când măcelarul strigă la el să nu mai plângă şi să se grăbească, nu şovăie, nu ezită. Cunoaşte prea bine durerea loviturii de curea. Deja îi simte usturimea peste mâini. Ţâşneşte spre animal şi strânge în sticlă sângele care curge. Îşi şterge iute lacrimile cu mâneca murdară.

Căpitanul pufneşte, ţâţâie şi şterge noroiul care i-a stropit haina în toată tevatura cu porcul. Porneşte iar, trece pe lângă parfumeria unde băieţelul orfan va livra mai târziu grăsimea, pe lângă maestrul parfumier care o va amesteca bine cu iasomie proaspăt tăiată, culeasă în zori, când are cea mai fină mireasmă. Esenţa – a porcului, a florii – va fi lăsată la marinat o zi, apoi va fi distilată în parfum. Căpitanul trece pe lângă femeia care îl va

cumpăra, ieşită să îşi plimbe căţelul. Ea îl va turna într-un recipient pentru pomadă[17] bătut cu nestemate, va pune puţin pe încheietura mâinii şi îl va vântura în jur ca să comenteze lumea despre parfumul ei. Îl va folosi o săptămână, apoi îi va spune servitoarei să îl verse în stradă.

Briza suflă acum spre est, ţinându-se de paşii căpitanului. Fură o panglică ce flutură agăţată în gratiile ascuţite ale unei ferestre pe lângă care trece el. Briza o azvârle spre cer, mult deasupra capului căpitanului, o face să danseze printre aromele de grăsime şi iasomie, de portocale şi roşii, de fier, carne şi moarte. E roşie, din mătase. Se joacă cu mirosurile şi cu vântul, alergând după căpitan prin labirint, până pe promenadă. El a ajuns la destinaţie. În faţă la Ospedale della Pietà, care dă spre lagună. Bate, aşteaptă, înmânează cutia. Spune un anume nume.

Sus, în văzduh, panglica întâlneşte o notă muzicală. De un albastru senzual, catifelat şi ieşită dintr-o fereastră zăbrelită. Se roteşte cu panglica până ce adierea de primăvară se potoleşte. Panglica coboară şi aterizează în calea unei fetiţe. Să tot aibă vreo patru sau cinci ani şi e îmbrăcată elegant, cu o bonetă de satin şi şorţuleţ mărginit cu dantelă.

Fetiţa se opreşte şi se apleacă, încântată să îşi culeagă de pe jos darul picat din cer. Dar, când se ridică, respirând accelerat după şotron şi jocul de-a prinselea, notele catifelate îi atrag şi ei atenţia.

Copila se apropie şi se prinde cu mâinile de gratiile în faţa cărora se află şi caută cu privirea sursa sunetului. Melancolia visătoare a unei viori se revarsă pe o fereastră aflată la unul dintre etajele superioare ale Pietà. În încăpere se vede o siluetă plimbându-se dintr-o parte în alta. E subţire, cu păr lung, negru şi toată republica ştie că are doar şaptesprezece ani. Şi, cu toate că e o fiinţă umană, din această lume, ce cântă ea e altceva,

ceva venit dintr-un vis sau din amintirea unui ţinut îndepărtat.

Degetele copilei strâng şi mai tare zăbrelele de fier, până ce încheieturile i se albesc de efort. Sunetul o face să îi vină să facă un salt în ţinutul panglicii, să sară direct în cer.

Mama i se alătură, punându-i o mână pe umăr, şi se uită în sus, urmărind notele până la sursă.

— Ce ai găsit, micuţo? întreabă.

Dar răspunsul vine de la vioară, nu de la copilă.

Rămân aşa, încremenite de vraja sunetului. Mama parcă îşi aude toate speranţele şi visele. Această tânără, îngerul din fereastră, spune o poveste. Povestea ei. Îşi vede toată viaţa desfăşurându-se înaintea ochilor. Vede amintirile pe care le va crea, alegerile pe care va trebui să le facă. Strânge mai tare umărul fiicei, auzindu-şi dorinţa de a o vedea crescând şi înflorind. Ochii i se umplu de lacrimi, doar pentru că e aici, doar pentru că ascultă muzica. Melodia se dezvoltă, creşte şi se amplifică şi îşi vede propria moarte. Cândva, în viitorul îndepărtat, o moarte senină, calmă, blândă.

Când muzica se opreşte, într-un final, mama iese din transă şi îşi dă seama că ea şi fiica ei sunt înconjurate de alţi oameni. Unii au mănuşi de dantelă şi pelerine de satin. E acolo şi un căpitan de vas. Alţii sunt în zdrenţe, şorţuri stropite cu sânge. Cetăţeni ai Veneţiei atraşi către această clădire, către fereastră, de această tânără. Le-a vorbit direct sufletelor; le-a adus la viaţă poveştile.

— Cine e? şopteşte unul dintre ei, dându-se mai aproape de gratii.

Iar un altul răspunde, de undeva din spate:

— O cheamă Anna Maria della Pietà.

18

În bilet scrie că profesorul va fi plecat o săptămână. La Roma, cu treburi.

Pregăteşte piesa de rezistenţă de la audiţia ta pentru figlie scrie – cu scrisul lui dezordonat – pe bucata ruptă de pergament adusă ei într-o seară. Aşa că Anna Maria şi-a petrecut timpul exersând fără el. Cântă la ea în cameră, fiindcă, dacă el nu e, nu e nevoie să se ducă în sălile de muzică. Atât repetiţiile cu *figlie*, cât şi lecţiile particulare sunt mai rare acum, că el e aşa ocupat. Pluteşte prin cameră înainte şi înapoi, repetând aceleaşi câteva măsuri. Din obişnuinţă, încă mai extinde degetele invers, acolo unde i-a arătat cum să ajungă la toate notele, unde mâna ei se chircea ca o gheară. Dar acum are degete lungi şi subţiri. Poate ajunge cu uşurinţă la orice notă.

Zâmbeşte când îşi dă seama că piesa nu-i mai cere concentrarea de care avea nevoie odinioară. Ceva s-a schimbat în ultimul an. Nu trebuie decât să lase instrumentul şi trupul să îi arate calea şi mintea i se relaxează complet. E la fel şi cu *figlie:* cântă acum la un nivel aşa de înalt şi dau spectacole aşa de des, că nu mai e nevoie să repete anume pentru fiecare eveniment.

Din curtea de sub geam se înalţă un ţipăt ascuţit, apoi un altul. Fetele mai mici inventează jocuri de-a leapşa. Degetele Annei Maria se mişcă tot mai iute pe corzi.

Având foarte mult timp liber faţă de programul normal cu el, a reuşit să cânte şi să compună după bunul-plac. A descoperit noi chichiţe în muzica pe care o ştie de atât de multă vreme, a început să reia firul unor idei, pe care, de obicei, e prea ocupată să le dezvolte. În fiecare dimineaţă se trezeşte când se crapă de ziuă, propulsată din pat de promisiunea propriei creativităţi.

Termină, cu broboane de sudoare pe frunte, şi pune vioara în cutia de pe pat. Când se apleacă, cade în faţă şi lănţişorul delicat de argint pe care îl are la gât. Se îndreaptă de spate, mângâind acest cadou de la un străin, întrebându-se câţi bani or fi de-acum în contul ei. Îşi închipuie munţi de aur, cu lumina sclipind reflectată pe culmi.

Pe fereastră intră o adiere blândă. Cartea de joc tăiată în jumătate e suflată de pe pat pe podea. Toată noaptea trecută a ţinut-o în mâini, analizând-o iar şi iar. Cheia unei uşi necunoscute. Apoi s-a încruntat şi a şoptit *„nu, te rog”*, când apa din coşmar a început să băltească la picioarele ei, înainte să fie trasă în adâncuri.

Se apleacă şi o culege dintre scândurile podelei. O bagă în buzunarul mantiei atârnate pe spătarul scaunului.

Se întoarce şi vede că uşa se deschide scârţâind.

— Noi suntem, spune Paulina băgând capul pe uşă.

Arată un pic mai palidă ca de obicei. Are în mână o cutie de lemn.

— Asta a venit pentru tine şi m-a rugat sora Clara să ţi-o aduc.

Chiara se strecoară şi ea înăuntru şi închide cu grijă uşa în urmă.

A devenit ceva obişnuit – ele două vin în fiecare zi să vadă dacă e bine. Poate să o întrebe ceva despre concertul următor sau să primească sfaturi legate de vreo secţiune a unei piese noi pe care încearcă să o înveţe.

— Mulţumesc, spune Anna Maria, ridicând capacul şi văzând un şal cu lucrătură delicată, decorat cu trandafiri brodaţi cu fir de aur.

— Îl pui, te rog, acolo, cu celelalte?

Arată spre colţul camerei, unde sunt puse unele peste altele mai multe cutii. Fiecare dintre ele cu o inscripţie. *„Produs în Burano.”*

Paulina pune cutia peste celelalte.

— Ce cântai înainte de *Tril?* întreabă Chiara. Era superb.

Îşi îndreaptă privirea spre grămada de manuscrise de pe biroul Annei Maria, la talmeş-balmeşul de notiţe şi pagini împrăştiate pe podea, printre cutii de catifea cu bijuterii, batiste cu margini de dantelă şi un urcior turcoaz din sticlă de Murano. Alte obiecte pe care le-a primit recent în dar.

Annei Maria i se strânge stomacul. Începe să adu-ne iute pergamentele. Cum a putut să fie aşa de neglijentă? Ani întregi a reuşit să le ascundă fără să fie prinsă. Dar azi a fost distrasă, prinsă în mrejele muzicii. Nu şi-a dat seama că erau afară, la vederea oricui.

Paulina îşi încrucişează picioarele pe pat şi începe să netezească o pernă. Ridică ochii întrebător, aşteptând un răspuns. Urmează o pauză inconfortabilă, în care Anna Maria continuă să foiască hârtiile, gândindu-se ce să spună.

Se uită la teancul zdravăn de manuscrise din mâna ei. Se gândeşte la ce i-a spus odată profesorul. Că nu poate să aibă încredere în ceilalţi, nu când are atâta talent.

Dar apoi se uită la Paulina, la ochiul crâmpoţit şi închis şi la celălalt, ce străluceşte ameţitor în lumina soarelui. E cea mai veche prietenă a ei. Şi în sfârşit a revenit în viaţa ei. Iar Chiara s-a purtat întotdeauna frumos cu ea. Ce sens are să compună, dacă nu îşi poate împărtăşi creaţiile cu ele?

— Puteţi să păstraţi un secret? spune Anna Maria.

— Da.

Chiara se trage puţin mai aproape.

Paulina e mai frumoasă ca oricând când aude cuvântul „secret”. Surâsul ei e orbitor ca un felinar în tenebre.

— Întotdeauna, spune ea.

— Anna mea, spune el luni, când se întoarce.

Nu mai ţine minte când l-a corectat ultima dată cu numele ei complet. A trecut mai mult de un an, dar încă o mai bântuie amintirea răcelii cu care a tratat-o după concertul de la Cafffè Florian. Nu poate risca să se întâmple iar. Are nevoie ca el să fie de partea ei. Şi-apoi, e doar un cuvânt, doar un nume. Nu mai contează.

Deşi e cu optsprezece ani mai bătrân ca ea, timpul pare să se fi îndoit şi apoi rupt de tot. Nu mai sunt doar elevă şi profesor, ci prieteni, egali. Culege un puf răzleţ de pe haina lui, apoi îi ia din mână cutia viorii şi o pune jos.

— De ce nu staţi jos? Parcă respiraţi cam greu.

El dă din cap recunoscător când ea trage un scaun lângă dulapul cu instrumente şi îi dă voie să se foiască pe lângă el, să îi ia haina şi geanta şi să îl ajute să se facă comod.

— Să începem cu piesa de rezistenţă? sugerează el.

Mai sunt două zile până la următorul concert, care va avea loc la Palatul Barbarigo. Abia aşteaptă să îi arate cu ce viteză poate să cânte acum piesa.

El se îndreaptă de spate, entuziasmat şi plin de pasiune. Nu pare să o audă. Spune că Roma a fost plină de energie, vie.

— M-am simţit inspirat, Anna, mai inspirat decât m-am simţit de luni întregi în Veneţia. Cât am fost acolo, am creat singur o piesă întreagă – o piesă doar pentru tine, vreau să spun.

Se apleacă şi scoate din geantă nişte pergamente.

— Mulţumesc, spune surprinsă.

Hârtia îi foşneşte între degete, iar sunetul se revarsă din partituri.

Începutul e vesel, relaxat şi simplu. Priveşte aceste măsuri introductive cu buzele strânse.

— Cântă, spune el.

Fata pune partitura pe stativul cel mai apropiat de profesor, îşi ia vioara şi începe să ţească

povestea simplă, încercând să nu lase nemulţumirea să i se citească pe faţă.

Profesorul dă din cap, urmărind notele pe măsură ce vin.

Dar după aceea muzica devine mai plină de forţă, mai melodramatică. Trebuie să se concentreze, se apleacă mai mult spre partitură, mâinile îi muncesc mai mult. Iată acea intensitate pe care a remarcat-o la început la el, cea pe care o recunoaşte aşa de bine în ea însăşi. Pe măsură ce cântă, simte cum o cuprinde un val de căldură şi culorile încep în sfârşit să apară înaintea ochilor.

— Puţin mai sprinţar aici, spune el, ascultând cu ochii închişi. Lasă nota să cânte după pofta inimii…, aşa, exact aşa.

În întregime, piesa e complexă. E multifaţetată. E ca ea.

— Cum ţi se pare? o întreabă, cu ochii mari, când termină.

Îl priveşte.

— O ador. Sincer. Vă mulţumesc.

El se ridică, se apropie şi îi ia chipul în mâini. Îi simte palmele reci pe obraji.

— Ce am făcut să merit acest înger? întreabă el cu voce plină de minunare.

— Nu sunt înger…, dă ea să spună.

— Ai zice că ai mai trăit deja o viaţă. Cum se poate? Cum de poţi să fii atât de expresivă, atât de înţeleaptă în interpretare, când eşti încă atât de tânără?

Nu are nicio explicaţie. E ceva ce simte şi gata. E ceva ce a simţit încă de când a pus prima dată mâna pe o vioară, la opt ani.

— Parcă pictam aceeaşi imagine, iar şi iar şi iar, şi nici nu ştiam că o fac. O floare, simplă şi frumoasă, dar doar o floare. Şi apoi ai apărut tu, o mică fiinţă sălbatică. Mi-ai arătat că sub floare erau frunze şi în jur, copaci şi munţi, râuri şi păsări. Tu mi-ai arătat cerul, Anna. Mi l-ai arătat pe Dumnezeu însuşi.

E aşa de aproape de ea, că îi simte fierbinţeala pielii. Ea e tot aici, tot preferata lui, când o mulţime de alte fete i-au pierdut încrederea, respectul.

„Continuă, nu te opri”, îl imploră în gând. Dar el oftează, se retrage şi începe să îşi strângă lucrurile.

O clipă rămâne încremenită, simţind pierderea atingerii ca plumbul în inimă. Dar, când el îşi închide cutia viorii, fata descoperă că e plină de mândrie. Nici măcar nu i-a verificat interpretarea piesei de rezistenţă înainte de spectacolul de duminică, aşa de multă încredere are acum în talentul ei. Şi îi vine în minte un gând – dacă îşi împărtăşesc compoziţiile individuale, poate că asta e şansa ei. După atâţia ani, având în vedere legătura pe care au construit-o, poate că acum e momentul.

— De fapt, spune ea, vreau şi eu să vă arăt ceva.

Scoate din cutia viorii piesa la care a lucrat în această săptămână. E ascunsă, băgată sub o margine de ţesătură desprinsă de cutie. Desfăşoară partitura şi, cu ea în mână, se îndreaptă de spate şi se întoarce. Dar el a plecat deja.

Veneţienii plătesc extra ca să locuiască pe Canal Grande, din cauza mirosului. În labirintul de străzi şi canale din oraş, duhoarea pluteşte, caldă şi fetidă, aproape tot anul. Dar aici, pe acest vast şarpe de apă, aerul e mai proaspăt, mai curat. Dulcele parfum al florilor de primăvară din grădinile palatului şi sarea oceanului plutesc pe briză şi intră pe ferestrele deschise ale palatului în care se află Anna Maria şi de unde priveşte gondolierii care trec pe canal. Nici nu îşi poate imagina cât trebuie să fi costat familia Barbarigo să cumpere o asemenea proprietate, cu tot exteriorul placat cu mozaicuri din sticlă de Murano verde, albastră şi aurie.

E sâmbătă şi ea aşteaptă la capătul unui coridor îngust, lângă o fereastră înaltă, cu pătrate de plumb. Trece în revistă în minte ultimele note ale piesei de rezistenţă, gata să intre în sala de bal ca să îşi salute publicul adorator, când lângă ea apare Paulina.

— Trebuie să vorbesc ceva cu tine.

— Acum? spune Anna Maria, aruncând iute o privire spre ea, apoi spre public, prin arcada intrării, şi înapoi la prietena ei.

Paulina îşi muşcă întruna buzele, îmbujorată de îngrijorare.

— Bine, spune Anna Maria. Dar spune repede.

Se strecoară pe lângă celelalte membre ale *figlie* şi intră într-o încăpere de pe stânga, plină cu portrete în rame de aur. Pereţii tapetaţi cu pânză le înăbuşă sunetul vocilor.

— Stai liniştită, începe Anna Maria, punând mâna pe umărul Paulinei. E normal, şi pe mine mă chinuie emoţiile înainte de spectacole, dar publicul…

— Nu e vorba de asta, spune Paulina.

— M-a iubit şi mai mult decât mă aşteptam şi…

Paulina o apucă de antebraţe.

— Anna Maria, nu mă asculţi. Nu am emoţii din cauza concertului din seara asta.

— Atunci ce e?

— Menstruaţia mea, şopteşte Paulina. Nu mi-a venit luna asta.

Coboară mâinile şi îşi cuprinde cu ele abdomenul. Anna Maria se uită la ele. Parcă nu mai e strop de aer în cameră.

— Aha.

Vocea îi e mai ascuţită decât şi-ar dori.

— Nu-ţi face griji, cred că se mai întâmplă, cred că uneori…

Dar Paulina scutură din cap. Are vocea şoptită, joasă. Pleacă capul şi adaugă:

— Nu mi-a venit nici luna trecută.

Anna Maria o priveşte îndelung în ochi. Prietena ei înclină din cap – un gest mărunt, care sparge clipa de neclintire.

— Nu plânge, şopteşte Anna Maria, văzând lacrimile care se rostogolesc pe obrajii Paulinei.

Ridică mâna şi le şterge. Simte ce a simţit toată viaţa: că Paulina e sora ei, că face parte din ea, că fără ea e incompletă.

Şi deodată simte că e ceva în cameră cu ele. O umbră, o prezenţă, adâncă şi sinistră ca apele negre ale unui canal. Pândind, aşteptând să le despartă iar. Azvârlită înapoi în timp, în *infermeria*, strângând o mână fără viaţă, şoptind numele altei prietene. Aude trei note. Stacojiu. Bronz. Maro ca mierea. Se înfioară. Împinge gândul înapoi în beznă.

— Găsim noi o cale să o rezolvăm, spune Anna Maria.

— Dar cum? şopteşte Paulina.

Clinchetul unui clopoţel le cheamă pe scenă. Sunt smulse din moment. Trei sute de perechi de ochi le privesc. Trei sute de perechi de ochi aşteaptă să fie sclipitoare.

„Zâmbeşte, Anna Maria, zâmbeşte.”

Îşi ocupă poziţia de solistă, în faţa micii scene de lemn, iar restul *figlie* formează un semicerc în spate. Îi bubuie inima. Paulina e… Nici nu poate gândi cuvântul. Va fi trimisă la Corecţie. Va fi biciuită. Mai rău de atât, va fi dată afară pentru totdeauna din *figlie*.

Anna Maria nu poate să o piardă. Nu acum. Nu din nou. Dar spectatorii o privesc şi trebuie să le ofere ce vor. Trebuie să se concentreze.

Profesorul e în faţa ei.

„Gata?”, o întreabă din priviri.

Ea trage aer în piept şi dă din cap. El ridică braţele. Orchestra începe, culorile trec tremurătoare prin Anna Maria şi prin încăpere. Vioara scoate un sunet aiurea, apoi fata se opreşte,

simţind că i se întoarce stomacul pe dos. Fiindcă îşi dă seama deodată că ceva e cumplit de greşit.

Ce se întâmplă? Ce e muzica asta? îl priveşte iute, îngrozită. El cântă Corelli. Nu e piesa de rezistenţă de la audiţia ei. Nu e *Trilul diavolului.* Nu e piesa pe care a învăţat-o.

„Ce e?”, o întreabă din priviri. *„Cântă odată.”*

Dar ea clatină din cap. *„Nu e piesa care trebuie. Nu e piesa care trebuie.”*

Conversaţia tăcută, purtată cu ochi măriţi şi gesturi subtile, durează doar câteva secunde. El continuă să dirijeze. O parte pe care a mai cântat-o doar o dată, la un concert ţinut cu doi ani în urmă.

Nu se poate să se întâmple aşa ceva. Nu acum. Nu cu vestea Paulinei. Şi peste toate acestea un gând pâlpâie fugar. Minuscul, aproape imperceptibil, undeva în adâncurile minţii.

„Oare a făcut asta dinadins? Oare încă mă mai pedepseşte?”

Ca la toate concertele, nu are partitura la ea. Ar putea să se ducă repede în spate, să încerce să se uite peste umărul Chiarei. Ar putea să se ridice în picioare. Ar putea fugi. Dar nu are timp. Nu are timp deloc. *Figlie* repetă deja primele măsuri, aşteptându-şi concertmaistrul.

Întreaga lume pare să se îngusteze şi să se concentreze într-un punct, până ce nu îl mai vede limpede decât pe el.

Îi face semn din cap: *„Hai că o ştii! Trebuie să cânţi. Acum, Anna Maria, acum.”*

De-acum publicul vede ce se întâmplă. Lacrimile care umplu ochii Annei Maria, felul în care începe să îi tremure mâna.

Face singurul lucru care îi trece prin cap. Închide ochii. Trage adânc aer în piept şi împinge lumea departe de ea. Lasă notele să o înghită, le lasă să i se verse în jos pe gâtlej, până ce le respiră pe ele, în loc de aer. Şi asta o transformă cu totul. Trece în cu totul alt timp, unde lucrurile sunt explicabile prin note muzicale, iar cuvintele nu

există. E ca şi cum ai atinge un tablou şi ai descoperi că îţi alunecă mâna înăuntru, că poţi păşi prin ramă, ca să explorezi din interior culoarea şi textura lumii pe care o înfăţişează. Nu se mai află în afară, nu mai priveşte de afară înăuntru.

Când termină, nu îndrăzneşte să se uite în faţă. Deschide ochii cu greu, pe rând, simţind cum momentul se dilată şi se clatină nesigur. Clipeşte uluită. Publicul e în picioare. Pene şi bijuterii se rostogolesc pe scenă şi oamenii plâng. Au făcut călătoria împreună cu ea. Le-a oferit un miracol.

Când încearcă să plece, la poarta palatului aşteaptă o mulţime de cel puţin cincizeci de oameni. Localnici, turişti, care i-au auzit muzica revărsându-se pe ferestrele deschise şi au fost atraşi de ea ca pescăruşii la piaţa de peşte.

— Anna Maria, Anna Maria, scandează ei, iar mirosul greu al trupurilor împute aerul fierbinte.

Întind mâinile, încearcă să o atingă. Aproape că nu mai aude nimic din cauza urletelor asurzitoare, abia mai respiră din cauza trupurilor înghesuite unele în altele, care sunt tot mai aproape de ea. Cineva o înşfacă de mantie şi o smuceşte înapoi, cât pe ce să o sugrume cu închizătoarea; Chiara e nevoită să o elibereze pocnind peste mână persoana respectivă. Anna Maria o apucă pe Paulina şi o trage printre zecile de oameni care întind mâinile şi îi strigă numele, până ce sora Madalena îi împinge în spate, plesnindu-i peste mâini, iar ea şi celelalte călugăriţe formează un scut protector şi le escortează pe fete înapoi în spatele porţilor de la Pietà.

— Sunt demenţi! spune Anna Maria cu respiraţia tăiată, privind înapoi.

Unii dintre localnici zgâlţâie acum zăbrelele.

— Sunt doar cuprinşi de frenezie. Cred că eşti un dar de la Dumnezeu însuşi, spune Chiara.

Anna Maria mârâie exasperată şi porneşte cu ele pe urme înapoi spre camera ei, pe coridoarele reci

şi întunecate. Ajunse în cameră, pe un colţ al biroului vede un vraf înalt de cutii cu panglici. În vază stă un buchet de flori uscate, adunând praf.

Închide uşa şi se întoarce spre Paulina, care a dat deoparte un morman de şaluri de mătase ca să-şi facă loc pe pat şi tocmai spune:

— … incredibilă, Anna Maria, de unde ai ştiut ce să cânţi? Parcă mă uitam la…

— Cine ţi-a făcut asta? spune Anna Maria arătând spre burta ei.

— Nu fi mânioasă, spune Paulina. Nu o să ajute la nimic.

— Cine să facă ce? întreabă Chiara îngrijorată.

— Spune-mi cine ţi-a făcut asta. Putem spune surorilor, putem face plângere.

Anna Maria are pumnii strânşi. Furia îi străbate trupul în valuri explozive.

— Nu-mi pasă cine e, nu va scăpa de consecinţe.

— Nu, te rog. Nu vreau probleme.

— Nu vrei probleme! repetă Anna Maria cu voce stridentă, încordată.

Ar râde dacă nu i-ar fi aşa de greaţă, dacă nu ar fi aşa de îngrozită.

Cele două se înfruntă câteva clipe din priviri.

— Spune-i numele, îi porunceşte Anna Maria. De ce îl protejezi?

Paulina respiră accelerat, cu obrajii arzând, roşii.

— Paulina? spune Chiara venind mai aproape şi luând-o de umeri. Ce ţi s-a întâmplat?

— Un copil, spune Paulina şi lacrimile i se revarsă pe obraji.

Anna Maria mârâie iritată. Se plimbă dintr-o parte în alta şi vorbeşte tot mai tare.

— Cum ai putut să fii aşa de nesăbuită? Asta te va termina, totul se va sfârşi pentru tine. Când o să afle, ai să fii dată afară. Domnul ştie ce vor face cu tine.

— Anna Maria, intervine Chiara. Poate că nu e acum…

— Crezi că nu ştiu? îi dă replica Paulina, sărind ca arsă. Ştiu foarte bine. Dar asta e situaţia în care mă aflu. Aşa stau lucrurile.

Anna Maria aproape că nu o aude.

— Poate putem scăpa cumva de el. Trebuie să fie moduri de a scăpa. Otravă sau vreun instrument sau…

Dar acum Paulina se ridică în picioare, sfredelind-o cu privirea pe Anna Maria.

— Să scăpăm de el, aşa cum a vrut lumea să scape de noi?

Anna Maria se opreşte.

— Nu voi face aşa ceva.

Dă să răspundă, dar e gâtuită de emoţii. Pentru o fracţiune de secundă, e în adâncul canalului, disperată, fără aer.

Se trânteşte pe pat, lângă Chiara. Paulina li se alătură. Stau şi se uită împreună cum soarele crepuscular se topeşte în amurg. Lasă timpul să se scurgă în jur, în tăcerea noii realităţi.

Anna Maria se trezeşte icnind.

La picioarele ei, Paulina şi Chiara au aţipit şi ele, toate trei cuibărite în patul ei, de parcă sunt încă copile. Anna Maria se ridică şi aprinde o lumânare, fiindcă e încă întuneric. O pune în suportul de pe noptieră.

Apoi le zgâlţâie cu blândeţe, ca să le trezească, şi, pentru o clipă, Paulina zâmbeşte. Anna Maria îşi dă seama că, în marea calmă a somnului, a uitat. Dar apoi aceea se ridică în capul oaselor, duce o mână la frunte şi se freacă la ochi.

Chiara îşi aranjează rochia. E prima care vorbeşte.

— Poate că nu e nevoie, spune calm, de parcă discuţia nici nu s-a întrerupt.

— Hm? spune Paulina.

— … să scapi de el, adaugă ea, întorcându-se spre Paulina. L-am putea ascunde.

— Să-l ascundem? spune Paulina. Cum am putea face asta?

— Trăim într-un orfelinat. Fetiţe nou-născute sunt trimise în fiecare zi prin zid. Putem reuşi să ascundem sarcina, dacă suntem isteţe.

— Şi menstrele mele?

— Ne putem preface că îţi vin, ca să nu afle surorile, spune Chiara. Am auzit poveşti despre fete care au mai făcut asta aici. Şi o să-ţi găsim sarafane mai largi, ca să nu se vadă pântecele.

O flăcăruie pâlpâie în inima Annei Maria. Chiara. Geniala Chiara a găsit o cale de a-i salva prietena. Dă din cap şi se aude spunând:

— Tu eşti şi aşa tare mititică. Când îţi va veni sorocul, o să găsim un loc liniştit şi o vom aduce noi singure pe lume. Apoi ne furişăm afară noaptea şi o băgăm prin zid. Nu are de ce să afle careva vreodată că e fata ta.

Chiara spune:

— Cred că e singurul mod să fim sigure că nu eşti dată afară din *figlie*.

Paulina face o pauză ca să cântărească ideea. Apoi se uită la Anna Maria, luminându-se deodată puţin la faţă.

— Fata mea, zici? întreabă.

— Da. Am un presentiment. O să fie fată.

19

A doua zi, dimineaţă, soseşte o *gazzetta.* E o singură foaie de pergament, tipărită după notiţe scrise de mână. Dedesubtul ştirii că Ecaterina I-a a Rusiei a licitat pentru un nou tablou de Canaletto, intitulat „Regată pe Canal Grande”, Rousseau scrie:

„Aseară, la Palazzo Barbarigo, Veneţia a avut parte de o surpriză. Prim-violonista din figlie di coro, Anna Maria della Pietà, era pregătită să cânte Trilul diavolului de Tartini. Vă puteţi deci imagina surprinderea acestei frumuseţi plăcute când dirijorul a început să cânte Concerto în re major de Corelli! Publicul a privit cum groaza i s-a răspândit pe chip, când şi-a dat seama ce se întâmplă. I-a urmărit buimăceala, tremuratul. Era pregătită, dar nu cu piesa care trebuia. Aşa că ce a făcut? A închis ochii, a săpat în memoria muzicală şi a cântat Corelli. A fost, fără nicio îndoială, un dar direct de la Dumnezeu însuşi. Fiecare dintre cei prezenţi a ştiut, la final, cu absolută certitudine, un singur lucru: Anna Maria e fără egal în această lume ori în cealaltă. Nimic nu o poate înspăimânta. E cel mai talentat violonist de sex feminin apărut vreodată în Veneţia.”

„Violonist de sex feminin.” Anna Maria reciteşte de mai multe ori acest ultim rând, apoi se trânteşte pe pat. Îşi spune că e ciudat că Rousseau a ţinut să sublinieze cărui sex îi aparţine. Dacă e cea mai talentată, păi să spună că e cea mai talentată. Apoi îi apare în minte profesorul şi stomacul i se face de plumb, când se întreabă ce părere o avea el despre această recenzie.

Le-ar putea ameninţa relaţia, ca acea seară de la Caffè Florian. Nu poate permite să se întâmple asta, nu când e aşa de aproape de a obţine tot ce a

visat vreodată. Trebuie să urmeze titlul de *maestro* şi după aceea poate să îşi publice operele.

Dar nu există decât un singur loc în vârf. O singură persoană poate fi cea mai bună. Îşi duce degetele la tâmple şi le masează, ca să aline durerea care începe să se stârnească acolo. Aşa o să fie de acum de fiecare dată când cântă împreună? El contra ei?

Mototoleşte pergamentul şi îl aruncă sub pat. Aduce necazuri şi ea nu mai are nevoie de altele.

O lună mai târziu, Chiara o opreşte pe Anna Maria pe holul dintre dormitoarele membrelor *figlie*. Are şorţul umflat şi ţine în braţe o legătură mică. Cu ochii mari şi negri, îi aruncă Annei Maria o privire care îi sugerează să o urmeze. Deschid uşa de la camera Paulinei. Oboiul e pe birou, aşteptând tăcut următoarea ocazie să cânte. Fereastra e mai mică decât cea din camera Annei Maria şi are ochiurile întredeschise, ca să permită intrarea adierii după-amiezii.

Paulina e aşezată pe pat, ţinându-se cu o mână de şale şi cu rochia ridicată ca să îşi studieze burta. S-a rotunjit mult, iar pielea i-a devenit întinsă ca cea de pe tobă, de la conversaţia lor din acea seară fatidică. Arată ca una dintre catedralele republicii aşa, cu buricul ţâşnind în afară ca vârful ascuţit al unei cupole.

— Trage aia la loc, spune Anna Maria, repezindu-se să tragă în jos pânza, astfel încât bumbacul să atârne lălâu pe lângă silueta micuţă a Paulinei.

Acesta e cel mai recent sarafan furat ieri din dulapul sorei Clara. O va ţine cam o lună, după care ea ori Chiara vor trebui să ia altul fără să fie prinse.

— E tare ciudat, am simţit-o azi mişcând, spune Paulina, continuând să-şi studieze abdomenul.

— Nu te gândi la asta. Concentrează-te doar cum să o ţii ascunsă, spune Anna Maria.

O ajută să se ridice în picioare, apoi Chiara scoate tamponul însângerat de bumbac pe care îl ascundea sub haine şi îl bagă sub pături, tamponând bine şi cearşaful. Surorile le verifică paturile în fiecare seară, ca să fie sigure că petele roşii apar cel puţin o dată pe lună. Anna Maria şi Chiara au făcut cu rândul – când le venea lor menstruaţia se grăbeau să vină în camera Paulinei înainte să ajungă la ea maicile, ca să-şi lase acolo propriile cârpe murdare. Până acum, şiretlicul a funcţionat, dar Anna Maria nu se poate abţine să nu se uite peste umăr, cu urechile ciulite la orice sunet, cât de mic, aşteptându-se să audă în orice clipă pocnetul degetelor sorei Madalena sau paşii iuţi ai sorei Clara pe coridor.

— Gata, spune Chiara, trăgând cearşafurile la loc.

Clopotele bisericii încep să bată, un violet-închis năvălind în cameră pe fereastră.

— Trebuie să plec, spune Anna Maria, învăluită în nota violet, ce se roteşte şi se umflă prin cameră.

Seara, Anna Maria stă aşezată lângă profesor, într-o barcă ce se îndreaptă spre porţile de la Ca' Rezzonico, un palat cu coloane de piatră, unde urmează să cânte.

Lumea se roteşte mai iute ca pe vremuri. Anna Maria are deseori trei sau mai multe concerte pe săptămână plus muncă de compoziţie pentru el, plus repetiţii individuale şi cu *figlie*. Numai săptămâna asta a cântat cu Chiara şi Sanza la concertul duminical de la Pietà, a cântat pentru regele Danemarcei, care e în vizită de lucru la Veneţia, şi a reprezentat *figlie* la o strângere de fonduri pentru dantelăresele care au nevoie de renovări la fabrica lor. Începe să o sâcâie un junghi în antebraţ când cântă mai mult de o oră. Dar nu se opreşte, nu se plânge. Cu noile fete venite în *figlie*, nu poate permite nimănui să îi ameninţe poziţia de

concertmaistru. E acum la un pas de titlul de *maestro*.

Aerul fierbinte al verii se înfăşoară pe trupurile lor. Rochia ei e udă la subraţ şi i se lipeşte de piele. Profesorul stă cu genunchii lipiţi, mâinile în poală, pe cutia viorii, şi fredonează o melodie. E o piesă nouă, la care lucrează ca să o lanseze la viitorul concert de gală în onoarea împărătesei Rusiei, care va vizita curând republica. Anna Maria i-a spus ideea ei cu primăvara şi aceasta s-a transformat într-o poveste a anotimpurilor.

A descoperit că muzica poate fi modelată ca lutul. Cu instrumentul, ritmul şi tonul potrivite, au reuşit să confere personalitate fiecărui anotimp în parte. Au descoperit încântarea primăverii cu o colecţie de note săltăreţe, adierea blândă a verii, cu măsura senzuală aleasă de ei, şi lumina şi umbrele toamnei, cu variaţiuni de volum ale orchestrei. Forţa şi melodrama iernii sunt construite cu *tremolo*-uri, un efect oscilant creat de reiterarea rapidă a notelor.

Este, poate, cea mai minunată creaţie a lor de până acum. Profesorul spune că e tot ce a sperat să fie, că ar putea defini o întreagă generaţie. S-a întrebat dacă nu ar putea cere să primească şi ea recunoaştere pentru muncă. Chiara şi Paulina au încurajat-o şi ar ajuta-o să îşi publice propriile compoziţii, după ce va fi numită *maestro*.

Anna Maria alungă gândul. În schimb, se concentrează pe sunetele făcute de gondolier când strigă la o altă barcă ce se apropie să aştepte să ia ei curba, ca să nu se ciocnească. Plutesc în tăcere unii pe lângă alţii, apa pleoscăind pe marginile bărcii, până ajung la intrarea în palat.

Un uşier cu tricorn pe cap şi haină cu nasturi auriţi îi întinde mâna înmănuşată, oferindu-se să-i ia întâi vioara. Dar Anna Maria refuză să se despartă de ea. Îi întinde, în schimb, o mână şi strânge şi mai tare cutia viorii în cealaltă. Păşeşte

pe uscat, având grijă să nu atingă apa cu picioarele.

— Cinci! spune el la plecare.

Aerul pare plin, încărcat, greu, de parcă stă să plesnească.

— Ar trebui să fii recunoscătoare că eşti aşa de populară. Am auzit şuşoteli, Anna Maria, se zvoneşte pe la colţuri că o să fii *maestro*.

Cinci concerte numai săptămâna viitoare. Nu va putea să compună nimic. Abia dacă o să aibă timp să lucreze cu el la piesele comune. Va trebui să se bazeze şi mai mult pe Chiara să ajute cu situaţia Paulinei. Şi îi zvâcneşte braţul de durere după interpretarea din seara asta. La câte repetiţii va trebui să facă pentru aceste concerte, o să îi ia foc. Dar el spune că se şopteşte ceva de titlul de *maestro*. Ar putea veni curând. Ar putea veni chiar înainte să împlinească optsprezece ani.

— Aveţi dreptate, spune ea. Am să cânt.

Se opresc la un chei scurt din faţa palatului, dar gondola, care ar trebui să fie legată de stâlp, nu se vede nicăieri. Cerul huruie şi începe să se reverse uşurat, iar picăturile infime de ploaie împestriţează suprafaţa canalului, făcând-o să se agite şi să sclipească.

— Hai, iute!

Profesorul ridică o mână deasupra capului şi aleargă la adăpostul bolţii de la intrare. Anna Maria îl urmează în fugă şi se adăpostesc sub o boltă întunecoasă. Sporovăială adunării de la etaj ajunge până la ei.

Profesorul gâfâie şi îşi scoate batista, pregătindu-se pentru criza de tuse ce va urma cu siguranţă. Dar, pentru că nu vine, începe să râdă. În părul lui roşu licăresc mărgele de apă ca pe o pânză de păianjen în ceaţă.

Acum începe şi ea să râdă şi îşi scutură braţele de picăturile care au aterizat pe ele, până ce el ridică mâna şi îi mângâie obrazul. Atingerea e

răcoroasă, ca de obicei, şi gestul e blând. Inspiră adânc şi simte o pâlpâire înăuntrul ei.

Mâna lui trece acum la bărbia ei şi o ridică până o priveşte în ochi. Chipul lui e plin de mândrie. Fata zâmbeşte. Ar trebui să îi mulţumească pentru tot ce a făcut pentru ea, pentru felul în care o ajută.

Dar, înainte să apuce să spună ceva, o străbate un fior rece şi i se face pielea de găină.

Degetul lui se plimbă pe pleoapa ei subţire şi netedă. Ea se fereşte şi se dă cu capul de marginea arcadei. Dar el vine mai aproape şi o înşfacă de braţ, ţintuind-o în loc. Acum, pe chip i se citeşte altceva. Foame. E un vultur care dă târcoale prăzii.

Degetul lui ajunge la colţul ochiului ei. E un loc intim, vulnerabil. Un loc unde nu a mai fost atinsă niciodată.

Inima îi bate mai tare şi o voce şoptită din adâncul ei murmură: *„nu”*. Se crispează, se foieşte, dar el tot o atinge. Tot o ţine, să nu se mişte.

Cerul ţipă şi ploaia sparge suprafaţa apei.

O clipă trece şi apoi…

— De la somn, spune el zâmbind stânjenit şi retrăgându-se.

Pe vârful degetului său mijlociu e o mică crustă alburie, ce a fost a ei. El zăboveşte asupra chipului ei, cercetându-l atent.

Simte cum i se ridică spre faţă un val fierbinte. Are o bănuială că ar trebui să râdă. Scoate un sunet înfundat.

Deodată, parcă apa a fost absorbită înapoi în cer. Ploaia se opreşte. Anna Maria se sprijină cu mâna de zid ca să îşi revină.

Ceva se mişcă dincolo de arcadă. Profesorul nu a văzut. O siluetă se întoarce, îşi ridică gluga şi se îndepărtează iute, cu mantia legănându-se în urmă. *„Stai, nu mă lăsa aici”*, îi vine fetei să spună.

Gondola, lucioasă şi neagră ca smoala, alunecă spre mal. Aerul e dureros de rece.

— Ar trebui să te odihneşti puţin, îi spune el, ştergându-şi de haină degetul cu părticica din ea.

— Dar… dar dumneavoastră nu veniţi? se bâlbâie Anna Maria.

— Cred că am s-o iau pe jos.

Şi, când păşeşte în barcă, refuzând să se uite în jos, la apă, are o senzaţie pe care nu o poate verbaliza, pe care nu crede că o poate exprima nici măcar cu vioara.

În acea noapte, stă în picioare la capătul patului. Paralizată o clipă de gândul la ce pândeşte în beznă. Vede ploaia cum bombardează suprafaţa canalului. Simte degetele lui pe ea şi se cutremură. Dar apoi scutură capul şi împinge gândul adânc în întuneric, ascunzându-l.

O ajuta, atâta tot. Aşa cum a ajutat-o întotdeauna. Aşa cum o va ajuta întotdeauna.

Când pune capul pe pernă, e trasă în adâncuri, ca o pietricică.

A doua zi dimineaţă, laguna parcă e vie. Se unduieşte, scânteind de la gri ca de piatră la argintiul unei monede. Anna Maria o priveşte. Îngrozită. Hipnotizată.

Alte câteva membre ale *figlie* au început să vină la repetiţie şi să se pregătească. Când intră Chiara, Anna Maria se întoarce. Schimbă priviri cu înţeles.

Porneşte spre ea ca să o întâmpine cum se cuvine, când podeaua începe să duduie, semn că cineva masiv vine în grabă spre încăpere. Şi, încă înainte să apară, înainte să apuce să vorbească, groaza a îngheţat-o până în măduva oaselor.

Sora Madalena năvăleşte în încăpere, tropăind, respirând greu. Scufia i-a căzut pe spate din cauza agitaţiei, dând la iveală o fâşie de păr sur. Arată ca un taur ce pufneşte furios pe nări.

— Tu eşti? răcneşte repezindu-se la Rosanna, violoncelista, care icneşte când e prinsă şi fusta îi e ridicată mult deasupra taliei.

Se luptă să îşi tragă sarafanul la loc.

— Ce tot… spuneţi acolo? Altă fată strigă:

— Ce se întâmplă?

Sora Madalena trage fusta în jos şi se repede acum la altă fată, cea mai aproape de ea. Fetele încep să se împingă, să se agite, să se tragă înapoi, ca să încerce să scape. Anna Maria e cea prinsă. Simte un curent brusc de aer rece pe burtă şi mâna bătătorită a sorei Madalena apăsând-o. Aceea se dă înapoi cu un mârâit nemulţumit.

— Nişte fete şuşoteau azi-dimineaţă în refectoriu.

Au spus ceva de o elevă de la Pietà cu un copil în burtă.

Acum se întoarce spre Chiara, care e lângă uşă, cu mâna pe spătarul unui scaun.

— Cine e?

După o privire iute aruncată spre Anna Maria, Chiara pleacă ochii şi spune:

— Nu ştiu, soră.

— Tu! spune sora Madalena, întorcându-se şi repezindu-se iar la Anna Maria.

O înşfacă zdravăn de păr şi o smuceşte tare.

— Cine? Cine are copil?

Anna Maria nu spune nimic, doar încearcă să scuture capul, cu inima bătând să-i spargă pieptul.

— Soră Madalena, dacă îmi daţi voie, spune încet Chiara apropiindu-se. Sunt sigură că nu e adevărat; ştiţi cum poate un simplu zvon să agite oamenii. Şi, oricum, nu poate fi o membră a *figlie*, suntem toate mult prea ocupate, prea concentrate pe muncă.

Sora Madalena o sfredeleşte cu privirea pe Chiara, cu părul Annei Maria răsucit tot în pumn. Dar scoate un zgomot care spune că e mulţumită de răspuns, iar Anna Maria e eliberată.

Ajunsă la uşă, se întoarce şi le măsoară pe amândouă din priviri înainte să plece.

— Oricine ar fi, o s-o găsesc.

Anna Maria are nevoie de toată tăria să nu dea capul pe spate şi să înceapă să urle.

După-amiaza, Anna Maria e în camera ei cu sora Clara şi simte cum i se adună transpiraţia între coapse. Canicula e vizibilă, făcând aerul stătut să tremure şi să se unduiască.

De la o vreme, înainte de fiecare concert, sora Clara îi aranjează părul Annei Maria şi îi pudrează faţa, cât exersează. Buclele sunt clădite aşa de sus în creştetul capului, că o doare gâtul. Mulţi spectatori le trimit haine înainte de concerte, ca să arate mai puţin ca nişte orfane. Ca să se încadreze în decor.

— E ridicol! Abia mă pot mişca, spune Anna Maria, ridicând braţul ca să arate cât îi restricţionează mişcările mânecile lungi ale rochiei strâmte de satin.

Se ridică doar la cinci centimetri de talie. Cum să cânt în asta?

— Signore Dandolo a trimis-o special pentru tine. Ştii că a cerut să o porţi în seara asta.

— Dar nu pot să respir, spune, simţind o greutate pe piept. Lăsaţi-mă să îmi pun sarafanul negru şi mantia.

Anna Maria se apleacă pe lângă ea, spre mantia atârnată de un suport de lumânare din perete, dar sora Clara îi dă peste mână.

— Mantia e prea masculină. Pentru Dumnezeu, signore Conti are una efectiv identică. Trebuie să te punem în valoare, te-ai făcut o adevărată frumuseţe.

Anna Maria încearcă să îşi contorsioneze corpul ca să ajungă mai aproape de vioară. Nu mai are timp să discute despre haine.

— Uite, vezi? Poţi să cânţi, spune sora Clara.

Se apropie cu un borcan de fard, în care bagă vârful degetelor, apoi le îndreaptă, roşii ca de sânge, către obrajii Annei Maria.

Dar Anna Maria scoate un mârâit iritat şi e de ajuns ca unul dintre oasele de balenă din corset să se frângă, fiindcă fata se apleacă prea adânc pentru

structura delicată. Aşa că se apucă să smucească materialul, trăgând de panglici ca să le desfacă şi ieşind din movila de satin înainte ca sora Clara să apuce s-o oprească.

Tot ce poate să facă Anna Maria e să se concentreze. Asupra notelor, asupra lumii de culori. Braţul îi e. Cuprins de spasme dureroase când cântă, dar nu se poate opri. Refuză să se oprească. Durerea începe să i se reverse spre umăr, iar de acolo, spre centrul pieptului.

A doua zi dimineaţă, când intră la repetiţii, îl găseşte în picioare în faţa clasei, aşteptându-le.

Pe stative se află un manuscris nou. Anna Maria se încruntă. Nu îl recunoaşte. La prima privire, pagina e acoperită de scrisul lui, notele înghesuite unele în altele, gonind în sus şi-n jos pe portativ, în unghiuri ascuţite. Piesa e intensă şi rapidă. În mod normal, îi cere părerea, în mod normal, lucrează împreună la astfel de lucrări.

— Hai mai repede, ocupaţi-vă poziţiile, scoateţi instrumentele, spune, plimbându-se deja înainte şi înapoi.

Are o energie ciudată. Anna Maria ridică vioara la bărbie.

El ridică braţele şi încep să cânte. Gonesc nebuneşte prin piesă, când el se întoarce spre ea.

— *Presto*, Anna Maria.

I se strânge stomacul. Clipeşte, se concentrează şi mai tare şi îşi forţează degetele să se mişte mai iute.

— Am spus *presto*, nu ştii să citeşti o partitură? Scrie acolo, la capătul primei măsuri.

Privirea ei zboară spre el, apoi înapoi la partitură. O cântă *presto*. O cântă mai rapid decât *presto.*

Începe să bată din palme, sugerându-le un ritm şi mai rapid, şi mai agresiv. Tendoanele îi iau foc.

— Auziţi ce spun? le întreabă. Mai repede, mai repede. Cântaţi mai repede!

Muşchii din antebraţul ei încep să urle de durere. Dar ea se forţează să cânte mai departe, mai repede, până la ultima notă. Până ce, cu mâna îndurerată, cu inima bubuind, coboară iar instrumentul. Îl priveşte în ochi. Îl vede clătinând încet din cap. Vede ochii tuturor celor din *figlie* sfredelind-o – vulturi dând târcoale prăzii, gata de ospăţ.

Aşteaptă să plece toate fetele.

— Nu înţeleg, îi spune când rămân singuri. Cântam cum mi-aţi cerut.

Profesorul e aşezat la catedră, cu ochii pironiţi în manuscrisul din faţă. Fata vede cum pieptul i se ridică şi coboară.

— A venit Chiara azi-dimineaţă să mă vadă, spune el în cele din urmă, cu o compoziţie proprie. M-a întrebat dacă îi dau voie să se alăture micii noastre echipe.

Frica se prăbuşeşte peste ea ca un val. Cum a putut Chiara să facă aşa ceva? Anna Maria li s-a destăinuit ei şi Paulinei în secret, le-a arătat încredere. Iar ea s-a dus şi a încercat să folosească secretul ca să obţină un avantaj.

— I-ai spus, zice el, ridicând ochii spre ea. Îi crapă obrazul de ruşine.

— Nu, n-am…

El coboară iar ochii spre manuscris.

— Nu vreau să aud.

— Vă rog, îl imploră Anna Maria. Pot să vă explic. Acum ridică vocea şi sângele îi năvăleşte în obraji.

— Am spus că nu vreau să aud! Ieşi afară! Dispari din faţa mea.

Nu mai are ce să spună. Bubuitul începe în încheietura mâinii, apoi îi pulsează prin tot corpul, până ce inima îi bubuie şi ea ca o tobă.

Chiara della Pietà a stricat tot. Chiara della Pietà va fi făcută praf şi pulbere.

20

Câteva fete din *figlie* stau în cerc în capătul coridorului de la etajul doi, aşteptându-l pe profesorul de aritmetică, signore Perotti.

Bineînţeles că Chiara râde. Bineînţeles că îşi mângâie părul lucios, iar celelalte se înghesuie în jurul ei, zâmbind, ascultând-o.

Nici nu ajunge lângă ea, şi cuvintele zboară deja de pe buzele Annei Maria. Cuvinte pe care nu le-a auzit rostite decât de alte fete, cuvinte care nici nu ştie prea sigur ce înseamnă.

Chiara se dă înapoi, clătinându-se, rănită.

— Poftim? şopteşte ea, cu ochii mari. Anna Maria, ce tot…

— I-ai spus!

Anna Maria se apropie deja de ea. Chipul Chiarei e fulgerat de înţelegere.

— Nu aici, spune coborând vocea.

— Ce s-a întâmplat? întreabă una dintre fete.

— Nimic, mă întorc imediat.

Anna Maria o ia furtunos înapoi pe coridor cu Chiara după ea, coboară scara în spirală şi iese în curte, unde se opreşte lângă ulm. Frunzele lucesc în soarele arzător, iar crengile sunt presărate cu mici fructe grena.

— Anna Maria, lasă-mă să-ţi explic…, spune Chiara oprindu-se şi sprijinindu-se cu palma de trunchiul ca de plută.

Anna Maria se răsuceşte furioasă.

— Era un secret, ţi-am spus că e un secret.

— Îmi pare foarte rău dacă ţi-am creat necazuri, doar că m-am gândit…

Îşi trece mâna prin păr.

— Uite ce-i, Anna Maria, sunt în *figlie* de mulţi ani. Şi sunt recunoscătoare pentru asta, crede-mă. Dar nu mă alege niciodată pentru şansele speciale. Am vrut să încerc ceva nou, ceva diferit. M-am

gândit că, cu programul tău încărcat şi presiunea de a compune exercitată asupra amândurora, poate aveţi nevoie de ajutor. M-am gândit că am putea lucra împreună. Lucrez de luni bune la nişte piese.

— Dacă voiai să lucrăm împreună, trebuia să spui, zice Anna Maria. Şi lucrezi la piesele astea de luni bune? adaugă apoi. De ce nu mi-ai spus?

— Păi nu am ştiut dacă…

— Nu ai ştiut dacă ce?

— Eşti extrem de ambiţioasă! spune Chiara, azvârlindu-şi braţele în aer. Eşti obsedată să devii *maestro* şi uneori am impresia că eşti gata să calci în picioare pe oricine ţi-ar sta în cale.

Anna Maria se încordează toată ca un arc.

— Toate suntem asmuţite zilnic una împotriva celeilalte. Dacă nu putem fi muziciene excepţionale, nu mai suntem nimic.

— Doar că… Nu eram sigură că m-ai lăsa să vorbesc cu el despre asta.

— De ce să nu te las? Ce am făcut ca să te fac să crezi că nu te-aş lăsa? M-am purtat întotdeauna ca o prietenă bună.

— Nu ştiu, am…

Chiara face o pauză şi pare îndurerată, stânjenită.

— Am avut senzaţia că ai alege ce e mai bine pentru cariera ta.

Adevărul acestor vorbe o loveşte usturător pe Anna Maria în adâncul inimii. De undeva se înalţă trei note şi plutesc spre ea. Stacojiu, bronz, maro ca mierea. Clatină din cap şi se uită lung la Chiara, de parcă nici nu o cunoaşte.

— Chiara, Anna Maria? Ce se întâmplă…?

Paulina traversează curtea cât de repede poate, împiedicată de greutatea burţii.

— Plecăm. Nu putem avea încredere în ea.

Anna Maria o ia de mână pe Paulina şi, spre stupoarea aceleia, începe să o târască în direcţia de unde a venit.

— Dar, Anna Maria, avem nevoie de ajutorul ei. Cum rămâne cu copilul, cum rămâne cu…?

— Anna Maria, te rog! strigă Chiara.

Anna Maria se întoarce aşa de repede, că Chiara tresare.

— Lasă-ne în pace, strigă ea. Să nu te mai apropii de noi, să nu te mai apropii de mine.

A doua zi, încearcă să intre în sala de muzică şi găseşte uşa încuiată. Ar trebui să aibă acum lecţia particulară. Se desfăşoară în fiecare zi a săptămânii, imediat după rugăciunile de la prânz. Zgâlţâie clanţa, se iţeşte înăuntru prin geamul de sticlă pestriţă şi simte cum o străbate un fior rece. Vede o siluetă care se plimbă încet în sus şi-n jos.

Poate nu şi-a dat seama că a venit. Bate la uşă, şoptindu-i numele. Dar nu primeşte niciun răspuns, nu se clinteşte nimic. Dă drumul clanţei şi porneşte încet înapoi pe coridor.

Deci iar e ţinută la distanţă şi tratată cu răceală. Aşa începe. Şi de aici va ajunge să fie dată afară, fără îndoială. Simte că o ia cu ameţeală şi inima îi e cuprinsă de teroare. Trebuie să se întoarcă în cameră, dar nu ştie pe unde să o ia, care rută e mai sigură. Nu a mai simţit niciodată că se îneacă trează fiind – senzaţia a aparţinut întotdeauna viselor. Dar nu şi acum. Nu şi de acum.

Când ajunge în cameră, găseşte pe birou un bilet cu scrisul lui. Pe pat e un cufăr gol, deschis.

Cardinalul Giovanni Barbarigo îţi solicită prezenţa la vila lui de la ţară. Pleci în această după-amiază.

Paulina e deja în uşă, înainte ca Anna Maria să apuce să o caute.

— Sunt chemată la ţară. Nu ştiu cât timp voi fi plecată.

Nu chemată. Surghiunită.

— Mă descurc, spune Paulina, punându-şi mâna peste a ei. Zău. Mai sunt câteva luni bune până să vină copilul, iar sarafanele pe care le-ai furat

pentru mine sunt imense. Mă descurc. Du-te sau ai să fii în şi mai mare necaz decât acum.

După rozul care aprinde obrajii prietenei, Anna Maria îşi dă seama că nu crede asta. Dar nu au de ales. Îşi face bagajul.

A visat să părăsească într-o zi Veneţia. A visat să se aventureze în afară, către libertate, către inspiraţie. Dar Villa Barbarigo nu e aşa. Acest complex uriaş, cu grădini şi fântâni, cu nenumărate balcoane şi turnuleţe, pare la fel de sufocant ca locul unde se află Corecţia.

Se plimbă pe poteca cu pietriş ce se îndepărtează de vilă şi mai dă câte un şut în gardurile vii perfect aranjate, în depărtare se aude zumzetul călugărilor rugându-se, iar pe ceafă simte fierbinţeala soarelui.

Vocea care vine din spate e catifelată, e vocea cuiva care suge o bomboană.

— Când unchiul meu a imaginat acest refugiu, spune cardinalul Barbarigo, punându-i mâna pe umăr, nu cred că a avut în plan să fie jumulit de ghete furioase.

— Îmi cer iertare! mormăie Anna Maria.

O bate cu blândeţe pe umăr şi se îndepărtează prin grădină către pavilion.

Cardinalul nu e aşa rău. Se roagă tot timpul. În timpul zilei e liberă să se plimbe pe domeniu, să exploreze reţeaua de grădini. Ar putea – ar trebui – să exerseze, să compună, dar nu prea vede sensul acum.

Serile şi le petrece în capătul salonului – o încăpere lungă, cu pereţi de piatră şi covoare grena înflorite – cântând compoziţiile lor, în timp ce cardinalul picoteşte şi servitorii se agită în jur. Sforăielile lui îi distrag atenţia de la culori, de la note.

O ia pe podeţul de piatră, traversând şanţul cu apă care duce de la grădina principală la Insula Iepurelui. Acelaşi traseu pe care a mers săptămâna

asta în fiecare după-amiază. E adevărat ce a spus sora Clara când erau mici. Aceste insule chiar există.

Se aşază cu picioarele încrucişate pe covorul perfect de iarbă şi zâmbeşte privind micile fiinţe pufoase care îi ţopăie peste picioare. Până îi piere zâmbetul. Până îşi aminteşte că zilele le sunt numărate. Că le aşteaptă, pe toate, un cuţit ascuţit şi un tocător.

Gândul vine însoţit de culoare. Un fulger roşu. Ridică privirea şi îl vede plutind deasupra, strigând-o din cer.

„Nu, nu are niciun sens să mai compun.”

Dar apoi se gândeşte la Paulina, la burta tot mai umflată pe care nu şi-a dorit-o. Şi cu acest gând vine galbenul. Se înalţă şi se alătură roşului. Încep să se rotească în văzduh.

Şi acum se gândeşte la ea. Cum stă pe insula asta – un copil-minune cu o carieră ce nu duce nicăieri, prezentă aici doar ca să asigure divertisment unui bătrân foarte obosit. Simte cum o scânteie fierbinte îi străbate venele. Iar ea aduce şi mai multe nuanţe, ce se ridică din şanţul cu apă şi se rotesc în cer. O strigă, pictează o melodie şi îi pretind să le tragă din aer ca să le pună pe hârtie.

Se ridică într-o clipă. Aleargă la pergamentul din cameră, azvârlind în urmă pietricele, înainte s-o oprească alte gânduri.

Noaptea stă lungită în patul imens cu baldachin, studiind jumătatea de carte de joc, inundată de o groază profundă, atavică. Se prăvăleşte în apă şi lumina dispare în beznă. Se răsuceşte şi dă din picioare şi încearcă să apuce ceva, dar nu vede nimic. Simte sub degete corzile rezistente ale instrumentului şi forma sa netedă, îl apucă disperată şi încearcă să folosească gâtul viorii ca să se tragă spre suprafaţă. Dar e luată de curent. Şi în fiecare noapte e dusă de apă tot mai departe şi mai departe. Pluteşte; dispare.

Luni, aproape de prânz. Mii de oameni umplu promenada aplaudând şi ovaţionând, aşteptându-l pe doge. Astăzi va străbate laguna cu barca şi îşi va arunca inelul de aur în apă, ca să arate că republica stăpâneşte mările.

Au trecut doar două săptămâni de când a plecat, dar parcă totul s-a schimbat. Anna Maria stă la poalele scării în spirală din Pietà şi, peste tropăiala mulţimii, pluteşte spre ea muzica celor din *figlie*.

De ce repetă orchestra la această oră? Şi de ce fără ea? îi pulsează capul de durere, copleşit de amestecul de zgomote. O ia la fugă pe scări în sus, legănând vioara pe lângă ea. Dă colţul furtunos şi intră în sala de muzică. Sunetul se opreşte brusc. Paulina ridică ochii spre ea, Chiara rămâne cu gura căscată, iar alte fete se foiesc stânjenite.

— Ah, Anna Maria!

Profesorul lasă jos vioara şi zâmbeşte, privind-o în faţă. Afară, mulţimea ţipă.

— Mă bucur să văd că te-ai întors. Sper că timpul petrecut la ţară a fost plăcut, da?

Anna Maria nu înţelege. Aruncă o privire spre Paulina, care dă din cap aproape imperceptibil. Anna Maria ridică puţin bărbia.

— A fost… bine, mulţumesc. El dă din cap.

— Foarte bine, ia loc.

Arată cu arcuşul spre scaunul ei.

Deci încă e concertmaistru, cel puţin deocamdată. Străbate hotărâtă încăperea, scoate instrumentul din cutie şi îl pune în poală, ţinându-l strâns. Mângâie lemnul cu degetul mare. Pe promenadă frenezia creşte. Mulţimea a început să aplaude la unison.

Poc. Poc. Poc.

Când profesorul începe să vorbească iar despre piesa pe care o repetă, fata aruncă o privire prin cameră.

— *Totul în regulă?* mimează Paulina cu buzele, de la distanţă.

Anna Maria dă din cap. Şi apoi privirea îi alunecă de-a lungul rândului, până la o persoană nouă. Câteva scaune mai încolo stă o fată micuţă. Micuţă în sensul că e mărunţică, dar şi foarte tânără. O copilită. Anna Maria o măsoară iute din priviri. Are o claie de păr negru şi ochi verde-măslină. Nu are cum să aibă mai mult de treisprezece ani. O fi cumva… E posibil să fie mai mică decât ea când a intrat în *figlie*? Ce caută aici?

La comanda lui, ridică instrumentele să cânte, dar Anna Maria nu se poate concentra decât pe jumătate. Urechile ei alungă aplauzele mulţimii şi bubuitul din creier. Se concentrează asupra sunetului care iese din vioara fetei. E seducător, pasional. De un roşu-intens, arzător. O face pe Anna Maria să se înfioare. Sună aşa de bine, că îi vine să se întindă şi să mănânce şi vioara, şi fata. Să le înghită cu totul, dintr-o singură îmbucătură delicioasă. Anna Maria nici nu observă că fata s-a oprit din cântat, că acum doar se holbează la ea.

— S-a întâmplat ceva? spune profesorul zâmbind, stând lângă Anna Maria.

Afară, un smoc masiv de alge lungi ca nişte plete pleoscăie pe lângă mal. Mulţimea începe să tropăie şi să urle. Dogele e pe apă. Trece dogele.

— Nu.

Anna Maria revine în încăpere şi priveşte drept în faţă. Are senzaţia că o zdrobeşte ceva, de parcă plămânii i se umplu cu apă.

— Nu s-a întâmplat nimic. Absolut nimic.

Inelul sclipeşte în arcul său prin aer, către apă. Se scufundă în adâncuri.

— Anna, spune el vesel la sfârşitul orei, când ea dă să iasă din clasă.

Frenezia mulţimii s-a risipit în sfârşit. Se întoarce spre el.

— Mi-a fost dor de tine.

Îi ia o clipă să îl audă. De ce nu e eliminată? De ce nu e tot furios pe ea?

— Ştiţi, în legătură cu Chiara…, începe Anna Maria.

Expresia de pe chip i se schimbă şi zâmbetul dispare. Dar spune:

— E în trecut. Dat uitării.

— Nu am vrut să vă supăr…

— E dat uitării!

Ridică deja vocea. Se duce agitat spre catedră.

— Acum trebuie să ne întoarcem la programul nostru. Din cauza micii tale excursii la ţară am rămas foarte în urmă. Ne întâlnim aici, după cină.

— Sunteţi sigur? îl întreabă.

Purtarea lui e ciudată. Ar prefera să discute despre ce simte el, ca să poată trece peste acest episod. Dar el scrie iar note pe pergament.

— Hmm? o întreabă fără să-şi ridice privirea.

Fata simte în cutia lipită de ea umflătura propriei creaţii, care imploră să fie adusă la viaţă, să respire. Mai are aşa de puţin. Mai are incredibil de puţin până la ţintă.

— Ne vedem atunci, îi răspunde.

— Ai de gând să o ierţi vreodată? oftează Paulina.

E august. O căldură leneşă se ridică de pe promenadă şi intră alene pe geamurile de la Procuraţiile Vechi, o clădire cu apartamente extravagante, încadrată de coloane înalte, ce dă spre Piazza San Marco.

Anna Maria e smulsă din peisajul colorat al muzicii pe care o exersează în minte şi readusă înapoi în încăpere. Li s-a cerut să aştepte într-una dintre galerii, un spaţiu cavernos, cu portrete de bărbaţi în rame aurite pe pereţi. Deschide brusc ochii.

— Pe cine să iert?

Paulina face semn spre Chiara, care stă în picioare în capătul celălalt al galeriei, înconjurată de colegele din *figlie*, acordându-şi liniştită vioara.

I se întoarce stomacul pe dos numai cât se uită la ea.

— Nu, spune Anna Maria, apoi se uită la prietena ei. Cum te simţi azi?

Paulina duce instinctiv mâna la abdomen.

— Mă simt bine. Sunt obosită, mă dor toate. Am simţit-o mai devreme cum se foia.

Anna Maria îi ia mâna de pe burtă şi trage de hainele de pe ea, ca să fie cât mai lejere. Slavă cerului că burta e mică, ca şi constituţia Paulinei, dar sora Madalena e încă la vânătoare. Trebuie să fie atente.

Paulina nu se lasă:

— Nu a vrut să-ţi facă necazuri…

— Gata! o repede Anna Maria.

Nu se poate gândi la Chiara. Nu acum. În această seară vor cânta pentru împărăteasa Rusiei. Se spune că va fi cea mai rafinată petrecere din tot anul. Publicul o vrea pregătită să îi ofere totul.

Figlie vor lansa o piesă la care Anna Maria şi profesorul lucrează de mai bine de un an. O poveste despre încântare şi celebrare, nostalgie şi furie. O poveste ţesută până târziu în noapte, seară după seară. O poveste a anotimpurilor.

Paulina o urmează pe Anna Maria afară din galerie şi în sus, pe o scară îngustă, răsucită. Anna Maria aude clinchetul cerceilor cu diamante ce se ciocnesc unele de altele – cel mai recent dar de la un admirator anonim. Are părul ridicat într-un coc elegant, răsucit, pieptănat în faţă, cu cărare pe mijloc şi cu bucle ce îi încadrează faţa. Restul fetelor din *figlie* se aliniază în spatele lor. Ies toate pe o scenă în trepte abrupte, cu faţa spre sala de bal. Anna Maria şi viorile ocupă primul rând, Paulina şi instrumentele de suflat sunt pe al doilea, iar vocalistele sunt sus, mult deasupra lor, pe treapta cea mai de sus. El e în picioare la pupitrul din faţa scenei, cu spatele la ele, uitându-se spre sala de bal, îmbrăcat într-o redingotă albă cu broderie de argint şi guler mare, de dantelă.

Anna Maria îşi ocupă locul din mijloc, în timp ce restul fetelor se răspândesc în jur ca cerneala în apă şi încep să îşi acordeze instrumentele. Încăperea se umple de tonurile calde a patruzeci de instrumente care comunică între ele.

Ecaterina I a Rusiei e magnifică – stă pe un tron sculptat, bătut cu perle, faţă în faţă cu *figlie*. Buclele castanii sunt împărţite astfel încât jumătate se rostogolesc până la talie, iar restul sunt clădite înalt pe creştetul capului.

Profesorul înclină capul spre ea de la pupitru, iar împărăteasa ridică mâna în semn de salut, fără să zâmbească. Publicul se roteşte în jur, dansând, discutând. Arată ca nişte păsări ale paradisului, împodobiţi în satinuri şi mătăsuri în culori vii, florale.

Acum el se întoarce iute spre *figlie*, şfichiuind aerul cu cozile hainei de mătase. Cu braţele ridicate, se uită la Anna Maria şi încep.

Un murmur politicos se răspândeşte în sală, iar nuanţele de galben şi verde încep să se reverse. Începutul e vioi, energic ca primăvara. *Figlie* se retrag în fundal şi Anna Maria începe să ţească un freamăt de frunze. O vede pe împărăteasă cum începe să zâmbească, lăsând emoţia să curgă prin ea.

„Mă iubesc.”

Închide ochii, ca să nu mai vadă publicul. Dar, când cântă, Anna Maria e surprinsă că nu vede povestea pe care a inventat-o. Nu vede frunzele ce se unduiesc prin aer, nici mugurii verii scăldându-se în căldură. Notele se rostogolesc acum şi culorile se învârtejesc, iar prin faţa ochilor încep să-i gonească o serie de amintiri. Vede burta umflată a Paulinei. Felul în care se ghemuieşte, strângând-o, când mişcă copilul. O vede pe Chiara, trădarea ei combinându-se cu un amestec de violeturi şi marouri roşcate de la muzică. Şi se vede pe ea însăşi, stând în faţa unei încăperi, privind o umbră care se plimbă în sus şi-n jos, iar

ea apucă clanţa cu o mână tremurătoare. Cu acest gând, ceva în ea se face ţăndări şi evadează. Lumina pârâie şi scânteiază, iar ea se ridică, dansând cu furia. Se uită în jos şi vede publicul ce se învârte dedesubt. Şi pe Ecaterina care o priveşte de pe tron.

Se înalţă mai sus, tot mai sus, până când pune palma pe acoperiş şi îl vede cum se fărâmiţează sub atingerea ei. Trage de el cu o mână, rupând lemnul şi cărămida până când deasupra apare un cer ca de cristal. Inhalează aerul rece, aspiră culorile în plămâni şi apoi le lasă să se reverse iar. Apoi se strecoară afară şi îşi ia zborul. Pluteşte în sus, înainte, în văzduhul aşa clar, încât o cuprinde un calm ce-i pătrunde până în măduva oaselor.

Până când se sfârşeşte şi ea trage arcuşul peste corzi. Revine la realitate când ultima notă se topeşte în tăcere. Clipeşte şi se uită la public de pe scena în trepte.

— *Maestro!* strigă cineva din mulţime.

E un bărbat. Un bărbat cu o mantie de catifea roşie. Oare el să fie? Oare însuşi Tartini e cel care strigă acel cuvânt?

— *Maestro!* strigă iar, cu braţele ridicate doar pentru ea.

Acum se ridică încă cineva. Apoi altul şi altul. În scurt timp, întreaga mulţime e în picioare, ovaţionând-o. *Maestro*, *maestro*, *maestro!*

Se ridică cu picioarele tremurânde. Îi bubuie inima tot mai tare, tot mai iute. E momentul ei. Podiumul ei. Visul ei.

Lumina lumânărilor sclipeşte reflectată din candelabru, orbind-o* legănându-se prin încăpere. Îi creşte inima de mândrie – strălucitoare şi nesfârşită şi vulcanică. Dar odată cu mândria vine şi fierbinţeala, prea multă şi prea repede. Duce mâna la ochi, încercând să şi-i ferească de lumina orbitoare. Dar acum i se învârte capul şi realitatea se amestecă în faţa ochilor. Începe să tremure din tot trupul şi chipul îi devine livid. Clipeşte. O

mişcare lungă, lentă şi, când deschide iar ochii, icneşte şocată.

În public nu mai sunt oameni, ci măşti. Sute de măşti. Albe, cu găuri negre în locul ochilor. Se mişcă cu buze rânjite, râzând grotesc, apropiindu-se tot mai tare. Anna Maria face un pas înapoi, se împiedică de scaun, întinde mâna, spune „nu”.

Apoi marea de măşti se împarte în două, creând un spaţiu liber, o potecă între strane. Şi ceva se apropie dinspre capăt. O nouă mască îşi face apariţia, una care iese în evidenţă în ceaţa de ochi negri şi chipuri urlătoare, fiindcă e tăiată în două, pe diagonală. Fiindcă se potriveşte perfect cu cea pe care a păstrat-o cu grijă atâţia ani.

Se înclină într-o parte ca să o privească. Anna Maria se holbează la ea, cu inima bătând să-i spargă pieptul. Plămânii încep să i se umple cu apă. Gâfâie disperată după aer. În public, cineva ţipă. Şi în sfârşit lumea se cufundă în beznă.

21

Soarele bate direct în camera ei, aruncând pe perete un pătrat de lumină. E deja sufocant de cald. Şi abia s-a crăpat de ziuă.

Se rostogoleşte pe spate şi priveşte în tavan. Grinzile de lemn sunt brăzdate şi crăpate, traversate de linii fine pe toată lungimea lemnului închis la culoare, care apoi se răsucesc în noduri strânse.

Ce s-a întâmplat aseară? îşi aminteşte că s-a trezit scoasă pe braţe din palat de călugăriţe. Îşi aminteşte că a încercat să se ridice în capul oaselor şi sora Clara a împins-o la loc. Toată lumea a văzut-o leşinând, a văzut-o cărată afară.

Se cutremură, amintindu-şi cum publicul s-a schimbat sub ochii ei în măşti batjocoritoare. Erau groaznic de reale şi înfricoşătoare. Şi aceea. Aceea care arăta exact ca… Se întinde spre noptieră, ia în palmă jumătatea de carte de joc, apoi se întinde la loc şi o ridică deasupra. Problema a fost ce a simţit când a văzut-o. Apa care-i umplea plămânii, presiunea şi greutatea ei.

Respiră adânc, studiind cartea. *„Oare îmi pierd minţile?”*

O lasă să-i cadă în poală, de parcă o arde. O scutură de pe ea pe podea.

Dar apoi gândul îi fuge înapoi. La mulţime, la lumina lumânărilor, la ovaţii şi strigăte. *Maestro*.

Uşa se deschide scârţâind şi apare în prag Paulina, scăldată în soare. Se aşază la picioarele patului cu o *gazzetta* strânsă în mână. Stau amândouă câteva clipe în tăcerea confortabilă, până ce…

— Ţii minte când eram mici şi ne gândeam că ai să primeşti titlul?

Deodată, are iar opt ani, Agata aplaudă în colţ şi Paulina ţopăie de încântare la capătul patului din dormitorul comun.

— E totul aici, Anna Maria, spune Paulina ridicând mai sus *gazzetta*. Spun că eşti fără de pereche.

Străluceşte din cap până în picioare de mândrie.

— Ai izbândit, exact aşa cum ai spus dintotdeauna.

Anna Maria ridică din sprâncene. Nici corpului nu îi vine să creadă. A ştiut întotdeauna că poate, a ştiut întotdeauna că avea să reuşească. Cu toate acestea, atâţia ani a fost doar un vis. Doar dorinţe copilăreşti. Îşi trage vioara spre ea, mângâie lemnul cu degetul mare şi începe să clatine din cap, când realizează ce se întâmplă.

— Ştiu, spune încet. Ştiu.

Nu mai e timp de pierdut. Gata cu ascunsul în penumbră. Acum îşi va lăsa amprenta eternă asupra lumii, îşi va lansa compoziţiile, va arăta tuturor adevărata magnitudine a potenţialului ei.

Intră hotărâtă la lecţia privată cu el, ţinând în mână manuscrisul. A ales o piesă pe care a scris-o iniţial în urmă cu câţiva ani, dar la care a tot meşterit de atunci încoace. Începe lent, misterios, atrăgând ascultătorul într-o lume fermecată, dar apoi prinde viteză – îl provoacă să înţeleagă. A studiat fiecare compozitor din Veneţia şi e sigură că nu există nimic asemănător. E ceva nou, revoluţionar.

— Bună ziua, *maestro*, spune el zâmbind. Ţi-ai revenit după episodul de aseară? Nu în fiecare seară devii maestru în ochii publicului.

Urăşte faptul că a leşinat. Urăşte faptul că asta alege el să menţioneze. Ar fi trebuit să fie mai profesionistă, ar fi trebuit să se descurce mai bine în situaţia respectivă. Dar nu îi răspunde. Va trece repede peste moment.

— Aş vrea să vă arăt ceva.

Scoate pergamentul şi i-l întinde.

Se încruntă, curios. Fata îşi vede notele prin hârtie. E nevoie de toată voinţa să nu se desprindă de pământ şi să li se alăture în plutirea răsucită prin încăpere.

Se opreşte la capătul primei pagini şi ridică capul.

— Tu ai scris asta? întreabă.

— Lucrez la ea de ceva vreme, de câte ori am puţin timp.

Nu vrea să-i spună de cele vreo patruzeci de piese la care lucrează în zori şi în toiul nopţii. Fără somn, deseori fără mâncare, de ani întregi. Şlefuind şi perfecţionând. Ascultând şi învăţând. Vrea să îl lase să digere această piesă. Vrea să audă mai întâi ce are de spus des-pre asta.

El trece la pagina a doua, a treia.

— Dumnezeule, şopteşte profesorul şi ochii i se mişcă iute de la stânga la dreapta.

— Vă place? întreabă ea.

— E… E foarte surprinzătoare. Diferită, proaspătă, să zicem.

Fata simte că îi răsare un zâmbet pe chip.

— Speram să o cânt. Acum, că sunt *maestro*. Poate săptămâna viitoare, la concertul duminical de la Pietà.

Ştiu amândoi că e o ocazie specială. E un eveniment de caritate la care au fost invitaţi cincizeci de membri ai înaltei societăţi veneţiene, pentru a fi încurajaţi să facă donaţii programului muzical de la Pietà.

Cu Anna Maria ca atracţie principală, preţul biletului e mai mare ca oricând.

O pauză. Pune manuscrisul pe catedră şi palma peste el.

— Eşti sigură că aceasta e piesa pe care vrei să o dezvălui?

În privirea cu care îl fixează începe să se vadă şovăiala.

— Un maestru ştie când e gata, mai ţii minte?

Gândul îi zboară cu mulţi ani în urmă, în bucătărie, la un norişor de făină ce pluteşte în aer şi apoi îi presară părul roşu. E sigură? Ştie sigur?

Se îndreaptă de spate. „Da”, îşi spune. „Eşti *maestro*.”

Încuviinţează din cap.

— Ei, atunci – spune el – sigur că da, dacă eşti sigură. Vom lucra azi la piesă. E o idee bună, Anna…

Se poticneşte, apoi adaugă:

— Pardon, *maestro*. E o idee foarte bună.

— Mulţumesc, spune ea zâmbind cu gura până la urechi.

E duminică şi Anna Maria stă pe scena capelei reci de la Pietà.

— Eşti gata? spune el venind lângă ea.

Vocea lui o smulge din amintirea ultimului coşmar. A fost ceva cu un ţipăt, sunetele scoase de un copil disperat şi cartea de joc plutind, bântuind-o din adâncuri. E nevoită să strângă puţin mai tare vioara ca să îşi amintească unde se află.

Îşi reaminteşte repede că îi place să cânte aici. Pietà e casa ei, capela – primul loc unde a cântat. Iar ziua de azi e specială. Astăzi e prima ocazie de a arăta lumii adevărata ei valoare, nu doar ca instrumentistă, ci compozitoare. Ar trebui să fie entuziasmată. Este entuziasmată. Scutură capul şi se îndreaptă de spate.

— Întotdeauna, spune, forţându-se să privească drept înainte.

La mulţime. La muzica ei.

Ridică amândoi instrumentele. Se privesc în ochi, pulsul fetei începe să bată în ritmul piesei, iar ea dă din cap şi trage arcuşul peste corzi, lansându-se odată cu el în introducerea vioaie. A denumit piesa La *Stravaganza*[18], după culorile ce izbucnesc şi se revarsă din manuscris. Muzica e energică, excentrică, o minunată desfătare.

El stă în picioare, înţepenit, într-o concentrare feroce, pe când ea începe să zâmbească şi trupul i se apleacă şi răsuceşte după nuanţele de verde-măr şi roşu-cireşiu şi liliachiu şi prună. Încheietura ei e flexibilă, trupul, puternic, iar muşchii delicaţi ai umărului şi braţului se flexează ca să răspundă provocării sunetului creat de ea.

Notele sfârâie ca grăsimea în tigaie, muzica e aşa de plină de viaţă, atât de vibrantă, că mulţimea începe să se mişte. Nu separat, ca indivizi, ci ca un organism unic cu o sută de braţe şi o sută de picioare. Inspiră şi expiră la unison şi picioarele bat măsura în acelaşi timp, în timp ce culorile se învârtejesc în jur. Anna Maria a fost jucăuşă în compoziţie, adăugând noi texturi, explorând melodii pe care nu le-a încercat niciodată cu el. Notele se sucesc şi răsucesc. Albastru ca gheaţa, spumă de mare, toate se umflă ca o pânză în vânt, întinzându-se şi amestecându-se în aer. Nu durează mult şi ar putea să fie cuprinsă de flăcări, cufundată în lavă şi tot nu i-ar păsa. Nu mai există nimic decât muzica.

Ultima notă răsună victorios, ca un clopot de catedrală. Mulţimea străluceşte de fericire şi aplaudă furtunos. Inima ei dansează. Le place. Muzica ei. O adoră!

Scăldată în căldura acestei reacţii, pe chip i se aşterne un zâmbet larg. Iar apoi, cu coada ochiului, vede ceva ce o face să îngheţe.

Profesorul se ridică în picioare. Întreaga lume încetineşte când îl priveşte şi aplauzele publicului devin un *pleosc, pleosc, pleosc* îngălat, încetinit. Înclină capul pe-o parte şi se uită cum manşeta îi tremură când face o plecăciune, apoi salută cu mâna publicul. Clipeşte, cu chipul încremenit într-un zâmbet care nu îi mai vine din inimă, şi aşteaptă ca el să se aşeze la loc şi să îi spună ei să se ridice în picioare. Anna Maria, maestra. Anna Maria, creatoarea. Dar acum el ia loc, îşi ia

partitura şi trec mai departe, la următoarea piesă, de Lotci. Lasă piesa ei în urmă.

Simte cum arcuşul îi alunecă din mână şi cade trăncănind pe podea.

Îi aruncă o privire. Se apleacă şi i-l dă.

„Ce ai?”, îi citeşte pe chip.

Îşi apleacă încet ochii către partitură. Următoarea piesă.

O tuse din sală o smuceşte înapoi în realitate şi o face să-şi îndrepte iar atenţia spre public. Aşteptând. Clipind des, în şoc. Încearcă să se concentreze. Dar sângele îi fierbe în vene. Prima notă pe care o cântă iese din instrument ca un scârţâit. Publicul tresare vizibil. Următoarea e scrâşnită, rece. Scutură capul şi încearcă să-şi relaxeze mâna. Dar arcuşul trece peste corzi ca un fierăstrău pe lemn. Instrumentul se chirceşte şi un fulger de durere îi spintecă braţul.

Şi-a asumat tot meritul. I-a furat fără doar şi poate admiraţia cuvenită.

Spectatorii se încruntă. Se aude un mârâit nemulţumit, apoi un ţâţâit. Unii se ridică în picioare. Acum li se mai alătură câţiva şi se îndreaptă toţi spre uşile capelei. Arcuşul scrâşneşte peste corzi. Tendoanele feţei ţipă la ea să se oprească. Iar sunetul e chinuitor, letal, acid.

Şi-a pus vioara în cutie şi intră furtunos înapoi în capelă, când îl vede. Tartini e cu spatele la ea, prins într-o conversaţie animată cu alţi trei bărbaţi. Inima i-o ia la galop. Dacă profesorul nu o face, atunci le va spune chiar ea că acea primă piesă a fost creaţia ei, că acum îşi caută un editor. Se îndreaptă spre el şi îl bate pe umăr.

El zâmbeşte larg.

— Anna Maria! spune. Tocmai îmi salutam câţiva colegi. Pe Corelli îl cunoşti, desigur, dar i-ai cunoscut pe Vandini şi Lotti?

A păşit într-un cerc în care se află cei mai apreciaţi compozitori ai lumii. Trage aer în piept şi

deschide gura să vorbească. Dar cuvintele refuză să iasă. În schimb, se aude un pac, pac, pac. Mâna îi tremură pe lângă corp.

Bărbaţii aşteaptă. Schimbă câteva priviri furişe.

În suflet îi creşte un uragan de emoţii amestecate, ca notele unei piese. E sigură de ce s-a întâmplat? Poate că a interpretat cumva greşit. Poate că profesorul are un plan mai bun ca să dezvăluie lumii că e compozitoare. Probabil că chiar în acest moment discută despre viitoare comenzi, despre noi şanse pentru ea.

Tartini se încruntă.

— Anna Maria? S-a întâmplat ceva?

Se îndreaptă de spate. Dacă profesorul voia să-i recunoască meritul, putea pur şi simplu să o facă. Dar el s-a ridicat în picioare. S-a ridicat el în picioare şi a lăsat-o pe ea să stea jos, în spate, tăcută.

Ultima notă răsună victorios, ca un clopot de catedrală. Mulţimea străluceşte de fericire şi aplaudă furtunos. Inima ei dansează. Le place. Muzica ei. O adoră!

Scăldată în căldura acestei reacţii, pe chip i se aşterne un zâmbet larg. Iar apoi, cu coada ochiului, vede ceva ce o face să îngheţe.

Profesorul se ridică în picioare. Întreaga lume încetineşte când îl priveşte şi aplauzele publicului devin un pleosc, pleosc, pleosc îngălat, încetinit. Înclină capul pe-o parte şi se uită cum manşeta îi tremură când face o plecăciune, apoi salută cu mâna publicul. Clipeşte, cu chipul încremenit într-un zâmbet care nu îi mai vine din inimă, şi aşteaptă ca el să se aşeze la loc şi să îi spună ei să se ridice în picioare. Anna Maria, maestra. Anna Maria, creatoarea. Dar acum el ia loc, îşi ia partitura şi trec mai departe, la următoarea piesă, de Lotci. Lasă piesa ei în urmă.

Simte cum arcuşul îi alunecă din mână şi cade trăncănind pe podea.

Îi aruncă o privire. Se apleacă şi i-l dă.

„Ce ai?”, îi citeşte pe chip.

Îşi apleacă încet ochii către partitură. Următoarea piesă.

O tuse din sală o smuceşte înapoi în realitate şi o face să-şi îndrepte iar atenţia spre public. Aşteptând. Clipind des, în şoc. Încearcă să se concentreze. Dar sângele îi fierbe în vene. Prima notă pe care o cântă iese din instrument ca un scârţâit. Publicul tresare vizibil. Următoarea e scrâşnită, rece. Scutură capul şi încearcă să-şi relaxeze mâna. Dar arcuşul trece peste corzi ca un fierăstrău pe lemn. Instrumentul se chirceşte şi un fulger de durere îi spintecă braţul.

Şi-a asumat tot meritul. I-a furat fără doar şi poate admiraţia cuvenită.

Spectatorii se încruntă. Se aude un mârâit nemulţumit, apoi un ţâţâit. Unii se ridică în picioare. Acum li se mai alătură câţiva şi se îndreaptă toţi spre uşile capelei. Arcuşul scrâşneşte peste corzi. Tendoanele feţei ţipă la ea să se oprească. Iar sunetul e chinuitor, letal, acid.

Şi-a pus vioara în cutie şi intră furtunos înapoi în capelă, când îl vede. Tartini e cu spatele la ea, prins într-o conversaţie animată cu alţi trei bărbaţi. Inima i-o ia la galop. Dacă profesorul nu o face, atunci le va spune chiar ea că acea primă piesă a fost creaţia ei, că acum îşi caută un editor. Se îndreaptă spre el şi îl bate pe umăr.

El zâmbeşte larg.

— Anna Maria! spune. Tocmai îmi salutam câţiva colegi. Pe Corelli îl cunoşti, desigur, dar i-ai cunoscut pe Vandini şi Lotti?

A păşit într-un cerc în care se află cei mai apreciaţi compozitori ai lumii. Trage aer în piept şi deschide gura să vorbească. Dar cuvintele refuză să iasă. În schimb, se aude un pac, pac, pac. Mâna îi tremură pe lângă corp.

Bărbaţii aşteaptă. Schimbă câteva priviri furişe.

În suflet îi creşte un uragan de emoţii amestecate, ca notele unei piese. E sigură de ce s-a

întâmplat? Poate că a interpretat cumva greşit. Poate că profesorul are un plan mai bun ca să dezvăluie lumii că e compozitoare. Probabil că chiar în acest moment discută despre viitoare comenzi, despre noi şanse pentru ea.

Tartini se încruntă.

— Anna Maria? S-a întâmplat ceva?

Se îndreaptă de spate. Dacă profesorul voia să-i recunoască meritul, putea pur şi simplu să o facă. Dar el s-a ridicat în picioare. S-a ridicat el în picioare şi a lăsat-o pe ea să stea jos, în spate, tăcută.

— Domnilor, spune cu voce puternică. Sper că v-a plăcut spectacolul din astă-seară. Acesta e motivul pentru care am venit să vorbesc cu voi toţi. În ultimii cinci ani, am lucrat la…

— Ce s-a întâmplat?

Profesorul apare lângă ea şi îi vorbeşte pe ton tăios. Se uită la cercul de compozitori care o ascultă cu interes.

— Scuzaţi-ne, vă rog! le spune zâmbind stânjenit.

O apucă de braţ, înfigându-şi degetele în carnea ei, şi o ia de acolo. Şi compozitorii râd, şi cercul se închide, şi Anna Maria e acum în afara lui, în colţul capelei, cu el. Profesorul e tras la faţă de stres.

— Ştii că guvernatorul Rossi a fost azi în public? Ştii că e unul dintre principalii sponsori ai programului muzical de la Pietà. Ai noroc că mă place, a trebuit să îl conving să nu îşi retragă toată donaţia pe anul viitor.

Îşi freacă tâmpla cu o mână. Încearcă să proceseze, încearcă să gândească. Dar cuvintele vin iute, fiindcă trebuie să îi iasă de pe buze, trebuie să fie rostite.

— Mi-aţi luat-o, spune privindu-l în ochi. El clipeşte surprins.

— Ce tot spui?

— V-aţi ridicat în picioare şi aţi făcut o plecăciune la finalul piesei mele. Nici nu v-aţi uitat spre mine.

El se încruntă şi se mută de pe un picior pe altul. Când vorbeşte, vocea lui e mai subţire decât de obicei.

— Am salutat, pur şi simplu, publicul, aşa cum fac de fiecare dată.

Chicoteşte şi ridică mâna spre faţa ei.

— Anna, dragă, nu fi aşa melodramatică! Nu dă bine, când ai un chip aşa frumos.

— Mă cheamă Anna Maria! spune ea, roşie la faţă, plesnindu-l peste mână.

Preţ de o clipă, el se uită când la palma lui, când la ea. Fata simte cum aerul dintre ei îngheaţă.

— Nu ai încredere în mine? Despre asta e vorba aici? Nu m-am purtat bine cu tine, în toţi aceşti ani?

— Ba da, dar…

Cineva îl strigă. El se uită acum undeva în cealaltă parte a încăperii.

— Am de discutat cu finanţatorii. Trebuie să dreg ce-ai stricat.

Înainte să apuce să scoată o vorbă, el s-a şi îndepărtat, înghiţit de o mare de pene şi rochii de seară. Se întoarce să se ducă după el. Să termine această discuţie. Dar Paulina apare în spate, albă ca varul şi cu mâna pe burtă.

— Trebuie să plecăm, spune ea.

— Nu se poate, e prea devreme. Mult prea devreme.

Anna Maria e în camera Paulinei, îngenuncheată lângă prietena ei. Paulina se sprijină în genunchi şi palme pe podea şi gâfâie. Gâfâitul se accelerează, până ce ţipătul răsună în toată încăperea.

Anna Maria se uită spre fereastră, cuprinsă de groază.

Aproape că s-a întunecat. Cina se termină curând, în scurt timp, coridoarele vor fi pline de

fete care se duc spre dormitoare, la culcare. Vor fi prinse.

— Şşş, gata, gata, spune luând-o de mână. Dar ţipătul vine din nou, rapid şi animalic, iar Paulina o strânge aşa de tare, că Anna Maria ţipă şi ea, simţindu-şi oasele zdrobite.

Se deschide uşa. Chiara e în prag, cu braţele pline de bumbac şi o găletuşă cu apă.

— Ieşi afară, pleacă de aici, spune Anna Maria, dar Chiara intră.

— Nu plec nicăieri, nu când ea e aşa.

— Las-o… să rămână, Anna Maria, şopteşte Paulina printre contracţii, cu fruntea acoperită cu broboane fine de sudoare. Am nevoie de amândouă… cu mine.

Ultimele două cuvinte sunt un zbieret aşa de puternic, că stârneşte ecouri pe coridor.

Chiara încearcă să îndese o parte dintre cârpele de bumbac în gura Paulinei, dar aceasta se zvârcoleşte şi urlă, iar Chiara nu reuşeşte să i le bage în gură.

— Taci, Paulina!

Anna Maria se repede la uşă şi o închide.

— Trebuie să încetezi, trebuie să nu mai faci zgomot.

Paulina gâfâie şi scoate iar un ţipăt, şi mai puternic decât ultimul. Arată tare mică, tare tânără, iar trupul ei nu e pregătit pentru asemenea durere. Anna Maria simte că încep să-i tremure mâinile şi pe ceafă i se prelinge transpiraţia. A crezut că poate s-o ajute; a crezut că puteau ascunde asta. Dar e doar un copil, doar un copil prost, care habar n-are ce face.

Paulina ţipă din nou. Sunetul reverberează prin corpul Annei Maria ca un clopot de alarmă. Vor fi descoperite. Va pierde totul. Tocmai acum, când a obţinut totul. *Maestro*. Şansa de a fi publicată. Şansa de a fi memorabilă. O lovesc brusc o senzaţie de vomă şi o durere în abdomen, de parcă ceva s-a rupt. Înainte să-şi dea seama ce face, se

ridică în picioare, cu mâna eliberată din strânsoarea prietenei.

Paulina ridică brusc capul spre ea.

— Să nu îndrăzneşti, mârâie, când Anna Maria face un pas înapoi.

Când aruncă o privire iute spre uşă.

Nu poate opri cuvintele, care îi scapă de pe buze.

— Nu pot. Nu pot să fiu aici. O să fiu dată afară, Paulina, o să ne găsească şi o să…

— Nu pleca, Anna Maria. Ajută-ne, te rog, spune disperată Chiara.

Cuvintele ei sunt rostite cu voce tremurătoare, dar ale Paulinei sunt iar un ţipăt. Şi, odată cu ele, se aude ceva rupându-se. Podeaua se umple de sânge.

Iar Anna Maria îi întoarce spatele, le întoarce spatele amândurora. Iese pe uşă, străbate coridorul, sprintând cât de repede o duc picioarele, cu vederea înceţoşată de lacrimi.

— Du-te atunci! urlă Paulina, când valul de durere vine din nou.

Faţa ei pătată e scăldată în lacrimi.

— Du-te la dracu' să te ia!

PATRU

.

22

Sute de pescăruşi se învârtejesc ca un uragan în văzduh, ţipând deasupra capetelor veneţienilor, care se feresc de ei. Dedesubt, laguna e cenuşie şi viermuieşte de peşti stârniţi spre suprafaţă de bărci. Păsările se rotesc şi cârâie, ca un vârtej furios, spărgând valurile când trupurile lor spintecă suprafaţa apei.

În camera ei, Anna Maria tremură ca varga. Cearşafurile sunt ude leoarcă de sudoare. Un ţipăt îi reverberează asurzitor în creier.

„Ajunge. Te rog, gata”, imploră mintea ei, în timp ce se zvârcoleşte în pat.

Dar e trasă şi mai adânc şi ţipetele răsună şi mai tare, iar când în sfârşit se crapă de ziuă, se ridică tremurând în capul oaselor, cu faţa udă de lacrimi. Deschide ochii, revenind la realitatea care atârnă peste ea ca o ţesătură grea. Îşi trage vioara mai aproape şi o strânge la piept.

E prima dată în viaţă când simte aşa ceva. Un jind ca o durere surdă, grea, în adâncul sufletului, de a fi iubită. Nu de public, nu de mulţimea care vrea să se înfrupte din talentul ei, ci de cineva care să îi mângâie cu blândeţe părul, care să îi spună că totul va fi bine. Care să îi spună că nu e un om rău. Că a făcut ce a trebuit ca să apere tot ce a construit. Poate chiar să îi spună că azi nu e nevoie să cânte. Că se poate odihni. Că poate dormi fără să fie trezită, fără să se înece în vis.

Dar nu e nimeni aici care să o aline. Nimeni, în afară de ea.

Ia de pe noptieră biletul şi pipăie cu buricele degetelor hârtia moale.

Nu uita niciodată că ai fost iubită.

Unde e persoana care a scris asta? De ce nu a putut să o iubească, să o păstreze, să o protejeze? De ce trebuie să sfârşească întotdeauna singură?

Ştie răspunsul, desigur. Fiindcă nu merită o asemenea iubire. Nu după ce a făcut.

A abandonat-o. Şi-a lăsat cea mai bună prietenă să urle şi să sângereze pe podea. Aşa cum face de fiecare dată. Aşa cum a făcut când era mică. Celei de-a doua persoane care a iubit-o vreodată. Agatei.

O străbate un val de greaţă. Azvârle păturile de pe ea şi fuge spre coşul din colţ. Dar nu a mâncat nimic de mai bine de o zi şi tot ce reuşeşte corpul să scoată e o bilă verde-deschis. Icneşte şi se îneacă, dar nu mai iese nimic. În cele din urmă, se împleticeşte înapoi spre pat.

A abandonat-o. A abandonat-o. Gândurile încep să i se târască prin minte ca nişte păianjeni, împingând-o sub suprafaţa conştientă, în adâncuri. E nevoită să se ridice şi să se scuture la propriu de ele. Nu se poate lăsa împinsă în beznă. Mai are multe de făcut.

Iar atunci îi apare el în minte. Şi odată cu el vine furia.

Toate acestea au început când a apărut el în viaţa ei – faptul că nu a fost alături de Agata, faptul că a pierdut-o pe Paulina de două ori. Revelaţia e rapidă şi tăios de clară. O energizează.

Acum în mintea ei mai există un singur gând şi doar unul – îl va confrunta cu muzica ei.

Se ridică şi răstoarnă salteaua. Încremeneşte.

Caietul cu manuscrise – plin ochi cu ideile ei, plesnind de foi de hârtie ce ieşeau dezordonat din el pe toate părţile, cu poveştile muzicale ale patimilor ei şi cu amintirile şi anii din viaţa ei – a dispărut.

— Stai, oprește-te, strigă Chiara din spate.

Annei Maria îi bubuie pulsul în tâmple – zvâc, zvâc, zvâc. Aerul e închis, umed, de parcă se strânge în jur. Cu toate astea, merge mai departe. Refuză să se uite în urmă.

— Anna Maria, stai! strigă Chiara, alergând ca să o ajungă.

— Lasă-mă în pace! Chiara înţepeneşte în loc.

— Ne-au găsit ieri. Au luat-o pe Paulina. Anna Maria o ia la fugă.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat cu copilul. Te rog, Anna Maria, ajută-mă!

Firimituri de tencuială cad pe jos, scuturate de pe pereţi la trecerea ei furtunoasă pe coridor şi când năvăleşte în sala mare de muzică. Profesorul e în faţa clasei. Elevele au vreo doisprezece, treisprezece ani. E aici şi fata din orchestră. Cea pe care a remarcat-o Anna Maria data trecută, cea cu păr scurt şi negru şi notele delicioase.

Când intră, privirea lui zboară iute spre şemineu, apoi spre ea. „Ce ciudat că e aprins într-o zi aşa de caldă”, îşi spune ea.

— Ce surpriză! Fetelor, suntem în prezenţa unui *maestro*.

Chipul lui, vocea lui… Pentru o clipă paralizează. Elevele zâmbesc, inocente şi entuziaste, aplaudând politicos. El spune:

— … şi a oferit recent o interpretare superbă a Sonatei a cincea de Corelli. Mulţimea s-a ridicat în picioare să o ovaţioneze…

— Nu faceţi asta.

Îi va muşca vorbele. Îi va mesteca gândurile şi apoi le va scuipa înapoi către el.

— Ce să nu fac? o întreabă nedumerit.

— Nu mă bateţi pe spate, spunându-mi ce îngeraş isteţ sunt. Nu mă luaţi peste picior. Îmi furaţi ideile şi le daţi drept ale dumneavoastră de când aveam treisprezece ani.

Pe chipul lui apare şovăiala.

— Anna Maria? Despre ce vorbeşti?

— Vorbim despre asta acum, indiferent că sunt fetele astea de faţă sau nu.

El oftează.

— Prea bine atunci, afară toată lumea.

Fetele se uită unele la altele, dar se grăbesc să iasă, ascultătoare. Când ultima iese grăbită pe hol, profesorul se întoarce spre Anna Maria şi rămâne perfect nemişcat.

— Orice ai de gând să spui acum, te-aş sfătui să nu uiţi cu cine vorbeşti.

— Ştiţi că am crezut sincer că, odată ce mă făceam destul de mare, aveaţi să îmi treceţi numele pe lucrări? Am crezut că am respectul dumneavoastră.

Râde amar.

— Am fost o proastă.

— Dar te respect, spune el simplu.

Fata se plimbă de-acum în sus şi-n jos.

— Am creat ceva extraordinar. Muzica noastră nu seamănă cu nimic pe lume. E unică. Nu va fi uitată niciodată. Am putea rămâne amândoi în istorie pentru că am compus-o. Dar dumneavoastră nu vreţi să permiteţi asta.

— Păi, e muzica mea, Anna Maria, e stilul meu muzical.

Ea se opreşte, clipind uluită. Cum de nu pricepe?

— Te-am modelat după chipul şi asemănarea mea, ţi-am oferit şanse la care alţii nici nu îndrăznesc să viseze.

O cântăreşte o clipă din priviri.

— Eu te-am creat.

Fetei îi tremură mâinile şi îşi înfige unghiile în carne.

— La urma urmelor, eşti fată, femeie. Ce credeai? Că o să-ţi ocupi locul în istorie ca unul dintre cei mai mari compozitori ai tuturor

timpurilor? Că ai să-ţi vezi opera publicată sub numele tău?

— Exact asta se va întâmpla, îi răspunde şi sângele îi năvăleşte în obraji. Sunt *maestro*, sunt cea mai bună.

— Fată dragă, opinia unui critic, a unui public nu poate schimba asta. E nevoie de ani de recunoaştere şi realizări ca să îţi cimentezi poziţia în republica noastră. Şi apoi, zice şi se apropie de catedră şi împunge cu arătătorul hârtiile împrăştiate pe ea, uită-te la astea. Ce vezi?

Ea face un pas înainte, aude notele care se ridică din ele, vede culorile înceţoşate de furia ei.

— Bărbaţi! spune el, bătând acum mai tare şi mai repede în hârtii. Acestea au, toate, pe ele nume de bărbaţi…

— Şi sunt, probabil, ideile unor femei strivite de îngâmfarea unora ca dumneavoastră, spune Anna Maria. Ne-aţi făcut exact atât de deştepte cât să înţelegem tot ce ne-a fost răpit, tot ce nu putem face. Pentru ce ne învăţaţi să ne folosim minţile, doar ca să ne interziceţi să le valorificăm în toată bogăţia lor? Cum puteţi fi aşa de cruzi?

Profesorul se ridică ca ars. Se uită la ea de parcă ceva se rupe în el.

— Eşti o copilă. Nu ştii nimic despre lume.

Ea nu se poate opri. Refuză să se oprească.

— Nu suportaţi faptul că sunt mai bună ca dumneavoastră. Sunt o instrumentistă mai bună şi o compozitoare mai bună. Apropo…

Se apropie cu paşi hotărâţi, până ajunge doar la vreun metru de el.

— Unde sunt? Unde sunt piesele mele?

O priveşte lung. Dar nu răspunde. În schimb, privirea îi fuge spre şemineu.

O pauză, o secundă. Face ochii mari. În clipa aceea, flăcările sunt hipnotice. Iar apoi îi scapă un sunet ca şi cum tocmai a fost izbită în plex cu ceva imens şi greu.

A avut dreptate. Nu ar trebui să fie aprins focul. Nu într-o zi aşa caldă.

Nu mai are aer. Nu se poate mişca. Parcă o ţine el de încheieturile mâinilor şi o trage înapoi.

E nevoie de o mie de alegeri minuscule ca să ajungi la o piesă muzicală finalizată. Să urce sau să coboare, să stea pe loc sau să meargă mai departe. Să ajungă mai sus, mai repede. Să schimbe direcţia într-o clipă. Să surprindă aici, dar să se îmblânzească acolo. Să crească. Să crească, să crească, să crească şi să crească şi… să respire. Să o laşi să zăbovească într-un loc, să o ţină aşa câteva clipe. Şi apoi, nota finală, sfârşitul. Inevitabila tăcere zdrobitoare.

Alegeri. Luate separat, insignifiante, dar, ţesute laolaltă cu grijă, cu atenţie, în decurs de ani întregi, se poate să creezi ceva remarcabil.

E sigură că i-a stat inima. S-a prefăcut în ţărână ce cade din cer, stâncă ce se fărâmiţează sub tălpile ei.

Nu e doar un caiet. E pânză stropită cu nenumărate pete de culoare, pe care nici nu a ştiut că avea să le picteze. Este întunericul, e neprevăzutul, ceva îndrăzneţ şi uluitor şi nou. E şansa de a interpreta iar şi iar. E o operă ce va mişca fiecare suflet, în fiecare an, până la sfârşitul lumii. Este frumuseţea minţii ei pusă pe hârtie. Dovada a tot ce e capabilă să creeze.

Un respiro; strânsoarea asupra ei slăbeşte. Se aruncă fulgerător spre şemineu şi îşi bagă mâinile direct în flăcări. Scoate din foc doi pumni de cenuşă gri, răsucită.

Anna Maria della Pietà a ştiut note înainte să ştie cuvinte, iar acele note au avut întotdeauna culori. Îngenunchează pe podea, uitându-se cum pier. Se îndepărtează, plutind în văzduh odată cu fumul, până ce totul e la fel de mort ca tăciunii din această vatră. Până ce se face întuneric. Până ce nu mai e nimic.

E nevoie de un cataclism în adâncul ei pentru ca vorbele să se desprindă şi să iasă la suprafaţă.

— Aş vrea să nu fi venit niciodată să predaţi aici.

Aş vrea să nu vă fi întâlnit niciodată, spune ea.

Îi aude vocea în spate, aşa de aproape, că îi simte respiraţia pe ceafă.

— Era mai bine dacă te înecai în canal, ca celelalte, în clipa în care el rosteşte asta, ea o simte. Trupul ei ţipând după aer.

— Despre ce vorbiţi? şopteşte cu greu, simţind că plămânii încep să i se umple cu apă.

— Am atins un punct sensibil? spune el cu răceală. Asta se întâmplă cu voi, fetele, la naştere. Sunteţi lăsate cu faţa în jos în apă, fără viaţă. Numai anul trecut au scos din lagună două sute. Două sute de versiuni ale tale.

Mâinile ei zboară spre gât. Apoi fuge.

— Ei, acum vreau să bateţi din palme aşa, spune signore Conti, iar buclele lui blonde saltă în sus şi în jos în ritmul mâinilor care se lipesc ritmic.

Anna Maria se uită în stânga, la Paulina, apoi în dreapta, la Agata. Chicotesc. Întotdeauna chicotesc la ora lui. Îşi înlănţuie braţele şi încep să aplaude aşa încât nu e prea clar ce braţ aparţine cui. Soarele care intră pe fereastră le luminează chipurile pline de prospeţime tinerească.

— Iar acum vreau să tropăiţi aşa.

Le arată, ridicând picioarele pe rând cam la treizeci de centimetri de la podea şi apoi izbind lemnul, aruncând, totodată, umbre pe suprafaţa lucioasă.

— Dar bateţi în continuare şi din palme! Tropăim şi batem din palme şi păstrăm ceea ce se numeşte ritm.

Acum îşi împletesc picioarele între ele şi încep să tropăie. Aşa de tare, că podeaua începe să trepideze. E aşa de prostesc, aşa de amuzant, că Anna Maria crede că o să facă pe ea de râs. Într-o

parte, Agata se ţine de braţul ei, părul Paulinei îi mângâie umărul. Sunt o amestecătură de membre care ţin ritmul.

E cel mai fericit moment pe care şi-l poate aminti Anna Maria. Niciodată nu a mai fost aşa de fericită ca atunci. O amintire de acum mai bine de doisprezece ani.

Încetineşte şi fuga se transformă în mers, acum că e departe de sălile de muzică. Departe de foc. Departe de el.

Acum aude iar muzica. Acele prime note pe care le cânta el când l-a auzit prima dată. A atras-o felul în care se avântau spre cer. Trebuia să le aibă. Trebuia să cunoască acel sunet, acel instrument, ca pe ea însăşi.

Acum e prima dată când a scos vârful limbii printre dinţi şi a pus note pe hârtie. Culorile lor…, felul în care a făcut ochii mari la gândul tuturor posibilităţilor din faţa ei!

Durerea îi săgetează braţul şi îşi priveşte degetul, acoperit acum cu cenuşă. Ciudat, dar încă mai are adâncitura rămasă de când i s-a prins în uşă, înainte de audiţie. Simte gustul medicamentului, acreala acidă a cafelei. Cafea pe care i-a adus-o Paulina când avea probleme, ca să o ajute.

Acum intră la oră, ridică ochii şi o vede pe Paulina zâmbindu-i larg. Prietena ei, în *figlie*.

Iar acum e în *infermeria*, strânge o mână mică îngheţată, fără viaţă, şi spune: „Vino înapoi."

Pleacă, iar prietena ei ţipă şi sângerează pe jos, iar ea nu se opreşte, nu se întoarce să o ajute.

Se sprijină de uşa camerei, cu sângele pulsându-i prin tot corpul.

Totul are sens acum. Visele în care se îneacă, frica de apă. Ce o fi simţit când a ţinut-o sub apă? Când a privit-o zbătându-se în adâncuri, când a auzit-o ţipând la contactul cu apa?

Cine ar putea face aşa ceva?

Nu există decât o singură explicaţie. O explicaţie care o face să încleşteze mâna pe clanţă, până ce metalul tremură.

S-a născut dintr-un monstru. Şi din monştri se nasc monştri. De aceea e Anna Maria aşa de nemiloasă. De aceea e aşa cum e.

Dă uşa de perete şi se uită prin cameră. E plină ochi cu lucruri. Şaluri de dantelă şi legături de bumbac, vaze înflorate şi oglinzi aurite, piepteni şi cercei de perle. Priveliştea o face să dea înapoi. Ce sunt toate acestea? La ce folosesc, care le e însemnătatea? Cei care i-au dat aceste daruri nu o cunosc. Tot ce ştiu e cum cântă. Tot ce ştiu e felul în care poate să transforme o melodie, felul în care poate să îşi facă publicul să se lase răpit şi înecat în valurile unei piese. Şi o adoră pentru asta. Pentru asta o copleşesc cu laude.

Râde – un sunet găunos. Nici măcar un lucru din această încăpere nu îi aparţine. Fiecare obiect reprezintă o donaţie. Creativitatea ei, visurile ei au fost cumpărate cu zorzoane drăguţe. E o notă ce se rostogoleşte şi se destramă în aer.

Măcar are în bancă ce a câştigat. Dar îşi trece mâinile prin păr şi inima începe să îi bată mai repede. Habar nu are cât a câştigat. În ce bancă e aurul sau unde. Nu a văzut niciodată banii. Nici prin cap nu i-a trecut să întrebe. I se strânge stomacul. Măcar există aceste economii ale ei?

Clatină din cap. Totul e acum mai limpede. Nu deţine nimic. Nu are nimic. E un nimic. Oglinda se duce prima. Cioburi minuscule de sticlă se împrăştie, ţipând prin toată camera, când o zdrobeşte de birou. Rama de sidef se sparge în fragmente roz, risipite pe podea. Acum ia florile din vază şi dă cu ele de perete. Petale mov explodează în aer. Cercei şi coliere zboară prin cameră. Sfâşie faţa de pernă, azvârle scaunul spre pat. Şi vede biletul. Mesajul de la femeia care a făcut asta, care a abandonat-o. Îl ia de pe noptieră. Îl rupe în bucăţi mici, ce cad pe jos. „Nu uita” e pe

scaun, „iubită”, pe podea. Nu mai e un mesaj. Doar vorbe fără sens, risipite şi singure.

Se dă înapoi, clătinându-se, şi trage şuierat aer în piept. Un singur lucru rămâne intact în toată încăperea. Cutia în care sunt vioara şi arcuşul. O ia în braţe, o bagă sub mantia de catifea, apoi se răsuceşte pe călcâie. Cu o ultimă privire în urmă, jură să părăsească pentru totdeauna acest loc al minciunilor, acest lăcaş al monştrilor.

23

Afară, lumea e o vâltoare. Aerul e greu şi fierbinte şi irespirabil, lumina, prea puternică, prea orbitoare. E nevoită să ridice mâna ca să-şi ferească ochii. Are senzaţia că merge pe alee rotindu-se în piruete – i se învârte capul, ameţit de energia oraşului.

Uşile de la Santa Maria Formosa din *campo*[19] se deschid bubuind şi se revarsă afară un torent de oameni, ca nişte peşti ce năvălesc din labirintul îngust şi întortocheat al canalului în apele deschise ale lagunei. Multe dintre feţe sunt acoperite cu măşti. Diforme, fără ochi, îşi bat joc de ea, râzând nemilos.

— Hei, uită-te pe unde mergi, o ceartă oamenii, împingând-o înapoi, storcând-o între ei ca pe o rufă în presă.

O înghiontesc înainte, iar ea se suceşte şi icneşte, incapabilă să se oprească. Deasupra ţipă o pasăre cu burtă galbenă, ce străluceşte ca aurul în lumina soarelui. *„Doamne, lasă-mă să zbor şi eu alături de ea”*, imploră în gând. *„Lasă-mă să îmi iau zborul şi să plec pentru totdeauna departe de acest loc, fluturându-mi aripile în cer.”*

E împinsă în faţă, în femeia de lângă ea, al cărei râs se transformă în chicotit răutăcios ce-i zdruncină creierul. Iar acum se poticneşte în spate, tot mai departe, împinsă spre marginea pieţei, până ce apele canalului îi ling lacome tălpile. Piciorul îi alunecă pe piatra udă şi cu un mic ţipăt se clatină pe margine într-un echilibru precar, la centimetri distanţă de adâncurile canalului, întinde mâna disperată şi apucă primul lucru cu care intră în contact. Pulpana redingotei unui bărbat înalt, aflat în faţa ei. El o apucă de cot. Trupul i se leagănă, apoi îşi regăseşte echilibrul, cu ambele tălpi din nou pe teren ferm. Apa lăptoasă se retrage, făcând

pe nevinovata. Nu are de gând să se uite la ele. Refuză să se uite în ochii pe care îi simte privind-o din adâncurile de jad. Acum bărbatul se uită la ea cu fruntea înaltă încreţită. Pe faţă îi apare o expresie de recunoaştere, ca şi cum o ştie de undeva, îi ştie ochii verzi şi frumuseţea brună, înclină capul, deschide gura să spună *„tu, tu eşti”*, dar ea îşi smuceşte cotul din mâna lui, se strecoară pe lângă marginea mulţimii şi o ia la fugă, năvălind în lumina promenadei.

Se uită peste umăr, gâfâind, şi încetineşte într-un pas alert. Nu poate să umble aşa pe străzi. Va fi zărită de un alt aristocrat şi asediată de mulţime.

La vreo douăzeci de paşi mai încolo vede un chioşc şi porneşte spre el cu capul plecat, căutând o soluţie. Proprietarul stă cu mâna în şoldul proeminent. Se tocmeşte cu o femeie pentru preţul unei pălării. Când se apropie, creşte volumul discuţiei.

— În niciun caz nu face atâta, spune femeia arătând de-acum cu bastonul. Dar aia roşie, cu pene?

Proprietarul ia un cârlig cu mâner lung şi întinde mâna cât poate de mult, ca să apuce pălăria de pe raftul cel mai de sus.

Iute, fără să facă niciun zgomot, Anna Maria saltă masca aflată pe raftul cel mai apropiat. O fâşie neagră, lucioasă, care acoperă doar ochii.

— Asta are preţul de două ori mai mare, spune el, fără să vadă ce se întâmplă.

Nu o vede pe Anna Maria punându-şi masca pe faţă şi legând panglicile peste buclele negre. Nu o vede cum dispare iar în umbrele labirintului.

Străzile sunt aşa de înguste, că trebuie să îşi sugă burta ca să se strecoare prin mulţimile de localnici cu pungi de cumpărături şi fructe, cu legume şi mirodenii. Păşeşte repede, fără să ştie care îi e următoarea destinaţie. O izbeşte surd un gând, când dă un colţ, apoi altul, şi se întreabă

dacă nu cumva se învârte în cerc. Nu ştie deloc oraşul. Nu a văzut Veneţia decât prin ferestrele de la Pietà, din ascunzătoarea de pe acoperiş sau ca pasageră, condusă prin oraş de alţii, în drum spre concerte. A fost în cele mai bogate palate din oraş şi, cu toate acestea, nu ştie nimic despre ţinutul în care trăieşte.

Inima ei bate în ritmul paşilor, un *bum-bum-bum* agresiv, pe care îl simte în coaste. Nu se poate întoarce, dar unde să se ducă acum, încotro să se îndrepte?

Merge aşa de mult, că încep să o doară picioarele. O ia când la stânga, când la dreapta, călăuzită doar de putoarea apei amestecată cu adieri de scorţişoară şi cuişoare. Din când în când, se trezeşte faţă în faţă cu canalul de jad şi nu mai are încotro s-o ia decât înapoi.

Se opreşte o clipă şi îşi trage sufletul în faţa unei vitrine cu suluri de hârtie groasă, colorată. Se uită lung la ele, căutând ceva, dar nu îşi dă seama ce. În adâncul minţii ei, o întrebare zumzăie blând, în surdină, o întrebare care îi întoarce stomacul pe dos.

Oare să fie acolo? Ascunse sub teancul de suluri? Dar nu, îşi dă seama că e imposibil.

Se uită în jos, la mână, aproape aşteptându-se să îl vadă. Caietul cu toată opera vieţii ei în el. Îi simte şi acum greutatea şi grosimea şi felul în care foile de pergament îi gâdilă pielea. Picăturile de cerneală prelinse pe margini. Cum a fost posibil să rămână cu mâna goală? Cum?

Se întoarce, se sprijină cu spatele de vitrină şi studiază oamenii care trec pe lângă ea. Îi ascund cumva muzica sub faldurile pelerinelor? Şi-au îndesat manuscrisele între piele şi cămaşă, ferite vederii?

Ştie că s-au dus. Dar nu se poate opri să se uite după ele, mintea nu se poate opri să le caute. Nu se poate să fie transformate în cenuşă, o movilă de praf pe fundul vetrei unui şemineu. Nu se poate.

Va avea nevoie de bani ori măcar de un loc unde să doarmă la noapte. Ridică mâna la gât şi e cuprinsă de uşurare. Încă mai are la gât un colier, un dar de la un admirator fără chip. Unul dintre foarte puţinele lucruri pe care nu le-a distrus în furia ei. Iese într-o piaţă, opreşte o femeie care trece şchiopătând, cu un covor sub braţ, şi o întreabă cum să ajungă la o casă de amanet.

— Va trebui să te duci la evrei, îi spune, iar fata face tot posibilul să memoreze indicaţiile date rapid.

Merge vreo douăzeci de minute şi, după ce apucă pe câteva străzi greşite, se trezeşte lângă un pod mare de fier, cu o poartă încuiată. Un bătrân stă lângă poartă, cu o tichie roşie pe cap şi o cheie uriaşă la gât, pe un şnur. Îi spune ce treburi are şi, fără o vorbă, el deschide cu un scârţâit intrarea de metal.

În cealaltă parte, mirosurile sunt diferite: pâine proaspătă, ceapă dulce şi peşte prăjit. Ziduri înalte separă ghetoul de restul oraşului, aflat dincolo de pod. Fata intră în forfota locului, întrebându-se de ce s-a străduit republica aşa de mult să îşi separe poporul. Trece de amestecătura de cocioabe improvizate şi prăvălii înghesuite unele în altele. Aceasta nu e Veneţia pe care o cunoaşte.

Firma de deasupra uşii se leagănă în vânt. E albastră cu alb, aşa cum i-a spus femeia, iar numele e scris atât în veneţiană, cât şi în ebraică.

Intră în clinchetul unui clopoţel, salută din cap bărbatul corpolent din spatele tejghelei de lemn, al cărui păr negru şi creţ ţâşneşte în toate direcţiile de sub pălăria cu trei vârfuri. Prăvălia e aglomerată; stă la coadă după alţi trei clienţi, bătând din picior în ritmul bătăilor inimii. Şi apoi e rândul ei.

— Cât îmi daţi pe ăsta? spune desfăcând lanţul de la gât şi împingându-l spre el.

Bărbatul ia colierul şi-l trece printre degetele subţiri.

— E o piesă drăguţă, spune, studiindu-l cu un mic instrument din sticlă.

O pauză de câteva secunde şi apoi îi face o ofertă.

— Valorează de trei ori pe-atât, spune ea repede, cu o mână pe tejghea, strângându-şi vioara cu cealaltă.

Adevărul e că habar nu are cât valorează. Gândul acesta îi întoarce stomacul pe dos. Nu ştie absolut nimic despre valoarea lucrurilor.

— Mai mult de-atât nu pot oferi. Ar fi mai mult dacă îmi vinzi ce-ai în cutia aia.

Se uită în jos, la vioara din mâna ei.

Strânge mai tare mânerul şi o simte lovindu-se de picior. Ce preţ ar putea să pună pe ea? Pe singurul obiect din lume care încă îi mai dă certitudinea că e cu adevărat vie.

El aşteaptă, privind cum i se perindă gândurile prin minte. În cele din urmă, se apleacă şi spune:

— Poţi să-mi accepţi oferta pentru colier sau poţi să-ţi vezi de drum.

Fata îndeasă monedele în cutia viorii şi iese înapoi în stradă.

Nu poate să meargă mai departe aşa, aiurea. Trebuie să găsească un loc unde să stea. Dar umblă pe afară de foarte mult timp, sucindu-se şi învârtindu-se prin labirintul de oameni şi străzi şi canale. Nu recunoaşte zona, nu are cum să fie aproape de vreun loc în care a cântat. Se opreşte în faţa unei uşi din lemn zdrelit, plin de aşchii. Deasupra arcadei, cu litere răsucite, scrie: *Osteria Manzoni.*

— Nu primim *cortigna lume*, se aude o voce dintr-o cămăruţă aflată la dreapta intrării.

Un bărbat mic de statură, cu cel puţin treizeci de centimetri mai scund decât Anna Maria, cu un nas lung şi coroiat, scoate capul pe uşă. O măsoară bănuitor cu privirea.

Ea scoate un sunet ce exprimă surprindere şi dezgust.

— Nu sunt femeie de stradă, spune, ridicând bărbia, îi vine să-i spună cu cine are de-a face, dar el se îndepărtează pe coridorul îngust, ducând un coş plin cu rufe. E nevoită să alerge ca să îl ajungă din urmă.

— Nu contează, spune el, săltând coşul ca să-l care mai bine. Nu primim femei.

— Păi şi unde pot să mă duc de una singură? îl întreabă ea.

— La bordel, îi răspunde, luând-o pe alt coridor şi scoţând o cheie mare de bronz de pe un inel prins la cingătoare.

— La bordel? scuipă ea cuvintele. Nu ai auzit ce am spus?

Bărbatul se întoarce brusc spre ea.

— Nu pot să te ajut, ai înţeles? Nimeni, în tot oraşul, nu va primi o tânără singură.

Deschide cutia viorii şi scoate monedele.

— Nici măcar pe o tânără care are un pumn plin cu aşa ceva? spune ea.

El se opreşte şi o măsoară iar, din cap până în picioare.

— Hai, spune fără chef.

Camera e cam de două ori cât a ei de la Pietà şi are un miros stătut, de praf şi legume fierte. *„E locul unde vin să moară visurile”*, îşi spune ea, uitându-se în jur, la perdelele mâncate de molii şi la patul care sigur e plin de purici.

Uşa se trânteşte în spatele ei, dar se întoarce şi o deschide iar imediat, scoate capul pe coridor şi vorbeşte către spinarea cocoşată ce se îndepărtează şchiopătând:

— Am nevoie de o găleată, apă şi săpun.

Îi ghiorăie stomacul.

— Şi ceva de mâncare.

— Nu avem mâncare aici. O să găseşti la vânzătorii de pe stradă, mormăie el, fără să se uite înapoi.

Se retrage la loc în cameră. Nu vrea să iasă iar acolo, în mulţimile năucitoare.

Târâie din cealaltă parte a camerei un scaun de răchită stricat şi îl propteşte cu mânerul sub clanţă. Studiază pereţii cu vopseaua jupuită şi priveliştea canalului de sub fereastră. Strigătele străzii răsună puternic, ocări între beţivi şi strigăte obraznice adresate femeilor.

„E doar pentru noaptea asta”, îşi reaminteşte. După care, încotro? Poate la Paris – a auzit că acolo sunt mulţi iubitori de muzică. S-ar putea să îşi găsească de lucru ca instrumentistă la un teatru sau o biserică. Sau la Roma? Dar va avea voie aşa, singură? Sunt atât de multe lucruri pe care nu le înţelege. Poate să spună exact poziţia degetelor pe corzi ca să obţină cel mai plin ton. Ar putea să picteze un caiet întreg cu note ce proiectează culori cum nu se poate mai vii şi ce evocă cele mai întunecate nuanţe ale nopţii. Dar nu cunoaşte lumea şi regulile ei. Nu ştie absolut nimic despre ce înseamnă să fii femeie.

Închide obloanele şi deocamdată se mustră pentru aceste gânduri şi le alungă din minte. Se va retrage în întuneric, în pat şi va închega dimineaţă un plan. Dar aude un ciocănit în uşă. Dă deoparte scaunul pus ca barieră. Când deschide, o întâmpină un ciubăr mic cu apă şi un săpun folosit pe margine, crăpat, dar încă puternic mirositor. Lângă el, pe podea, un prosop subţire de bumbac. Baia pe care a cerut-o. Pune ciubărul pe masa din cameră şi îşi scoate mantia şi rochia largă. După o zi de alergătură, de îmbrânceală prin mulţime, duhoarea canalului cu ape scăzute şi cea a propriului trup s-au împreunat într-una singură. Măcar asta e ceva ce poate face. Mai bine să înceapă de aici.

Vederea corpului gol, odată dezvăluit, o ia prin surprindere. Ceea ce era cândva carne plină e acum o fâşie de piele bine întinsă peste clavicule. Pe laterale, coastele îi ies în afară. *„Când s-a*

întâmplat asta?”, se întreabă, spălându-şi pielea de mizerie şi putregai.

Ultimele săgeţi ale soarelui străbat obloanele. Unul dintre ele are o balama care scârţâie. Stomacul îi ghiorăie iar. Pe masă, lângă ciubăr, se află o sticlă ciobită şi un pahar bondoc alături. Bea o duşcă de vin apos, apoi alta, dar nu o ajută deloc să-şi mai aline foamea. Mintea îi zboară la mesele pregătite pentru *figlie*. Ştiucă prăjită, cu piele crocantă, cuibărită pe un pat de rozmarin şi usturoi. Fructe proaspete ca florile de primăvară, cu suc aşa de dulce, că îl lingea când i se scurgea pe bărbie.

Oftează.

Trebuie să iasă să caute ceva de mâncare. Se uită spre grămada de monede de pe masă. E prima dată în viaţă când trebuie să se gândească de unde să facă rost de următoarea masă. Nu ştie câte mese va putea plăti înainte ca aurul luat pe colier să se termine. Nici cum ar putea să se apere. Ceva o săgetează în stomac şi nu e foamea. E ceva ce şopteşte din beznă: *„Sigur ai făcut bine?”* Vioara e pe pat. Nu o poate lua cu ea – nu ar fi în siguranţă. Dar nici nu vrea să se despartă. Nu aici, nu acum. Trage adânc aer în piept şi se mai uită o vreme lung la ea. Dar nu poate să mai aştepte. Nu mai rezistă nicio clipă fără mâncare. Bagă cu grijă vioara sub cearşafuri şi, după ce încuie uşa, pune cheia în buzunarul mantiei.

Strada are o energie nevrotică. Mulţimea e însufleţită, energizată de ceva mai mult decât doar peşte şi vin. Când trec pe lângă ea, şi bărbaţii, şi femeile încetinesc pasul şi o sfredelesc cu privirea. Trebuie să-şi amintească că are masca pe faţă. Nu o cunosc. Nu au cum să o recunoască.

Mirosul – nu chiar plăcut, totuşi de mâncare – o atrage pe o alee îngustă ce duce de la han la podeţul arcuit de piatră din capăt. Pe celălalt mal al

canalului, un vânzător cu o mică tarabă din lemn fierbe ceva într-o oală mare de metal, pusă pe foc.

— O porţie, vă rog, spune, blestemând pe loc educaţia primită de la sora Clara, fiindcă a făcut-o să fie aşa de politicoasă.

Se îndreaptă de spate şi adoptă o postură mai ţeapănă, încercând să pară mai mare, mai puternică, în caz că, din cauza bunelor maniere, negustorul ar putea crede că e uşor de tras pe sfoară.

Primeşte un castron cu legume terciuite într-o supă chioară, prin care se văd câteva particule albe de peşte, şi un codru de pâine uscată. Totul e maro, ca mâncarea pe care o primea înainte să devină cea mai tânără membră din istoria *figlie di coro*. Dar nimic nu poate sta în calea foamei. Negustorul îi întinde un castronaş plin cu cristale de sare, dar ea deja îşi îndeasă pâinea în gură, soarbe cu zgomot supa şi îşi linge degetele murdare de sos. Iar acum, creatura nesăţioasă din ea cere mârâind încă o porţie, apoi încă una, iar ea se ospătează fără să se oprească să respire, fără să mai piardă vremea cu respiraţia.

Odată cu întunericul, oraşul a devenit mai tăcut. Merge agale pe drumul de întoarcere la han, pe lângă ferestrele tavernelor, care strălucesc ca tăciunii în foc. Liniştea o calmează, iar stomacul plin îi ridică moralul cu cel puţin o octavă. Se aşază câteva minute pe zidul de piatră de la marginea apei, respirând aerul rece al serii. Poate că e capabilă de asta. Să ducă o viaţă ciuntită, ascunsă, departe de Pietà. Poate că ar putea călători dincolo de graniţele oraşului, ca să descopere ce mai există pe lume, dincolo de nesfârşita întindere de apă. Pune mâna pe piatră ca să se conecteze la pământul de sub ea. Respiră egal, ca să îşi potolească gândurile.

Apoi aude un sunet.

Întoarce capul în direcţia respectivă, cu mintea inundată brusc de culori, când notele se alătură tobelor. Muzica îi vorbeşte, ţese o poveste. E tristă şi înfricoşătoare, şi frumoasă, şi plină de voioşie. Cum e posibil ca viaţa să fie plină de aşa de multe lucruri, uneori toate odată? Se ridică şi urmăreşte muzica spre sursă, incapabilă să îi reziste.

Acum păşeşte mai iute, fiindcă muzica începe să se deplaseze, luând-o la dreapta, apoi la stânga. În scurt timp, se adună o mulţime care creşte mereu, călăuzită de *codegas*, bărbaţi ce poartă felinare mari, de sticlă, ce se leagănă pe lângă ei, iar ea e printre oameni, trecând de pe străzile înguste peste Podul Rialto şi până într-o piaţă uriaşă. E aşa de multă activitate acolo, că abia reuşeşte să o cuprindă cu privirea. Acrobaţi ce formează turnuri înalte şi cărora le tremură membrele sub greutatea celor de deasupra, urşi care mârâie în cuşti, dând cu ghearele în metalul zăbrelelor. Dansatorii se mişcă iute ca nişte păuni de mătase – pete colorate în mulţime, iar un dresor dă ordine marmotei, punând micuţa fiinţă să stea în două labe, ca să facă mulţimea să aplaude şi să ovaţioneze. *Zaletti! Zaletti!* strigă un om care trece pe lângă ea, ducând în braţe un coş plat, cu fursecuri galbene. Se strecoară prin gloată, inhalând mirosul dulce de nuci prăjite, şi se uită în jur, la piaţa luminată ca ziua de sute de lămpi – mai multe decât poate să numere. În dreapta, mulţimea icneşte la unison. Un băiat se arcuieşte pe spate şi scuipă foc. Dar ea nu se opreşte şi continuă să urmărească torentul melodiei. Cu spatele lipit de unul dintre zidurile pieţei, se apropie centimetru cu centimetru, până ce zăreşte sursa. Un trio de viori, la care cântă trei bărbaţi cu tichii negre şi măşti albe. Când se apropie, piesa devine tot mai sprintenă, crescând în energie şi ambiţie. Cântăreţii se plimbă prin mulţime în fruntea unui grup de localnici care dansează pe muzică. Se trezeşte printre ei şi culorile îi şerpuiesc printre membre.

Nu ar trebui să se ţină după ei. Ar trebui să se întoarcă. Dar corpul ei are alte idei. Începe să se legene, silueta ei contopindu-se cu culorile, până ajunge afară din piaţă, iar ea şi localnicii, cu toţii, urmează violoniştii până la o clădire şi intră pe o uşă ce îi duce în altă lume.

24

A intrat în lumea subterană: o peşteră întinsă şi întunecoasă. Se strecoară pe lângă mese rotunde, la care stau bărbaţi cu tichii în trei colţuri, ce au în poală femei cu obraji sulemeniţi. Una şopteşte ceva la urechea unui bărbat, alta e lăsată pe spate, cu spinarea arcuită. Râde ca o nebună. Anna Maria trece iute pe lângă aceştia, ţinându-se după muzicieni, simţind în aer mirosul usturător de alcool. Spaţiul se deschide şi e înconjurată de zarvă de râsete şi băutură, şi muzică, şi distracţie. Dă cu ochii de o scară ce duce la mezanin şi scoate un mic sunet şocat. Un bărbat e aplecat peste balustradă şi un altul îl ţine de talie şi îl sărută pasional. În firida de sub scară sunt perne uriaşe din catifea şi întinşi pe ele sunt bărbaţi şi femei în lenjerie intimă. Anna Maria se răsuceşte pe călcâie. Ar trebui să plece. Dar se apropie de ea o femeie mascată, iar sub spiralele verzi şi aurii ale măştii i se vede gura cu buze netede.

— Gustă, spune aceea, şi uită.

Îi întinde un pahar îngust şi înalt, cu un lichid negru ca cerneala. Anna Maria ştie că ar trebui să plece din acest loc al păcatului, al decăderii. Dar unde să se ducă? Şi pentru ce? Nu are unde se duce, nu are nici prieteni, nici familie căreia să îi pese dacă se întoarce. Acum nu o mai aşteaptă nimeni.

Femeia ridică paharul puţin mai aproape şi zâmbeşte iar.

Anna Maria închide ochii. Mai bine să uite de lume, de acest loc. Din partea ei, nu are decât să dispară pentru totdeauna. Atinge cu buzele paharul.

Prima sorbitură amorţeşte durerea provocată de furtul operei la care a muncit toată viaţa. Nu mai e ascuţită, insuportabilă ca un pumnal în plex, ci mai

mult ca o durere surdă. A doua îi arde limba şi, odată cu ea, amintirea pierderii Paulinei. A treia cauterizează frica cuibărită în suflet, conştientizarea a tot ce a pierdut. Aşa că nu se opreşte, doar lasă lichidul să alunece prin ea, îl lasă să-i spulbere suferinţa. Când ultimele înghiţituri se preling pe gât, contemplă fundul paharului gol.

Pleoapele i se deschid şi se închid sporadic, independent de voinţa ei, ca nişte obloane către lume. Îşi simte trupul greu, cufundat în perne, dar lumea e uşoară, liberă. Muzica îi inundă venele ca o otravă delicioasă. Are gura deschisă şi printre buze îi sunt strecuraţi struguri vineţii, în care a fost pus ceva acru. O ating alte trupuri şi îşi dă seama că tânjeşte după această nouă senzaţie. Parcă gustă pentru prima dată zahărul: e ca un şoc ce dă dependenţă. Savurează senzaţia pielii lipite de a ei, iar apoi o învăluie iar întunericul.

Când deschide ochii, mintea îi e ceva mai limpede, în colţ e o masă la care sunt aşezaţi mai mulţi tineri care fie urlă de fericire, fie se încruntă, jucând jocuri de noroc. Aude frânturi din conversaţia lor, cuvinte în franceză, germană şi engleză. Un sunet o face să se uite în dreapta şi vede lângă ea un copil, un prunc care încă nu ştie să meargă. Ochii imenşi clipesc lent, studiind chipul Annei Maria. Iar acum îşi vede trupul şi înclină capul într-o parte, încercând să priceapă ce vede. Lângă ea e o femeie, iar piciorul aceleia e ridicat şi întins peste talia ei. Anna Maria se smuceşte, încercând să-şi extragă membrele dintre cele care nu sunt ale ei.

— Şşş, spune femeia, trezindu-se din somn şi punându-i palma pe frunte.

Are ochii aşa de mari, aşa de negri, că s-ar putea prăbuşi în ei. Palma femeii e caldă, moale. Anna Maria se relaxează sub atingerea ei, iar femeia ridică paharul iar şi spune:

— Mai ia o gură.

Nu ştie cât durează astea, acest întuneric, această plăcere. Ştie doar că nu îi pasă, că nu se poate gândi la nimic altceva decât această muzică, că nu se poate lăsa decât în voia otrăvii delicioase din ea.

O trezeşte pulsaţia din creier. Cu eforturi supraomeneşti, se ridică în capul oaselor. Îi ia câteva clipe să înţeleagă ce vede. Mormanul de corpuri care gem, bărbatul masiv care sforăie la picioarele ei. Se ridică poticnindu-se. Creierul stafidit ca o nucă se rostogoleşte, lovindu-se de oasele craniului. Cu privirea înceţoşată, iese clătinându-se din întuneric către… lumină. Cum se poate să fi venit zorii? Cum să se fi făcut deja ziuă?

Face câţiva paşi şovăielnici, îndepărtându-se de uşa tavernei, apoi coteşte pe o alee ce merge pe lângă peretele lateral. Ajunge până la jumătate, când e nevoită să se oprească. Îi pulsează tot trupul, lipit cu spatele de zid. Se încovoaie brusc şi vomită resturile băuturii nenorocite. Şi atunci aerul devine greu de parfum de mosc.

— Şi ce caută tocmai aici o fată cuminte de la Pietà, ca tine?

Duce iute mâinile la faţă, dar nu mai are masca. Trebuie să o fi pierdut în hruba aceea. Pleacă capul şi se întoarce cu spatele. Încearcă să plece grăbită în direcţia opusă. Dar paşii o ajung din urmă. O mână o apucă de umăr şi o întoarce.

Elisabetta Marcini o studiază de la înălţimea ei. Liniile fine din jurul ochilor s-au transformat în riduri adânci şi poartă o perucă închisă la culoare. Azi e îmbrăcată simplu. Fără rochii extravagante, fără pietre preţioase în formă de frunză. Poartă o rochie simplă de bumbac, un şal negru pe umeri şi are în braţe un coş plin cu chifle. Inima Annei Maria se face ca de plumb. Cu excepţia profesorului, probabil că nu există nici o altă

persoană pe care să-şi fi dorit mai puţin să o vadă în acest moment.

— Ce e cu ochii tăi? o întreabă privindu-i atent pupilele.

Stă cu greutatea pe piciorul drept şi şoldul ieşit în afară. E flancată de două servitoare, cu şorţuri albe peste rochii şi părul acoperit de bonete de bumbac.

— Nimic. Lasă-mă în pace.

Anna Maria îi scutură mâna de pe umăr. Dar acum voma i se ridică iar în gât şi iar se încovoaie şi varsă.

Elisabetta se întoarce spre femeile din spate şi îi dă uneia coşul.

— Continuaţi să împărţiţi astea. Eu rămân aici, le spune.

Fetele dau din cap şi se îndepărtează pe alee, iar Elisabetta se întoarce spre Anna Maria. Aceasta se îndreaptă de spate şi îşi şterge sucul gastric de la gură cu mâneca, cu gâtul încă usturând-o de la vomă.

— Ar trebui să plecăm.

Tonul Elisabettei e nonşalant, dar grăbit.

— În cealaltă parte a Podului Rialto are loc o bătaie. Nu suntem în siguranţă aici. Bărbaţii se ţin de prostii la ora asta.

Se uită peste umăr, apoi adaugă:

— Mă rog, mai mult ca de obicei.

Dar Anna Maria scutură din cap şi tot trupul îi tremură din cauza otrăvii din vene.

— Nu e nevoie să ne întoarcem la Pietà, am un apartament în palatul de pe celălalt mal al Canal Grande.

E destul de retras. Nu vom fi deranjate. Hai!

Anna Maria se strâmbă, dar nu prea are de ales.

— Vioara mea.

Tuşeşte printre cuvinte şi simte cum i se contractă toată măruntaiele.

— Trebuie întâi să o iau. Elisabetta dă din cap.

— Arată drumul.

Anna Maria zgâlţâie a doua oară clanţa, dar încuietoarea rămâne închisă. Bubuie în uşă şi strigă:

— Alo! Deschide, deschide!

Vioara e acolo, înăuntru. Cum a putut s-o lase? Cum a putut să fie aşa de proastă?

Dincolo de uşă se aude târşâit de paşi şi uşa se dă de perete, dând la iveală un bărbat înalt, cu o claie de păr argintiu ciufulit.

— Ce Dumnezeu… Cât e ceasul? Ce vreţi?

— E camera mea.

— De sâmbătă nu mai e, am închiriat-o pe toată săptămâna.

Sâmbătă? Anna Maria se trage înapoi. Elisabetta o apucă de braţ ca să nu cadă. A fost în tavernă trei zile şi trei nopţi.

— Nu se poate, am…

I se învârte capul, nu reuşeşte să rostească cuvintele.

— Mi-am lăsat vioara aici.

— Nu ştiu nimic despre asta, spune el.

Le trânteşte uşa în nas, stârnind o pală de curent.

Acum aleargă înapoi pe coridor, peste covorul pătat, şi bubuie cu pumnii în uşa mică de la dreapta intrării.

— Ce-ai făcut cu ea? Dă-mi vioara! strigă ea când uşa se deschide.

Proprietarul îşi încrucişează braţele la piept, complet netulburat.

— Mi-ai plătit o noapte şi apoi ţi-ai lăsat bagajele la mine gratis. Am luat vioara ca plată.

— Ce-ai făcut cu ea? îl întreabă iar. Dacă ai lovit-o, jur pe ce-am mai sfânt…

Elisabetta păşeşte între ei, înaltă, elegantă. O împinge înapoi cu blândeţe pe Anna Maria. Vorbeşte cu voce dulce. În scurt timp, bărbatul râde şi scoate cutia cu vioara Annei Maria de pe un raft din spate. Elisabetta îi întinde câteva monede şi îi strânge mâinile.

— Mulţumesc, bâiguie Anna Maria, smulgându-i vioara şi strângând-o la piept.

Cu ochii mijiţi, Anna Maria se uită cum Elisabetta îi mulţumeşte bărbatului, cum îl întreabă de afacere şi de familie. Îşi pune la cale următoarea mişcare. Elisabetta şi fetele ei bogate au pus piedici în calea educaţiei ei. Elisabetta o antipatizează. Elisabetta i-o fi obţinut înapoi vioara, dar nu e o femeie în care Anna Maria poate avea încredere.

Anna Maria decide. Va scăpa de ea. Va pleca. Chiar acum.

E înapoi pe stradă şi o ia pe o potecă îngustă de lângă un canal, trecând pe lângă ferestre cu jardiniere pline cu rozmarin, care îi parfumează trecerea, când…

— Şi uite la ea cum fuge, spune Elisabetta, aflată la câţiva paşi în spatele ei.

Anna Maria mârâie exasperată şi se întoarce.

Elisabetta oftează.

— Dacă faci dreapta în capăt, dincolo de canal, şi o ţii tot înainte, ajungi la lagună. De acolo te descurci să traversezi oraşul. Casa mea e peste Podul Rialto, pe malul apei, în spatele pieţei. E cea cu uşi duble sculptate, în caz că o să ai vreodată chef să treci pe la mine.

— Nu vreau ajutorul tău, spune Anna Maria.

— Desigur, aprobă din cap Elisabetta. Cum vrei tu.

Se apropie un negustor cu un coş cu peşte, iar la trecerea lui, mirosul de sare şi mare se unduieşte printre ele. Anna Maria dă să plece, dar Elisabetta vorbeşte iar:

— Te rog doar să ţii minte un lucru: trăiesc în republică de peste cincizeci de ani. În tot acest timp am văzut o mulţime ca tine şi am văzut cum acest loc distruge oameni ca tine. Nu e nicio ruşine să ceri ajutor când ai nevoie.

Noaptea e neagră şi rece, iar cerul începe să scuipe stropi de ploaie. Anna Maria stă cu spatele lipit de un zid de cărămidă în ruină; în faţă e un pod arcuit, iar canalul plesneşte furios malurile. Şi-a pus vioara în spate, ca să nu o vadă nimeni şi să încerce să i-o ia. Are muşchii încordaţi, gata de luptă.

O cerşetoare bătrână se apropie cu capul plecat şi părul înfăşurat într-o cârpă neagră. E aşa de adusă de spate, că trunchiul aproape că e paralel cu solul. Ţine în mână un baston mic, pe care îl târăşte pe jos cu un lent *hârş-pac, hârş-pac*. Annei Maria îi creşte pulsul.

Femeia ajunge lângă ea. În aer se simte miros de ţărână stropită de ploaie. Trage aer în piept. Dar acum femeia bagă mâna în pelerină, scoate o monedă şi o azvârle în poala Annei Maria.

Se ridică surprinsă şi se uită după ea. O cerşetoare îi dă din banii ei. Aşa a ajuns?

Apoi se aude tropăit de picioare ce gonesc spre ea aşa de repede, că nu are timp să reacţioneze.

Un bărbat o izbeşte în spate, trântind-o de zid, tăindu-i respiraţia. Ridică braţele ca să se protejeze, dar un alt bărbat se repede şi se prăvălesc amândoi pe strada pietruită, cărându-şi pumni, icnind şi gemând, sub ploaia torenţială. Încremeneşte, îngrozită că, dacă se mişcă, o vor observa şi îşi vor întoarce armele împotriva ei. Un sunet umed, un geamăt. Unul dintre ei fuge pleoscăind prin bălţi, iar celălalt se ridică, clătinându-se şi ţinându-se de o porţiune îmbibată de sânge de deasupra şoldului, şi se întoarce de unde a venit, târşâind picioarele.

Anna Maria nu mai stă pe gânduri. Îşi ia vioara şi o rupe la fugă, cu toată viteza de care e capabilă. Se duce spre Podul Rialto.

Gâfâind, cu ochi holbaţi de frică, uitându-se în stânga şi în dreapta, bate la uşă. Mantia şi părul îi sunt ude leoarcă de la ploaie. Pe rochia neagră sunt

pete de sânge împroşcat de bărbaţii care s-au bătut, iar poala hainei e plină de noroi.

Aşa că, atunci când servitoarea îi deschide şi vede tânăra care stă în prag, îi spune să plece, să se ducă de unde a venit, că nu are ce căuta aici. Dar Elisabetta e acum în spatele ei, în holul de la intrare, şi spune cu blândeţe:

— Du-o în cameră.

Trec zile în şir sub faldurile aşternuturilor de mătase. Anna Maria încearcă să nu se trezească. Deschide ochii doar din când în când, ca să bea supa lăsată pe noptieră. Gândurile care se rotesc şi se agită în tenebre o fac să tragă păturile mai sus şi să îşi sape culcuş şi mai adânc în tăcere.

E la pământ, obiectul milei elitelor. A fost cumplit de nesăbuită, de iresponsabilă. Geme, se întoarce pe cealaltă parte şi îşi îngroapă faţa în saltea. Mai jos de atât nu are cum să decadă.

Elisabetta se află acum la picioarele patului şi Anna Maria îşi fereşte ochii de lumina ce năvăleşte după deschiderea obloanelor. Îi lasă pe masa de la fereastră o oală de cupru cu apă fierbinte, un prosop de bumbac brodat şi o perie de păr cu mâner de sidef. Lângă ele e întins un capot curat de in. Rochia ei neagră a fost spălată şi uscată.

Se întoarce şi pune mâna pe mantia de catifea a Annei Maria, care a fost uscată şi drapată pe un scaun. Dă să spună ceva, dar se opreşte, se apleacă şi ridică jumătatea de carte de joc care a căzut din mantie pe covor. O ridică spre lumină, studiind tăietura curată pe diagonală şi punctele şi spiralele aurii de pe masca damei de cupă.

— E a mea, spune repede.

Elisabetta se uită la ea cu o privire ciudată. Annei Maria i se strânge gâtlejul. Elisabetta pune cartea pe măsuţa de toaletă şi mâna ei zăboveşte o secundă mai mult decât necesar.

— Când eşti gata, te aştept jos, în salon, spune şi pleacă.

Anna Maria are nevoie de toate rezervele de voinţă ca să se dea jos din pat, dar are Elisabetta ceva ce o face să se ridice şi să facă ce i-a spus. Stomacul parcă e o bilă de plumb. Spălatul, apa caldă ce îi mângâie membrele o mai ajută puţin, iar acum deschide cu un scârţâit uşa camerei şi iese pe coridorul vast, scăldat în lumină, îmbrăcată în halatul curat, apoi o ia spre scara curbată.

Simte sub tălpi răceala podelei de marmură. Îşi trece degetele peste ţesătura ce acoperă pereţii, iar în cealaltă mână strânge cutia viorii. Nu se mai desparte de ea. Niciodată.

În faţă atârnă pe perete arborele genealogic, primul membru al familiei fiind născut în 1305. Pe toată lungimea peretelui sunt portrete în rame aurite, bogat ornamentate, iar oamenii din ele poartă dantele şi perle. Prin comparaţie, Pietà e o închisoare întunecată şi cenuşie.

Aproape a ajuns la scară, când se opreşte. În dreapta, o uşă masivă de lemn de nuc e întredeschisă şi are un heruvim în loc de clanţă. Din încăpere se revarsă un miros plăcut, ca de câmp de flori sălbatice. Împinge puţin uşa.

E o cameră mică, frumoasă, cu pereţii tapetaţi cu satin de culoarea piersicii. În dreapta se află o masă cu picioare subţiri, curbate. E lăcuită şi lustruită, lucioasă ca un ochi. Pe ea se găsesc o boneţică de dantelă şi o pereche de mănuşi. Aşezate cu grijă, potrivite pentru mânuţele unui copil. Lângă masă e o păpuşă aşezată în fund, cu picioare ieşind de sub rochiţa de catifea.

În colţ e un balansoar, iar pe spătar se află întinsă o pânză pe care e brodată litera I. Pe perete atârnă, prinsă cu o panglică, o oglindă aurită. Şi mai e şi un pătuţ de copil, din lemn şi gol, cu excepţia unei pături albe îndoite şi băgate sub saltea. Dar e prea ordonată, cu dantela prea dreaptă. Perfectă, ca şi cum nu a fost atinsă niciodată.

Scârţâitul podelei o face pe Anna Maria să sară în sus. Elisabetta e lângă ea, dar nu o priveşte, ci se uită în cameră. Fără o vorbă, apucă cu blândeţe clanţa în formă de heruvim şi închide uşa.

Fără să o privească pe Anna Maria, spune:

— Noi două o să stăm de vorbă. Stai jos, zice şi arată spre fotoliul din faţa ei.

Anna Maria se aşază şi pune vioara pe podea, astfel încât să o atingă cu piciorul. Elisabetta ia loc în faţa ei, într-un fotoliu mare, lângă şemineu, ţinând în mână o ceaşcă de cafea din porţelan fin.

Servitoarea se pune în mişcare şi ia de pe masă o cafetieră. Are culoarea crem şi e împodobită cu frunze şi flori, iar din cioc se ridică un cârlionţ de abur. Umple cealaltă ceaşcă şi i-o dă Annei Maria.

— Mulţumesc, Lucia, spune Elisabetta.

Femeia face o reverenţă şi pleacă. Elisabetta se întoarce spre Anna Maria.

— Ai să-mi spui ce s-a întâmplat. Fără să omiţi niciun detaliu.

— Nu ai înţelege.

Elisabetta râde. Un hohot scurt şi sec.

— Crede-mă, fetiţo, când ajungi la vârsta mea, le-ai văzut pe toate.

Anna Maria strânge buzele şi o priveşte scrutător câteva clipe, după care:

— De ce faci asta? De ce mă ajuţi? Nu mă cunoşti.

Nici măcar nu mă placi.

Elisabetta oftează şi soarbe din cafea.

— Un simplu „mulţumesc" e suficient. Anna Maria se încruntă.

— Nu vrei să-mi dai niciun răspuns? Elisabetta ridică o sprânceană. Anna Maria îi întoarce privirea şi, preţ de câteva clipe, cele două femei sunt încleştate într-o confruntare de forţe, o înfruntare a voinţelor.

— Bine, spune Anna Maria în cele din urmă, pentru că nu mai poate păstra tăcerea.

Şi-i povesteşte totul. Cearta. Trădarea Chiarei. Ce i-a făcut profesorul. Ce i-a furat.

Când termină, Elisabetta înclină capul pe umăr. Parcă îi analizează chipul, în căutarea unui secret adânc îngropat, a unui adevăr ascuns.

— Şi te-a surprins faptul că a refuzat să îţi recunoască meritele? Că ţi-a ars compoziţiile? o întreabă în final.

— Ăăă, da…, răspunde Anna Maria încet, fiindcă i se pare la mintea cocoşului.

O scurtă pauză. Şi apoi Elisabetta se apleacă în faţă, zgâlţâindu-se de râs. Pune ceaşca pe masă ca să nu o verse.

Anna Maria scoate un sunet ce exprimă, în egală măsură, surprindere şi frustrare şi îşi cuprinde trupul cu braţele.

— Tu eşti zdravănă? zice Elisabetta. În acest oraş, fetele care îi fac de râsul lumii pe bărbaţi dispar sau mor. Mai ales dacă bărbaţii sunt aşa de complexaţi cum e el.

— Dar totul e adevărat! protestează ea. Mi-a furat ideile şi a spus că sunt ale lui. Am dreptul să-mi public muzica. Am dreptul ca numele meu să fie cunoscut de lume.

— Şi ce drept e acesta? o înfruntă Elisabetta. Ce putere de la Dumnezeu crezi că ai?

— Sunt Anna Maria della Pietà. Sunt celebră.

Elisabetta se hlizeşte iar. Annei Maria îi vine să se aplece şi să azvârle dintr-o lovitură ceaşca de pe măsuţă, să îi zdrobească sub picior cafetieră luxoasă. Durează mai multe clipe până ce Elisabetta poate spune:

— Celebritatea ta nu înseamnă nimic. Eşti fată!

Cerule, o tânără femeie, chiar. Nu ţi-a spus nimeni?

Anna Maria se ridică încruntată. Va pleca, va găsi un alt loc unde să stea.

— Lasă, ştiam că nu o să-nţelegi.

— Stai puţin.

O împinge cu ambele mâini la loc spre fotoliu. Anna Maria se lasă călăuzită împotriva voinţei.

— Iartă-mă, nu ar fi trebuit să râd. Dar…

Elisabetta îşi cântăreşte următoarele cuvinte.

— Demult nu am mai cunoscut pe cineva aşa de hotărât ca tine. Uitasem cum e.

Anna Maria fierbe de nervi.

— Văd că eşti furioasă, spune Elisabetta lăsându-se pe spătar şi sorbind încă o gură de cafea.

— Da, sunt! Sunt turbată de furie!

— Atunci, foloseşte-o. Anna Maria se încruntă.

— La furie mă refer. Anna Maria râde amar.

— Ţi-e uşor să sugerezi aşa ceva, cu banii şi puterea ta.

Îşi aduce aminte cât de uşor i-a fost Elisabettei să îl plătească pe bărbatul care îi ţinea ostatică vioara, cum şi-au strâns mâinile zâmbindu-şi, când ea nu fusese în stare decât să ţipe.

— Eu nu am nimic. Cum aş putea să îl atac?

— Poate că nu ai bani, dar putere ai. Ai ceva ce nu pot să nu asculte. Ai muzica.

Anna Maria se cufundă în fotoliu. Gândul o ţintuieşte în loc.

— Nu e numai din cauza lui, spune Anna Maria încet.

Face o pauză. Abia reuşeşte să rostească cuvintele.

— Am abandonat pe cineva. Am abandonat-o. Elisabetta se apleacă spre ea.

— Prietena mea… Paulina.

Rosteşte cuvintele cu voce sugrumată şi lacrimile îi picură pe mâini.

— Era în chinurile facerii. Mi-a fost tare frică să nu fim prinse. Am fugit de ea ca să mă salvez. Au luat-o, e… Au prins-o.

Elisabetta se îndreaptă de spate.

— Ascultă-mă bine. Prea multe femei ajung ca ea şi nicio copilă de şaptesprezece ani nu ar şti ce să facă.

Nu te lăsa devorată de asta, Anna Maria. Nu îţi permiţi.

Anna Maria refuză însă să audă. Clatină din cap, spunând:

— Nu, te înşeli. Sunt un monstru. Mă trag din monştri.

— Ei, ce, Doamne, iartă-mă, vrei să spui cu asta?

— A încercat să mă înece, şopteşte Anna Maria, încă nevenindu-i să creadă.

Plămânii încep să i se umple cu apă şi lumea se învârte în jur şi ea face eforturi disperate să respire. E foarte posibil să se dezintegreze, ca un strop de ploaie în canal. Pentru o clipă, o adâncitură pe suprafaţă, o scânteie zburând în sus. Dar apoi e încorporată, dizolvată în adâncuri. Imposibil de deosebit de apa canalului. Dispărută.

— Mama ta? întreabă încet Elisabetta.

Anna Maria nu poate vorbi. Dă din cap. Doar o dată.

Iar Elisabetta se ridică în picioare, o ia de mână şi spune:

— Vino cu mine, acum.

— Unde mergem?

Nu îşi doreşte decât să se târască înapoi în camera întunecată, cu vioara ei, să tragă păturile peste cap şi să stea acolo, ca un animal în hibernare. Nu vrea asta. Să meargă cu barca pe canale, în lumina orbitoare, care îi sfredeleşte retina. Ochii îi sunt nedezlipiţi de suprafaţa apei, uitându-se după nou-născutele din canal, aşteptându-se să le vadă ochii îndreptaţi spre ea, expresia finală de groază, feţele fără viaţă şoptind *„tu”*.

Elisabetta o ignoră şi rămâne cu privirea aţintită înainte, în timp ce alunecă pe suprafaţa apei din undele largi ale Canal Grande, înţesat de strigătele negustorilor şi vânzătorilor, în canalele înguste ale labirintului. Trec pe lângă cocioabe, debarcadere

pe care sunt clădiţi munţi de fructe şi legume, faţade de palate ce se arcuiesc din apă în sus, licărind în soare. Apele de jad se întunecă aici, în adâncurile oraşului, diforme şi răsucite ca nişte copaci bătrâni.

Elisabetta face un mic semn din mână şi barcagiul schimbă cadenţa, virând astfel încât să treacă pe sub un pod aşa de jos, că Anna Maria îl poate atinge dacă întinde mâna. Aerul devine mai greu de respirat, mai umed, iar soarele bate în zidurile de piatră. Iar apoi se schimbă mirosul, trecând de la miresmele preţioase de iasomie şi trandafir izvorâte din palatele de pe Canal Grande la urină, alcool şi putreziciune. Apa plesneşte marginile bărcii de parcă vrea să o tragă în jos. Anna Maria se trage de lângă margine. Casele de aici nu se înalţă din apă, par mai degrabă să se sfărâme în ea.

Probabil că sunt lângă o piaţă, fiindcă peste apă vin spre ele ecouri de oameni care fac negoţ cu mirodenii şi stofă.

— Cât mai avem? bombăne barcagiul.

Are degetul mare strâmbat într-un unghi ciudat, deformat de o viaţă de tras la rame.

— Aţi spus că e în San Polo şi aici suntem.

Elisabetta îi spune să tragă lângă cea mai apropiată clădire. Apoi se apleacă spre fată şi îi întinde palma. Gondola se leagănă uşor.

— Cartea, spune ea.

Anna Maria o scoate din mantie şi i-o dă.

Elisabetta coboară din barcă şi dispare în clădire vreo două minute, apoi se întoarce la barcă. Umblă aşa vreo oră, poate mai mult, dar, de fiecare dată când se întoarce, pare să fie tot mai resemnată. Anna Maria e obosită, înţepenită şi de-acum îşi doreşte cu disperare să facă cale întoarsă.

— Acolo, pe dreapta, spune arătând spre o casă cu două etaje aflată mai în faţă. Tencuiala e sfărâmițată şi căzută, obloanele stricate se lovesc de perete. În clădirea de vizavi, două femei stau

aplecate peste balustrada balconului, cu sânii goi şi rochiile trase în jos, până la talie. Vorbesc cu trecătorii, spunând lucruri pe care Anna Maria încearcă să nu le audă; pescăruşii ţipă deasupra. E nevoită să închidă ochii, să îşi ferească privirea, până ce o altă gondolă, mai mare, trece pe lângă ele cu ceva viteză, înecând vocile, îngropându-le sub apa învolburată. Ridică iar ochii şi vede cum un bărbat înalt iese pe balcon şi, cu mâini bătătorite, le trage înapoi în spatele unei draperii grele.

— Aici, îi spune Elisabetta gondolierului, care îşi aranjează vâsla în *fórcola* – o gheară de lemn de nuc care îl ajută să cârmească – apoi trage lângă clădire fără niciun sunet.

Se întoarce spre Anna Maria şi o priveşte lung, cu ochii chihlimbarii.

— Veneţia ta e Veneţia palatelor şi aurului. A muzicii demne de urechile Domnului. Educaţia ţi-a fost asigurată implicit, orfelinatul e frecventat de regi şi regine. Dar aici e o altă lume. Un oraş ce se ospătează cu păcate, cu lăcomie, poftă şi cupiditate. Iar în miezul a toate acestea se află sexul şi femeile distruse de el.

Se apleacă mai înspre ea, ca să se asigure că vorbele ei sunt limpezi ca lumina zilei în care se scaldă.

— Nu te tragi dintr-un monstru. Te tragi de-aici.

Arată în sus, spre clădire.

Anna Maria simte cum furia îi ridică bătăile inimii până în gât. Păşeşte afară din barcă pe treptele alunecoase din piatră şi barca saltă, eliberată de greutate.

De după draperia roşie cu ciucuri din uşă, iese o bătrână adusă de spate, cu o eşarfă galbenă în jurul gâtului ofilit.

— Bărbat sau femeie? Spune, uitându-se în susul şi-n josul canalului, fără să se uite la Anna Maria, fără să îi vadă confuzia.

— Ăă… Poftim?

— Ce vrei? Cei până în paisprezece ani sunt mai scumpi.

Până în paisprezece ani? Annei Maria i se strânge stomacul.

Elisabetta apare lângă ea. Bătrâna pleacă imediat capul.

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă, nu mi-am dat seama că dumneavoastră sunteţi!

Cele două vorbesc pe ton scăzut. Anna Maria prinde frânturi. Cuvântul „orfan” şi cuvântul „mamă”, în timpul conversaţiei, bătrâna aruncă din când în când o privire spre Anna Maria. Încuviinţează din cap o singură dată, la final.

Elisabetta îi arată cartea tăiată. Femeia dispare cu ea după draperie. Se aude înfundat:

— Haideţi cu mine!

Anna Maria întinde mâna, dă deoparte ţesătura grea şi lasă iar lumina în urmă.

25

Aşteaptă pe un coridor întunecos, îngust, aşezate pe o banchetă de lemn sprijinită de perete, împodobită cu perne de catifea pătate. Tavanul se scutură şi particule de praf se revarsă din el în ritmul unei tăblii de pat izbite de perete – *bum-bum-bum.*

Elisabetta pune mâna pe genunchiul Annei Maria. Fata nu şi-a dat seama că bâţâie din picior.

Anna Maria trage aer în piept şi se concentrează asupra celor din jur. Pe biroul de lângă intrare ard câteva lumânări groase. Lângă ele e un registru mare. Se ridică şi se duce mai aproape. Paginile cu colţuri răsucite sunt acoperite cu nume şi preţuri, ba chiar şi descrieri, mâzgălite rapid cu cerneală mânjită. Anastasia e „subţire şi agilă”, Patricia e „frumuşică şi supusă”. Clatină din cap, încercând să alunge din minte imaginea Patriciei. Caută să se concentreze asupra altui lucru.

Călimara e lângă registru, fără capac, cu cerneala aproape uscată. Pana e ciufulită, jumulită aproape de tot. Nu reuşeşte să identifice mirosul din acest loc. Straturi peste straturi de miresme, împletite toate laolaltă. Un miros puternic, floral, moscat, unul de tutun stătut, izul agresiv de vin, dar sub toate acestea mai e ceva. Ceva intim, uman, primordial. Ceva ce o face să se foiască neliniştită şi să dea pana jos de pe masă.

— Pe aici, spune bătrâna, când apare din încăperea din stânga.

Vorbeşte cu Elisabetta.

— O să aibă curând nevoie de mai multe cârpe pentru menstruaţii, de apă şi de mâncare. O să vă întoarceţi curând cu donaţiile?

Elisabetta îi pune mâna pe umăr ca să o liniştească. Anna Maria nu e sigură că e o idee bună. Poate că nu ar trebui să o atingă.

— Mă întorc mâine cu ele, spune ea.

Dar Anna Maria nu mai e atentă acum nici la bătrână, nici la Elisabetta. Se uită la încăperea mare în care au intrat.

E un fel de hrubă, destul de asemănătoare cu cea în care s-a trezit acum două nopţi. Din tavan atârnă pânze.

O femeie cheală stă în faţa unei oglinzi crăpate, pensându-şi sprâncenele şi dându-se cu fard roşu pe obraji. Pe masa de toaletă din faţă zace o perucă ca un animal jupuit. Alte patru femei dorm ori poate zac inconştiente pe podea. Pe uşa deschisă pătrunde un geamăt venit de la etajele de mai sus.

— Geltrude ştie ceva, spune bătrâna, făcându-le semn să vină într-un colţ, unde se află o altă femeie, pe care Anna Maria nu a observat-o. E aşezată cu spatele sprijinit de perete şi picioarele întinse înainte, poartă un capot de mătase şi părul încâlcit îi e împletit în două cozi, de-o parte şi de alta a capului. Are în mână o bucăţică de pânză din bumbac şi trece prin ea un fir roz, brodând-o cu flori.

Bătrâna se lasă în jos şi întinde jumătatea de carte de joc a Annei Maria. Geltrude nu spune nimic, doar lasă broderia din mână şi se întoarce spre o cutie mare din lemn, aflată pe podea, lângă ea. Lumina blândă a lumânărilor îi cade pe vânătăile de la încheieturi. Au fost tamponate cu pudră prea deschisă pentru pielea ei. Unele răni nu pot fi mascate.

Deschide cu un scârţâit capacul şi începe să scotocească prin cutie cu vârful degetelor.

E plină ochi de lucruri. Nasturi tăiaţi în două zăngăne pe fund şi trebuie să mai fie acolo pe puţin cincizeci de pătrăţele de pânză brodate cu păsări şi copaci.

— De ce sunt aşa multe? o întreabă şoptit Anna Maria pe Elisabetta.

— Toate mamele le lasă. Indicii, ca să se poate întoarce într-o zi după prunci, spune ea.

Anna Maria simte cum furia din suflet i se evaporă. Ca o notă la reflux – mai întâi o şoaptă, apoi nimic.

Fojgăiala se opreşte. De undeva, din adâncurile mormanului, Geltrude scoate o bucată dintr-o carte de joc. O ridică spre lumina pâlpâitoare. Apoi ridică jumătatea Annei Maria şi, ca şi cum acesta le-a fost întotdeauna destinul, le reuneşte. Două bucăţi ale aceluiaşi suflet, contopite în întuneric, după şaptesprezece ani de despărţire.

— O chema Amara, spune Geltrude.

Are vocea răguşită, obosită, de parcă a mai trăit deja cel puţin încă o viaţă.

Elisabetta face semn către perne şi se aşază amândouă pe jos alături de ea, cu picioarele încrucişate.

— O fată drăguţă. Venea dintr-un sat de pe lângă oraş, dintr-o familie de îngrijitori. Cică a fost trimisă aici de tatăl ei ca să livreze o haină unui nobil. Acesta a găsit-o fermecătoare, un pic prea fermecătoare, din păcate, pentru ea, şi a făcut-o amanta lui. A instalat-o într-un apartament, ba chiar a aranjat să primească ceva educaţie. Dar, după câteva luni, s-a plictisit şi a dat-o unui evreu bogat, care a abandonat-o şi el, după puţin timp. A încercat să se întoarcă acasă, dar tatăl ei nu a primit-o înapoi şi ea nu avea nici o altă cale de a-şi câştiga existenţa. A ajuns pe străzi. A încercat să se sinucidă de câteva ori. O dată a vrut să se înece, cred. Altă dată, cu un cuţit.

— De ce ar face asta? întreabă încet Anna Maria.

— Cele mai multe dintre noi au încercat, la un moment dat. Ce altă cale ai, când nu poţi decădea mai jos de-atât, când viaţa nu poate deveni mai cumplită?

Geltrude închide capacul cutiei şi continuă:

— Cu puţin timp înainte să vină aici şi-a lăsat bebeluşul la Pietà. Era la pământ – avea doar

şaptesprezece ani, nu avea nici ce mânca, murea de sete.

Se opreşte şi râde amar, ca pentru sine.

— Veneţia e un ţinut al apelor, şi totuşi nu suntem în stare să astâmpărăm setea sărmanilor.

— Am distrus-o, şopteşte Anna Maria, mai mult pentru sine.

Mintea îi zboară la camera ei de la Pietà. La un bilet rupt şi împrăştiat ca nişte confetti oribile pe toată podeaua. Simte fiecare ruptură de parcă nu e vorba de hârtie, ci fâşii din propria carne.

— A ajuns aici după ce a găsit-o una dintre lucrătoare – continuă Geltrude – leşinată în faţa unei taverne din spatele Podului Rialto, parcă. I s-a făcut milă de o fată aşa drăguţă ca ea. S-a gândit că poate mai avea o urmă de viitor în ea. A adus-o pe Amara aici. Pe atunci eram doar o copilă, urmărind din umbră, prinzând din zbor nişte trucuri şi ponturi. A îngrijit-o pe Amara până s-a însănătoşit, ba chiar i-a scos din nou la iveală frumuseţea. Avea nişte ochi de un verde-crud, exact ca ai tăi. Şi vorbea într-un fel tare ciudat despre lucruri. Spunea că vorbele au gust, la fel şi culorile.

Anna Maria ciuleşte urechile.

— Culorile? spune.

— Spunea că cuvântul „dans" are gust de citrice. Că „fată" e albastru.

Annei Maria i se împăienjeneşte privirea. Până în momentul acesta nu crezuse cu adevărat. Că era posibil să fie aici, exact la locul potrivit, că era posibil ca această femeie, Geltrude, să o fi cunoscut. Dar niciodată nu cunoscuse pe cineva ca ea. O persoană care să vadă lumea într-o multitudine de culori. Această mamă. Mama ei. Chiar ea era.

— Nouă, fetelor, ni se părea amuzantă – spune Geltrude – dar era frumos cum vedea ea lumea. Era o rază de speranţă în toate acele nuanţe de roşu şi verde şi albastru.

A început să vorbească despre fiica ei, spunea că a lăsat-o în zidul de la Pietà. Unele dintre fetele de aici s-au dus înapoi să-şi ia copiii, ba chiar au reuşit să strângă destui bani ca să îi păstreze. Ideea i-a oferit un scop. S-a întremat şi în ochi i-a revenit o frântură de lumină. Iar acum, că îşi revenise, frumuseţea i-a adus opţiuni. Avea şansa să îşi aleagă pretendenţii. Nu putem toate să facem asta, înţelegi? Cele mai multe sunt folosite de oricine le vrea. Dar Amara putea să îi aleagă. Cei mai bogaţi bărbaţi din Veneţia. Asta i-a oferit încredere în sine, a făcut-o să se lase de băutură. A reuşit să economisească o sumă frumuşică. Avea de gând să plece de aici în vară, să se ducă să-şi ia fata. Să închirieze un locşor al ei.

Geltrude ţine jumătatea Amarei din cartea de joc cu două degete cu unghiile roase până în carne.

— Păstra asta în peretele din spatele măsuţei de toaletă. Am mai văzut pânză, nasturi, panglici şi monede, dar niciodată o carte tăiată aşa. În unele seri o vedeam cum o pune la loc în ascunzătoare. Credea că nu ştie nimeni unde o ţine, dar eu ştiam. Îmi plăcea să o privesc cum o mângâia ca pe un ouşor. Era o fată bună. Până la urmă a răpus-o sifilisul, oftează ea. Trebuie să fi avut vreo douăzeci şi trei, douăzeci şi patru de ani.

Geltrude o ia pe Anna Maria de bărbie şi îi trage faţa mai spre lumină.

— Vărsat-de-vânt? întreabă cercetându-i cicatricile.

Anna Maria e nevoită să îşi spună să respire.

— Da, răspunde într-un final. Când aveam şase ani.

— Ai scăpat ieftin, spune Geltrude, întorcându-se la brodat.

Trage câteva fire roz prin pânza de bumbac. Apoi se opreşte şi o priveşte pe Anna Maria drept în ochi.

— Uite ce-i, a vrut să te aibă? Nu. Era doar o fetiţă, habar nu avea ce i se întâmplă. Dar să zici

că tu ai distrus-o? Nici gând, fată. Nici gând.

— Avea vârsta mea când m-a născut, spune Anna Maria cu ochii plecaţi.

Lacrimile îi picură în palme, în timp ce se îndepărtează de bordel cu Elisabetta într-o gondolă.

— Am crezut că e un monstru.

— Nu era un monstru. Doar o fată căreia nu-i mai rămăsese niciun motiv să iubească pe cineva, cu atât mai puţin pe sine însăşi.

Barca se leagănă uşurel, spintecând suprafaţa calmă, clătinată din când în când de siajul bărcilor care trec. Şerpuiesc prin nodul strâns de canale şi ies în lagună, oraşul devenind tot mai mic în urma lor.

— E o privelişte extraordinară, nu-i aşa? Spune Elisabetta.

Barcagiul manevrează vâsla până ce sunt cu faţa spre Veneţia, ale cărei clădiri ţâşnesc direct din apă ca o coroană de piatră.

— E un oraş bogat ca niciun altul. Apreciem arta şi muzica. Orice om cu puţină viziune poate să ajungă cineva. Cu toate păcatele lui, e cel mai prosper şi paşnic loc din lume. E mare lucru să te naşti aici. O priveşte pe Anna Maria.

— Tu înţelegi cât eşti de norocoasă? Cât de multe ai faţă de alţii? Da, ai avut o mamă care nu te-a putut păstra. Dar, în schimb, ai primit şanse, educaţie, muzică.

E un dar de care cele mai multe fete nu vor avea niciodată parte.

Anna Maria nu vrea să răspundă. Îi vine să spună că nu i-a fost uşor. A avut parte de moarte şi boli, şi bătăi, şi Corecţie, şi permanenta ameninţare a ratării.

— Şi mai e şi *figlie*, spune Elisabetta. Ce onoare să intri în *figlie!* Anna Maria, înţelegi cât eşti de excepţională? Tu, de una singură, eşti remarcabilă,

dar împreună, fetele din *figlie*, sunteţi o minune. Eşti mai puternică decât îţi poţi imagina.

— Nu sunt toate remarcabile, răspunde ea înnegurată. Chiara a fost la fel de rea ca el.

— Tu nu ai face tot ce-ţi stă în putinţă ca să îţi păstrezi locul?

Anna Maria simte un junghi în inimă. O aude pe Paulina urlând la ea din capătul coridorului. Elisabetta spune:

— Muzica te-a salvat de la foarte multe.

Anna Maria se pleoşteşte, adusă de umeri, cu vântul ciufulindu-i buclele lungi. E secată pe dinăuntru, sfârşită. Nu mai poate îndura. Numai cât aude de Paulina şi *figlie* şi muzica ei, şi simte că se sparge în bucăţi, spulberată ca una dintre oglinzi.

— Ai spus că tu ai distrus-o, zice Elisabetta, trăgându-se mai aproape.

Soarele îi accentuează linia groasă a maxilarului, apoi se reflectă orbitor din diamantul care îi atârnă din ureche.

— Dar tu? Pe tine cine te-a distrus?

— Nu începe, o previne Anna Maria.

Parcă o greutate ca o ancoră o trage către adâncurile lagunei. Pierderea, îşi dă seama, pe care a purtat-o pe umeri toată viaţa. Nu talentul sau hotărârea au împins-o din spate, motivând-o, ci toate lucrurile pe care nu le-a avut.

Dar Elisabetta se apleacă mai tare spre ea, vorbind mai repede.

— Cândva am văzut o fată cântând pe o scenă. Era flacără şi fulger şi furtună, toate întrupate într-o singură persoană. Nu am văzut niciodată atâta energie, atâta dramatism şi ambiţie. Unde e acum acea fată?

Anna Maria rămâne cu privirea aţintită la apă şi simte cum încep să i se umple plămânii.

— Distrusă. Răpită de el. Viaţa ei, muzica ei, sufocate în flăcări. Sugrumată fără să opună rezistenţă.

— Nu fără rezistenţă. Am încercat să mă lupt, am…

Anna Maria se prăbuşeşte pe spătarul banchetei, incapabilă să termine propoziţia.

— Anna Maria pe care am văzut-o pe scenă nu ar accepta această viaţă. Anna Maria, cea de dinainte de celebritate, dinainte de pompă, ar fi spus *„nu”*.

Cuvintele reverberează prin fiinţa ei, făcându-i sângele să curgă puţin mai iute.

— Care va fi povestea ta? şopteşte Elisabetta.

Anna Maria se uită cu teroare spre apă. Se gândeşte la Paulina. Trebuie să trăiască cu povara faptului că a abandonat-o, dar cine trebuie să trăiască cu povara conceperii copilului? Niciun bărbat nu va suferi consecinţele, nimeni nu va fi pedepsit. Şi cum rămâne cu muzica ei, cu ideile ei? Cine va plăti pentru pierderea lor? Nu va şti nimeni. Nimănui nu-i va păsa. Numele ei nu va fi cunoscut. Şi nu pentru că nu a încercat, ci pentru că imortalitatea i-a fost smulsă din mâini, distrusă de cineva mai bicisnic decât ea. Iar apa, întunericul care a chinuit-o atâţia ani, ce preţ va plăti pentru că i-a invadat visele, i-a apăsat plămânii, i-a răpit respiraţia, noapte de noapte?

Sângele i se ridică la cap, inundându-i venele cu un torent furios şi viu.

Nu va permite asta. Nu o va mai lăsa să o înece. Se ridică în picioare, se încruntă furioasă la apă, o priveşte ucigător.

Ea va decide cursul poveştii ei.

Şi, înainte să poată ţipa, înainte ca Elisabetta să se repeadă spre ea strigând *„NU”*, Anna Maria sare.

Se va lupta cu această fiară. O va ataca cu toată puterea. Va arăta acestor valuri agitate de ce e în stare.

„Hai, atacă-mă cu toată forţa”, se răsteşte în gând. *„Sunt gata, sunt pregătită pentru tine.”*

O, nu, ce se întâmplă? Nu întâmpină nicio forţă, nu are loc nicio luptă. Se ridică. E în picioare, cu faţa scăldată în soarele cald şi apa pleoscăind pe lângă talie.

Laguna, acest corp de apă înfricoşător şi ameninţător, are doar vreun metru douăzeci adâncime. Iar Anna Maria izbucneşte în râs, cu capul azvârlit pe spate, înconjurată de stropi de apă ce dansează în aer. De asta i-a fost aşa frică? De acest bazin de scăldat, de acest castron de supă?

Se prăbuşeşte la loc în apă şi îşi lasă trupul să plutească la suprafaţă, cu apa mângâindu-i pielea. Şi, cu câteva clipe înainte ca soarele să se scufunde sub orizont, se aprinde o nouă vâlvătaie. Una care ar putea incendia chiar şi un oraş construit pe apă.

Elisabetta stă în fotoliul uriaş şi moale din salon cu o ceaşcă de cafea în mână şi o urmăreşte pe Anna Maria, care se plimbă în sus şi-n jos prin faţa şemineului de marmură gol.

Lumina soarelui pătrunde filtrată prin ferestrele înalte, glisante, scăldând-o pe Anna Maria în căldura sa. Trebuie să găsească o cale de a se întoarce la Pietà. Trebuie să se întoarcă după Paulina. Trebuie să repare lucrurile.

Începe să se gândească la ce a spus Elisabetta. Puterea ei e muzica. Dar cum să o folosească? E doar muzică. Doar note. La ce i-ar putea…

Strânge tare pumnii.

Nu e doar muzică. Muzica aduce bani. Şi numele ei e cel care atrage ca un magnet mulţimile şi banii. Anna Maria câştigă pentru Pietà mai mult aur decât toate celelalte membre ale *figlie* la un loc.

Dacă vrea să fie în *figlie*, *figlie* vor vrea să o primească înapoi.

Ochii Annei Maria întâlnesc privirea Elisabettei. Se opreşte şi pe chip i se răspândeşte un zâmbet.

Elisabetta ridică o sprânceană.

— Ce e? spune.

Zâmbetul se lărgeşte şi mai tare. Va avea nevoie de ajutorul Elisabettei, va trebui să o convingă să investească bani într-un nou concert, unul în care să aleagă personal fiecare muziciană. Ea, Paulina…, chiar şi Chiara. S-ar putea să fie suficient. I-ar putea da o şansă Paulinei.

Şi apoi mai e şi el. Nu trebuie să aibă nici cea mai vagă idee ce i se pregăteşte.

— Mai am nevoie de o favoare, spune Anna Maria.

Buzele Elisabettei se ridică şi ele într-un zâmbet, iar ea se apleacă în faţă şi spune:

— Te ascult.

Ceasornicul de pe şemineu bate *tic-tic-tic*. Soarele s-a ridicat pe cer şi căldura unduieşte aerul de deasupra dalelor de teracotă ale palatului. Anna Maria se îndreaptă spre uşile duble, impunătoare, de la intrarea în apartamentul Elisabettei, cu pantofii scârţâind pe piatra lustruită. Se opreşte cu o mână pe clanţă şi vioara strânsă în cealaltă şi se întoarce spre Elisabetta.

— Crezi că Paulina mă va ierta?

— Nu ştiu, spune Elisabetta. Dar ştiu că trebuie să încerci.

26

Clopotele campanilei bat de ora unu. Anna Maria şi Elisabetta se strecoară prin mulţimea de turişti şi negustori de pe promenadă. Un băiat îmbrăcat cu o haină maro împarte *gazzetta* strigând frânturi din ştirile zilei. Două bătrâne sunt aplecate peste un stand, tocmindu-se pentru un pled de dantelă. Peste lagună plutesc bărci, iar cântecul marinarilor se rostogoleşte peste apă către oraş. Anna Maria merge tot mai încet, până se opreşte.

Deşi a trecut abia o săptămână, totul s-a schimbat. Parcă vede Pietà pentru prima dată. Faţada înaltă, albă, ferestrele zăbrelite, obloanele vopsite în verde. E un orfelinat, dar, totodată, una dintre cele mai frumoase clădiri din oraş. Intră hotărâtă pe porţile deschise, cu vioara în mână, şi deschide uşile de lemn de la intrare.

Zarva şi căldura de pe promenadă se topesc imediat. Holul de piatră de la intrare e răcoros şi tăcut. Fetele sunt la ore sau repetiţii. Dar acum se aude tot mai tare un tropăit de picioare şi o elevă iese în goană de pe coridorul din stânga şi dă colţul, derapând.

— Hei, strigă Anna Maria, când fata trece în goană pe lângă ele.

E micuţă, cu sprâncene negre arcuite şi parul până la umeri.

Fata se uită peste umăr şi, când îşi dă seama că îi vorbeşte însăşi faimoasa Anna Maria, se îmbujorează pe loc.

— Mă duc imediat înapoi la oră, doamnă. Nu chiuleam, a trebuit să mă uşurez.

— Nu-mi spune „doamnă”. Şi nu ai făcut nimic.

Fata dă din cap.

— O ştii pe Chiara, violonista din *figlie*? întreabă Anna Maria.

— Sigur că da.

— Adu-o încoace, te rog, repede, încă un semn din cap şi fata fuge.

Anna Maria simte mâna Elisabettei pe umăr.

— Mă duc să vorbesc cu surorile, spune ea.

Chiara vine pe coridor cu o expresie surprinsă pe chip. Anna Maria o aşteaptă singură în holul de la intrare.

— Te-ai întors, spune Chiara.

Arată calmă, matură; are părul dat pe spate şi prins la ceafă cu o panglică neagră.

Anna Maria încuviinţează din cap, morocănoasă.

— Nu eram sigură că mă mai întorc.

O pauză. O tăcere inconfortabilă.

Anna Maria oftează.

— Îmi pare rău! spune. Nu ar fi trebuit să mă port aşa cu tine, nu ar fi trebuit să vă abandonez. Eşti un om bun, o prietenă bună. Nu am înţeles.

Chiara o priveşte o clipă. Apoi pe chip i se răspândeşte un zâmbet.

— Mă bucur că ai venit. Şi îţi mulţumesc că ai spus ce ai spus.

O ruşine grea umple inima Annei Maria. Chiara are suflet bun. Întotdeauna a avut. De ce nu a văzut mai devreme asta?

— Ştii unde e Paulina? întreabă.

Chiara dă din cap cu chipul întunecat.

— După ce au prins-o, au dus-o la *infermeria* să nască. E o fetiţă, aşa cum ai prezis. S-a zvonit că au încuiat-o la Corecţie, dar au mutat-o direct la creşă. Am fost ieri să o văd. E… Nu e într-o situaţie bună. Nu ştiu dacă o vor ţine acolo sau ce-o să se întâmple cu ea.

Anna Maria a pornit deja spre celălalt capăt al clădirii Pietà, cu curtea interioară şi creşa de dincolo de ea.

— Stai aşa, strigă Chiara, ajungând-o din urmă.

— Ce mai e? spune Anna Maria luând viteză.

— Păi… e… îmi pare rău, Anna Maria, dar nu sunt sigură că vrea să te vadă.

Anna Maria se opreşte cu jumătate de faţă luminată de fereastră şi cealaltă cuprinsă de întunericul coridorului.

— Ştiu. Dar trebuie să o ajut dacă pot. Trebuie să încerc.

Din clădirea aflată în spatele infirmeriei răsună ţipetele şi planşetele nou-născuţilor nedoriţi. Uneori, vâltoarea canalului le îneacă, le înghite în zgomotul apei.

Zgomotul se aude tot mai tare când se apropie. Cuvinte bolborosite, încă neformate pe deplin, dar care spun: *„Pe mine alege-mă, iubeşte-mă.”*

E o încăpere vastă, rece. În loc de paturi ori pătuţuri, creşa e ocupată de douăsprezece ţarcuri mari de metal, în fiecare fiind înghesuiţi câte zece copii de până în trei ani, care zbiară ca din gură de şarpe. În aer pluteşte un miros greţos, de lapte regurgitat şi cârpe de bumbac murdare de fecale. Anna Maria nu are nicio amintire de când a fost aici când era mică. Primele amintiri sunt cam de pe la trei ani. Paulina şi Agata sunt prezente în toate. Cum se ascundeau în tufele din curte, cum şterpeleau fursecuri din bucătărie, cum construiau palate din, beţe şi pământ. Îşi aminteşte prezenţa permanentă în fundal a călugăriţelor, sunetul de funduri plesnite, de bice peste palme. Nu îşi aminteşte niciun strop de iubire, cu excepţia celei dintre ea şi cele două prietene.

Îi atrage atenţia o fetiţă de, poate, un an, lipită de marginea celui mai apropiat ţarc. Are ochi imenşi, sticloşi, obraji roşii şi fierbinţi şi din nas îi curg mucii. Cineva ar trebui să se ocupe de ea, să îi şteargă faţa, să pună o cârpă udă pe cap, să o răcorească. Dar mai sunt cel puţin o sută de alte fete într-o situaţie similară şi doar trei călugăriţe. Una pocneşte la fund un copilaş care plânge. Pe

chipul celui mic se vede rapid şocul şi se opreşte din plâns ca şi cum cineva a oprit un robinet.

O soră e acum lângă Anna Maria cu o încruntătură severă pe faţă.

— Elevele nu au voie…

— Ştiţi cine sunt, i-o taie Anna Maria, pregătită şi hotărâtă să îi ţină piept.

Sora face un pas înapoi şi pleacă capul.

— Scuzele mele, *maestro*, spune ea.

— Am venit să o văd pe Paulina. A făcut un copil şi am înţeles că a fost trimisă aici.

Sora o călăuzeşte printre ţarcurile cu copii urlători, către o uşă din fundul creşei, pe dreapta. Înăuntru e un pătuţ de metal ce adăposteşte opt bebeluşi, aşa de mici, cu pielea aşa de zbârcită, că sunt mai mult animale decât fiinţe umane. Iar în colţ…

— Vai! şopteşte Anna Maria rămasă fără aer.

Pielea Paulinei e albă ca varul. Anna Maria observă stânjenită că are rochia lăsată în jos, până la talie, dezgolind sânii umflaţi, traşi în jos de greutatea lichidului din ei. Cele două sfârcuri o privesc furioase – răni vii, sângerânde. Are în braţe un bebeluş adormit, iar Paulina a aţipit şi ea. Bărbia îi cade uşurel în piept şi capul îi atârnă deasupra copilului. Sarafanul îi e pătat de sânge pe fustă şi la poale. Nu i-au dat voie să se schimbe.

Annei Maria i se strânge stomacul. Face un pas înapoi, dar uşa se închide în spatele ei cu un pocnet.

Paulina sare din somn. Scutură capul, surprinsă să descopere că a adormit. Se uită la copilul din braţe şi îl strânge mai tare. Când îi cad ochii pe Anna Maria, privirea îi devine mai neagră decât cărbunele.

— Scoateţi-o de aici! îi spune surorii.

— Paulina, te rog, trebuie să vorbim.

— Mai bine mor. Crede-mă, ar fi de preferat. Anna Maria se întoarce spre soră.

— Lăsaţi-ne singure.

Sora îşi suge dinţii. Fără îndoială, i-ar plăcea să prindă o bârfă savuroasă, cu care să le ospăteze pe celelalte călugăriţe la cină. Dar dă din cap, face o reverenţă şi pleacă.

Bebeluşul din braţele Paulinei începe să se agite. Proaspăta mamă îşi schimbă poziţia, întorcându-se spre fereastră, cu spatele la Anna Maria. Ridică copilul la sân şi face o grimasă de durere când începe să sugă.

Anna Maria vorbeşte cu grijă:

— Ce s-a întâmplat după…?

— După ce ai plecat? O, ce joc drăguţ. Da, hai să ne jucăm de-asta, spune Paulina şi i se umflă nările de furie. În primul rând, urlam pe podea. Îţi aminteşti partea asta? Chiara a făcut tot ce a putut, dar ne-a găsit sora Madalena. Imaginează-ţi surprinderea când a dat peste „mica" mea situaţie! Când m-a văzut prima dată, mi-a tras o palmă peste faţă. Nu că am mai simţit ceva. Toată treaba cu copilul care se năştea mi-a distras rău de tot atenţia.

Parcă vorbeşte o cu totul altă persoană. Cineva mai bătrân, mai rece, mai dur.

— Apoi am născut-o. Singură, în întunericul nenorocitei de *infermeria*. În acelaşi pat…, e nevoită să facă o pauză ca să-şi recapete respiraţia şi să oprească lacrimile să se reverse, în acelaşi pat ca Agata, spune în cele din urmă. Imediat după sosirea ei, ne-au târât aici. Am fost dată afară din *figlie*, desigur. Nu a vrut o târfă ca mine în orchestra lui.

Pune jos copila, dar ia altul şi tresare iar de durere, când îi dă să sugă şi acestuia.

— Ce faci?

— Nu ţi-a spus Chiara?

Paulina zâmbeşte, dar nu e zâmbetul ei. E furios, îndurerat.

— E responsabilitatea mea să îi hrănesc pe toţi nouă.

Anna Maria se uită iar la pătuţul de metal cu bebeluşi zbârciţi. Nu reuşeşte să-şi ascundă oroarea.

— Dar măcar, mârâie Paulina când nou-născutul muşcă sânul, bine că tu ai şansa să cânţi la frumoasa ta vioară.

Un moment de tăcere. Încă unul.

— Cum ai putut să faci aşa ceva? şopteşte Paulina.

— Am să te scot de aici. Am să repar lucrurile.

— Nu te obosi, spune Paulina întorcându-se cu spatele. M-ai ajutat deja destul.

Elisabetta e în holul de la intrare şi se uită cum Anna Maria se apropie ştergându-se la ochi cu mâneca. Nu spune nimic, doar deschide brațele. Anna Maria se lasă îmbrăţişată. Stă aşa, nu ştie cât, şi plânge în hohote.

În cele din urmă, Elisabetta se trage înapoi, o apucă de bărbie şi se apleacă puţin, ca să se uite direct în ochii ei.

— Am vorbit cu călugăriţele. Concertul e peste o săptămână, la palatul meu. Le-am cerut pe Paulina şi Chiara, şi toate numele pe care mi le-ai dat tu.

Anna Maria face un pas înapoi şi dă din cap recunoscătoare. Apoi se îndreaptă de spate, îşi freacă faţa până e uscată de lacrimi şi muşchii îi sunt iar plini de energie. E timpul să treacă la treabă.

Întotdeauna i-a fost drag acest coridor. Singurul lucru care nu s-a schimbat, îşi spune bucuroasă. Ascultă notele ce ies răsucindu-se pe sub uşile sălilor de muzică, prin spaţiile dintre tocuri şi zid. Se uită cum elevele ies de la oră, pline de energie şi entuziasm, cu ciorapi murdari şi degete acoperite de sacâz.

Când intră în clasă, pe chip i se aşterne surpriza. S-a făcut curat în încăpere şi cenuşa din şemineu a

fost măturată. Ca şi cum nimic nu s-a întâmplat.

Şi el arată altfel, cu buclele roşii adunate la spate, într-o coadă ordonată. Ţinuta e mai discretă, volanele de dantelă fiind înlocuite de o cămaşă albă elegantă, cu guler înalt. Imaginea perfectă a gentilomului distins.

— Te-ai întors aşa repede? o întreabă. Marea Anna Maria nu s-a descurcat mai mult de o săptămână în afara zidurilor de la Pietà?

Refuză să muşte momeala. Îi rosteşte numele plecând ochii spre podea, transformându-se în fata care vrea el să fie.

— Am venit să îmi cer iertare. Aţi fost mereu foarte bun cu mine. M-aţi luat sub aripa dumneavoastră, m-aţi protejat, m-aţi ajutat să devin violonista care sunt azi. Aţi avut dreptate: sunt creaţia dumneavoastră. Iar eu am fost mereu nerecunoscătoare. Îmi pare rău!

Ridică privirea şi face ochii cât poate de mari şi nevinovaţi.

— Vă rog din suflet să mă iertaţi!

Mijeşte ochii şi lasă capul pe-o parte, ca o pasăre care inspectează un vierme. Oare o să îl înghită? Oare?

Din şemineu iese un curent de aer cu un şuierat ca un ţipăt. Fata aruncă o privire într-acolo. Îl fixează cu privirea. Acolo zac ideile ei, rămăşiţele, transformate acum în praf şi pulbere. Gândul nu face decât să o întărească şi mai tare.

El trage aer în piept o dată, apoi încă o dată şi în cele din urmă spune:

— A trecut.

Îl priveşte.

— Mulţumesc. Vă mulţumesc că sunteţi aşa de bun, aşa de înţelegător.

Profesorul dă din cap.

Face un pas spre el şi împinge uşurel conversaţia spre alt subiect.

— Am auzit că o să fie un concert peste o săptămână.

— Încă unul pentru Marcini, spune el încântat.

Adună pergamentele şi manuscrisele de pe catedră, se apucă să pună capacul călimării.

— O să cântaţi tu şi alte câteva, toate anume alese.

Se pare că ai un admirator acolo.

Ridică privirea să îi vadă reacţia. Ea zâmbeşte cât de larg poate. Clipeşte timid, fermecător.

— Aveţi deja muzica? Aş putea să încep să repet.

Profesorul se crispează.

— Voi lucra la asta săptămâna aceasta, nu-ţi face griji. Vei avea destul timp să repeţi.

— Desigur, spune ea. Desigur.

Aşteaptă în dulapul de pe coridor din faţa celei mai mari săli de muzică, învăluite în tăcere ca într-o melodie liniştită. În sfârşit, îl aud deschizând uşa şi îndepărtându-se pe coridor.

— Eşti gata? spune Anna Maria cu genunchii încrucişaţi chinuitor şi ridicaţi la piept.

— Sunt gata, şopteşte şi Chiara.

Anna Maria năvăleşte afară din dulap, cu Chiara după ea. Bagă repede piciorul în deschizătură, ca să nu lase uşa să se închidă, încuindu-se automat.

— Ai mai făcut asta, spune Chiara.

— Nu o dată, răspunde Anna Maria cu o înclinare din cap. De obicei, le ţine aici, în dulap.

Se reped într-acolo.

Chiara e imediat în spate, atingând-o în treacăt; Anna Maria deschide dulapul cu un scârţâit. Câteva clipe mai târziu, aleargă pe coridor cu braţele pline cu pergament, cerneală şi pene.

Când ajung în camera ei, găsesc patru fete din *figlie* aşteptându-le. Anna Maria dă înapoi, surprinsă.

— Stai liniştită, eu le-am invitat, spune Chiara. Le ştii pe Angelica, Camilla, Lorenza şi Rosanna. Şi mai vin şi altele în seara asta.

Le cunoaşte pe toate. Dar nu sunt prietene. Niciuna dintre membrele *figlie* nu prea vorbeşte cu ea. Ori – se întreabă acum – ea e cea care nu vorbeşte cu ele?

— Lucrăm la câteva idei, spune Angelica, clavecinistă, privind-o pe Anna Maria ca să îi vadă reacţia.

Lângă ea, Camilla, oboistă, încuviinţează din cap.

— Vrem să vă ajutăm.

Anna Maria ezită doar o secundă.

— Bine atunci, spune, ducându-se să îşi ia vioara de pe pat. Să începem.

În dimineaţa următoare, Anna Maria coboară scara în spirală către refectoriu, când îi atrag atenţia câteva note seducătoare. Sunetul e aşa de însufleţit, că străluceşte, iar culorile trec direct prin trupul ei. Se opreşte şi o ia pe coridorul de la etajul al treilea şi se apropie încet, până reuşeşte să tragă cu ochiul după colţ şi să îl urmărească pe profesor, care merge împreună cu ea. Fetiţa din *figlie*. Deci şi ea primeşte lecţii particulare.

Ce ciudat e să privească această scenă! Parcă se uită în propriul trecut.

Acum el se apropie de fată şi Anna Maria simte un junghi de frică în inimă. Oare ce va fura de la această elevă? Ce îi va face?

Profesorul cuprinde obrazul fetei în palmă şi îşi apropie mult prea mult faţa de a ei.

— A fost superb, spune el. Superb!

Anna Maria simte cum începe să-i fiarbă sângele în vene. E prea mult. E doar o copilă.

— Mulţumesc, *maestro*, spune fata, uitându-se în sus, la el.

Anna Maria are nevoie de toată puterea voinţei să se întoarcă pe călcâie şi să plece. *„Nu încă”*, îşi spune.

— Ai văzut cum se poartă cu fata cea nouă, aceea mică, din *figlie?* o întreabă Anna Maria pe

Chiara, muşcând dintr-o felie de portocală.

Sunt în refectoriu, unde plutesc în aer miros de ovăz fiert şi de pâine, pălăvrăgeala fetelor, trăncănit de cuţite lovite de farfuriile ciobite. E la fel ca întotdeauna şi, cu toate astea, i se pare totul diferit. Deodată, mesele par cumva mai mici, zgârieturile şi găurile din lemn, mai vizibile.

— Te referi la Anna? Da, am văzut, spune, clătinând din cap. Are numai treisprezece ani.

„O cheamă Anna? Ce coincidenţă bizară.” Dar nu spune asta cu voce tare. În schimb, întreabă:

— De ce face asta?

— Şi asta nu e nimic. Ai auzit că o ia de la şcoală?

— Pentru un concert? spune Anna Maria. Făcea şi cu mine la fel.

— Nu, nu pentru un concert. O ia de la şcoală, ca să meargă în turneu cu el la Viena. Permanent.

Lingura Annei Maria cade zăngănind în castron.

— Pleacă de tot? Şi o ia cu el? Chiara dă din cap.

— Peste câteva săptămâni, parcă. Unde te duci? Anna Maria se ridică aşa de repede, că se zgâlţâie toată masa. Dar nu-i răspunde Chiarei, fiindcă o ia din nou la fugă.

— Tu eşti Anna.

Fata e aşezată la fereastra din colţ, în cea mai mică sală de muzică. Ţine în mână, ca pe o nestemată, o bucată de sacâz cu care freacă arcuşul. Părul scurt e băgat sub o basma albă de bumbac, iar sarafanul de membră a *figlie* e prea mare pentru silueta micuţă.

Cumva, Anna Maria a ştiut că avea să o găsească aici. E locul unde venea şi ea întotdeauna să exerseze.

— Da, spune, ridicând privirea şi oprindu-se. Iar tu eşti Anna Maria.

— Exact.

Anna Maria se apropie şi rămâne lângă stativul pentru partituri, cu mâna pe el.

— Uite ce e, voiam să vorbesc cu tine. Am auzit că vei fi scoasă de la şcoală…

— Da, spune ea mândră. Vrea să merg cu el în turneu.

Anna Maria strânge din dinţi. Nu îi va vorbi de sus – ea însăşi ar fi detestat asta.

— Ştiu. E foarte măgulitor. Dar… adevărul e că nu poţi să ai încredere în el. Nu ştii ce poate să-ţi facă.

Anna se încruntă şi spune:

— Nu e adevărat. E un profesor bun. Poate că nu îl cunoşti tu.

Anna Maria vorbeşte mai repede; încearcă să găsească cuvintele potrivite.

— Ba îl cunosc. Îl cunosc foarte bine. E un interpret sclipitor şi un mare compozitor. Dar e şi un bărbat dificil. E crud şi instabil şi profită de noi şi de ideile noastre.

Anna se apucă iar să-şi dea arcuşul cu sacâz. Lângă stativ e un scaun şi Anna Maria îl trage şi ia loc.

— Uite ce e, niciuna dintre noi nu are pe nimeni care să o călăuzească, care să o înveţe să deosebească o decizie bună de una proastă. Dar ne avem una pe alta.

Împinge cu blândeţe arcuşul în jos, obligând-o pe Anna să se uite iar în ochii ei.

— Nu eşti obligată să te duci cu el. Poţi să rămâi aici, în *figlie*. Poţi să îţi continui educaţia.

Cu toate că e doar o copilă, pare exact la fel de sigură pe sine cum era Anna Maria la vârsta ei, poate chiar mai sigură.

— N-am nevoie de ajutorul tău, spune Anna, de-acum enervată. Nu mă cunoşti.

— Nu, nu te cunosc. Dar, când eram de vârsta ta, aveam nevoie de o prietenă şi nu am avut-o. Aşa că aş vrea să fiu acum prietena ta. Nu eşti obligată să renunţi la şcoală, nu eşti obligată să

trăieşti cu el. Ar trebui să se comporte mai respectabil.

Anna scutură din cap.

— Asta e şansa mea să obţin tot ce mi-am dorit de la viaţă.

Anna Maria lasă cuvintele să plutească câteva clipe în încăpere, dar vede că fata nu are de gând să se răzgândească.

— Bine. Însă… Bine.

Se ridică şi face un pas spre uşă.

— Vreau doar să mai ştii un lucru înainte să pleci.

Dacă vrei să te răzgândeşti, poţi să o faci. Aceasta e casa ta. E casa noastră, a tuturor.

Atenţia Annei se îndreaptă iar asupra perilor arcuşului. Dar dă din cap aproape imperceptibil, o singură dată.

Încăperea mică miroase şi mai rău azi – un amestec de miasmă împuţită de canal, lapte cald şi fecale. În timp ce Anna Maria vorbeşte, Paulina se plimbă în jurul pătuţului cu un bebeluş pe umăr, pe care îl bate pe spate, strâmbându-se.

— E un plan bun, Paulina, ştii şi tu că e. Trebuie să vii, te va…

Se întrerupe ca să-i facă loc să treacă, lipindu-se cu spatele de perete.

— Te va scăpa de toate astea, îi spune.

Paulina continuă să bată copilul pe spate. Acesta vomită un amestec de lapte şi salivă pe o cârpă de muselină de pe umărul ei. Îl şterge la gură.

— Paulina? spune Anna Maria un pic mai tare.

— Nu.

Răspunsul vine iute. E a treia oară când îl rosteşte pe parcursul acestei conversaţii.

— Nu vreau să am nimic de-a face cu tine sau cu ideile tale. De ce nu vrei să mă asculţi? De ce nu mă laşi odată în pace?

Anna Maria nu mai spune nimic. Pune pe masă partiturile pe care le ţine în mână, dând deoparte

mormane de scutece de bumbac şi ace ca să le facă loc.

— Asta e muzica. Concertul are loc peste trei zile, la Palatul Marcini. La opt fix.

Paulina continuă să se plimbe.

— Mai gândeşte-te, spune Anna Maria în cele din urmă, cu un nod în gât. Nu pentru mine, ci pentru tine. Gândeşte-te ce ar putea să însemne pentru tine.

Se suceşte şi se învârteşte, azvârlind de pe ea cearşafurile subţiri de bumbac. Stă întinsă în pat, ţeapănă, cu faţa în sus. Nu poate să doarmă, dar nu pentru că a fost trezită de coşmarul cu înecul. De când a sărit în lagună, coşmarurile au dispărut complet. Nu poate să doarmă fiindcă sângele îi goneşte prin vene şi inima îi bubuie să-i spargă pieptul. Trage vioara spre ea şi îi ciupeşte uşurel corzile. Luna pătrunde în încăpere, luminând nuanţele profunde de roşu şi auriu ale instrumentului. Se întoarce pe o parte, cuibărind vioara în curba trupului, şi se forţează să adoarmă şi să viseze la ziua de mâine.

În vârful turnului campanilei, un pescăruş îşi deschide aripile şi se prăbuşeşte în sus, în ceruri.

O albină se ridică în zbor de pe lanurile de iasomie din grădinile Palatului Marcini şi urmează aroma dulce ce iese pe ferestrele înalte, până în sala de bal, care zumzăie plină de energie, la fel ca ea. Îşi găseşte destinaţia: un buchet de trandafiri şi iasomie ce se revarsă de pe o masă lungă şi îngustă lipită de un perete.

La un capăt al sălii de bal a fost ridicată o scenă, pe care sunt scaune goale, ce aşteaptă ca *figlie* să îşi ocupe locurile. Candelabrul din mijlocul încăperii scoate clinchete blânde, iar lumina lumânărilor licăreşte reflectată de pereţi. Prin mulţime circulă zgomot de râsete, chiote, bârfe şi zvonuri.

Anna Maria umblă prin mulţime îmbrăcată într-o rochie neagră de satin, zâmbind larg, făcând reverenţe, strângând mâini, privind oamenii lung, drept în ochi. *Bine aţi venit, vă mulţumesc că aţi venit, mă bucur să vă văd,* spune. O femeie vine la ea cu o pană şi o foaie de pergament. Anna Maria îşi scrie numele de-a curmezişul, cu litere înflorite, iar hârtia hârşie sub peniţă. Femeia bate din palme încântată.

— O frântură din tine e un dar de la Dumnezeu! şopteşte.

E ceva ce poate duce acasă şi arăta vecinilor. Ceva la care se poate uita în toiul nopţii, când se trezeşte în întuneric. Acum îşi poate reaminti că a cunoscut-o pe Anna Maria della Pietà.

Anna Maria zâmbeşte amabil şi merge mai departe prin mulţimea de elite, cu horbotele şi giuvaerurile lor. Îi lasă să o atingă. Îi lasă să o strângă în braţe şi să o inhaleze şi să o devoreze cu totul. Totul face parte din plan.

Elisabetta arată senzaţional, îmbrăcată într-o rochie mov-închis, cu mâneci largi şi trenă. Îşi întâmpină oaspeţii la uşă, guvernatori şi nobili, filozofi şi gânditori, poeţi şi scriitori de pe tot cuprinsul Europei. Profesorul stă în centrul încăperii, îmbrăcat în pantaloni negri şi cămaşă albă cu volane, strângând mâini, zâmbind şi dând politicos din cap.

Când îl vede, Anna Maria simte un junghi în inimă. Schimbă direcţia şi se strecoară spre un ungher liniştit, ascuns de fustele ample a trei doamne. Scrutează mulţimea cu privirea. De la conversaţia de acum trei zile nu a mai primit niciun semn de viaţă de la Paulina şi nici acum nu vede nici urmă de ea. Dar mai e timp. Încă mai poate ajunge.

Chiara traversează încăperea, cu o floare de rodie în păr şi alta în mână.

— De la celebrul Casanova, spune zâmbind şi punând floarea după urechea Annei Maria.

O să fie îngerul pe care şi-l doresc cu toţii.

— Eşti gata? întreabă Chiara.

— Aproape. Le aduni tu pe *figlie*, te rog? Şi ne vedem în salon în cinci minute.

Traversează sala de bal şi se strecoară pe uşile duble, bogat sculptate. Ajunge în capul scărilor late, curbate, de piatră, ce duc către intrarea în curte. Se uită în zare, aşteptând.

Timpul se scurge. Prin uşile închise răzbate înăbuşit zgomotul conversaţiilor surescitate şi al paharelor ciocnite. Inima i-o ia razna.

Trebuie să vină. Trebuie.

Anna Maria se iţeşte peste balustradă. Iedera care o îmbracă dansează în bătaia vântului. Dar nu o vede pe prietena ei urcând scările, cu părul auriu curgându-i pe umeri.

Groaza începe să-i pătrundă încet în inimă. Concertul e pe cale să înceapă. Şi, cu toate astea, rămâne acolo. Aşteptând.

Dacă nu vine… Anna Maria nici nu vrea să se gândească la asta. Nu vrea să îşi închipuie ce realitate cumplită ar putea să o aştepte pe Paulina, odată ce îi seacă laptele şi corpul ei sleit nu le mai e de folos. Face singurul lucru care îi trece prin cap şi o ia la fugă. Coboară scările, fuge spre curte, trece de coloanele de marmură şi iese în răcoarea serii. Se opreşte la intrare, gâfâind. Se uită în jur, singură, simţind cum speranţa i se scurge din trup.

Şi, atunci, îi atrage atenţia un zgomot. Se uită cu atenţie către canal.

Acolo, ajutată de sora Clara să coboare din gondolă, e prietena ei.

Salonul e o încăpere mare, ovală, alăturată sălii de bal. Pereţii sunt acoperiţi cu panouri late de satin bleu-marin, despărţite de un model auriu cu spirale şi săbii, în centru, două canapele curbate sunt aşezate faţă în faţă. Pe ele sunt aşezate unsprezece tinere care au fost alese să cânte în seara asta. Cele mai bune muziciene din toată

orchestra. A douăsprezecea, Paulina, stă pe un scaun într-un colţ umbrit, lângă uşă. Arată epuizată şi nu se uită la ea, dar e aici. Asta e tot ce contează.

Anna Maria stă în picioare în faţa lor, cu o imensă oglindă în spate.

— Înainte să cântăm în seara aceasta, vreau să vă spun ceva. Vreau să ţinem minte, toate, un lucru.

Fetele din *figlie* o privesc. Atente, concentrate.

— Fiecare dintre noi e deosebit. Toate avem mai mult talent decât pot visa cei mai mulţi oameni. Ne merităm locurile în orchestră. Nu fiindcă suntem îngeri sau miracole ori daruri de la Dumnezeu. Ci pentru că muncim din greu. Pentru că ne pasă.

Fetele dau din cap; Chiara îi zâmbeşte.

— În cele mai multe locuri din lume, am fi considerate gunoaie, am fi dispreţuite, ca ultimele târâturi. Şi totuşi iată-ne aici, în cel mai frumos palat din toată Veneţia, cu mulţimi căzându-ne la picioare. Atât de mari sunt puterea şi influenţa orchestrei noastre. Gândiţi-vă la asta când cântaţi în seara asta. Acesta e momentul nostru. Aceasta e Republica Muzicii şi e a noastră.

Peste public se aşterne tăcerea ca o pătură groasă. *Figlie* aşteaptă în poziţia de scenă. Profesorul e în faţă, cu pletele roşii revărsate pe umeri.

Anna Maria aşteaptă liniştea. Calmul, emoţia anticipării. Şi, atunci, răsuceşte clanţa. Mulţimea oftează la unison când intră în sală, urcă treptele şi traversează scena.

Profesorul stă în mijloc, în faţa scenei, cu spatele la public. Ţeapăn, calm, cu un zâmbet stânjenit, gata să înceapă. Anna Maria îşi ocupă poziţia de concertmaistru fără să se uite la el, ci la Paulina, aflată exact în faţa ei, în cealaltă parte a scenei.

Îşi ridică vioara şi trece arcuşul peste coarda la, îndrumând orchestra în acordarea instrumentelor.

Cu toate că e o singură notă, sunetul e uluitor. În urechi îi răsună sute de ani de inovaţie muzicală. Aude cutia de rezonanţă a rebabului arab, corzile gemene ale lirei bizantine. Aude cum cântă lăuta medievală. Toate instrumentele de altădată. Imaginate, sculptate din copaci, lipite cu clei, adaptate, folosite, adaptate iar. Toate ducând aici. La Anna Maria, cu vioara în mână, trupul ei străbătut de nota lichidă.

Profesorul îşi ţine respiraţia şi aşteaptă strângând buzele.

Îl priveşte şi îi face un semn din cap. Scurt, rapid. El ridică braţele. Ele, instrumentele.

Un arabesc roşu se înalţă din viori, o spirală aurie, de la violoncele.

Iar chipul lui se descompune pe loc.

Fiindcă nu asta a pregătit. Nu e deloc ce se aştepta să audă.

27

Bagheta se vântură prin aer cu mişcări smucite, ezitante. Deşi braţele continuă să dirijeze, ochii lui sunt fixaţi neabătut asupra ei. Anna Maria îl sfredeleşte cu privirea, în timp ce culorile explodează feeric deasupra capului ei.

E o poveste spusă prin muzică. O compoziţie nu doar de Anna Maria, ci de *figlie di coro*. O colaborare, schiţată pe pergament furat, în mica ei cameră de la Pietà, urzită de cele care, ca şi ea, compun de ani întregi în secret, la lumina oarbă a lumânărilor. Cântă despre ce înseamnă să fii fată în această lume – faima şi devastarea, frica şi euforia, torentul de idei şi tăcerea zdrobitoare.

Pe fruntea Annei Maria apar broboane de sudoare, iar braţul începe să îi pulseze dureros.

„Destul”, spune el doar din buze. *„Încetează imediat.”* Strecoară o privire spre public, oferindu-i un zâmbet pierit, ca să dea de înţeles că el deţine controlul.

„Niciodată”, îşi spune Anna Maria. *„Nu am să mă opresc niciodată fiindcă spui tu.”*

Se uită în faţă, la Paulina, ale cărei degete dansează în sus şi-n jos pe oboi. Parcă simte că e privită şi ridică privirea spre ea. Zâmbeşte puţin şi inima Annei Maria o ia razna. După aceea, Paulina dă pagina şi se concentrează iar la muzică. Iar acum, Anna Maria se uită la orchestră.

Fetele din *figlie* sunt ca una. Comunică cu priviri şi semne din cap, urmărind îndrumările Annei Maria. Ea stă pe marginea scaunului şi însuşi spiritul ei dansează, în timp ce degetele gonesc în sus şi-n jos pe corzi. Sunetul e mai delicios decât gogoşile pudrate cu zahăr, decât untul topit, decât mierea picurată pe pâine.

Ochii lui îi aruncă încă un avertisment. Dar piesa creşte şi creşte. *Figlie* schimbă tempoul aşa

de iute, că cineva icneşte, cu respiraţia tăiată.

Şi publicul e captivat, ca prins sub o plasă de pescuit. Aproape că nu mai clipeşte nimeni. Spectatorii sunt suciţi şi răsuciţi prin labirintul propriilor emoţii, călăuziţi în călătoria lor de sunet.

Sângele năvăleşte în obrajii profesorului, care strânge buzele aşa de tare, că sunt livide. Totuşi continuă să dirijeze o piesă pe care nu a auzit-o niciodată. Ce altceva ar putea să facă?

Acum, *figlie* transportă privitorii în întuneric. Îi azvârle într-un hău negru şi stacojiu, iar ei se prăvălesc, încercând cu disperare să se prindă de ceva.

Anna Maria începe să zâmbească. A crezut că a pierdut culorile în flăcări, odată cu ideile ei, dar iată-le aici, erupând în mintea ei, aprinse, vii.

Figlie ţâşnesc înapoi din întuneric într-un vârtej de rozuri şi nuanţe de galben. Anna Maria trebuie să facă un efort conştient să nu se ridice în picioare, să nu le urmeze înălţarea.

Fluturi. Cu sutele, nu, cu miile. Îşi iau zborul de pe fiecare umăr al celor prezenţi şi se rotesc prin aer până ce nu mai sunt un roi de fiinţe separate, ci un singur organism înfloritor, pulsând ca o inimă.

Anna Maria îşi trece arcuşul peste corzi pentru ultima dată. Aerul pare să devină vâscos, secunda de tăcere se prelungeşte, grea. Apoi vin aplauzele. Publicul e în picioare. Bravo! ovaţionează ei. *Maestro*, *maestro, bravo!*

Retrasă într-o parte, Anna Maria îl priveşte coborând de pe scenă.

— Magnific, *maestro*, absolut magnific, îi spune o femeie cu o fustă împodobită artistic cu pene.

— Cea mai bună creaţie a dumneavoastră de până acum, intervine şi femeia de lângă ea.

Un bărbat cu nasturi de aur pe rever se strecoară printre ele şi îi strânge mâna.

— Cum reuşiţi să faceţi asta de fiecare dată, stimate virtuoz?

Şi mai mulţi spectatori se înghesuie către el, porumbei flămânzi, ce îl copleşesc cu laude şi felicitări, bătăi pe spinare, invitaţii la alte evenimente şi spectacole, oferte de a compune şi petreceri.

— Vă mulţumesc, domnule conte, doamnă contesă… înălţimea Voastră! Nu ştiam că sunteţi aici… Nu, sincer, sunt onorat… A fost o nimica toată, spune el. O nimica toată.

Şi acum se aude un chicotit venit de la o femeie într-o rochie cu pene. Nu i se adresează lui, ci celorlalţi oaspeţi din palatul ei. Elisabetta Marcini ridică un pahar înalt din sticlă de Murano, ciocneşte cu cercul ei de membri ai elitei şi pune o întrebare ce se va răspândi în mulţimile şi străzile oraşului, arzătoare şi vie ca o flacără.

— Suntem siguri că e în stare să ţină piept fetelor?

Anna Maria se strecoară pe tăcute în salon şi se pregăteşte pentru ce urmează.

Uşa se dă de perete. Fata se ridică când îl vede intrând.

— Copilă nesăbuită, spune, apucând clanţa şi închizând uşa. Puteai să distrugi tot programul de muzică cu o asemenea năzbâtie. Ai noroc că am reuşit să păstrez aparenţele. Şi pentru ce? Publicul tot crede că muzica e a mea.

Se opreşte, cu mâinile încleştate pe spătarul canapelei din faţa ei.

— Aveţi dreptate, spune ea. Dar nu asta contează.

Siguranţa lui de sine se clatină o clipă.

— Eu ştiu că e creaţia noastră. Dumneavoastră ştiţi că e creaţia noastră. Cine ştie, poate că într-o zi va şti şi restul lumii. Poate că se va auzi de fetele cu degete lipsă, cu orbite goale, în loc de ochi, cu tenul însemnat de vărsat-de-vânt şi P-uri arse cu fierul roşu pe braţ. Vor şti că am existat şi că am realizat aceste lucruri. Muzica e încununarea

întregii noastre vieţi. Eu pot să trăiesc cu acest gând. Dumneavoastră?

— Eu ce?

— Puteţi să trăiţi cu conştiinţa faptului că aceste idei nu sunt doar ale dumneavoastră? Că un bărbat nu face istorie de unul singur?

— Nimic nu mai contează, spune el repede. Plec. Mă duc de aici.

Se duce înapoi spre uşă.

— La Viena, continuă ea. Am auzit. Şi o luaţi cu dumneavoastră pe una dintre cele mai tinere şi talentate membre ale noastre.

— E o şansă…

— E un scandal. Cum se poate să trăiască cu un profesor, un bărbat care are mai bine de dublul vârstei ei, care e numai de treisprezece ani?! Reputaţia ei va fi distrusă.

Profesorul răsuceşte clanţa.

— Spuneţi-mi, *maestro*, există ceva ce nu aţi fura de la noi?

Se întoarce spre ea.

— Nu sunt obligat să ascult aşa ceva. Nu ştii cum e. Nu ştii nimic despre cum e să fii sărac.

Fata râde. Scurt, aspru, rece.

— În caz că nu aţi remarcat, sunt orfană…

— O orfană care e hrănită în fiecare zi şi care primeşte gratuit instrumente şi educaţie. Nu ştii nimic des-pre cum e să creşti în umbra a cinci fraţi, cu toate că eşti cel mai mare, doar cu un codru de pâine de împărţit la toată lumea. Nu ştii cum e să trăieşti zdrobit de prezenţa unui tată virtuoz, pentru care nu eşti niciodată de ajuns. Refuz să mă întorc în acel loc, cu toţi şase în jurul mesei pline de aşchii, încercând să hotărâm cine are parte de mâncare în seara asta.

— Vreţi să avansaţi în carieră, înţeleg perfect asta. Dar aici nu e vorba doar de dumneavoastră. E vorba despre fată, despre Anna.

— Nu am de gând să mă întorc de unde am venit.

— Dar nu aceasta e calea.

Expresia de pe chip i se schimbă o clipă. Pare a fi ceva asemănător regretului.

— Întotdeauna m-am recunoscut în tine, Anna Maria. Amândoi credem în excelenţă mai presus de orice. Opreşte-te. Nu strica tot ce am…

— Nu sunt deloc ca dumneavoastră, îi răspunde calmă, sigură. Nu aş face niciodată ce aţi făcut dumneavoastră – scoateţi fete de la şcoală şi le trimiteţi aiurea, le luaţi totul…

— Dar ai făcut deja lucrurile astea, spune el. Ceciliei, Biancăi. Ai reuşit să te ridici pe spinarea fetelor date afară.

I se strânge inima. Îi vine să spună că nu a avut de ales şi că el a avut grijă să fie aşa. Dar nu. Există un grăunte de adevăr în ce spune el. Tăcerea se aşterne peste ea ca un şal.

Crede că va pleca fără să îi mai adreseze vreun cuvânt. Dar el se opreşte o clipă şi se întoarce către ea, pentru ultima dată.

— N-ai decât să mă consideri personajul negativ.

Dar adevărul nu e niciodată aşa de simplu cum credem.

Uşa se închide şi ea e înghiţită de întuneric.

Razele soarelui se strecoară printre crengile copacului din curte şi intră în camera ei. A dormit aşa de adânc, că durează puţin până să audă ţipetele fetelor care aleargă în jurul copacului, trăncănitul cotigilor, strigătele din piaţa de dincolo de ziduri. Oraşul se trezeşte. Când se ridică din pat, se simte mai uşoară, de parcă aerul s-a schimbat, de parcă nu mai are atât de multă putere asupra ei.

Se îmbracă ca prin vis, retrăind momentele din seara dinainte. Publicul hipnotizat, perfecţiunea interpretării, zâmbetul Paulinei. Se duce spre refectoriu, trecându-şi mâna peste pereţi, cu muzica fetelor din *figlie* răsunând în minte. Va

mânca ceva, o va căuta pe fată, pe Anna, şi va vorbi iar cu ea. O va convinge să rămână.

Sora Clara e de serviciu – postată la intrare, de unde scrutează încăperea cu ochi mijiţi, supraveghind fetele.

— O caut pe Anna, fata cea mică din *figlie*, aţi văzut-o?

— Bună dimineaţa şi ţie, Anna Maria! spune sora Clara cu şi mai multă ostilitate ca de obicei.

Anna Maria aşteaptă o clipă, să vadă dacă îi va spune de ce, dar aceea nu mai zice nimic, aşa că adaugă:

— Da, bună dimineaţa!

Sora Clara face o grimasă dezaprobatoare.

— Fata de care vorbeşti a plecat azi-dimineaţă. La Viena, cu el.

Annei Maria i se face stomacul ghem. Era vorba că nu pleacă decât peste cel puţin o săptămână. După tot ce i-a spus, Anna tot a plecat, tot s-a dus cu el.

— A spus cumva dacă se mai întoarce vreodată?

— Noi nu adăpostim târfe, Anna Maria, doar pe copiii lor. Nu se poate să nu ştii asta de-acum.

La masa de dimineaţă o aşteaptă un castron cu piersici şi struguri proaspeţi. Se aşază şi începe să mănânce aproape fără să le simtă gustul, fără să simtă textura pieliţelor plesnind pe limbă, fără să audă pălăvrăgeala fetelor din jur.

Anna era tânără, dar părea puternică, exact cum era şi ea la vârsta ei. Anna Maria speră să fie de ajuns. Trebuie să aibă încredere că va mai apărea o ocazie să o ajute. Că fata îi va da de veste când va fi pregătită.

Muşcă dintr-o piersică şi sucul dulce îi curge pe bărbie. Şi un gând nou îi răsare în minte. O şansă, ceva la care nici nu s-a gândit vreodată, nu a crezut că e posibil. E în picioare şi se duce grăbită la sora Clara, care ridică ochii spre ea.

— Da?

— Postul de director muzical e liber?

— Aşa cred, da. Sora Madalena evaluează nişte candidaţi.

Anna Maria urcă scările câte două. Bate tare de trei ori la uşă, aude un *„intră”* din încăpere şi năvăleşte în biroul sorei Madalena.

— Am să vă spun ceva.

Sora Madalena e aşezată la birou, aplecată peste mai multe teancuri de foi de hârtie. Uşa se închide scârţâind şi Anna Maria îşi dă seama că nu e singură.

— Ah…, vă rog să mă scuzaţi, signore, spune ea, dându-se mai în dreapta, ca să îi vadă mai bine silueta masivă.

Îl recunoaşte imediat. E oarecum îmbătrânit faţă de ultima dată când l-a văzut – sprâncenele stufoase sunt acum albe, nu sure, ridurile de pe chip, puţin mai adânci, mai pronunţate.

— Mă scuzaţi, domnule guvernator Ciuvan, am vrut să spun, se corectează Anna Maria.

Acelaşi om care a aplaudat-o la primul concert, acelaşi om care a condus comisia la audiţia ei pentru *figlie* şi a acceptat-o în rândurile lor la doar treisprezece ani.

Are vocea mai răguşită decât îşi aminteşte, dar încă mai păstrează tonul nazal.

— *Maestro*, spune el, salutând-o ceremonios cu o înclinare din cap, ridicându-şi tricornul.

— Revin mai târziu, spune Anna Maria, dând să plece.

Guvernatorul Ciuvan îşi ia de pe scaun haina de satin deschis la culoare şi se îmbracă cu ea.

— Nu e nevoie. Eram pe picior de plecare. Cum spuneam, se întoarce spre sora Madalena, va fi foarte greu să găsim pe cineva aşa din scurt. Te rog să-mi dai lista cu nume mâine-dimineaţă la prima oră, Madalena, nicio clipă mai târziu.

Sora Madalena dă uşor din cap şi uşa se închide după el.

Pe coala de pergament gros de pe birou, Anna Maria citeşte cu susul în jos liste înguste cu nişte

nume de bărbaţi şi câteva detalii despre carierele lor. Sora Madalena se uită la ea de parcă e un câine tăvălit în noroi, care a nimerit de pe stradă la ea în birou.

— Aşa, tu ce ziceai că vrei? Are prinţesa nevoie de o cuvertură mai scumpă? De o altă oglindă pe care să o spargă? Poate de o mătură, ca să îşi strângă, de data asta, singură mizeria pe care a făcut-o?

— Postul de director muzical. Îl vreau eu. Sora Madalena începe să râdă.

— Normal că îl vrei.

Anna Maria nici nu clipeşte. Sora Madalena lasă din mână pana, se sprijină de spătarul scaunului şi îşi încrucişează braţele la piept.

— Ai căzut în cap, fato? Anna Maria nu dă înapoi.

— Nu, n-am căzut.

— E un post pentru bărbaţi…

— E un post pentru oricine e capabil să-l ocupe.

— Mă rog.

Sora Madalena clatină din cap şi îi vorbeşte ca uneia pe care nu o duce capul.

— Oricum, nu eu decid. Ar trebui să convingi guvernatorii şcolii şi… Unde te duci?

Nu apucă să termine, că Anna Maria deja a deschis uşa şi aleargă pe coridor. Guvernatorul e în capul scărilor în spirală, cu mâna pe balustradă şi piciorul întins în faţă, gata să coboare.

— Domnule guvernator, staţi puţin.

O priveşte surprins.

— Trebuie să vorbesc câteva clipe cu dumneavoastră şi sora Madalena. Vă rog, am să vă explic tot.

O urmează înapoi în birou, în foşnetul hainei de satin frecate de cămaşă. Îşi ocupă iar locul din colţul camerei.

Sora Madalena ridică amuzată din sprâncene, aşteptând să vadă ce urmează.

— Vreau postul de director muzical, spune Anna Maria, punând palmele pe biroul din faţa lor. Am fost cea mai tânără membră din istoria *figlie di coro*, sunt o maestră a viorii, compozitoare şi câştig o mulţime de aur pentru Pietà. Dacă vreţi ca celebra Anna Maria della Pietà să continue să zâmbească şi să cânte, îmi veţi da postul. Dumneavoastră aveţi mai multă nevoie de mine decât am eu de dumneavoastră.

Sora Madalena aruncă o privire spre guvernatorul Ciuvan, care ascultă şi o priveşte neclintit pe Anna Maria.

Anna Maria continuă:

— Vreau să am acces la banii mei. Veţi nota pe o hârtie în ce bancă sunt şi orice alte detalii sunt necesare. Şi vreau să am libertate absolută asupra programului de muzică. Eu voi alege membrele *figlie*, eu voi decide ce cântăm, când şi unde dăm spectacole. Voi oferi fetelor ocazia să compună. Iar în schimb, voi face programul muzical de la Pietà mai celebru şi mai important decât vă puteţi imagina.

Poate contribuţia ei nu va fi recunoscută niciodată. Poate contribuţia prietenelor ei nu va fi recunoscută niciodată. Dar e o verigă dintr-un lanţ, înţelege acum asta. Poate fi o profesoară mai bună decât el, poate deschide mai multe uşi pentru fete decât el. Poate duce mai departe acel lanţ, până când, în cele din urmă, ceva se va schimba.

Un moment de tăcere, apoi încă unul.

— O femeie director muzical ar fi ceva nemaiauzit, spune guvernatorul Ciuvan.

— Ştiu asta, dar sunt mai mult decât calificată şi…

Anna Maria se opreşte când îl vede clătinând din cap.

— Nu am terminat, spune el. O femeie director muzical ar fi ceva nemaiauzit. Dar pe de altă parte…

Anna Maria îşi ţine respiraţia.

— … la Pietà nu s-a mai văzut niciodată un talent ca al tău.

Sora Madalena se holbează la guvernator fără să clipească.

Guvernatorul Ciuvan se ridică, îşi netezeşte nădragii şi se uită la femeile din încăpere.

— Îmi voi da acordul. Anna Maria respiră uşurată.

— Da? întreabă stupefiată sora Madalena.

— Doar cu titlu de probă. Trei luni. Asta ne rezolvă pe termen scurt problema, nu ţi se pare? Va trebui să vedem cum face faţă la atâta responsabilitate, având în vedere că va trebui şi să predea, şi să compună. După aceea, vor trebui să îşi dea acordul şi ceilalţi guvernatori. Te rog să te ocupi de detalii, Madalena, iar eu mă voi întoarce peste trei săptămâni ca să văd cum merge.

După ce iese din cameră, se aşterne o tăcere grea, sufocantă. Sora Madalena arată de parcă a înghiţit ceva mare şi inconfortabil. Dar Annei Maria nici nu îi vine să creadă când o vede că ia o foaie curată de pergament şi scrie pe ea nişte cuvinte şi numere. Apoi se ridică în picioare, întinde mâna peste birou şi i-o strânge pe-a ei.

— Bun-venit, doamnă director muzical! spune. Şi acum ieşi afară.

Anna Maria aleargă pe coridor şi e nevoită să ţopăie de vreo două ori ca să se poată opri la balustradă, înainte să o rupă la fugă în jos pe scări. E noul director muzical! E noul director muzical! Există o singură persoană pe lume căreia vrea să îi spună. Fuge la creşă, dar în holul de la intrare se ciocneşte de altcineva.

— Elisabetta? Ce faci aici? Scuză-mă… Poftim!

Culege de pe jos o chiflă căzută din coşul pe care îl duce Elisabetta.

— Şi tu unde te duci aşa grăbită? o întreabă aceea.

Cuvintele îi izbucnesc de pe buze:

— Am primit postul de director muzical! îţi mulţumesc pentru tot ajutorul, Elisabetta.

— Ce veste extraordinară, Anna Maria! Mă bucur că ţi-am fost de ajutor.

— Alerg să îi spun Paulinei. N-o să-i vină să creadă…

— Paulina nu e aici.

Anna Maria nu prea o aude, căci deja aleargă şi tropăitul picioarelor acoperă cuvintele Elisabettei.

— Poftim? spune din celălalt capăt al holului.

— Nu e aici.

— Păi… unde e?

— A decis să plece în zori. Am aranjat să le ia un barcagiu pe ea şi pe fetiţă. Îmi pare rău, ştiu că trebuie să fie…

Anna Maria se apropie.

— Să plece? Unde? Când se întoarce?

După o pauză, Elisabetta continuă:

— M-a rugat să nu spun nimănui. Dar nu se mai întoarce.

Anna Maria clipeşte şocată şi se lasă în jos, sprijinită de perete. *„Nu se mai întoarce.”*

Elisabetta mută coşul cu pâine pe şold şi pune mâna liberă pe umărul Annei Maria.

— Îşi va găsi singură calea. Există familii, familii bune, care caută guvernantă. Talentul ei muzical nu va fi irosit, am să mă asigur de asta.

— Nu a vrut să mă vadă? întreabă încet Anna Maria.

— Mă tem că unele răni sunt prea adânci. Nu îţi pierde speranţa, Anna Maria. A avut libertatea de a alege să plece de aici. Eforturile tale au ajutat-o să-şi dea seama de asta.

O pasăre îşi face cuib pe pervaz. Anna Maria o priveşte câteva clipe, cu un nod în gât. Apoi spune:

— De ce faci asta?

— Ce fac?

— De ce o ajuţi pe Paulina? De ce m-ai ajutat pe mine? Am crezut că mă urăşti. Mi s-a părut că…

Elisabetta oftează. Saltă coşul puţin mai sus.

— Nu te uram, Anna Maria. Te găseam…, să zicem, arogantă, fiindcă erai sigură că ţi se cuvine atenţia mea. Dar nu, nu te uram. Pur şi simplu am crezut că eşti în siguranţă.

Anna Maria se încruntă.

— Ai un talent extraordinar. Încă de când te-am văzut atunci, prima dată. Aveai opt ani şi cântai pe scena capelei de parcă însuşi Dumnezeu se întrupase în tine.

Am ştiut pe loc că te aşteaptă succesul.

Zâmbeşte trist.

— Ajut fetele care au nevoie.

De la etajele superioare coboară spre ele, pe scara în spirală, notele înalte ale unor fete care cântă. Anna Maria simte cum îi ciufulesc părul ca o adiere prin frunze.

Elisabetta ridică ochii către ele şi spune:

— Sigur, când l-am văzut cu tine atunci, sub boltă, mi-am dat seama că m-am înşelat.

Mintea Annei Maria zboară în urmă, la o siluetă cu glugă. Privind, îndepărtându-se.

— Şi apoi erai pe stradă, în faţa tavernei, şi mi-am dat seama că erai pe cale să pierzi totul şi…, ei bine, nu am putut să stau cu mâinile în sân şi să permit aşa ceva.

Anna Maria răsuflă prelung. Îi vine să dea un pumn în perete, să îi spună că ar fi putut să o salveze, că nu era nevoie să se ajungă aici. A pierdut tot ce iubeşte cu adevărat, totul, mai puţin vioara ei, iar Elisabetta a stat şi s-a uitat.

— Nu ajuţi fetele care au nevoie de ajutor, spune aspru, tăios.

Elisabetta mijeşte ochii, nedumerită.

— Fetele cărora le-ai plătit lecţiile la Pietà, acelea bogate, care aşteptau pe hol în mantii de catifea ca să îmi fure din timpul de pregătire. Acelea nu aveau nevoie de ajutorul tău.

— Eşti sigură?

Dar Anna Maria nu vrea să o asculte. „Eu aveam nevoie de tine”, îşi spune, cu pieptul zdrobit de o greutate nevăzută.

— Nu totul e întotdeauna aşa cum pare, Anna Maria. Fetele acelea sunt din familii cu bani, aşa e, dar familiile mari nu sunt întotdeauna familii bune. Pot să lovească, pot să cauzeze cicatrici. Muzica a fost o cale de a le salva şi pe ele.

Dar prin venele Annei Maria nu mai curge decât furie. Emoţia se umflă în ea şi vorbeşte în locul ei:

— De ce vrei să salvezi pe toată lumea? şuieră ea.

La ce îţi foloseşte?

Elisabetta se trage înapoi. Deodată pare mai mică, o copilă. Dă încet din cap.

— Ai dreptate, fireşte. Nimic nu mă mai poate salva.

Are în ochi atâta durere, atâta tristeţe, că Anna Maria mai că îşi fereşte privirea.

— Am avut odată o fiică, spune în cele din urmă Elisabetta. Am stat lângă gaura din zid, am pus-o jos şi am plecat.

Face eforturi să vorbească; are vocea încordată, pierită.

— A fost un copil din incest, născută din violenţă. Dacă aş fi apucat să o cunosc, totul ar fi devenit mult prea real. Ani în şir am încercat să nu mă mai gândesc la ea. Dar, când a murit fratele meu – când am ajuns să pricep ce mi s-a întâmplat – ceva s-a schimbat. Mi-am dat seama că nu doream să trăiesc despărţită de ea. Am pregătit totul, eram gata să mă întorc. Dar când… Dar când am venit s-o iau…

Anna Maria se repede să prindă coşul, iar chiflele se rostogolesc pe podea. Elisabetta pune mâna pe perete, ca să îşi păstreze echilibrul. Lacrimi i se revarsă pe obraji.

— Camera din casa ta, şopteşte Anna Maria. Elisabetta dă din cap cu blândeţe.

— Da. Trebuia să fie a ei. Anna Maria se apropie.

— N-am… Iartă-mă!

— Ştiu că nu sunt mamă. Dar în cele din urmă mi-am dat seama că, cu bogăţia şi statutul meu social, am ocazia să ajut puţin, dacă pot. M-a ajutat să fac faţă celor întâmplate, de asta sunt sigură. Mi-a dat un motiv să mă scol din pat, să mă îmbrac, să merg mai departe.

Să supravieţuiesc.

Zâmbeşte, dar e un zâmbet frânt, iar Annei Maria i se strânge inima.

— A devenit munca mea de o viaţă. Dar, de fapt, numai asta e, supravieţuire. Ce ai tu – vioara ta, compoziţiile tale – asta înseamnă să trăieşti cu adevărat.

Se îndreaptă de spate şi îşi tamponează cu palmele lacrimile de pe obraji.

— De aceea fac asta. Pentru tine, pentru Paulina, pentru celelalte. Fiindcă am fost şi eu cândva o fată care nu avea pe nimeni. Am de gând să las lumea un pic mai plină de viaţă.

Anna Maria se apleacă, adună chiflele rostogolite pe jos şi îi dă înapoi coşul.

Elisabetta îl ia şi dă scurt din cap.

Anna Maria se uită în dreapta, la masa goală din faţa intrării. Apoi se gândeşte la florile mov-albăstrii livrate aici şi la cât de frumoase erau, ca suflate din sticlă. La Elisabetta plângând în hohote pe stradă, strângându-şi trupul cu braţele.

— Cum o chema pe fata ta? strigă Anna Maria după ea.

Elisabetta se opreşte şi se uită înapoi. Zâmbeşte.

— Iris. O chema Iris.

Dreaptă, puternică, înaltă, iese pe porţile de la Pietà şi dispare în oraşul de dincolo de ele.

Anna Maria se opreşte în capătul coridorului cu săli de muzică şi mâinile îi cad moi pe lângă corp.

A crezut din tot sufletul. Chiar a crezut că, întorcându-se, avea să repare lucrurile, că planul avea să o salveze pe Paulina, să îi arate calea înapoi către *figlie*. Dar ea a plecat. S-a dus.

O buclă îi alunecă de după ureche, dar ea nu se mişcă, nu o dă înapoi. Preţ de o clipă, crede că se scufundă iar, neputincioasă în faţa apei care îi umple plămânii. Dar o înconjoară doar tăcerea… Doar o tristeţe tăcută şi profundă.

Nu se mai întoarce.

Clipele trec şi lumea din jur continuă să zumzăie şi să pulseze. Apoi vine altceva. Ceva ce se aşterne peste ea lent, calm, ca ceaţa fină peste Veneţia.

Paulina nu se mai întoarce şi aceasta e decizia ei. Va trebui să se împace cu asta, ca şi cu multe alte lucruri.

Se îndreaptă tăcută spre camera ei şi în cea mai mare sală de muzică de la etajul trei le zăreşte pe Chiara, Lorenza şi Angelica, aplecate împreună peste pergamente, notând idei. Scena o face să zâmbească, dar nu intră, nu îşi face simţită prezenţa. În acest moment nu vrea să fie decât într-un singur loc.

Închide uşa după ea şi lasă tăcerea să o învăluie. Apoi se duce spre pat, dă deoparte păturile, dezvăluind vioara. Se bagă în pat lângă ea şi se face covrig în jurul formei curbate de lemn.

— Am reuşit, îi spune încet, strângând-o la piept. Sunt directorul muzical al Pietà.

Prima lumină a zorilor aprinde scânteia. Aceasta ricoşează din suprafaţa canalului, ţâşneşte spre Basilica şi aprinde un milion de pătrate de sticlă aurie aflate pe acoperiş. Iar acum lumina sare, goneşte printre numeroasele insuliţe ce peticesc laguna, împreunate de o împletitură de poduri, întreţesute de apă. Ţâşneşte de pe acoperişuri, licăreşte pe ferestre, se unduieşte peste lagună şi se întinde în larg, până în cer.

Anna Maria o priveşte din pragul Banco della Piazza di Rialto, cu un săculeţ de monede de aur zăngănitoare în mână şi vioara la picioare. O adiere rece îi mângâie obrajii. Ridică mâna şi bagă în gură ultima bucăţică de *frittelle*, savurează frişca mătăsoasă şi îşi linge zahărul de pe degete. Cele două mese pe zi cu orez, paste, fructe proaspete şi carne primite în ultimele săptămâni i-au împlinit trupul. Se simte puternică, sănătoasă.

Merge pe străzile întortocheate, strecurându-se prin mulţimea din piaţă, inhalând mirosul de roşii, pământ şi sare. Apoi trece podul spre Piazza San Marco şi o ia pe lângă domul aurit de la Basilica, umblând după placul inimii prin oraş, aşa cum face în fiecare zi de când şi-a ocupat noua funcţie.

— Eşti cumva Anna Maria? chiţăie un copilaş aflat în faţa mamei lui, care îl ţine uşor de umăr.

— Da, sunt, îi răspunde ea, aplecându-se ca să fie la acelaşi nivel cu el.

— Mamă, ea e! Ea e!

— Ştiu, dragule, spune aceea râzând. Vă rog să ne scuzaţi! Spune că într-o zi vrea să cânte ca dumneavoastră. Se poate, vă rog?

Scoate un pătrat de pergament din buzunarul pelerinei, întoarce lista de cumpărături pe spate şi îi întinde o bucăţică de cărbune. Anna Maria îşi scrie iute numele de-a curmezişul, cu bucle elegante.

— Continuă să exersezi, spune Anna Maria zâmbind şi se îndepărtează.

Merge mai departe pe promenadă, admirând sclipirea lagunei, până ce se ridică lângă ea zidul înalt al şantierului naval. Coteşte pe o alee lăturalnică, unde deasupra capului flutură cămăşi albe de bumbac puse la uscat. Bate la o uşă.

Cu toate că sunt ani buni de când a fost aici ultima dată, totul e exact aşa cum îşi aminteşte. Holul larg de la intrare, oglinda uriaşă cu ramă aurie, viorile ce se leagănă uşor deasupra capului şi cele ce licăresc într-o vitrină de sticlă. A fost

primul loc din afara Pietà unde a fost tratată cu bunătate şi respect, un loc unde a venit când viaţa era mai simplă, mai curată. A fost şi va fi întotdeauna un loc în care e fericită.

El a îmbătrânit şi merge greu, dar ochii îi sunt tot blânzi, iar chipul, brăzdat de riduri cauzate de nenumărate zâmbete.

— Am crezut că nu ai să te mai întorci niciodată, spune Nicolò luând-o de mâini.

O conduce prin atelier către biroul aflat în spate. Fereastra din capătul încăperii e întredeschisă, lăsând să intre muzica oraşului. Dar ce îi taie respiraţia e peretele din spate. Prinse acolo şi fluturând în bătaia brizei sunt tăieturi din ziare şi bucăţi de hârtie, recenzii şi reportaje. Fiecare este despre ea. *Gazzetta* de la primul ei spectacol de la Pietà, când avea opt ani, prima ei recenzie, anunţul desemnării ei ca *maestro*. Fiecare moment al carierei sale e prezent aici, în acest loc în care viorile prind viaţă, adunat şi păstrat cu grijă, în onoarea ei.

Stau tăcuţi privind peretele. Anna Maria încearcă să-şi şteargă lacrimile cu mâneca, dar Nicolò scoate din buzunar o batistă brodată curată şi i-o întinde ca să îşi tamponeze obrajii.

— Am venit să o cumpăr, îi spune, privindu-l.

— Vioara? Dar e deja plătită.

— Vreau să fie a mea, cu adevărat a mea. Am bani. Scoate de sub mantie punga cu aur.

— Poţi să te ocupi tu ca profesorul şi Pietà să-şi primească banii înapoi?

Nicolò zâmbeşte.

— Aşa voi face.

Apoi arată spre cutia viorii, pe care fata o strânge în mână.

— Ai putea să…?

— Bineînţeles, spune ea.

Angajaţii se adună în salonul atelierului de viori, înghesuindu-se printre scaune, ştergându-şi mâinile de şorţurile prăfuite. Anna Maria e în

picioare, în faţa lor, cu spatele la vitrină şi vioara ridicată sub bărbie. O pauză, o clipă, şi apoi notele încep să îi curgă prin trup – arcuşul atinge corzile, degetele ating lemnul. Până ce ajunge dincolo de toate şi e undeva în văzduh, una cu muzica.

Se întoarce încet, alene, la Pietà, umplându-şi plămânii cu aerul sărat al lagunei, simţind în vânt primele şoapte ale toamnei. Vioara – vioara ei – se leagănă în mână. Pe aleea din dreapta se revarsă vocea unui bărbat care cântă operă. I se alătură strigătele gondolierilor, iar acum se amestecă cu ele şi incantaţiile lustragiilor. Se contopesc toate şi dansează în aer. Un oraş al făurarilor şi creatorilor, al vizionarilor şi visătorilor. Oraşul ei. Oraşul lor. Republica Muzicii, republica lor.

Iar odată cu acest gând vin şi culorile. Le priveşte cum şerpuiesc pe ferestrele deschise şi o înconjoară. Auriu şi roşu, tonuri de verde şi albastru, o mie de nuanţe, poate şi mai multe, fiecare dintre ele, viguroasă, vie şi splendidă. Iar ea începe să alerge. Le urmăreşte prin labirint, către viitorul pe care nu îl cunoaşte, nu are cum să îl cunoască. Dar e nesăţioasă şi e pregătită, aşa că aleargă mai iute, tot mai iute, către caietul nou, care o aşteaptă pe birou, cu paginile delicios, ispititor de goale.

Trage culorile din aer pe pergament, le lasă să erupă din minte, formând primele note ale unei piese.

Şi, la sfârşit, când e gata, când inima îi bubuie în piept şi mâinile pătate de cerneală o dor, se opreşte, respiră adânc şi închide la loc caietul. Ultimele raze de soare ale zilei sclipesc peste literele aurii inscripţionate pe copertă.

Anna Maria della Pietà.

Un nume ce licăreşte în întuneric, pregătit ca într-o zi să fie cunoscut de întreaga lume.

Nota autoarei

Violonista e o operă de ficţiune inspirată de evenimente reale din viaţa Annei Maria della Pietà. Orfana născută la Veneţia în 1696 a ajuns celebră pe plan internaţional şi unul dintre cei mai mari violonişti ai secolului al XVIII-lea. Cu toate că s-au păstrat foarte puţine detalii despre opera şi viaţa Annei Maria, am încercat să includ cât de multe adevăruri am putut despre ea.

Înainte de declinul economic şi de căderea în mâinile lui Napoleon, în 1797, Veneţia s-a bucurat de secole de stabilitate economică şi socială. La conducere era un guvern – un amestec de monarhie, oligarhie şi democraţie –, în loc de o familie nobilă dominantă sau Biserica. Aşa cum scrie Vanessa Tonelli în lucrarea *Women and Music in the Venetian Ospedali*[20], „veneţienii trăiau în libertate politică şi economică, ceea ce le permitea să cultive artele ca nicăieri altundeva". Deşi e vorba despre Veneţia secolului al XVIII-lea, Anna Maria şi orfanele din orchestră erau, într-un fel, femei moderne: câştigau propriii bani; aveau cariere, educaţie şi visuri.

Annei Maria i-au fost recunoscute abilităţile muzicale în Ospedale della Pietà la vârsta de opt ani şi a ajuns în cele din urmă să fie considerată *maestra*, un titlu onorific semnificând respectul acordat de critici şi publicul din întreaga lume. Am ales să folosesc termenul *maestro* – un termen, prin tradiţie, masculin – pe parcursul întregii cărţi fiindcă personajul meu Anna Maria nu se consideră femeie, ci pur şi simplu cel mai bun instrumentist.

Cel mai probabil, mama ei a fost prostituată şi Anna Maria ar fi fost înecată în canalele veneţiene, ca multe nou-născute la acea vreme, dacă nu ar fi existat Pietà. Anna Maria a fost una dintre elevele

preferate ale lui Antonio Vivaldi, care nu doar că i-a cumpărat o vioară, ci a şi compus muzică anume pentru ea. Ştim că a fost dirijoare şi copistă, scriind de mână muzica lui Vivaldi. Dacă Anna Maria a fost şi compozitoare, nu s-a păstrat nimic din opera ei. A ajuns să ocupe postul de *Maestra di coro* (director muzical) la Pietà – o funcţie pentru orfanele care dădeau dovadă de talent muzical excepţional. A trăit toată viaţa în instituţie şi a murit la vârsta de optzeci şi şase de ani.

Există dovezi care sugerează că membrele *figlie di coro* au ajutat la crearea muzicii pe care o atribuim lui Antonio Vivaldi, lucru pe care l-am încorporat din plin în povestea Annei Maria din *Violonista*. De exemplu, în carte, Anna Maria e cea care creează *La Stravaganza*, piesă cunoscută ca aparţinându-i lui Vivaldi.

În studiul *Women and Music*[21], Yves Bessieres şi Patricia Niedzwiecki descriu Pietà ca fiind „o pepinieră pentru virtuoazele care îi furnizau lui Vivaldi «material muzical»". Lucrarea citează o scrisoare de la o elevă a Pietà pe nume Lavinia şi concluzionează: „cantatele, concertele şi diverse alte lucrări [ale Laviniei] trebuie să fi fost compuse în secret şi imitând stilul lui Vivaldi". Iată un extras din scrisoarea Laviniei: „Vă rog să înţelegeţi… că nu aveam nici o altă alternativă… nu voiau să mă ia în serios, nu mă lăsau niciodată să compun. Muzica altora e ca şi cum cineva vorbeşte cu mine; trebuie să îi răspund şi să îmi aud propria voce. Şi, cu cât aud mai mult acea voce, cu atât înţeleg mai bine că sunetele şi cântecele care sunt ale mele sunt diferite… Vai şi amar de mine dacă se află."

Figlie di coro, celebra orchestră de la Pietà, era considerată de toată lumea cea mai bună din întreaga peninsulă. Fetele şi femeile care o alcătuiau primeau şanse extraordinare. De exemplu, *Juditha triumphans* a lui Vivaldi a avut premiera la Pietà în 1716. Piesa a fost creată ca

oratoriu militar, alegorie a luptei veneţienilor cu otomanii în Corfu.

Multe dintre *figlie* cântau foarte bine la mai multe instrumente. Cântau la concerte pentru regi şi regine şi socializau cu membri ai elitelor din întreaga lume, dintre care mulţi îşi trimiteau chiar copiii să petreacă un timp la Pietà şi să înveţe muzică de la elevele orfane. Membrele *figlie* erau deseori obligate să cânte în balcoanele sălilor, în spatele unui paravan – să fie auzite, dar nu văzute, de teamă să nu excite bărbaţii şi să îi ademenească spre păcat. Este de notorietate faptul că avocatul şi învăţatul francez Charles de Brosses le-a auzit pe *figlie* cântând în 1739 şi într-o scrisoare către un prieten a scris: „Au voci de îngeri, cântă la vioară, flaut, orgă, oboi, violoncel şi fagot; pe scurt, nu există instrument, oricât de greu de stăpânit, care să le poată intimida." Mulţi dintre bărbaţii din Veneţia le considerau prea inteligente ca să fie luate de soţii.

E bine cunoscut faptul că fetele din *figlie di coro* erau desfigurate şi infirme. Filozoful şi scriitorul genovez Jean-Jacques Rousseau a scris despre ele în *Confesiuni*, menţionând că „rareori vedeai una printre ele fără un cusur substanţial". Scrie despre fete desfigurate de vărsat-de-vânt şi despre una cu un singur ochi sănătos. Alţi învăţaţi menţionează exemple de fete cărora le lipseau multiple degete de la mâini şi picioare.

Giacomo Girolamo Casanova s-a născut la Veneţia în 1725 şi e foarte probabil să le fi auzit pe *figlie di coro* cântând. Autobiografia lui, *The Story of My Life*, explică multe dintre obiceiurile şi normele vieţii veneţiene în secolul al XVIII-lea. Deşi noi îl considerăm un seducător, cartea lui include multe evenimente tulburătoare, printre care participarea la violul în grup al unei femei şi faptul că făcea sex cu copii.

Antonio Vivaldi a fost un violonist şi compozitor remarcabil. Dar a fost, totodată, un

bărbat stângaci şi dificil, cu o claie de păr roşu, care suferea de o boală (probabil astm). S-a bucurat de o perioadă de popularitate în Veneţia, însă în cele din urmă a provocat indignare publică, când şi-a pus eleva, o fată pe nume Anna, să locuiască cu el. Au continuat să circule zvonuri şi speculaţii despre relaţiile lor intime, ajungându-se atât de departe, că Vivaldi însuşi a scris, în 1737, o scrisoare prin care nega acuzaţiile. Şi-a petrecut cea mai mare parte a carierei la Pietà şi se spune că în timpul vieţii a compus peste şapte sute şaptezeci de piese. Experţii sunt de acord că fără Pietà şi *figlie di coro*, o pepinieră de talente perfectă pentru testat idei, muzica lui nu ar exista azi. Putem mulţumi unui grup de orfane infirme şi desfigurate pentru cea mai celebră lucrare de muzică clasică din lume: *Anotimpurile.*

Vivaldi a murit în cele din urmă la Viena, singur şi sărac lipit pământului. A fost redescoperit la începutul secolului XX, la peste o sută cincizeci de ani de la moartea lui, de către specialişti care au remarcat că muzica lui a influenţat un alt muzician celebru – J.S. Bach.

Pe tot parcursul cărţii, am folosit nume reale de fete de la orfelinat. Datele exacte ale evenimentelor, precum publicarea compoziţiilor lui Vivaldi şi Tartini, războaiele şi ceremoniile, au fost modificate în scop dramatic.

M-am apucat să scriu *Violonista* fiindcă originea unora dintre cele mai celebre creaţii muzicale din lume nu e cea pe care o ştim. În centrul acestei muzici sunt sute de fete şi femei. Sper că această carte te va îndemna să te întrebi ce altceva a mai rămas nedescoperit. Ce geniu nu a primit încă aprecierea meritată? Istoria continuă să fie imaginată. Continuă să fie scrisă.

[1] Clopotul Marangona este un clopot cu totul special, fiind singurul dintre cele cinci clopote originale care a supraviețuit prăbușirii turnului din 14 iulie 1902. Este un clopot antic de origine necunoscută și se pare că are cel mai frumos și armonios sunet. Fiecare dintre cele cinci clopote originale avea nume și erau trase pentru a semnala evenimente specifice. Marangona a semnalat începutul şi sfârşitul zilei de lucru şi a fost numită după *„marangoni”* - dulgherii, termenul devenind ulterior sinonim cu „muncitorii”. (n. tr.)

[2] Denumire dată prostituatelor de rând în Veneţia sec. XVIII – în it. în orig. (n. tr.).

[3] „Mulţumesc” – în it. în orig. (n. tr.).

[4] Gogoşi prăjite în ulei, de obicei, cu stafide sau coajă de portocală ori lămâie – în it. în orig. (n. tr.).

[5] „Carnavalul” – în it. în orig. (n. tr.).

[6] *Pianoforte*, denumirea veche a pianului – în it. în orig. (n. r.).

[7] „*Doctor*” – în it. în orig. (n. tr.).

[8] Numele dat orfanelor din faimosul cor al Ospedale della Pietà – în it. în orig. (n. tr.).

[9] „*Infirmerie*” – în it. în orig. (n. tr.).

[10] *Il trillo del diavolo* – în it. în orig., (n. tr.).

[11] Maţe de pisică (trad. literală). Denumire dată intestinelor de oaie, uneori şi de măgar sau cal, prelucrate manual pentru a face corzi de instrumente şi fire resorbabile utilizate în chirurgie (n. tr.).

[12] „Copilă dulce” – în it. în orig. (n. tr.).

[13] „Draga mea” – în it. în orig. (n. tr.).

[14] Prim-violonistul sau instrumentistul unei orchestre care are şi rol de coordonare şi supraveghere şi care îl poate înlocui pe dirijor (n. tr.).

[15] Secţiune din Vechiul Testament despre o văduvă evreică, Iudita, care se foloseşte de farmecele sale pentru a-l ucide în somn pe generalul Holofern, din armata lui Nabucodonosor, salvând astfel Ierusalimul (n. tr.).

[16] Bazinul San Marco – denumire dată lagunei veneţiene din Piazza San Marco (n. tr.).

[17] Glob metalic cu găuri pentru pomezi şi arome (n. tr.).

[18] „Extravaganţa” – în it. în orig. (n. tr.).

[19] „Piaţă” – în it. în orig. (n. tr.).

[20] „Femeile şi muzica în ospedali din Veneţia" – în eng. în orig. (n. tr.).

[21] „Femeile şi muzica" – în eng. în orig. (n. tr.).

Table of Contents

Notă istorică
UNU
1
VENEȚIA, 1695
2
3
4
5
6
7
DOI
8
9
10
11
12
13
14
15
16
TREI
17
18
19
20
21
PATRU
22
23
24
25
26
27
Nota autoarei

Table of Contents

Notă istorică 2
UNU 3
1 3
VENEŢIA, 1695 3
2 13
3 27
4 37
5 51
6 62
7 74
DOI 88
8 88
9 104
10 115
11 131
12 143
13 156
14 171
15 187
16 205
TREI 221
17 221
18 229
19 242
20 253
21 265
PATRU 277
22 277
23 287

24	298
25	314
26	324
27	341
Nota autoarei	359